

M. RUGSĖJO 16 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 09.05 val.)

2. Paskyrimai į tarpparlamentines delegacijas (pakeitimų pateikimo terminas) (žr. protokolą)

3. 2009 m. vasaros miškų gaisrai (pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)

4. G20 susitikimas Pitsburge (rugsėjo 24–25 d.) (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pastabos dėl 2009 m. rugsėjo 24–25 d. Pitsburge vyksiančio G20 susitikimo.

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Pone pirmininke, man labai malonu šiandien būti čia atstovaujant Tarybai pirmininkaujančiai Švedijai. Tarybai pirmininkaujanti valstybė kartu su Komisija atstovaus Europos Sąjungai rugsėjo 24–25 d. Pitsburge vyksiančiame G20 susitikime. Rytoj Briuselyje surengsime neoficialų Tarybos posėdį ir parengsime ES bendrosios pozicijos dokumentą. Kaip visiems žinoma, dėl visuotinės finansų krizės iškilo būtinybė visuotiniu mastu imtis naujų priemonių.

Pirma, būtina skubiai imtis tvirtų finansų ir pinigų politikos priemonių finansų sektoriui ir tikrajai ekonomikai paremti. Antra, būtina suderinti visuotines pastangas ir išplėtoti G20 valstybių, kaip tokio suderinimo forumo, vaidmenį, taip pat imtis priemonių, susijusių su finansų rinkų reguliavimu. Finansų ir pinigų politikos priemonės, kurių skubiai ėmėmės, buvo visiškai būtinos siekiant įveikti sunkiausią krizės laikotarpį.

Visa parama ES ekonomikai šiais ir kitais metais apytikriais apskaičiavimais sudarys 5 proc. BVP. Centriniai bankai sureagavo į krizę išlaikydami palūkanų normas beveik nulinės vertės lygyje. Opių problemų finansų sektoriuje požiūriu šiandien esame konservatyviai optimistiški, kad blogiausia jau praeityje, bet ekonomikos padėtis tebėra nestabili ir yra didelis tolesnio nuosmukio pavojus. Puikiai suprantame, kad didėjantis nedarbas ateityje taps labai rimta problema. Padėtis tebėra neapibrėžta, bet galėjo būti daug blogiau.

Siekiant užtikrinti ekonomikos atkūrimą plačiu mastu ir duoti toną grįžimui prie tvirto ilgalaikio ir tvaraus ekonomikos augimo, bus labai svarbu derinti pastangas ir bendradarbiauti tarptautiniu lygmeniu. Šiuo atžvilgiu G20 valstybės atliko ir ateityje atliks svarbiausią vaidmenį. Siekdamos užtikrinti, kad turėtų pakankamai išteklį ir tinkamai veikiančią vidaus organizaciją, G20 valstybės taip pat bendradarbiaus su Tarptautinio valiutos fondo (TVF) ir Pasaulio banko tarptautinėmis institucijomis, kad galėtų paremti ekonomikos augimą ir finansų stabilumą visame pasaulyje.

G20 valstybių bendradarbiavimas jau davė svarbių rezultatų.

Pirma, atlikome bendrą mūsų ekonomiką paveikusių problemų analizę. Gal ir neatrodo, kad tai didelė pažanga, bet bendras požiūris į finansų sektorių ir krizę lėmusias tikrąsias ekonomikos problemas yra svarbus veiksmingų atsakomųjų priemonių požiūriu.

Antra, padarėme tikrą pažangą imdamiesi konkrečių priemonių, dėl kurių susitarėme pavasarį Londone įvykusiame G20 aukščiausiojo lygio susitikime. Kalbu apie išsamų skatinamųjų priemonių paketą, skirtą mūsų ekonomikai ir bendradarbiavimo prižiūrint ir reguliuojant finansų rinkas stiprinimui. Be to, užtikrinome, kad Tarptautinis valiutos fondas turėtų pakankamai išteklį, atitinkančių pinigų skolinimosi poreikį. Taip pat ėmėmės tobulinti tarptautinių finansų institucijų gebėjimą ateityje iš anksto įspėti apie panašias problemas, su kuriomis susidūrė dabar.

Dar daug ką reikia padaryti, bet dėl tarptautiniu lygmeniu suderintų įsipareigojimų mums neabejotinai pavyko pažengti į priekį. Manau, kad mes Europos Sąjungoje kartu su kitomis G20 valstybėmis narėmis padarėme didelę pažangą sprenddami daugelį klausimų, kurie yra labai svarbūs siekiant strateginio atsako į

ekonomikos ir finansų krizę. ES suderinta strategija reiškia, kad Europa nėra šiaip šių diskusijų dalyvė, bet atlieka jose vadovaujamą vaidmenį. Ieškant visuotinių sprendimų visų akys krypta būtent į mūsų sprendimus. Todėl Tarybai pirmininkaujanti valstybė pakvietė valstybių ir vyriausybių vadovus rytoj vakare susirinkti prie oficialių pietų stalo. Taip siekiama toliau plėtoti sėkmingą darbą, kurį pradėjo ES ekonomikos ir finansų ministrai prie neoficialių pietų stalo bei G20 valstybių finansų ministrai susitikime Londone siekdami tinkamai pasirengti G20 aukščiausiojo lygio susitikimui Pitsburge.

Tikiuosi, kad rytoj vyksiančiame susitikime ir aukščiausiojo lygio susitikime Pitsburge bus padaryta tolesnė pažanga sprendžiant pagrindinius klausimus, kuriuos minėjau, taip pat kai kurių kitų sričių klausimus. Vienas iš rimtų klausimų, kuriuos iškėlė daugelis Europos finansų ministrų – tai klausimas dėl premijų mokėjimo sistemos vaidmens užtikrinant finansų sistemos stabilumą. ES finansų ministrai yra bendros nuomonės, kad turėtumėme pirmieji nustatyti poreikį veiksmingų visuotinių standartų, padėsiančių užtikrinti, kad tokios premijų mokėjimo sistemos nedarytų destabilizuojančio poveikio ir kad tokios premijos būtų pagrįstos veiklos rodikliais. Tai svarbi visos iniciatyvos, kuria siekiama užtikrinti didesnę finansų sektoriaus veiklos skaidrumą ir jos priežiūrą, dalis. Šios priemonės būtinos, jei norime būti pajėgūs ateityje užtikrinti finansų sistemos stabilumą.

Finansų stabilumo komiteto buvo paprašyta aukščiausiojo lygio susitikime Pitsburge pateikti savo darbo nustatant premijų mokėjimo sistemos principus ataskaitą. Tikiuosi, kad šioje ataskaitoje bus pateikti konkretūs strateginiai planai, kuriuos galima bus praktiškai įgyvendinti siekiant užtikrinti, kad finansų institucijos pradėtų protingai ir atsakingai taikyti atlygio ir priemonių sistemas. Be to, tikiuosi, kad galėsime susitarti toliau skatinti mūsų šalių ekonomiką tiek ilgai, kiek to reikės, bet taip pat svarbu, kad šių priemonių taikymas būtų nutrauktas, kai to daugiau nereikės, kad atkūrę ekonomiką galėtumėme grįžti prie subalansuotos valstybės finansų sistemos.

Mes tik pradėjome mąstyti apie šiuos krizės įveikimo strategijos planus. Jų pavidalas, derinimas ir įgyvendinimo būdai labai svarbūs, jei norime ilgam laikui atkurti ekonomiką išlaikydami jos pusiausvyrą. Dar vienas ypač svarbus iššūkis – užimtumas. Turime labai nuodugniai apsvarstyti ir sukurti reikiamas priemones, kartu nepamiršdami išlaikyti deramą pusiausvyrą tarp finansų politikos ir struktūrinės politikos. Esu tikra, kad taip pat pakartosime būtinybę priešintis protekcionizmui ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją pasaulio rinkose. Tam bus būtina derinti pastangas ne tik vykdant finansų sistemos reguliavimą ir priežiūrą, bet taip pat nutraukiant neeilinių paramos finansų sektoriui priemonių taikymą. Dar bus būtina atlikti didelį darbą ir nacionaliniu, ir ES lygmenimis.

Rytoj Pitsburge ir visus šiuos metus toliau svarstysime finansų institucijų pertvarkos klausimą. Norime, kad finansų institucijos būtų stiprios, turėtų pakankamai išteklių, kad joms būtų suteikti tinkami įgaliojimai, kad būtų įsteigtos vadovavimo šioms institucijoms ir jų valdymo organizacijos užtikrinant jose tinkamą atstovavimą finansų institucijoms. Šie reikalai yra sudėtingi ir tarpusavyje susiję, bet turime nedelsdami rimtai imtis juos spręsti, kad finansų institucijos galėtų atlikti darbą, kuris tampa vis svarbesnis.

Galiausiai norėčiau pasakyti, kad būtina, savaime aišku, parodyti politinį ryžtą, jei norime padaryti pažangą diskusijose, vykstančiose rengiantis aukščiausiojo lygio susitikimui klimato klausimais Kopenhagoje. Tarybai pirmininkaujanti Švedija laiko šį klausimą labai svarbiu. Norime užtikrinti, kad būtų parengtos iniciatyvos, leisiančios kiekvienai šaliai imtis veiksmų mažinti pasaulio klimato šilumą ir priimti klimato požiūriu palankią ekonomikos plėtros strategiją.

Siekiame, kad aukščiausiojo lygio susitikime Pitsburge būtų padaryta pažanga rengiant pasaulio klimato kaitos mažinimo priemonių finansavimo gaires. Negaliu pažadėti, kad pasieksime viską, ko norime, nes šie klausimai labai sudėtingi, bet pažadu, kad Tarybai pirmininkaujanti Švedija atsakingai gins ES nuostatas. Šia dvasia nekantriai laikiu rytoj vakare vyksiančių vaisingų diskusijų su valstybių ir vyriausybių vadovais ir realių rezultatų, kurių pasaulis tikisi iš aukščiausiojo lygio susitikimo, kitą savaitę vykstančio Pitsburge.

(Plojimai)

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Pone pirmininke, ponai C. Malmström, ponios ir ponai, tai mano pirmoji kalba rūmuose šią Europos Parlamento kadenciją. Noriu pradėti pasveikindamas visus naujus narius ir tuos, kurie, kaip ir aš, buvo dar kartą išrinkti. Esu tikras, kad visus mus vienija bendra pareiga priimti vieną iš didžiausių mūsų kartai iškilusių politinių iššūkių – įveikti šią didžiulę ekonomikos ir finansų krizę. Turime atkurti savo piliečių pasitikėjimą ir stabilumo jausmą, kartu suteikdami jiems didesnių galimybių ir kiekvienam piliečiui užtikrindami didžiausią galimą socialinės sanglaudos lygį.

Klausimas, kuris bus pateiktas svarstyti kitą savaitę Pitsburge vykstančiame G20 susitikime, yra šio iššūkio, šios problemos esmė. Esu įsitikinęs, kad ši problema bus svarstoma visą ateinantį laikotarpį ir visą šią Parlamento kadenciją, neatsižvelgiant į tai, ar šie klausimai bus įtraukti į G20 susitikimų ar Tarybos susitikimų darbotvarkes, į jūsų pačių diskusijų darbotvarkes ar į pasiūlymus, kuriuos naujos kadencijos Komisija teiks šiems rūmams.

G20 susitikimas Pitsburge bus jau trečiasis valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimas nuo tada, kai prieš metus ir vieną dieną bankrutavo bankas „Lehman Brothers“ ir prasidėjo daugelį dešimtmečių neregėto masto krizė.

Atsižvelgiant į rezultatus, pasiektus dviejuose aukščiausiojo lygio G20 susitikimuose praeitų metų lapkričio mėn. Vašingtone ir šių metų balandžio mėn. Londone, yra aišku, kad G20 valstybės atlieka lemiamą vaidmenį derinant visuotinę atsaką į šią krizę.

G20 valstybių indėlis į suderinto atsako plėtojimą stengiantis išvengti dar didesnio ekonomikos nuosmukio nei tas, kurį patiriame dabar, buvo labai svarbus. Šis vaidmuo taip pat buvo svarbus kuriant pamatus ekonomikos ir finansų sistemai, kuri ateityje neleis pasikartoti tokiam disbalansui ir nesaikingumui, kuris lėmė dabartinę padėtį.

Šiuo atžvilgiu Europos Sąjunga atliko aktyvų ir lemiamą vaidmenį skatindama G20 valstybes. Kaip vakar kalbėdamas šiuose rūmuose prisiminė Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso, pirmasis aukščiausiojo lygio susitikimas Vašingtone įvyko Europos iniciatyva, bendra Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos bei Prancūzijos Prezidento N. Sarkozy ir Komisijos iniciatyva. Europos Sąjunga taip pat padarė lemiamą indėlį nustatydama pirmesnių dviejų susitikimų tikslus ir aktyviai dalyvaudama pasirengimo jiems darbe, kad nebūtų apsiribota tik pareiškimais dėl principo, bet taip pat būtų pasiekta konkrečių rezultatų ir įsipareigota.

Visi europiečiai, taip pat Europos institucijos turėtų jausti pasitenkinimą dėl viso to. Taip pat galime jausti pagristą pasitenkinimą dėl G20 susitikimuose dalyvavusių skirtingų Europos šalių – Europos šalių, kurios yra G20 narės ir kaip tokios dalyvauja G20 susitikimuose, taip pat Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios valstybės kartu su Komisija, kuri atstovauja visų europiečių balsui ir bendrai visų valstybių narių pozicijai – veiksmų derinimo.

Praeitų metų lapkričio mėn. Vašingtone įvykęs aukščiausiojo lygio susitikimas leido ekonominiu požiūriu didžiausioms pasaulio šalims – G20 valstybėms tenka 90 proc. viso pasaulio BVP – susitarti dėl skatinimo planų, skirtų paremti ekonominę veiklą tuo metu, praeitą rudenį, kai kreditų teikimas, tarptautinė prekyba ir investicijos staiga sustojo dėl didžiulio finansinio sukrėtimo, kurį pirmą kartą patyrėme 2007 m. rugpjūčio mėn. ir kuris vėliau 2008 m. rugsėjo mėn. neįtikėtinai sustiprėjo.

Praėjus kelioms dienoms nuo praeitais metais Vašingtone įvykusio G20 valstybių aukščiausiojo lygio susitikimo Komisija pasiūlė Europos ekonomikos atkūrimo planą, kuris gruodžio mėn. sulaukė politinės paramos iš Tarybos. Pagal šį planą buvo parengtas Europos atsakas – suformuota fiskalinė ir poreikio skatinimo politika panaudojant priemones, esančias nacionalinių vyriausybių ir parlamentų ar pačių Europos institucijų žinioje.

Remiantis pastaruoju metu turima informacija, prognozuojama, kad šios diskrecinės fiskalinės paskatos kartu su automatinėmis stabilizavimo priemonėmis, kurios Europos šalyse yra labai svarbios dėl mūsų mokesčių ir socialinės rūpybos sistemos svorio, prisidės 2009–2010 m. padidindamos bendrą poreikį dalimi, lygiaverte 5,5 proc. ES BVP.

Naujoji JAV administracija taip pat priėmė labai svarbų skatinimo planą. Atsižvelgiant į tai, kad JAV automatinės stabilizavimo priemonės nėra tokio plataus masto kaip Europoje, sudėję tiesioginių paskatų ir automatinį stabilizavimo priemonių sumą galime daryti išvada, kad abiejose Atlanto vandenyno pusėse teikiama analogiška parama. Be to, lygiavertę fiskalinių paskatų ėmėsi tokios šalys kaip Japonija, Kinija, Kanada ir kitos G20 proceso narės.

Balandžio mėn. pradžioje Londone įvykusiame aukščiausiojo lygio susitikime primygtinai pabrėžta būtinybė kuo skubiau įgyvendinti šiuos planus. Susitikime buvo reikalaujama vykdyti griežtą šių planų įgyvendinimo stebėseną ir, jei būtina, be šių planų, dar imtis papildomų priemonių. Dabar galime patvirtinti, kad šie paskatų planai kartu su labai svarbiomis pinigėmis paskatomis, kurių ėmėsi centriniai bankai, taip pat viešieji ištekliai, sutelkti siekiant paremti finansų institucijas, pirmiausia bankus, padėjo sustabdyti laisvąjį ekonomikos kritimą. Dėl to, kad imtasi visų šių priemonių, dabar, šį rudenį, galime matyti pirmuosius stabilizavimo požymius, apie kuriuos akivaizdžiai byloja ekonomikos prognozės, kurias aš turėjau galimybę pateikti prieš

dvi dienas Briuselyje. Pirmą kartą per dvejus metus šios prognozės nepakeitė neigiama linkme pirmesnių prognozių.

Tačiau dar negalime teigti, kad ekonominė veikla galėtų pati save palaikyti, jei šių skatinamųjų priemonių taikymas būtų nutrauktas. Tiesa ir tai, kad dėl nerimą keliančio nedarbo didėjimo ir dar neišspręstų problemų finansų sistemoje recidyvo pavojus išlieka net ir taikant šias skatinamąsias priemones.

Todėl viena iš žinių, kurią susitikę šio mėnesio pradžioje Londone G20 valstybių finansų ministrai susitarė pateikti Pitsburge vykstančiame aukščiausiojo lygio susitikime, yra būtinybė kurį laiką taikyti laikinąsias paramos priemones, kartu nepamirštant būtinybės pradėti kurti suderintą krizės įveikos strategiją. Pabaigoje prie šio klausimo dar trumpai grįšiu.

Pirmieji du G20 susitikimai Vašingtone ir Londone taip pat buvo lemiami tuo požiūriu, kad juose buvo nustatyta visuotinė darbotvarkė, skirta finansų sektoriaus reguliavimo ir priežiūros sistemų pertvarkai. Galima sakyti, kad esame liudininkai to, kaip iš esmės keičiasi tonas po beveik trijų dešimtmečių, kai vyravo reguliacijos mažinimo modelis ir teorijos dėl tariamo finansų rinkų neklaidingumo.

Vašingtone G20 šalys padėjo pamatus, nustatė principus ir apibrėžė darbotvarkę, skirtą griežtesnei ir efektyvesnei finansų rinkų reguliavimo ir priežiūros veiklai nepaliekant jokių sričių, produktų ar rinkos dalyvių už reguliavimo ir priežiūros institucijų vykdomos kontrolės ribų. Šios institucijos privalo glaudžiau bendradarbiauti ir geriau tarpusavyje derinti veiksmus, kad būtų pašalinti akivaizdūs nacionalinių priežiūros sistemų trūkumai globalizuotų rinkų ir šiose rinkose tarptautiniu mastu veikiančių finansų institucijų atžvilgiu.

Didelis darbas siekiant konkrečios ir reikšmingos pažangos įgyvendinant šią pertvarkos darbotvarkę atliktas balandžio mėn. Londone įvykusiame aukščiausiojo lygio susitikime. Nuo protingų apskaitos taisyklių, taikomų finansų institucijoms, iki griežto reikalavimo užtikrinti FATF sąrašė esančiose nelinkusiose bendradarbiauti šalyse vykdomos veiklos skaidrumą, įskaitant rizikos draudimo fondų ir kitų finansų institucijų reguliavimą, skaidrų išvestinių vertybinių popierių rinkų organizavimą bei naujas atlygio mokėjimo finansų institucijų vadovams ir rinkoje veikiantiems prekeiviams taisykles – tai ryžtingi žingsniai, kuriuos G20 valstybių vadovai Londone įvykusiame susitikime žengė eidami link pažado pertvarkyti sistemą įgyvendinimo.

Taigi Europos Sąjunga atliko labai svarbią užduotį ne tik remdama šiuos susitarimus G20 lygmeniu, bet taip pat taikydama juos. Šiuo atžvilgiu per pastaruosius metus atliktas didelis darbas reguliavimo srityje. Kai kuriuos iš šių pasiūlymų jau priėmė šios kadencijos Europos Parlamentas, taip pat Taryba. Kiti pasiūlymai svarstomi šiuose rūmuose ir Taryboje ir baigiantis šioms metams Komisija ketina priimti dar vieną pasiūlymų rinkinį. Vieną iš tokių pasiūlymų, pasiūlymą sukurti Europos sisteminės rizikos komisiją ir tris ES finansų paslaugų priežiūros institucijas remiantis J. de Larosière pranešime pateiktomis rekomendacijomis, į kurias atsižvelgė ir Taryba, ir Komisija, Komisija ketina priimti jau kitą savaitę, likus vienai dienai iki aukščiausiojo lygio susitikimo Pitsburge.

JAV administracija taip pat paskelbė ketinanti įgyvendinti plataus užmojo finansų sistemos pertvarkos planą, kurį Prezidentas B. Obama šią savaitę patvirtino kaip šios prezidento kadencijos prioritetą. Prezidentas pripažino Jungtinių Amerikos Valstijų, kaip šalies, kurioje krizė atsirado ir vėliau sustiprėjo, atsakomybę.

Pitsburge vykstančiame aukščiausiojo lygio susitikime numatoma įvertinti teigiamą pažangą įgyvendinant šią pertvarką ir užtikrinti būtinąją reguliavimo konvergenciją abiejose Atlanto vandenyno pusėse. Reguliavimo divergencija ateityje bus ar galės būti naudojama investuotojų arbitražo strategijos tikslais, o tai dar kartą galėtų lemti didelius rinkos iškraipymus. Tačiau be numatomo siekio užtikrinti, kad reikalavimų, dėl kurių jau susitarta, būtų laikomasi, taip pat ketinimo paskatinti jau priimtų priemonių įgyvendinimą, G20 valstybių vadovai Pitsburge vykstančiame aukščiausiojo lygio susitikime taip pat turi duoti aiškią politinę žinią. Dabar turi būti aiškiai suformuluotas besąlygiškas vyriausybės, politinių vadovų, institucijų ar mūsų pačių šalių ir Europos Sąjungos noras sukurti patikimą reguliavimo sistemą, numatančią tvirtą įsipareigojimą ir siunciančią įtikinamą žinią. Tai turi būti žinia, kad „niekas neturėtų manyti, jog įveikus sunkiausią krizės etapą bus leista vėl taikyti praktiką, lėmusią krizės atsiradimą, tarsi nieko nebūtų įvykę“.

Visuomenė tikisi garantijų, kad iš finansų institucijų ir jų vadovų bus reikalaujama laikytis taisyklių, pirmiausia taisyklių, pagal kurias vadovams mokamas atlygis, kurios neleis jiems dar kartą sukelti pavojų finansų sistemai ir visai tikrajai ekonomikai. Turi būti pasakyta, kad Europos Sąjunga šiuo klausimu visiškai vieninga.

Kitas klausimas, kuriam teikiama daug svarbos G20 susitikimuose – tai, kaip jau minėjo ponias C. Malmström, tarptautinių finansų institucijų pertvarka.

Vienintelis dalykas, kurį norėčiau pridurti, yra tas, kad G20 susitikime Londone žengtas labai svarbus žingsnis pirmyn siekiant sustiprinti šių finansų institucijų, pirmiausia Tarptautinio valiutos fondo (TVF), pajėgumą. TVF skolinimo pajėgumas padidintas ne mažiau kaip 500 mlrd. JAV dolerių, taigi dabar TVF operacijoms vykdyti turi 750 mlrd. JAV dolerių. Be to, susitarta skirti 250 mlrd. JAV specialiesiems kreditams, kurie bus skirstomi tarp TVF valstybių narių proporcingai joms skirtoms kvotoms. Be viso to, taip pat dar susitarta padidinti finansinį TVF pajėgumą teikti daugiau lengvatinių paskolų skurdžiausioms šalims. Visos šios lėšos jau yra TVF žinioje. Per pusmetį padaryta daug didesnė pažanga nei prieš tai per daugelį metų.

Taigi Europos Sąjunga, žinoma, sutiko deramai prisidėti didinant TVF lėšas. Europos Sąjungos valstybės narės sutiko, be įprastų savo indėlių, dar skirti 125 mlrd. JAV dolerių naujiesiems tikslams proporcingai finansuoti.

G20 valstybių vadovai taip pat aptars klausimą dėl pakeitimų, susijusių su atstovavimu įvairioms šalims tarptautinių finansų institucijų valdymo organuose. Naujai atsirandančios besivystančios šalys teisėtai siekia tinkamesnio atstovavimo. Tai siekis, kurį Europos Sąjunga remia, bet jis turi virsti konkrečiais susitarimais. Todėl Europos Komisija – nors tai nėra Europos Sąjungai pirmininkaujančios valstybės oficiali pozicija – ir toliau teigia, kad geriausias atstovavimas Europos Sąjungai šiuose organuose yra bendras atstovavimas. Tokios pat nuomonės šiandien yra ir Parlamentas.

Pitsburge vykstančiame aukščiausiojo lygio susitikime taip pat bus svarstomi kiti klausimai: kovos su klimato kaita finansavimas rengiantis aukščiausiojo lygio susitikimui Kopenhagoje, būtinybė atnaujinti derybas dėl tarptautinės prekybos ir nepasiduoti protekcionizmo tendencijoms bei paramos siekiant padėti silpniausioms ir labiausiai pažeidžiamoms šalims įveikti šią krizę padidinimas. Kaip žinote, praeitą savaitę Komisija priėmė komunikatą dėl kovos su klimato kaita finansavimo.

Norėčiau baigti savo kalbą paminėdamas G20 valstybių finansų ministrų savo paskutiniame susitikime pareišką norą, kuris taip pat bus svarstomas Pitsburge: būtina pakloti pamatus būsimajam labiau subalansuoto ir tvaresnio augimo modeliui. Tam pirmiausia reikės sukurti krizės įveikos strategiją, kuri nebus taikoma iš karto, o įgyvendinama tinkamu laiku ir suderintai, nes tokia strategija ne tik padės įveikti krizę užtikrinant tvarumą, bet taip pat suteiks perspektyvą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu pasiekti tvarumą po skaudaus smūgio, kurį ši krizė smogė valstybės lėšoms, užimtumo lygiams ir mūsų šalių ekonominio augimo pajėgumui.

Corien Wortmann-Kool, PPE vardu. – (NL) Pone pirmininke, ponios ministrė C. Malmström, pone Komisijos nary J. Almunia, mus ištiko visuotinė krizė. Turime finansų sektorių, kuris veikia visuotiniu mastu, todėl privalome pasiekti kuo didesnę sutarimą dėl privalomų šio sektoriaus veiklos taisyklių, kurios galiotų visuotiniu mastu. Būtent todėl G20 susitikimas Pitsburge yra toks svarbus, nors Europos Sąjunga, žinoma, ir pati turėtų imtis ryžtingų veiksmų. Būtina sutelkti pastangas atkuriant pusiausvyrą tarp laisvės ir atsakomybės – vertybių, kuriomis grindžiama mūsų socialinė rinkos ekonomika, vertybių, kurios sudaro mūsų, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos, rinkimų platformos esmę.

Pone pirmininke, G20 susitikimas – tai svarbus aukščiausiojo lygio susitikimas, kuriame reikės daugiau nei vizijos, ir džiaugiuosi, kad apie tai taip pat kalbėjote. Tai aukščiausiojo lygio susitikimas, kuriame turės būti priimti sprendimai. Tai susiję su struktūriniu pertvarka rizikos valdymo srityje, didesniu skaidrumu ir geresnėmis finansų priežiūros taisyklėmis. Pone Komisijos nary J. Almunia, minėjote, kad jau yra pateikta pasiūlymų dėl rizikos draudimo fondų. Ką šiuo atžvilgiu tikėtės pasiekti G20 susitikime? Skubi TVF ir Pasaulio banko pertvarka taip pat labai reikalinga – džiaugiuosi, kad apie tai jūs abu taip pat kalbėjote – bet privalome tinkamu laiku sukurti suderintą krizės įveikos strategiją, kitaip vėl kils panašių problemų.

Pone pirmininke, labai svarbu, kad klausimas dėl ydingos premijų mokėjimo kultūros būtų išspręstas nustatant privalomas taisykles, nes premijos, mokamos už vidutiniu laikotarpiu gautą pelną, kelia didžiulį pavojų finansų institucijų stabilumui. Tačiau tai ne viskas, nes visuomenė teisėtai yra labai pasipiktinusi, taigi ir dėl šios priežasties mums labai svarbu parodyti, kad šiuo atžvilgiu gebame būti ryžtingi.

Pone pirmininke, aukščiausiojo lygio susitikimas bus sėkmingas tik tuo atveju, jeigu bus susitarta dėl privalomųjų reikalavimų. Kalbėjau apie finansų sektoriaus reguliavimą, bet kova su klimato kaita, pasirengimas sėkmingam aukščiausiojo lygio susitikimui Kopenhagoje ir kova su protekcionizmu rungtyniaujant dėl darbo vietų, žinoma, yra labai svarbūs klausimai. Jūs, Europos Sąjunga, visi mes kartu šiuo atžvilgiu privalome atlikti pradininko vaidmenį, todėl svarbu, kad suburtumėte valstybes nares bendram darbui.

Udo Bullmann, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, ponios Tarybos Pirmininke, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad esant dabartinei ekonomikos padėčiai komanda „palikti!“ negali būti duota. Jei nesiimsime jokių priemonių, sveikimas bus lėtas ir nedarbas, taip pat čia,

Europoje, toliau smarkiai didės. Todėl privalote būti drąsūs. Tai svarbiausia žinia, kurią šis Parlamentas gali duoti Pitsburge vykšančio aukščiausiojo lygio susitikimo delegatams. Būkite drąsūs!

Pone J. Almunia, klausiausi jūsų įdomios kalbos, dėl kurios norėčiau jus pasveikinti. Dabar turite pereiti prie to, apie ką kalbėjote, įgyvendinimo. Mintis pradėti nuo premijų sistemos gera, bet vien to nepakanka. Kai spekuliantai, uždirbantys pelną iš trumpalaikių sandorių, dėl netinkamų taisyklių tarptautinėje rinkoje įgyja pranašumą tų, kurie nori daryti ilgalaikes investicijas į darbo vietas, aukštos kokybės produktus ir ilgalaikę savo įmonių sėkmę, atžvilgiu, turime „keisti pavarą“. Teisingai sakoma, kad kiekvienam rizikuojančiam rinkos žaidėjui, kiekvienam rizikuojančiam finansų centrui turi būti taikomas pagrįstas reguliavimas, todėl turime reguliuoti lengvatinio apmokestinimo teritorijose registruotus finansų centrus, kurie siūlo visą pasaulį užtvindžiusių abejotinų produktų. Tai svarbiausia užduotis, kurią dabar turime imtis spręsti.

Taip pat neturėtumėte bijoti diskutuoti dėl pinigų politikos – tai nedraudžiama. Sprendimas nustatyti visuotinį sandorių sudarymo mokestį, naudingą tiems, kurie nori daryti ilgalaikes investicijas, suteiktų visai šiai diskusijai perspektyvą. Mums reikia tvirtiau ir geriau derinti tarptautinę ir europinę ekonomikos politiką. Teisinga mąstyti apie krizės įveikos strategiją, bet šiuo metu dar svarbiau rasti būdų, kaip tvirtiau paremti ekonomiką ir geriau suderinti ekonomikos politiką.

Sylvie Goulard, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, ponio ministrė, pone Komisijos nary, mes tikrai vertiname visas jūsų minėtas pastangas, kurių, tiesą sakant, padėta gana daug, bet norime, kad būtų daroma dar daugiau. Norime, kad dėl daugelio G20 susitikimo klausimų ir išipareigojimų būtų oficialiai susitarta. Ypač norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į atotrūkį tarp gan nemažai vilties teikiančių finansų sektoriaus veiklos rodiklių ir pasibaisėtinais aukštų nedarbo rodiklių Europos Sąjungoje. Jei toks aukštas nedarbo lygis išliks ilgą laiką, pirmiausia tai bus žmogiškoji tragedija, taip pat našta valstybės finansams, be to, neliks vilties, kad vartojimas galės padėti sistemai pasveikti.

Mes, Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija, labai bijome Japonijos scenarijaus ir lėto augimo, kuris užsitęstų kelerius metus. Manau, kad jūsų šalis, Švedija, ponio C. Malmström, deja, tokios patirties taip pat turi. Prašome padėti mums šia patirtimi pasinaudoti.

Mano nuomone, yra trys pagrindinės užduotys. Pirmą, turime toliau bendradarbiauti tarptautiniu lygmeniu ir tęsti kovą su protekcionizmu bei stiprinti tarptautines finansų institucijas, tokias kaip TVF. Vien savo jėgomis šių problemų neišspręsimė. Europa privalo nenuilstamai kartoti šią žinią.

Antra, privalome sėkmingai įgyvendinti veiksmingą priežiūros veiklą ir imtis daug reiklesnių bankų stabilizavimo priemonių. Šiuo atžvilgiu turime būti apdairūs dėl G20 valstybių propagandinių triukų. Yra vykdomosios valdžios įgaliojimai, bet taip pat turi būti atliktas tam tikras teisėkūros darbas. Mes, pone J. Almunia, vertiname Komisijos pasiūlymus dėl priežiūros kaip žingsnį tinkama kryptimi, bet vien šių pasiūlymų nepakanka. Galiausiai mes norime daugiau europinių institucijų. Tuomet, mano galva, turėsime apsvaistinti bendrą krizės įveikos strategiją, kartu siekdami išlaikyti eurą ir užtikrinti, kad lėšų deficitas nepakenktų bendrai fiskalinei drausmei.

Baigdama norėčiau padėkoti Komisijos nariui J. Almuniai už tai, kad pasisakė už Europos Sąjungą kaip organą, priimančią poziciją įvairiais klausimais tarptautinėse institucijose ir taip ginantį Bendrijos metodą. Tikimės, kad jums pavyks užtikrinti, kad būtų išgirstas ne tik didžiausių valstybių balsas, bet taip pat būtų apginta visa Europos Sąjunga ir visa vidaus rinka.

Sven Giegold, Verts/ALE frakcijos vardu. – Pone pirmininke, dėkoju Komisijos nariui už kalbą. Yra keletas dalykų, kurie man kelia rūpestį. Pirmą, EP vystymosi komitetas parengė pasiūlymą dėl rezoliucijos, kuriame, cituoju, „pažymima su dideliu susirūpinimu, kad krizė jau užtraukė žmonėms didžiulį išlaidų ir daro žlugdantį poveikį labiausiai pažeidžiamiems skurdžiausių šalių gyventojams. Prognozuojama, kad bedarbių skaičius šiose šalyse išaugs 23 mln., o vien tik per 2009 m. ypač skurdžiai gyvenančių žmonių padaugės 90 mln. Taip pat iškilo pavojus, kad iki 1,7 mln. žmonių galės negauti gydymo gyvybiškai svarbiais vaistais, o 2009–2015 m. kiekvienais metais mirs vidutiniškai 200 000–400 000 daugiau kūdikių.“

Deja, šis pasiūlymas nebuvo priimtas, nors jį kartu rengė visos EP frakcijos. Mes šį faktą labai smerkiame ir laikome gėdingu dalyku tai, jog šie rūmai nesugebėjo parengti rezoliucijos dėl G20 susitikimo vystymosi klausimais.

Labai rimtas klausimas, kaip bus finansuojamas krizės padarinių šalinimas. Šiuo atžvilgiu Vokietijos finansų ministras kartu su Vokietijos kanclere pasiūlė, kad G20 susitikime būtų aptarta galimybė nustatyti visuotinį

mokestį už sandorių sudarymą. Klausiu Komisijos, taip pat Tarybai pirmininkaujančios valstybės: „Ar remiate šį pasiūlymą?“

Antrasis klausimas susijęs su vadinamosiomis mokesčių prieglobsčio teritorijomis. G20 valstybės nori spręsti šią problemą keisdamos informaciją tik kiekvienu konkrečiu atveju. Vystymosi komitetas pasiūlė, kad būtų keičiamasi informacija pagal šalis, kad kiekviena tarptautinė bendrovė atsiskaitytų už savo veiklą, vykdomą kiekvienoje šalyje. Mes siūlome, kad informacija būtų keičiamasi automatiškai, kad informacija iš tikrųjų pasiektų skirtingas šalis.

Pasaulio finansų sistema turi veikti skaidriai. Mes taip pat norime sužinoti jūsų poziciją dėl šių konkrečių pasiūlymų, kaip išbristi iš krizės ir finansuoti jos padarinių šalinimą.

Kay Swinburne, ECR frakcijos vardu. – Pone pirmininke, dėkoju už kalbas, kurias šį rytą išgirdome. Man ypač malonu buvo išgirsti C. Malmström pastabas dėl to, kad G20 valstybės Pitsburge vykšančiame susitikime turi susitarti dėl veiklos derinimo toliau remiant skatinamąsias priemones, nutraukiant tokių priemonių taikymą, kai tai bus tikslinga, taip pat pastabas dėl ryžtingų suderintų pastangų siekiant ateityje reguliuoti finansų sektorių.

Tačiau šio aukščiausiojo lygio susitikimo fone šalys leidžia trilijonus dolerių sanacijai ir skatinamųjų priemonių paketams, o dvi didžiausios pasaulio šalys griebiasi tam tikrų protekcionistinių priemonių, pirmiausia padangų ir paukštienos pramonės atžvilgiu, taip pat matome, kad dvi iš sudėtingiausių reguliavimo organizacijų pasaulyje, būtent ES ir JAV, mąsto apie visišką savo finansų sistemų pertvarką. Todėl tikiuosi, kad svarbūs klausimai, kaip derinti finansų paslaugas, ypač dabar, kai kuriose šalyse galima įžvelgti ankstyvųjų išėjimo iš šio neigiamo augimo laikotarpio požymių, o ne tai, kaip panaikinti bankų valdytojams mokamas premijas, bus pagrindinė diskusijų tema.

Šiame aukščiausiojo lygio susitikime pagrindinis dėmesys turėtų būti sutelktas į tai, kaip sukurti bendrą reguliavimo sistemą per visoms šalims nustatytą bendrą laikotarpį, kad nesuteiktumėme galimybės pavienėms šalims įgyti konkurencinį pranašumą arba kad nesuteiktumėme reguliavimo arbitražo galimybės spekuliacinei prekybai. Finansų reguliavimas nenumato jokių lengvatų jo iniciatoriams. Tik visuotinis suderintas požiūris bus naudingas verslo įmonėms, ieškančioms galimybių surinkti lėšų Velse, Europos Sąjungoje ir už jos ribų.

Jei įmonės mano šalyje, Velse, neturės galimybės gauti lėšų iš JAV, jei bankai, nuo kurių jos priklauso, reikalaus iš įmonių turėti tiek turto, kad ES mokesčių mokėtojams tektų prisiimti dar didesnę riziką, padėkos už tai, kad pirmieji ėmėms pernelyg varginančio reguliavimo, nesulauksime. Mano prašymas yra, kad visuotinis suderintas požiūris būtų pasirenkamas visada ir kad jis būtų išlaikomas siekiant užtikrinti galimybę visoms mūsų įmonėms Velse, Europos Sąjungoje ir už jos ribų ateityje naudotis kapitalu.

Miguel Portas, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Portugalijoje bankų uždirbamas pelnas per pirmąjį šių metų ketvirtį išaugo 18 proc. Vienintelis dalykas, kuris išaugo labiau nei bankų pelnas – tai nedarbas. Portugalija nėra išimtis, bet tik dar vienas pavyzdys, bylojantis apie tai, kad G20 valstybės neįvykdė savo duoto pažado, pažado įveikti šią krizę sukuriant naują ekonomikos ir pasaulio tvarką.

Toks būdas netinkamas ir tą įrodo faktas, kad bedarbių gretas papildė dar 50 mln. žmonių, o skurdžiai gyvenančių žmonių padaugėjo 200 mln. Todėl prašau Komisijos ir C. Malmström, žinoma, spręsti klausimą dėl premijų ir rizikos draudimo fondų, bet pirmiausia spręsti klausimus, kurių čia neminėjome: padaryti galą bankininkystei lengvatinio apmokestinimo šalyje ir mokesčių prieglobsčiams, nustatyti visuotinį finansinių sandorių sudarymo mokestį ir padaryti galą bankininkystės veiklos slaptumui. Jei bankai nori, kad žmonės jais pasitikėtų, jie turėtų padaryti viską, kad jų veikla būtų matoma.

Mario Borghezio, EFD frakcijos vardu. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, kaip gali žmonės pasitikėti finansų rinkos reguliavimu, jeigu jis patikimas tokiems aukštiesiems pasaulio finansų šventovių kunigams kaip Mario Draghi?

Jungtinėse Amerikos Valstijose gyventojai sukilo pradėdami naują konservatyviąją revoliuciją prieš finansų oligarchijas. Mes, žmonės, nemanome, kad mokesčių mokėtojų sąskaita išgelbėsime finansų valdžią. To nepavyks padaryti nei Jungtinėse Amerikos Valstijose, nei Europoje. Europos vyriausybės vėliau turėtų suteikti pakankamų išteklių tikrajai ekonomikai, jos turėtų pasirūpinti gamyba ir darbo vietomis. Galime matyti, kokie bus G20 susitikimo rezultatai: nieko nenumatoma dėl didžiausio leidžiamo pelno ir premijų, taip pat nieko nenumatoma dėl vadinamųjų mokesčių prieglobsčių panaikinimo!

Vietoj to planuojama imtis priemonių, skirtų gelbėti tik tuos, kurie atsakingi už „finansų burbulą“ sproginimą: jau išleista 23 trln. EUR, iš kurių 5 trln. EUR panaudojo Europos centrinis bankas. Pinigai mūsų ekonomikoje

skiriami tiems, dėl kurių kaltės atsirado „finansų burbulas“. Bankai gavo 850 mlrd. EUR ir tik 20 mlrd. EUR buvo skirta paremti socialinei gerovei ir skatinti gamybai. Tikrovė tokia, kad finansų valdžia įsakinėja, o politikai jos klauso.

Jungtinėse Amerikos Valstijose, kaip ir Europoje, politikai, regis, yra tik didžiųjų pasaulio bankininkų tarnai. Europa, atsibusk! Pasek JAV gyventojų pavyzdžiu ir sukilk antrajai svarbiai revoliucijai, konservatyviajai liaudies revoliucijai!

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Pone pirmininke, mums reikia demokratinės revoliucijos. Tai aišku iš šio proceso, kuris, laimei, išibėgėjo tapdamas G20 valstybių procesu, prie kurio dabar prisijungė daugiau narių, o ateityje net galima tikėtis, kad jis peraugs į G30 procesą. Kaip būtų, jeigu Taryba padėtų sukurti demokratinį kontrolės mechanizmą, ypač atsižvelgiant į Tarybos tradiciją siekti sutarimo? Nebūtinai turėtų būti iš karto įsteigtas pasaulio parlamentas, bet tai, kas propaguojama, turi būti demokratiškai tikrinama išrinktų parlamentų daug didesniame forume nei Europos Parlamentas.

Taip pat norėčiau pirmiausia atkreipti dėmesį į tai, kad sisteminės rizikos klausimas turi būti sprendžiamas iš esmės. Ypač atsižvelgiant į varginančią padėtį, kurioje vis atsiduriame jau nuo 1998 m. ir kurią lėmė įvykiai, susiję su LTCM rizikos draudimo fondu, bendrove „Hypo Real Estate“ ir, žinoma, banku „Lehman Brothers“, paskatinę tolesnę grandininę reakciją, turėtų būti sukurtos taisyklės, kurios užkirstų kelią atsirasti pagrindinei problemai „per daug didelis, kad žlugtų“. Žinoma, tą galima būtų padaryti priimant teisėkūros priemones, reglamentuojančias kartelių veiklą, bet nėra abejonės, kad tai taip pat pagrindinis klausimas, kurį būtina spręsti pasaulio mastu.

Dėl visuotinio sandorių sudarymo mokesčio. Darbo grupė vadinamojo Tobino mokesčio klausimais čia, Europos Parlamente, buvo sudaryta jau 1999 m. Gerai, kad šioje srityje padaryta pažanga. Dėl priežiūros priemonių paketo. Būtina nedelsiant imtis veiksmų Europos mastu ir nepasiduoti tiems, kurie bando mus sulaikyti siekdami sukurti netinkamą Europą.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, iš statistikos duomenų matyti, kad padėtis gerėja. Tačiau daugybė priežasčių, kurios lėmė krizę – kalbu ne tik apie įstatymų spragas – dar anaipol nėra pašalintos. Siekiant jas pašalinti, priešingai, būtina politinė valia, ryžtas ir drąsa.

Šiandien kalbame apie G20 procesą. Tai geras procesas. Mums reikia naujų ar kitokių organizacijų, prioritetų ir vertinimo pagrindų, kad būtų sukurta visuotinė ekonomika bei finansinė, socialinė ir teisminė pasaulio tvarka.

Tam reikia trijų sąlygų: pirma, turime sukurti demokratinį parlamentinį sprendimų įteisinimo procesą; antra, mums reikia daugiau ES veiklos Europoje ir daugiau Europos veiklos pasaulyje, o tai taip pat reiškia, kad mūsų Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintos vertybės yra mūsų pagrindinė eksporto prekė, kad mūsų atsakingas ekologinės ir socialinės rinkos ekonomikos modelis yra mūsų visuotinės tvarkos pagrindas; trečia, mums reikia reguliavimo Europos lygmeniu tose srityse, kuriose įgyvendinant G20 procesą nenumatoma sudaryti jokių susitarimų.

Sakome „taip“ integruotai europinei, o ne tik suderintai finansų rinkos priežiūrai Europos centrinio banko taikomo modelio pagrindu. J. de Larosière'o pranešimo nepakanka. Sakome „taip“ diskusijoms dėl premijų mokėjimo, bet keisti mokėjimo būdus nėra tinkamas būdas spręsti šį klausimą. Turime pakeisti vertinimo pagrindą, o tais atvejais, kai premijos yra mokamos, taip pat turi būti numatytos baudos.

Mano nuomone, šiuo metu pernelyg mažai diskutuojama dėl procikliškumo. Turime pašalinti procikliškus krizės padarinius ir šiuo metu galiojančias taisykles, skirtas 2009 ir 2010 m. Privalome parodyti politinę valią. Būtent todėl mes, išklausę einančios Tarybos Pirmininko pareigas C. Malmström ir Komisijos nario J. Almunios kalbų, vykstame į Pitsburgą nusiteikę optimistiškai.

Pervenche Berès (S&D). – (FR) Pone pirmininke, ponai Tarybos Pirmininke, pone Komisijos nary, praėjus metams po banko „Lehman Brothers“ žlugimo, pozicija, kurios Europos Sąjunga ketina laikytis Pitsburge vykstančiame G20 susitikime, yra neabejotinai svarbi, jei norime, kad nepasikartotų praeities įvykiai ir kad pokyčių dinamika toliau liktų vienu iš svarbiausių darbotvarkės klausimų. Šiuo atžvilgiu turiu keturias pastabas.

Pirma, praeitų metų balandžio mėn. įvykusiame G20 susitikime valstybių ir vyriausybės vadovai įsipareigojo padidinti TVF lėšas. Labai gerai. Matėme, kad šio tikslo įgyvendinimui buvo suteikta didelė parama. Bijau, kad už šį sprendimą lėmė mažesnis pasiryžimas imtis tam tikro vaidmens įgyvendinant taip reikalingą TVF valdymo reformą.

Antra, neturime pasiduoti gudrybėms. Nenorėčiau, kad visuotiniu mastu vykstanti diskusija dėl bankų vadovams ir prekyautojams mokamų premijų ir atlygio – kuri yra neabejotinai svarbi, jei norime sukurti sistemą, kurioje labiau orientuojamasi ne į trumpalaikes, bet į ilgalaikes investicijas – užgožtų vienodos svarbos kampaniją dėl vadinamųjų mokesčių prieglobsčių panaikinimo, kurios svarba pabrėžta Londone įvykusiame G20 susitikime.

Trečia – tai susiję su tuo, apie ką pirmiau kalbėjo U. Bullmann – tai yra istorinis momentas vėl iškelti klausimą dėl bankų indėlio finansuojant krizės padarinių šalinimą. Tai leis mums vėl pradėti diskusiją dėl sandorių sudarymo mokesčio, kurį nustatys taip pat turės atsirasti lėšų ilgalaikėms investicijoms. Dar kartą, atsižvelgiant į tai, kokią paramą ir pagalbą įveikiant krizę bankai gavo, vienintelis teisingas, tinkamas ir veiksmingas kelias, kuriuo bankai turėtų eiti – tai prisidėti šiandien prie ekonomikos finansavimo.

Ketvirta, apžvelgę padėtį užimtumo srityje, manau, galime teigti, kad nuo pat pradžios mūsų G20 susitikimuose nebuvo skiriama pakankamai dėmesio makroekonomikos klausimui, klausimui dėl visuotinio pakto užimtumo srityje ir klausimui dėl grįžimo prie strategijos, kuri rytoj leis mums pašalinti pasaulyje esančius neatitikimus ir disbalansą, dėl kurių ši krizė prasidėjo.

Wolf Klinz (ALDE). – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, sveikinu G20 valstybes už greitą ir ryžtingą reakciją į visuotinę finansų krizę. Įvyko daugybė dalykų. Ugnis, regis, užgesinta, bet mūsų finansų sistemos pamatas dar netvirtas. Piliečiai nerimauja. Pelnas vėl gausiai investuojamas akcininkų naudai, o nuostoliai – suvisuomeninami. Būtent taip piliečiai supranta esamą padėtį. Šiandien vėl kaip įprasta siekiama, kad rinkoje būtų kuo daugiau dalyvių, sukeliančių joje didelį judėjimą, o ne susitelkiama prie to, ką jie, kaip paslaugų teikėjai, iš tikrųjų turėtų daryti – remti tikrąją ekonomiką. Pasirodo, finansų etika ir atsakomybė daugeliui iš jų kaip visada yra svetimos sąvokos.

Iš G20 tikiuosi konkrečių ir skubių priemonių. Tikiuosi, kad visos ES valstybės narės dirbs išvien. Be naujų priežiūros organizacijų, mums taip pat reikia didesnių nuosavo kapitalo dalių, didėjančių proporcingai rizikai, ilgalaikių – ne trumpalaikių – skatinamųjų sistemų, suderintos krizės įveikos strategijos naudojant valstybės pagalbą, susilaikymo nuo protekcionizmo, tinkamo reguliavimo, o ne reguliavimo arbitražo, taip pat reikia padaryti galą procikliškumui ir rasti problemos „per daug didelis, kad žlugtų“ sprendimą, bet pirmiausia turime laikytis išbandytos ir patikrintos socialinės rinkos ekonomikos principų.

Cornelis de Jong (GUE/NGL). – Pone pirmininke, iki šiol G20 dėmesys buvo sutelktas į priemones, skirtas finansų sektoriui. Tačiau visi, regis, pamiršo, kad tikrajai ekonomikai godumas ir trumpalaikio pelno vaikymasis taip pat kenkia.

Labai gerbiu mažąsias įmones, kurios labai nepalankiomis sąlygomis bando išgyventi. Jos užsitarnavo gauti joms priklausančias paskolas. Tačiau visiškai negerbiu kai kurių didesnių įmonių vadovų, kuriems nerūpi jų siūlomi produktai ar paslaugos, o rūpi ekspansija ir spekuliacija.

Todėl kreipiuosi į G20 prašydamas aptarti būdus, kaip padaryti ekonomiką demokratiškesnę ir kaip užtikrinti, kad įmonėje darbuotojai ir kiti asmenys, atstovaujantys bendriesiems interesams, turėtų pakankamai valdžios kontroliuoti įmonės vadovybę.

Pačioje ES vėl turime persvarstyti Europos įmonės įstatus. Turėtumėme pasirūpinti, kad įmonių akcininkai ir vadovai neturėtų galimybės griebtis spekuliacinės augimo strategijos, kenkiančios pačių įmonių ir tų, kurie joms dirba, ilgalaikiams interesams.

Krisztina Morvai (NI). – Pone pirmininke, dauguma europiečių – tai ne įmonių vadovai ar bankininkai, bet asmenys, dirbantys šeimos ūkyje, smulkieji verslininkai ar valstybės tarnautojai.

Dauguma europiečių yra visiškai nusivylę esama sistema, kurioje pasaulį valdo tarptautinės bendrovės ir bankai. Žmonėms reikia ir jie nori iš esmės naujos paradigmos, apimančios perėjimą nuo globalizacijos prie lokalizacijos, nuo sprendimų priėmimo proceso, visiškai orientuoto į pelną ir pinigus, prie sprendimų priėmimo proceso, kuriame pagrindinis dėmesys sutelktas į žmogų ir bendruomenę, nuo PPO valdomos laisvosios prekybos žemės ūkio produktais prie nepriklausomo apsirūpinimo maistu, vietinės gamybos ir vietinio ūkininkavimo.

Tad nenuvilkite daugumos europiečių ir pasistenkite G20 susitikime tinkamai perteikti jų nuomonę.

Werner Langen (PPE). – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, kas turėtų reguliuoti, kas turėtų būti reguliuojamas ir kaip tai turėtų būti daroma – tai bus vienas iš prieštaringiausių klausimų G20 susitikime. Net jei visi vieningai sutaria, kad negalima grįžti prie nevaržomos veiklos finansų rinkoje, dėl reguliavimo

būdų ir masto dar karštai ginčijamasi. Dar yra galimybė susitarti dėl nuosavam kapitalui taikomų taisyklių, reitingo nustatymo agentūrų, gal net klausimais, susijusiais su išvestinėmis priemonėmis ir jų licencijavimu, bet dėl nesąžiningos konkurencijos, mokesčių ir kontrolės bus ginčijamasi. Bus ginčijamasi dėl premijų, taip pat dėl to, ar Europai reikia Tobino mokesčio.

Kitaip tariant, kaip europiečiai privalome atlikti savo namų darbą neatsižvelgdami į G20 susitikimo rezultata. Komisija eina tinkamu keliu nepasikliaudama vien tik G20 susitikimu. Mūsų šūkis turėtų būti toks: ateityje jokių finansų rinkos dalyvių, jokių finansinių produktų ir jokių finansų centrų be priežiūros.

Tačiau klausimas dėl pasaulio ekonomikos atkūrimo taip pat įtrauktas į darbotvarkę. Negalima leisti, kad padėtis liktų tokia, kokia buvo, kad pasaulyje išliktų disbalansas JAV ir stambių pramoninių šalių naudai. Turime kilti į kovą su skurdu ir alkiumi pasaulyje ir G20 susitikime šiai kovai turi būti suteiktas pagreitis.

Dar norėčiau pridurti vieną dalyką, apie kurį niekas, išskyrus Komisijos narį J. Almunia, iki šiol neužsiminė. Bus būtina Europoje laikytis Stabilumo ir augimo pakto, nes jo palaidoti negalima. Europai pavyko išlaikyti gebėjimą veikti tik todėl, kad šį paktą pasirašėme, jį persvarstėme ir išlaikėme. Tikslas, kurio Europa turėtų ir toliau siekti – tai sparčios krizės įveikos strategija panaikinant didžiulę skolą ir pereinant prie stabilios ekonomikos, prie Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimo.

Edward Scicluna (S&D). – (MT) Pone pirmininke, šiuo metu viena iš populiariausių temų, bent jau žiniuose, susijusiose su G20 susitikimu – klausimas dėl premijų. Šiuo klausimu, be abejo, labai daug diskutuojama, tačiau turime suprasti, kad tikroji problema daug sudėtingesnė. Turėtumėme suprasti, kad jeigu šios premijos kelia pavojų finansų sistemai, jų mokėjimas neabejotinai turi būti tikrinamas. Tačiau turime atsižvelgti į didžiulį šalių išorės prekybos deficitą, lėmusį šią krizę, taip pat į deficitą kitose vidaus fiskalinės sistemos srityse.

Taip pat turime atsižvelgti į padėtį užimtumo srityje. Žinome, kad prireiks apytikriai vienerių metų, kad būtų įveiktas atsilikimas užimtumo srityje, kuriam įtakos turėjo praeitų metų BVP rodikliai. Todėl sprendžiant problemas užimtumo srityje, šiuo metu pradėtos įgyvendinti skatinamosios fiskalinės priemonės turi būti taikomos tol, kol jos pradės duoti teigiamų rezultatų. Komisija turėtų užtikrinti, kad viskas būtų daroma nuosekliai, taip pat pareikalauti, kad prieš pradėdant taikyti šias skatinamąsias priemones, pirma būtų sumažintas deficitas.

PIRMININKAVO: L. ROUČEK

Pirmininko pavaduotojas

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Pone pirmininke, G20 susitikime, kuriame pagrindinė tema buvo premijų mokėjimo valdymas, net ir turint lakią vaizduotę, nebuvo įsigilinta į šios problemos esmę, taigi šis susitikimas, deja, nėra žingsnis pirmyn tobulinant esamą sistemą.

Daugybėje pasiūlymų dėl taisyklių pakeitimo apsiribojama paviršutiniškų klausimų nagrinėjimu, bet nesusitelkiama prie socialinių tikslų. Tikslas, kurio turėtumėme siekti – tai visiška finansų sistemos pertvarka, viešojo ir socialinė kontrolė, demokratiškesnis aukščiausiojo lygio susitikimas, kuriame dalyvautų visos valstybės ir kuriame būtų sprendžiamos tokios problemos kaip išaugęs nedarbas bei palaipsniui vis sparčiau augančios pagrindinių produktų ir kuro kainos, susitikimas, kuriame būtų priimti esminiai sprendimai dėl įsikišimo į rinką siekiant sustabdyti nuolatinę privatizaciją ir socialinės sistemos žlugdymą.

Būtent to žmonėms iš tikrųjų reikia. Piliečiai šiandien nori esminių struktūrinių pokyčių, anaiptol ne naujosios liberaliosios santvarkos, kuri stabdo, o ne skatina plėtrą, ir ne siaučiančios spekuliacijos, kuri kenkia žmonių interesams.

Jean-Paul Gauzès (PPE). – (FR) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, džiaugiuosi jūsų ryžtu.

Europa ėmėsi įgyvendinti veiksmingą reguliavimo veiklą, bet šiuo atžvilgiu ji neturi atsidurti atskirtyje. Būtiną glaudus tarptautinis bendradarbiavimas ir būtent to tikimės iš G20 susitikimo. G20 valstybės privalo tvirtai ir energingai vykdyti reformas, dėl kurių susitarta praeituose susitikimuose. Turi būti sukurta tarptautinė finansų sektoriaus reguliavimo sistema, padėsianti skatinti investicijas, ekonomikos augimą ir užimtumą. Turi būti patvirtinti pagrindiniai principai. Krizė dar nesibaigė. Neturime grįžti prie *ex ante* padėties ir liautis įgyvendinti priemones, būtiną siekiant išvengti, kiek tai įmanoma, panašių krizių, darančių ypač didelę žalą tikrajai ekonomikai, augimui ir užimtumui.

Vienodai svarbu stiprinti priežiūros ir reguliavimo veiklą. Įsipareigojimai vykdyti priežiūrą turėtų atitikti sisteminės rizikos, kurią finansų institucijos užtraukia šiam sektoriui, lygį. Spekuliacinė veikla, kuri užtraukia didelę riziką, turėtų būti varžoma sugriežtinant kapitalui keliamus reikalavimus, taip pat tarptautiniu mastu taikant vadinamąsias Bazelio taisykles.

Dėl finansų sektoriuje mokamų atlyginimų. Turėtumėme rekomenduoti įsteigti komitetus mokėjimo klausimais, padidinti skaidrumą atlyginimų mokėjimo srityje nustatydami griežtesnius reikalavimus dėl informacijos atskleidimo ir vykdyti kintamųjų atlyginimo priedų, būtent premijų, mokėjimo priežiūrą. Taip pat vienodai būtina stiprinti pasaulio finansų institucijas ir reformuoti TVF valdymą bei atstovavimą jame.

Pone Komisijos nary, tai kai kurie iš dalykų, kurių piliečiai tikisi iš kito G20 susitikimo. Šiame susitikime Europa privalo kalbėti vienu balsu, kuris turi būti ryžtingas ir įtikinamas.

Alejandro Cercas (S&D). – (ES) Pone Komisijos nary J. Almunia, ponai C. Malmström, norėčiau paprašyti jūsų nepamiršti Pitsburge, kad mes dabar patiriame ne tik neregėto masto finansų ir ekonomikos krizę, bet taip pat didžiulę socialinę krizę, nuo kurios labiausiai kenčia tie, kuriems socialinė apsauga labiausiai reikalinga, tie, kurie turi tik darbą, smulkieji verslininkai ir mažesnių galimybių turintys regionai bei šalys. Tikiuosi, Pitsburge bus aiškiai pasakyta, kad ekonomika yra svarbi, bet žmonės daug svarbesni, nes ekonomika tarnauja žmonėms.

Be to, pone Komisijos nary, ponai ministre, norėčiau jūsų paprašyti nepamiršti Pitsburge Europos. Pasistenkite, kad jūsų balsai būtų skambesni nei tenorų trijulės. Čia turiu rugsėjo 3 d. laišką iš trijų Europos ministrų pirmininkų. Jame nėra nė vieno žodžio apie Europą. Ministrai pirmininkai rašo apie tai, kaip svarbu Europai kalbėti vienu balsu, bet jie nesiliauja šį Europos balsą slopinę.

Turite kalbėti garsiau už juos. Turite aiškiai pasakyti, kad Europa turi teisę ir pareigą ir kad mūsų puoselėjama socialinės rinkos ekonomikos vizija yra sprendimas, padėsiantis įveikti šią krizę ir užkirsti kelią jos pasikartojimui.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE). – (ES) Ponios ir ponai, sutinku su daugeliu dalykų, pritariu daugeliui pastabų, kurios čia buvo pateiktos, bet privalau atkreipti dėmesį ir į kitus aspektus.

Sutinku, kad dar ne laikas atimti iš ligonio ramentus, bet jau atėjo laikas jam pasirengti vaikščioti be jų. Dar turime sunaudoti likvidumo perviršį rinkose, panaikinti viešųjų lėšų disbalansą ir atkurti pagarbą konkurencijos taisyklėms. Pitsburge turime padaryti kelis dalykus, kurių vieni padaryti neįstengsime: turime sukurti ankstyvojo išpėjimo mechanizmus, kurie veiktų, nes tie, kuriuos turėjome, neveikė, turime pakeisti reguliavimo sistemą, nes esama sistema neveikė.

Sutinku, kad svarbu reguliuoti premijų mokėjimą ir veiklą mokesčių prieglobsčiu vadinamose teritorijose. Visos šios priemonės būtinos, bet jų nepakanka. Manau, kad daug svarbiau sustiprinti susilpnėjusias finansų institucijas, sumažinti skolą ir iš anksto suformuoti rezervus, kurie ateityje galėtų būti panaudoti atėjus sunkmečiui. Daug svarbiau dėti pastangas priežiūros srityje.

Komisijos narys žino, kad parėmiau J. de Larosièrę pranešimą, nors jaučiau, kad vien jo nepakanka, nes būčiau linkęs paremti labiau centralizuotą priežiūrą. Tačiau aišku, kad europinė priežiūros sistema negali veikti be glaudaus bendradarbiavimo su kitų didžiausių pasaulio šalių priežiūros institucijomis. Taip pat turime ką nors daryti dėl prekybos. Labai gerai, kad padedame sparčiai besivystančioms šalims, bet daug svarbiau pašalinti kliūtis, kurios dar trukdo prekybai prekėmis.

Pone Komisijos nary, svarbiausia yra tai, kad turime pasirūpinti ateinančia karta ir iš naujo pakloti pamatus stabiliam ir tvariam augimui. Tam mums reikia laisvųjų rinkų, rinkų, atvirų naujovėms, verslininkams, bet taip pat rinkų, kurios yra tam tikru mastu reguliuojamos.

Baigsiu kalbą citata, kurią mano tėvynainis J. Almunia žino: „Neleisk per daug įstatymų; jei vis dėlto tau teks priimti pragmatines sankcijas ir potvarkius, pasirūpink, kad šios priemonės būtų tinkamos ir pirmiausia tuo, kad jų būtų laikomasi“. Taip kalbėjo Don Kichotas savo draugui Sančai.

Peter Skinner (S&D). – Pone pirmininke, dėkoju Komisijos nariui. Ypač pritariu jo mintims dėl Tvarios ekonominės veiklos chartijos. Manau, kad šį dokumentą turėtumėme pasiimti į G20 susitikimą, bet nesutinku su tuo, kad turėtumėme panaudoti visą savo kapitalą tik bankininkų premijų klausimui spręsti. Manau, kad ši problema atitraukia mūsų dėmesį nuo kitų svarbių klausimų, nors ją taip pat reikėtų spręsti. Atvirai kalbant, greičiausiai nepavyks susitarti ir dėl reikalavimų sprendžiant pasaulio problemas sąrašo.

Finansų paslaugų pramonė apimta gaisro. Pirmiausia turime būti tikri, kad užgesiname šį gaisrą ir kad liepsna vėl neįsižiebs. Tam mums reikia nuoseklaus požiūrio. G20 yra pagrindinis forumas, bet mums taip pat reikia įsteigti nuolatines organizacijas, tokias kaip Transatlantinė ekonomikos taryba, kurios sprendimų klausimus, susijusius, pvz., su tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais ir pan. Jei norime iš tikrųjų spręsti sisteminės rizikos problemą, turime liautis žvilgčioti pro užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir pradėti žiūrėti į kelią pro priekinį stiklą.

Kader Arif (S&D). – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, krizė, kurią dabar patiriame, yra didelė ir ilgalaikė. Todėl būtina nedelsiant imtis būtinųjų finansų sektoriaus ir bankų veiklos reguliavimo ir priežiūros priemonių, kad būtų išvengta dar didesnės krizės pasikartojimo. Finansų sistema turi liautis griovusi tikrąją ekonomiką ir privalo vėl jai tarnauti.

Šiuo požiūriu Londone įvykęs G20 susitikimas, apie kurį buvo kalbėta, baigėsi tuo, ką švelniai galima būtų pavadinti daliniais pasiūlymais, bet svarbiausia tai, kad žodžiai nevirto veiksmais, todėl finansų sistema vėl „dreifuoja“.

Atsižvelgdama į tokią padėtį ir į tai, kad G20 susitikimas Pitsburge iš tikrųjų yra naudingas, Europos Sąjunga privalo ginti griežtas reguliavimo priemones, duodančias realių rezultatų. Be pagrindinių priemonių, skirtų finansų sektoriaus veiklos priežiūrai, kurias išvardijo mano kolegos, aš asmeniškai norėčiau, kad į susitikimo darbotvarkę būtų įtraukti prekybos ir vystymosi klausimai, nes Pitsburge taip pat bus kalbama apie galimybę iš naujo pradėti Dohos derybų raundą. Taip, iš naujo pradėti, bet su sąlyga, jei vėl nebus nukrypta nuo pirminio ir pagrindinio šio derybų raundo tikslo, kitaip sakant, jei nebus nukrypta nuo vystymosi klausimų. Mūsų pietų partnerės visiškai teisėtai nesutiks su tuo, kad jų problemos vėl liktų be atsako.

Šiame G20 susitikime sprendini klausimai neapsiriboja finansų krize: kalbama apie būtinybę pakloti pamatus naujam pasaulio valdymo modeliui.

Ramon Jauregui Atondo (S&D). – (ES) Ponia C. Malmström, pone J. Almunia, per minutę pasistengsiu pateikti jums tris mintis.

Pirma, mums reikia daugiau Europos, nes, atsižvelgiant į pasaulio mastu susidariusią padėtį, Europa privalo būti stipri ir vieninga. Jei nebūsime stiprūs ir vieningi, su Europa nebus skaitomasi ir ji liks nuošaly.

Antra, mums reikia daugiau valstybės, nes, be naujo pasaulio valdymo modelio, be naujos reguliavimo ir priežiūros sistemos, taip pat be tarptautinio bendradarbiavimo, mums dar reikia padaryti galą vadinamiesiems mokesčių prieglobsčiams ir persvarstyti tarptautinės mokesčių sistemos principus. Manau, kad tai labai svarbus klausimas, kurį ateityje privalėsime spręsti.

Galiausiai mums reikia geresnės rinkos. Manau, kad labai svarbu pakartoti naujos verslo etikos poreikį, taip pat būtinybę skatinti naują įmonių atsakomybės kultūrą. Manau, kad tai labai svarbu. Įmonės turi tapti visuomenės dalimi ir kaip tokios privalo išsipareigoti šioms interesų grupėms ir šioms suinteresuotosioms šalims.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Pone pirmininke, ponia ministre, pone J. Almunia, pirmiausia Vokietija, Jungtinė Karalystė ir Prancūzija rugsėjo 3 d. pasiekė sutarimą ir kalbėjo vienu balsu, kad parodytų Europos sutarimą dėl premijų mokėjimo sistemos priežiūros.

Ketvirtadienį 27 Tarybos narės susitiks, kad pasirengtų G20 susitikimui. Raginu jus aktyviai dirbti ieškant sprendimo, bendro atsako, bet tokio, kuris būtų ypač plataus užmojo premijų atžvilgiu. Iš tikrųjų, paskutiniame, balandžio mėn. įvykusiame G20 susitikime patvirtintų taisyklių ir priimtų sprendimų nėra paisoma, nes bankai, kuriems taip pat buvo suteikta valstybės pagalba, skubiai atideda sumas, skirtas premijoms.

Europos piliečiai negali suprasti ir nesupras, kodėl už tokius pažeidimus nebuvo baudžiama, kai buvo imtasi priemonių vykstant G20 susitikimui. Kai kalbama apie valstybės pagalbą, pažeidėjai neabejotinai turi būti baudžiami. Todėl labai svarbu, kad Pitsburge būtų imtasi konkrečių ir pirmiausia bendrų priemonių. Negalime būti vieninteliai teisuoliai.

Trumpai kalbant, premijų mokėjimas turi būti griežčiau prižiūrimas taikant taisykles, reglamentuojančias finansų institucijų veiklos skaidrumą, jų valdymą ir atsakomybę, o tais atvejais, kai taisyklės pažeidžiamos, būtina taikyti nuobaudas.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Mano nuomone, tai, ką jūs čia pateikėte, yra gana plataus užmojo planas, kurį norite pasiūlyti G20 susitikime. Tačiau man nerimą kelia tai, kokie bus G20 susitikimo rezultatai ir koks bus jų tikrasis poveikis visuomenei, nes rezultatai, pasiekti ES valstybių narių lygmeniu anaipol nėra nei apčiuopiami, nei matomi.

Ponia C. Malmström kalbėjo, kad vadovams turi būti mokamos proporcingo lygio premijos, bet reikia pastebėti, kaip galima spręsti iš visų turimų duomenų, kad būtent tuose sektoriuose, kurie buvo paremti finansiškai ir kuriuos mes apsaugojome nuo bankroto, vadovai gauna neproporcingai didelį atlygį. Be to, nieko neįvyko užsienio bankų sektoriuje – mechanizmas tiesiog nebuvo paleistas į darbą.

Dėl viso to didėja nedarbas, daugėja problemų, su kuriomis susiduria mažosios ir vidutinės įmonės. Manau, ateityje galbūt turėtume sutelkti dėmesį į mažesnių problemų skaičių, kartu užtikrindami, kad problemos, kurias mes vis dėlto imamės spręsti, iš tikrųjų būtų išspręstos.

Pascal Canfin (Verts/ALE). – (FR) Pone pirmininke, kalbėjote apie TVF valdymą. Taip pat norėčiau sužinoti, ar ketinate G20 susitikime iškelti klausimą dėl sąlygų, kuriomis TVF valstybėms skolina pinigų? Matėme, kad pirmiau taikytos itin liberalios sąlygos nebuvo pakeistos ir tai pirmiausia taikoma paskoloms, kurios buvo suteiktos kai kurioms Europos valstybėms. Kokia jūsų pozicija šiuo klausimu?

Antras klausimas: kokia Komisijos ir Tarybos pozicija dėl Kinijos pasiūlymo įvesti šiek tiek kitokią tarptautinę valiutą, padėsiančią reguliuoti finansų sistemą naudojant dolerio alternatyvą?

Trečias klausimas: G20 susitikimas taip pat yra pasirengimo Kopenhagoje vyksiančiam aukščiausiojo lygio susitikimui dalis. Komisija pasiūlė, kad pietų valstybėms prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių iš viso būtų skirta 2–15 mlrd. EUR. Kokia Tarybos pozicija? Kokią sumą pasiūlysite kitą savaitę vyksiančiame G20 susitikime?

Vicky Ford (ECR). – Pone pirmininke, G20 pasiūlė daug protingų atsakymų: būtina pakeisti finansų sistemos reguliavimo ir priežiūros taisykles, taip pat būtina veikti suderintai. Mūsų nacionaliniai politikai sako viena, bet čia, Europos Sąjungoje, regis, darome visai kita. Iš reguliavimo priemonių sąrašo, kurį kai kurie mano kolegų jau svarsto, matyti, kad yra prieštaravimų ir įgyvendinimo tvarkaraščio, ir jo elementų požiūriu.

Mūsų šalių ekonomika dar yra labai silpna. Auga nedarbas, labai sunku gauti lėšų, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Ar norime, kad mūsų įmonės iš Britanijos ar kitų Europos šalių, kurioms reikia lėšų apyvartiniam kapitalui, atsidurtų nepalankioje konkurencinėje padėtyje? Ar norime padaryti taip, kad skolintis iš Europos bankų būtų taip brangu, kad mūsų klientai, mūsų įmonės būtų priversti skolintis iš Volstrito ir taip Europos bankų sąskaita įmušti Volstrito naudai dar vieną tašką?

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Enikő Győri (PPE). – (HU) Ponios ir ponai, norėčiau pakalbėti šia tema vienos iš krizės sąlygomis atsiradusių neigiamų tendencijų požiūriu. Vengrijos piliečius pribloškė tai, kad Vengrijos bankai per pusmetį uždirbo pelną, siekiantį du trečdalius pelno lygio, kurį bankai buvo pasiekę iki krizės, nors po septynerių socialistų vyriausybės valdymo metų šalis šiuo metu priklauso nuo TVF ir ES teikiamos pagalbos. Bankams taip pat leista vienašališkai keisti savo sutartis ir dėl to piliečiai, paėmę paskolas užsienio valiuta nuosavam būstui įsigyti, atsidūrė pažeidžiamoje padėtyje.

Esu tvirtai įsitikinusi, kad privalome imtis veiksmų ir pažaboti šias tendencijas. Turime vykdyti tinkamą bankų ir kitų finansų rinkos dalyvių veiklos priežiūrą. Turėtume užkirsti kelią prieš krizę vyravusios žalingos premijų mokėjimo kultūros tūšai. Turėtumėme nustatyti griežtas profesinės etikos taisykles, nes jau pamatėme, kuo baigėsi pernelyg didelis reguliavimo mažinimas. Sukurkime pasaulį, kuris atsilygina ne už greitai uždirbtą trumpalaikį pelną ir nesaikingumą, bet už tinkamą darbą, susijusį su socialine atsakomybe, kurią laikome viena iš pagrindinių vertybių. Turime kartu dirbti siekdami sukurti protingas taisykles, kad galėtumėme aplenkti savo partneres G20 procese.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Iš to, apie ką buvo iki šiol kalbėta, išsirutulioja aiški žinia, kad siekdami atgauti eilinių piliečių pasitikėjimą, turime imtis veiksmų prieš premijas ir mokesčių prieglobsčius. Norėčiau paklausti Komisijos nario J. Almunios ir C. Malmström, kada pradės veikti europinė finansų priežiūros institucija, kurią įsteigti pasiūlė Vengrijos ministras pirmininkas. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Parlamentui tektų labai svarbi, nieko bendra su G20 procesu neturinti užduotis apsaugoti Europos vartotojų ir piliečių interesus.

Jie visiškai priklauso nuo bankų malonės, o šie neteikia pakankamai patikimos informacijos. Vengrija yra parengusi profesinės etikos kodeksą. Siūlyčiau, kad Europoje ES lygmeniu taip pat būtų priimtas profesinės etikos kodeksas, reglamentuojantis piliečių ir bankų elgesį, nes esu įsitikinęs, kad daugybė nekaltų aukų, tokių kaip eiliniai piliečiai, nesuvokia, kokią riziką užsitraukia imdami paskolą. Tai labai svarbi užduotis, kurią Europa turi atlikti.

Corinne Lepage (ALDE). – (FR) Pone pirmininke, pone ministre, pone Komisijos nary, labai plataus užmojo programa, kurią mums pateikėte, yra įdomi, bet ar nemanote, kad turėtume spręsti klausimą dėl pranašumo vidutinės trukmės ir ilgalaikių investicijų atžvilgiu, kurį šiandien dar galima įgyti investuojant į labai trumpalaikius sandorius ir uždirbant labai trumpalaikį pelną?

Būtent šis pranašumas, kurį dar galima įgyti darant trumpalaikes investicijas, lemia tai, kad stinga lėšų finansuoti įmonėms, ypač Europos. Ar nemanote, kad turėtume spręsti šią problemą?

Cecilia Malmström, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas.* – (SV) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti visiems EP nariams, kurie prisidėjo prie šių diskusijų. Manau, kad šiuose rūmuose labai gana plačiai sutariama dėl to, kokie Europos pozicijos aspektai yra svarbūs ir prie kokių klausimų turime susitelkti rengdamiesi G20 susitikimui. ES tarptautinėje arenoje dabar kalba aiškiau, suderintu balsu ir aš iš tikrųjų norėčiau padėkoti Komisijai, ypač Joaquínui Almunia, už atliktą darbą, kuris padėjo pasiekti šį sutarimą.

Daug EP narių iškėlė tuos pačius klausimus, apie kuriuos kalbėjau ir aš, ir Komisijos narys. Taip, mums reikia geresnės finansų rinkų priežiūros ir geresnio jų reguliavimo. Tikimės, kad priežiūros sistema galės būti sukurta kaip įmanoma greičiau. Remsimės J. de Larosière pranešimu ir žiūrėsime, kaip greitai tą sistemą galėtumėme sukurti. Mums reikia daugiau suderintų visuotinių sprendimų bei veiksmingų ir veikiančių tarptautinių institucijų. Mums reikia aiškių principų, kuriais turėtų būti grindžiamos premijų mokėjimo sistemos. Labai pasitikiu Finansų stabilumo taryba ir esu tikra, kad taryba pateiks konkrečių realiai įgyvendinamų pasiūlymų, kuriuos galėsime aptarti.

Taip pat norėtume iškelti klausimą dėl prisitaikymo prie klimato kaitos padarinių finansavimo. Raginsime visas šalis prisiimti atsakomybę, bet nesu tikra, ar realu tikėtis, kad Pitsburgo susitikime bus aptariami konkretūs skaičiai. Savaiame aišku, bandysime link to eiti, nes tai gera mintis.

Taip pat mums reikia visuotinių sprendimų. Negalime atskirti ES sprendimų nuo šios sistemos, vietoje to privalome užtikrinti, kad būtų pateikta kuo daugiau visuotinių sprendimų. Europos piliečiams nedarbas galbūt yra labiausiai pastebimas ekonomikos ir finansų krizės aspektas. Nedarbo problema jau kurį laiką yra aktuali daugelyje mūsų šalių. Padėtis iš tikrųjų labai rimta ir reikalauja europinių ir nacionalinių sprendimų. Privalome turėti stiprią darbo rinkos politiką, privalome sudaryti geresnes sąlygas įmonėms ir verslininkams, kad jie galėtų lengviau prisiimti riziką, susijusią su darbo jėgos samda, ir drąsiau investuoti, taip pat privalome investuoti į švietimą ir mokslinius tyrimus, kad žmonėms būtų užtikrintos geresnės užimtumo galimybės. Spalio mėn. ES ekonomikos ir finansų taryboje planuojama surengti specialią diskusiją nedarbo klausimu.

Taip pat turime aptarti krizės įveikos strategiją, kitaip yra pavojus, kad priemonės, kurių ėmėmės, turės neigiamos įtakos užimtumui ir ypač ekonomikos augimui, o tai savo ruožtu lems deficitą ir infliaciją. Būtent labiausiai pažeidžiami mūsų visuomenės sluoksniai visada nukentčia pirmiausia. Kalbant apie skurdžiausias šalis, mums iš tiesų žinoma, kad ištikus tarptautinei krizei, būtent jos labiausiai nukentčia. Krizė skaudžiausiai kerta skurdžiausiomis pasaulio šalimis. Mes svarstėme ir tebesvarstome, kaip galėtume palengvinti šių žmonių padėtį. Svarbu, kad daugiašaliai plėtros bankai (DPB) turėtų pakankamai lėšų teikti vadinamąsias „minkštąsias“, kitaip sakant, lengvatines paskolas. Taip pat svarbu užtikrinti, kad tarptautinė prekybos sistema veiktų tinkamai ir kad jai nebūtų būdingas protekcionizmas. Todėl įvairios diskusijos dėl visuotinių mokesčių ir įvairių rūšių Tobino mokesčių yra prasmingos tik tuo atveju, jei šie mokesčiai iš tikrųjų galės būti taikomi pasaulio mastu, tačiau šiuo metu tokios galimybės nėra. Taigi šios diskusijos tik duotų priešingų rezultatų ir nepadėtų mūsų ekonomikai.

Daug EP narių kalbėjo apie rizikos draudimo fondus ir naują finansų srities reguliavimo sistemą. Šiuos klausimus Tarybai pirmininkaujanti Švedija laiko prioritetiniais. Sprendimus šiais klausimais priimsime kartu ir mes nekantriai laukiame, kada galėsime glaudžiai bendradarbiauti su Europos Parlamentu siekdami, kad direktyvos dėl rizikos draudimo fondų ir finansų sistemos reguliavimo kuo greičiau išvystytų dienos šviesą. Žinau, kad ši užduotis sunki ir sudėtinga, kad bus būtina atsižvelgti į daugybę aspektų, bet esame pasirengę kuo glaudžiau su jumis bendradarbiauti, kad šios užduotys būtų kuo greičiau įgyvendintos.

Apibendrindama norėčiau pasakyti, kad visos šios problemos, kurias aptarėme, G20 susitikime, suprantama, negalės būti išspręstos. Nepaisant to, yra pagrindo tikėtis, kad sprenddami šiuos klausimus vis dėlto pažengsime

į priekį. To primygtinai reikalauja Europos piliečiai, be to, yra žmonių iš viso pasaulio, kurie tikisi, kad mes parodysime iniciatyvumą imdamiesi vadovaujamo vaidmens ir padidinsime finansų sistemų stabilumą, darysime viską, kas įmanoma, kad ateityje būtų išvengta tokio pobūdžio krizių ir kad išeitume iš šios krizės stipresni nei buvome prieš ją. ES yra vieninga, ES yra stipri. Galiu patikinti jus, kad Tarybai pirmininkaujanti Švedija darys viską, kas įmanoma, kad kitą savaitę vyksiančiame G20 susitikime Europos požiūris būtų apgintas. Dėkoju už labai įdomias diskusijas.

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Pone pirmininke, manau, visi sutariame, kad dabar, kai mums dar reikia įveikti dėl krizės iškilusius didžiulius ir plataus masto iššūkius, G20 susitikimo Pitsburge sėkmė ir tikėjimas, kad šie susitikimai padės mums rasti ir pradėti įgyvendinti mums kilusių problemų ir iššūkių sprendimus, yra nepaprastai svarbūs. Tiesą sakant, kai kurie ekonominiai rodikliai, pirmiausia augimo tendencija tarptautinės prekybos srityje ir didesnis vartotojų bei investuotojų pasitikėjimas, jau leidžia įžvelgti svarbių ženklų, bylojančių apie padėties gerėjimą. Taigi visais susitikimo darbotvarkės klausimais valstybių ir vyriausybių vadovai kitą savaitę vyksiančiame susitikime turėtų ir privalo susitarti ir, tikiuosi, susitars bei imsis priimtus sprendimus įgyvendinti.

Viena iš svarbiausių užduočių, kurią minėjo daugelis iš jūsų – tai išaiškinti, duoti aiškią žinią apie tai, kaip didžiosios pasaulio šalys ketina derinti savo veiksmus. Kitas žingsnis, kurį reiktų padaryti derinant ekonomikos politiką – apibrėžti krizės įveikos strategiją ir apsispręsti dėl to, kada ir koku būdu šią strategiją galima būtų suderintai įgyvendinti. Turime išmokti – ir tikiuosi, kad išmokome – 2009 m. krizės duotą pamoką, kad skatinamųjų priemonių taikymo negalima nutraukti pernelyg anksti, kai ekonomikai, kaip kai kurie iš jūsų kalbėjo, dar reikia ramentų. Tačiau šios skatinamosios priemonės taip pat neturi būti taikomos ilgiau nei būtina, nes tai leistų vėl susidaryti sąlygoms, skatinančioms krizę lėmusių „burbulų“ ir disbalanso atsiradimą. Tai labai svarbus klausimas, kuris turi būti išaiškintas Pitsburge.

Turime nekartoti praeities klaidų, ne tik makroekonominės politikos, bet taip pat finansų sistemos priežiūros ir reguliavimo srityse. Manau, kad dėl to buvo labai aiškiai įsipareigota pirmesniuose susitikimuose. Privalome toliau plėtoti šį įsipareigojimą ir vykdyti pasaulio, o mūsų atveju – Europos mastu jau priimtus įsipareigojimus.

Šiuo atžvilgiu sutinku su tais, kurie šio ryto diskusijose kalbėjo apie tai, kad visko nereikėtų suvesti į klausimą dėl premijų. Tačiau visiškai sutinku ir su tais, kurie sako, kad premijų klausimas yra labai svarbus ekonominiu, socialiniu, politiniu ir etiniu požiūriais. Manau, kad Europa – kiekvienas valstybės ir vyriausybės vadovas, pačios Europos institucijos, Taryba ir Komisija – šiuo klausimu, kaip ir kitais G20 proceso darbotvarkės klausimais, rodo iniciatyvumą.

Neturėtumėme pamiršti, kad šių metų balandžio mėn. Komisija pateikė valstybėms narėms rekomendacijas dėl premijų mokėjimo, kurios beveik sutampa su dabar visame pasaulyje siūlomomis rekomendacijomis. Privalome toliau skirti daug dėmesio finansų sistemos problemoms – būtinybei padidinti kapitalą, pakeisti bankų balanso suvestinių struktūrą ir pakoreguoti jas. Tą būtina padaryti ir europiniu, ir pasaulio mastu.

Visiškai sujungtos finansų sistemos atveju mums nėra prasmės spręsti vidaus problemų, jei kitos šalys tuo pačiu metu nespręs savųjų. Turbūt menate, kaip prieš metus, dieną prieš banko „Lehman Brothers“ krizę, tebetikėjome, kad galėsime išvengti Jungtinėse Amerikos Valstijose prasidėjusios finansų krizės padarinių. Tačiau visiškai teisinga manyti – tą daugelis iš jūsų minėjo – kad galutinis politinis tikslas nėra tik vieno banko balanso suvestinės sutvarkymas ar jo įsipareigojimų kapitalizavimas. Pagrindinės problemos yra užimtumas, mažųjų ir vidutinių įmonių padėtis, taip pat mūsų viešųjų paslaugų ir socialinės rūpybos sistemų tvarumas.

Tačiau be veikiančios finansų sistemos tvarumo kitose srityse neįmanoma užtikrinti. Tai problema, kurią G20 valstybės Pitsburge turi išspręsti ar toliau spręsti.

Baigdamas dar norėčiau pateikti pastabų dėl vieno klausimo, kurį kėlė daugelis kalbėtojų. Sutinku su visais klausimais, įtrauktais į G20 susitikimo darbotvarkę, kuriuos daugelis iš jūsų minėjo, ir noriu pakalbėti tik vienu klausimu – klausimu dėl vadinamųjų mokesčių prieglobsčių ir nelinkusių bendradarbiauti šalių.

Tiesa, kad G20 susitikime Londone nepavyko rasti būdų išspręsti visas problemas, susijusias su vadinamaisiais mokesčių prieglobsčiais. Būtų labai sudėtinga per vieną dieną išspręsti problemas, kurios egzistuoja jau daugelį metų. Tačiau visiškai tiesa ir tai, kad per tą pusmetį po balandžio mėn. Londone įvykusio G20 susitikimo pavyko išspręsti daug daugiau problemų, nei buvo ar galėjo būti išspręsta per daugelį metų iki susitikimo Londone. Šiuo klausimu buvo pasiektas susitarimas dėl keitimosi informacija, būtino siekiant užkirsti kelią vengimui mokėti mokesčius, taip pat finansinės ir ekonominės veiklos slėpimui nuo valstybės

institucijų pasinaudojant vadinamųjų mokesčių prieglobsčių teikiama apsauga. Todėl teisinga teigti, kad per šiuos šešis mėnesius ne viskas buvo išspręsta. Tačiau per šį pusmetį mums pavyko daug ką pasiekti klausimu, kuris yra labai svarbus užkertant kelią minėtos veiklos slėpimui nuo priežiūros ir reguliavimo institucijų ir pakartotinių iškraipymų sistemoje atsiradimui. Tai taip pat labai svarbu žinios, kurią siunčiame savo piliečiams apie atsakomybės pasidalijimą ir pastangas, būtinas siekiant įveikti šią krizę, požiūriu.

Galiausiai kažkas pasakė, kad ES balsas turi būti skambesnis už G20 procese dalyvaujančių Europos šalių balsą. Galiu patikinti jus, kad pirmininkaujant Švedijai ir pasitelkiant Komisijos balsą ES balsas yra girdimas. Šio balso išklausoma labai įdėmiai ir pagarbiai, nes Europa, ne viena ar kelios Europos šalys, bet Europos Sąjunga, buvo ta organizacija, kuri pradėjo šį veiklos derinimo visuotiniu mastu procesą. Šis pavyzdys akivaizdžiai rodo, kad daug veiksmingesnių rezultatų pasiekiami, kai veiksmai iš tikrųjų derinami.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks pirmoje spalio mėn. mėnesinėje sesijoje.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

András Gyürk (PPE), raštu. – (HU) Manoma, kad artėjančiame G20 susitikime didžiausias dėmesys bus skirtas Kopenhagoje vykšančioms deryboms dėl klimato kaitos. Dar yra daug neišspręstų klausimų, susijusių su naujuoju susitarimu, kurį ketinama sudaryti pasibaigus Kioto protokole numatytam laikotarpiui. Leiskite šiuo klausimu pasidalyti keliomis mintimis. Pirmiausia, mums reikia ne miglotų ilgalaikių pažadų, bet privalomųjų įsipareigojimų vidutiniu laikotarpiu. Šie įsipareigojimai turi būti realūs, jų turi būti sąžiningai laikomasi ir už jų įgyvendinimą atsiskaitoma. Prisiimant šiuos įsipareigojimus, be tokių veiksmų kaip ekonominis vystymasis ir gamtos ištekliai, taip pat būtina atsižvelgti į tai, koku mastu iki šiol pavyko įgyvendinti pagal Kioto protokolą priimtus įsipareigojimus.

Antra, turėtų būti paremtas požiūris, kad ES turėtų padėti besivystančioms šalims finansiniu požiūriu, taip pat padėti šioms šalims pasiekti jų užsibrėžtus klimato politikos tikslus. Tam reikia konkretaus finansinio įsipareigojimo. Tačiau siekiant užtikrinti skaidrumą, besivystančios šalys taip pat privalo prisiimti saistančius įsipareigojimus ir parengti išsamius veiklos planus.

Trečia, lankstumo mechanizmai ir toliau turi atlikti svarbų vaidmenį. Siekiant skatinti investicijas, būtina kuo skubiau susitarti dėl to, kaip galima būtų įtraukti sertifikatus, gautus pagal projektus, kurie jau yra įgyvendinti.

Ketvirta, sistemoje, kuri bus taikoma pasibaigus Kioto protokole numatytam laikotarpiui, turi būti išplėsta rinkos principais grindžiamų priemonių taikymo sritis. Pvz., išplėtus išmetamųjų teršalų leidimų prekybos ar vadinamųjų žaliųjų sertifikatų sistemų taikymo sritį galima būtų sumažinti taršą ten, kur yra galimybė šį tikslą pasiekti mažiausiomis sąnaudomis. Manau, kad ekonomikos krizė nėra kliūtis pasiekti kompromisą Kopenhagoje. Tinkamas vidutinio laikotarpio susitarimas kaip nors galėtų padėti padidinti Europos ekonomikos konkurencingumą ir kartu sumažinti aplinkai daromą žalą.

Edit Herczog (S&D), raštu. – (HU) Prieš penkerius metus stodamos į Europos Sąjungą visos naujosios valstybės narės įsipareigojo įvesti eurą. Šiuo metu euras yra įvestas keturiose iš jų. Kitos šalys nukrypo nuo šio įsipareigojimo ir dabar šioje srityje atsilieka dėl įvairių ekonomikos politikos sumetimų ir klaidų, jau nekalbant apie šią ekonomikos ir finansų krizę, dėl kurios jos atsidūrė labai pažeidžiamoje padėtyje. Ekonomikos nuosmukis pakurstė protekcionistines ambicijas, o tai kelia pavojų vienos bendros rinkos veikimui.

Šiandien mus ištikusi ekonomikos krizė aiškiai parodė, kad eurui dabar tenka labai svarbus vaidmuo palaikant glaudžius ekonominius ryšius, kuriuos užmezgė euro zonai priklausančios narės, bet valstybės, kurios tik tikisi įvesti eurą, dabar atsidūrė labai pažeidžiamoje padėtyje dėl pernelyg ilgai užtrukusio parengiamojo darbo. Daugelis mano, aš taip pat, kad svarbiausiais dalykais, kurių turėtų padaryti valiutos požiūriu kritinėje padėtyje atsidūrusios šalys – tai paspartinti euro įvedimą. Tačiau tam būtina nustatyti ekonominės politikos sąlygas, bet net prieš tai galiojusiomis sąlygomis eurui įvesti vis tiek prisireiktų ne vienerių metų.

Manau, kad turėtume tikrinti ne tik tai, ar konvergencijos kriterijai liko nepakitę, bet ir tai, ar ES pati pasirengusi lanksčiau nei dabar reglamentuoti laiką, per kurį turi būti įgyvendintos pagal antrąją valiutų kurso mechanizmą (VKM II) numatytos priemonės. Taip pat manau, kad labai svarbu ištirti, kaip prisijungimo prie euro zonos procesas galėtų būti paspartintas, kartu laikantis sąlygų, kurios gali būti realiai įgyvendintos. Visa tai galėtų padėti stabilizuoti padėtį nukentėjusiose šalyse, nekalbant apie tai, kad taip būtų apsaugota visa

ES vidaus rinka. Priešingu atveju galimas euro zonai nepriklausančių šalių tarptautinis nemokumas pasitvirtinus blogiausiam scenarijui gali paskui save žemyn traukti ir visą euro zoną.

Liisa Jaakonsaari (S&D), raštu. – (FI) Pone pirmininke, rinkos ekonomika yra geras vergas, bet blogas šeimininkas, tačiau pastaruoju metu šių vaidmenų požiūriu atsirado gan daug painiavos. Tarptautinėse konferencijose įprasta tuščiažodžiauti, bet dabar mums reikia, kad būtų imtasi veiksmų ir greitai. Pasaulis dabar turi istorinę galimybę Pitsburge vyksiančiame G20 susitikime dar kartą susitarti dėl pasaulio ekonomikos taisyklių. Žiniasklaidoje buvo daug kalbama apie bankininkų gaunamas premijas, bet tai tik ledkalnio viršūnė. Pasaulio ekonomika turi būti visiškai atnaujinta ir šiuo atžvilgiu „skaidrumas“ yra reikšminis žodis. Turime pasistengti ir padaryti galą rizikos ekonomikai ir pereiti prie tikrosios ekonomikos. Tik privalomos tarptautinės taisyklės gali padėti užtikrinti, kad nebūtų grįžta prie pastaraisiais metais vyravusios kazino ekonomikos. Ateityje nuostolių kompensavimo našta neturėtų būti kraunama ant mokesčių mokėtojų pečių. Taikant tokius mechanizmus kaip turto mokesčiai visada yra pavojus, kad kai kas pasaulio ekonomikoje taps veltėdžiu. Bet manau, kad bent panagrinėti, kiek tinkami šie mechanizmai galėtų būti, vertėtų.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), raštu. – (PL) G20 susitikimas Pitsburge praktiškai sutampa su pirmosiomis banko „Lehman Brothers“ žlugimo metinėmis. Pasaulio šalių vadovai turėtų veikti atsivėlgdami būtent į šias aplinkybes. Krizės atgarsiai buvo juntami beveik visame pasaulyje. Pagrindinis tikslas, kurio G20 valstybių vadovai turėtų siekti susitikime – sumažinti pavojų dėl krizės, atsiradusios dėl to, kad finansų rinkos nebuvo reguliuojamos, pasikartojimo. G20 valstybių vadovų laukia užduotis sukurti tokią reguliavimo sistemą, kuri padės užkirsti kelią tolesniam spekuliacinių bankų atsiradimui ir, kalbant tiesiai, neleis, kad milijonai finansų institucijų klientų visame pasaulyje būtų apgadinėjami.

Pastaraisiais mėnesiais mus pasiekia vis blogesnės žinios apie tai, kad vadovai, dėl kurių kaltės jų firmos atsidūrė ties bankroto riba, gauna valstybės pagalbą. Pastaraisiais metais pajamų lygio skirtumai tapo tokie dideli, kokių Europos socialiniame modelyje dar nebuvo. Viena iš užduočių, kurios turėtų imtis G20 valstybių vadovai – išlyginti pajamų lygio skirtumus Europoje ir pasaulio mastu. Finansų sektoriuje turi būti nustatytos taisyklės, pagal kurias premijos turėtų priklausyti ne nuo trumpalaikio pelno, bet nuo ilgalaikio pelno iš investicijų.

Susitikime Pitsburge dalyvaus kelių Europos šalių vadovai, taip pat Europos Sąjunga kaip visuma. Todėl susitikime Europa turėtų kalbėti vienu balsu. Kreipiuosi į susitikime dalyvaujančius Europos Sąjungos atstovus prašydama jų nepamiršti, kad Bendrijos interesai taip pat apima valstybių narių, kurios neturės susitikime savo nacionalinių atstovų, interesus.

Sirpa Pietikäinen (PPE), raštu. – (FI) Šią savaitę, pirmadienį, mums teko abejotina garbė posėdžiauti per tam tikras metines: lygiai prieš metus bankrutavo investicinis bankas „Lehman Brothers“. Manoma, kad būtent šio banko žlugimas paskubino šį didžiulį pasaulio ekonomikos nuosmukį ir finansų krizę.

Tokiu metu, kai minime šių įvykių metines ir kai artėja G20 susitikimas Pitsburge, verta liautis mąstyti apie tai, kokias krizės duotas pamokas išmokome ir ko dar reikėtų išmokti. Matau iš krizės rutuliojantis kai ką labai svarbaus ir tai yra galimybė iš pagrindų pertvarkyti tarptautinę finansų architektūrą. Šia kryptimi jau imtasi žingsnių. Praeitų metų pavasarį įvykęs G20 susitikimas tapo geru pagrindu veiklai ir vadovavimui siekiant sutarimo pasaulio mastu dėl reikiamų priemonių. Jungtinės Amerikos Valstijos visiškai neseniai paskelbė apie didžiulį finansų sričiai skirtą teisėkūros priemonių paketą. Tikimasis, kad Europos Komisija kitą savaitę pateiks pasiūlymą dėl Europos finansų architektūros sukūrimo ir priežiūros. Pagrindiniai žodžiai čia yra „visuotinis požiūris“.

Turime nustatyti tarptautiniu mastu privalomas taisykles dėl Tarptautinio valiutos fondo pertvarkos, taisykles dėl mokumo bei naujas taisykles dėl pasirinkimo sandorių premijų. Į teisėkūros priemonių taikymo sritį turi būti įtraukti visi finansiniai produktai ir jos turi būti lanksčios, kad visada turėtumėme galimybę reaguoti į sektoriuje vykstančius pokyčius ar išleidžiamus naujus produktus.

Atsidūrus žmonių saugumo, pragyvenimo ir gerovės pagrindą griaujančios krizės gnaužtuose taip pat būtų konstruktyvu pamąstyti apie naujus turto vertinimo metodus. Galutinėse išvadose, kurias paskelbė neseniai Prezidento N. Sarkozy nurodymu sudaryta komisija, rekomenduojama atsisakyti BVP grindžiamo turto vertinimo ir pereiti prie naujų metodų, kuriuose pirmiausia atsižvelgiama į šalies gebėjimą ekonominiu požiūriu apsaugoti savo piliečių gerovę bei aplinkos tvarumą.

Catherine Stihler (S&D), raštu. – Sutinku su tais, kurie kalbėjo apie būtinybę vadovautis visuotiniu suderintu požiūriu. Tai labai svarbu, jei norime pakeisti pasaulio finansų sistemos valdymo organizacijas. Tačiau nei Komisija, nei Taryba neužsiminė apie „testamentų mirties atvejų“ sudarymą bankininkystės sektoriuje. Šią

savaite sukanka banko „Lehman Brothers“ griūtis metinės. Nustatyta, kad likviduoti investicinį banką prireiks dešimties metų. Priešinga padėtis yra hipotekos, taupymo ir kreditavimo bendrijos „Dunfermline Building Society“ atveju, nes ši bendrija turėjo sudariusi „testamentą mirties atveju“, leidžiantį aiškiai nustatyti jos turto vertę. Būtina užtikrinti skaidrumą, jei norime, kad piliečiai vėl pasitikėtų finansų sektoriumi.

5. SWIFT (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos pareiškimas dėl SWIFT.

Beatrice Ask, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas.* – (SV) Pone pirmininke, pagrindinis visos kovos su terorizmu klausimas – kaip ši veikla finansuojama. Veikla užkertant kelią teroristų finansavimui ir sekant įkalčių galinčių palikti sandorių duomenis yra naudinga ir užkertant kelią terorizmo nusikaltimams, ir tokius nusikaltimus tiriant. Turėtumėme imtis iššūkio, nustatyto 1999 m. JT konvencijoje dėl terorizmo finansavimo uždraudimo ir konvencijose, kurias šioje srityje priėmė Taryba.

EP nariai, dalyvavę 2009 m. rugsėjo 3 d. įvykusiame uždarame Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto posėdyje, išgirdo, kaip Terorizmo finansavimo sekimo programa (TFSP) padėjo padidinti ES ir kitų šalių piliečių saugumą. Pastaraisiais metais pagal TFSP programą pateikta informacija prisidėjo atskleidžiant ir tiriant terorizmo nusikaltimus, taip pat padėjo užkirsti kelią terorizmo nusikaltimams Europos teritorijoje.

2009 m. liepos 27 d. Taryba pirmininkaujančiai valstybei suteikė vieningai patvirtintą derybų mandatą, grindžiamą Komisijos pateiktu pasiūlymu. Būtų geriau, jei su JAV būtų deramasi remiantis Lisabonos sutartimi. Tokiu atveju Europos Parlamentas galėtų visapusiškai dalyvauti šiame derybų procese, bet, kaip jums žinoma, dabar tai dar neįmanoma. Metų pabaigoje SWIFT perkels savo duomenų bazes iš JAV į Europą, todėl ES labai svarbu kuo skubiau sudaryti trumpalaikį susitarimą su JAV siekiant išvengti keitimosi informacija pertraukimo pavojaus. Tai svarbu visiems.

Norėčiau pabrėžti, kad minėtas susitarimas galios laikinai, kol bus pasirašytas nuolatinis susitarimas. Laikinas susitarimas galios ne ilgiau kaip dvylika mėnesių ir Komisija pranešė, kad ketina pateikti pasiūlymą dėl nuolatinio susitarimo iš karto, kai pradės galioti naujoji Steigimo sutartis. Nustačius, kad TFSP yra naudinga ES ir valstybėms narėms, JAV privalės toliau teikti atitinkamoms įgaliotosioms institucijoms Europos Sąjungoje TFSP informaciją taip, kaip tą darė pirmiau. Iš tikrųjų taip ir bus.

Be to, laikinasis susitarimas suteiks ES nusikaltimų prevencijos institucijoms aiškią galimybę pačioms prašyti informacijos iš TFSP duomenų bazių tiriant terorizmo nusikaltimus. Tarybai pirmininkaujanti Švedija įsitikinusi, kad TFSP duomenų bazėse saugoma informacijos yra naudinga. Tačiau mums taip pat aišku, kad laikinajame susitarime turi būti numatyti būtinieji asmenų privatumo, teisinės valstybės principų ir duomenų apsaugos mechanizmai. Todėl laikinojo susitarimo projekte bus nuostata dėl būtinybės paskirti atskirą ES instituciją, kuri bus įgaliota gauti, nagrinėti ir tvirtinti JAV prašymus gauti informaciją iš SWIFT.

Vienodai svarbu ir tai, kad į laikinąjį susitarimą būtų įtrauktos išsamios duomenų apsaugos nuostatos, taikomos informacijai, kurią JAV gaus iš SWIFT per Europos instituciją. Šioje srityje susitarime einama toliau nei *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtų 2007 m. vienašališkų JAV įsipareigojimų Europos Sąjungai dėl TFSP informacijos teikimo atveju.

Leiskite paminėti tam tikras kitas nuostatas, kurias reikalaujame įtraukti į susitarimą. Duomenys turi būti saugomi saugiai, visa prieiga prie duomenų turi būti registruojama, visa duomenų ieška TFSP turi būti ribojama suteikiant prieigą prie asmens duomenų ir informacijos tik tuo atveju, kai yra svarių priežasčių įtarimams ar kai yra nustatytas aiškus ryšys su terorizmo nusikaltimu. Informacijos saugojimo laikotarpis turi būti ribotas ir ne vėliau kaip po penkerių metų, o jei įmanoma, ir anksčiau, informacija duomenų bazėje turi būti panaikinama.

Galime tvirtai teigti, kad bus leidžiama naudoti TFSP tik tiriant terorizmo nusikaltimus, įskaitant teroristų finansavimą. Nei JAV, nei ES negalės naudoti sistemos kitų rūšių nusikaltimams tirti ar kitais tikslais. Savaime aišku, taip pat svarbu užtikrinti, kad pagal TFSP perduodant informaciją iš ES į JAV būtų laikomasi proporcingumo principo. Be taisyklių dėl Europos institucijos, kurias pirmiau minėjau, susitarime taip pat numatyta nuostata, kurioje teigiama, kad sistemos vertinimą turi atlikti nepriklausomas vertinimo organas. ES tokį organą sudarys Tarybai pirmininkaujančios valstybės bei Komisijos atstovai ir du asmenys iš valstybių narių nacionalinių duomenų apsaugos institucijų. Vertinimo organas turės patikrinti, ar sistema atitinka susitarimo reikalavimus, ar tinkamai taikomos nuostatos dėl duomenų apsaugos ir ar perduodant duomenis laikomasi proporcingumo principo.

Mums tenka bendra pareiga užtikrinti, kad nusikaltimų prevencijos institucijos galėtų veiksmingai priešintis terorizmui. Mums taip pat tenka bendra pareiga užtikrinti šios veiklos teisinį tikrumą, kartu nepamirštant pagarbos pagrindinėms žmogaus teisėms. Tarybai pirmininkaujanti Švedija įsitikinusi, kad keitimasis informacija su JAV pagal TFSP stiprina apsaugą nuo terorizmo ir kad galime pasiekti laikinąjį susitarimą, o vėliau ir ilgalaikį susitarimą, kuris ne tik atitiks mūsų griežtus reikalavimus dėl duomenų apsaugos, bet kuriame taip pat bus gerbiama pagrindinė žmogaus teisė.

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Pone pirmininke, gerbiamieji Parlamento nariai, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai padėkoti poniam B. Ask už visų įvykių, susijusių su SWIFT ir su JAV vykstančių derybų dėl Terorizmo finansavimo sekimo programos (TFSP) tąsos, nušvietimą.

Aš pats turėjau galimybę liepos 22 d. įvykusio Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto posėdyje paaiškinti, kaip keičiamasi informacija pagal TFSP ir kodėl mums reikia laikinojo sprendimo siekiant išvengti šio proceso pertraukimo. Rugsėjo 3 d. įvyko bendras Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Ekonomikos ir pinigų komiteto posėdis, kuriame dalyvavo Tarybai pirmininkaujanti Švedija, Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinio direktorato Generalinis direktorius J. Faull ir J. L. Bruguière. Manau, kad šis posėdis suteikė galimybę išsiaiškinti klausimus, kurie dar buvo likę atviri.

Norėčiau glaustai pakalbėti apie kai kuriuos aspektus. Pridėtinė vertė, kurią suteikia JAV izdo departamento atliekamas duomenų įvertinimas įgyvendinant TFSP, patvirtinta J. L. Bruguière pranešime, kurį Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Ekonomikos ir pinigų komiteto nariai galėjo išnagrinėti rugsėjo mėn. pradžioje įvykusiame bendrame šių komitetų posėdyje. Kaip Tarybai pirmininkaujanti Švedija mums taip pat priminė, ši duomenų analizė leido JAV institucijoms užkirsti kelią teroristų išpuoliams ir pagreitinti įvykdytų terorizmo aktų tyrimą ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir Europoje.

Be to, teisėjo J. L. Bruguière pranešime patvirtinama, kad JAV valdžia įvykdė savo įsipareigojimus dėl duomenų apsaugos, prisiimtus 2007 m., būtent įsipareigojimą – kaip ką tik labai gerai paaiškino B. Ask – apriboti duomenų saugojimą ir priėjimą prie jų, kad duomenys būtų naudojami tik tais atvejais, kai yra įtarimų dėl terorizmo finansavimo. Trumpai kalbant, įsipareigojimai, kaip pasakė J. L. Bruguière, įvykdyti.

Tačiau aišku ir tai, kad teisinis pagrindas, dėl kurio buvo susitarta 2007 m., negalės toliau būti taikomas, nes duomenys nebebus saugomi Jungtinėse Amerikos Valstijose po šių metų pabaigoje planuojamo SWIFT struktūros pakeitimo. Laikinasis tarptautinis Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimas reikalingas tam, kad JAV valdžios institucijos galėtų toliau analizuoti Nyderlanduose atliekamų Europos vidaus operacijų duomenis.

Visų garantijų, būtinų siekiant užtikrinti mūsų piliečių pagrindinių teisių apsaugą, įtraukimas į šį susitarimą yra absoliutus imperatyvas. Žinoma, mes visa širdimi palaikome Tarybai pirmininkaujančios Švedijos pastangas tokią apsaugą užtikrinti.

Tęsdamas pirmiausia norėčiau pasakyti rūmams, pone pirmininke, kad, kaip ministrė ką tik minėjo, kalbama apie laikinąjį susitarimą, kuris galios ne ilgiau kaip dvylika mėnesių. Tai reiškia, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai dėl jo galės būti iš karto deramasi visapusiškai dalyvaujant Europos Parlamentui. Galiu nuoširdžiai patikinti jus, kad Komisija, be abejo, ir toliau nuolat informuos Parlamentą apie daromą pažangą sprendžiant šį reikalą.

Norėčiau pridurti, kad džiaugiamės galėdami parengti šį susitarimą, kuris taps nuolatiniu, ilgalaikiu susitarimu, bet, žinoma, bus būtina reikalauti iš mūsų JAV partnerių visapusiško abipusiškumo. Kova su terorizmu mums irgi rūpi, todėl nėra priežasties, kodėl neturėtų būti visapusiško ir visiško abipusiškumo. Būtent todėl manau, kad Parlamento dalyvavimas ateityje derantis dėl ilgalaikio susitarimo bus naudingas.

Tuo, atvirai kalbant, aš tikiu. Norėčiau dar kartą padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Švedijai ir poniam B. Ask už išsamų padėties, dėl kurios šiandien iškilo būtinybė sudaryti, dar kartą norėčiau pabrėžti, laikinąjį susitarimą, nušvietimą.

Ernst Strasser, *PPE frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, poniam B. Ask, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, JAV yra svarbi partnerė kovojant su terorizmu. Tačiau bendradarbiaujant su amerikiečiais mums ypač rūpi duomenų slaptumo klausimas, norime, kad būtų taikomos Europos normos dėl duomenų bei atitinkamų asmeninių piliečių teisių apsaugos. Būtent todėl mes, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija, reikalaujame, kad būtų nustatyti pagrindiniai tokio susitarimo sudarymo kriterijai.

Pirma, turi būti užtikrinta piliečių saugumo ir piliečių teisių pusiausvyra. Antra, būtina užtikrinti teisinį tikrumą susijusioms įmonėms ir mūsų piliečiams. Trečia, palankiai vertiname Europos Parlamento, kaip

vieno iš teisės aktų leidėjų, vaidmenį ir todėl taip pat palankiai vertiname ketinimą sudaryti laikinąjį susitarimą. Linkime jums, ponias B. Ask ir pone Komisijos nary, sėkmės ateinančiomis savaitėmis.

Ketvirta, manome, kad ir laikinajame susitarime, ir ilgalaikiame susitarime turėtų būti nuostata, reikalaujanti, kad Europos vidaus duomenų rinkiniai būtų tvarkomi pagal Europos teisę. Penkta, norime, kad be TFSP, dar būtų sukurta analogiška priemonė, taikoma Europos lygmeniu, ir šešta, manome, kad tai yra abipusiškumo prielaida.

Tokios yra mūsų mintys. Tikime, kad plenariniame posėdyje dėl jų bus pasiektas sutarimas. Sudarę laikinąjį susitarimą, turėsime paskubėti derėtis dėl galutinio susitarimo ir jį sudaryti.

Claude Moraes, S&D frakcijos vardu. – Pone pirmininke, SWIFT neabejotinai tapo bandymų poligonu siekiant rasti tinkamą pusiausvyrą tarp mūsų bendradarbiavimo su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, kovos su terorizmu ir mūsų pagrindinių teisių apsaugos.

Kai savo 2006 m. ir 2007 m. rezoliucijose Parlamentas paprašė, kad visi SWIFT finansinių pervedimų ES teritorijoje duomenys būtų perkelti iš JAV į Europos teritoriją, buvo akivaizdu, kad tokį prašymą pateikėme todėl, jog manėme, kad pagal JAV sistemą ES piliečiams pasiūlyta apsauga neatitinka ES standartų ir todėl turi būti patobulinta. Taigi tai teigiamas pokytis ir mūsų frakcija palankiai vertina tai, kad dabar du nauji SWIFT serveriai bus perkelti į Europą ir kad bus sukurta nauja teisinė sistema siekiant užtikrinti, kad JAV ir toliau galėtų naudoti TFSP ir tvarkyti duomenis bendradarbiaudama su mūsų teisėsaugos institucijomis.

Mano frakcija taip pat mato, kad Tarybos priimtoje rekomendacijoje bandoma spręsti kai kurias problemas, keliančias rūpestį Parlamentui ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui. Bet dar yra likę svarbių atvirų klausimų. Jeigu JAV teisiniai standartai ir toliau bus taikomi tvarkant ES duomenis ES teritorijoje, kaip galėsime užtikrinti, kad procesinių teisių ir asmens duomenų apsaugos požiūriu būtų laikomasi ES standartų? Į kurį teisėją ES pilietis ar įmonė turės kreiptis baudžiamojo persekiojimo atveju?

Žinoma, vienas iš svarbiausių klausimų – susitarimo sudarymo laikas ir jo laikinas pobūdis, kaip išdėstė Taryba ir Komisija. Jeigu laikinajam susitarimui bus pasirinktas trečiojo ramsčio teisinis pagrindas, Parlamentas, taigi ir ES piliečiai, liks teisėkūros proceso nuošaly. Socialistų ir demokratų frakcija įsitikinusi, kad šis laikinasis susitarimas turėtų galioti tik dvylika mėnesių, o po to su Parlamentu, kaip vienu iš teisės aktų leidėjų, turėtų būti pradėtos derybos dėl naujojo susitarimo, kad mes šiuose rūmuose galėtume užtikrinti ES piliečių pagrindinių teisių apsaugos pusiausvyrą, lengvai pažeidžiamą svarbioje ir lemiamoje kovoje su terorizmu.

Sophia in 't Veld, ALDE frakcijos vardu. – (NL) Pone pirmininke, po visų šių šiltų žodžių ketinu paleisti katiną į balandžių būrį! Nekalbėsiu apie turinį, nes, mano nuomone, ir taip akivaizdu, kad tai, dėl ko pavyko susitarti, atitinka europinius teisinės apsaugos ir asmens duomenų apsaugos standartus, bet dabar vis dėlto noriu gauti atsakymus į kelis klausimus dėl proceso, nes tai jau šimtas kartas, kai Taryba priima piliečiams svarbius sprendimus už uždarytų durų. Europos ir JAV vyriausybės nori viską žinoti apie mūsų privatų gyvenimą, bet mums, piliečiams, nesakoma, ką daro Taryba. Man atrodo, kad šiuo atžvilgiu einama šiek tiek atbulai. Kova su terorizmu praktiškai tapo panaši į nevaldomą traukinį, nes Taryba rodo visišką nepagarbą Europos piliečiams ir parlamentinei demokratijai. Kiekvienai atveju, susijusiai su SWIFT, PNR duomenimis, duomenų išlaikymu ar kitu klausimu, mums sakoma, kad „tai būtina kovojant su terorizmu“. Drįščiau paklausti, ponias ministre, kada pagaliau iš tikrųjų bent kartą mums pavyks gauti faktų ir kada atliksime tam tikrą jų įvertinimą? Taip pat yra klausimų, susijusių su SWIFT, į kuriuos iš tikrųjų norėčiau gauti atsakymus, nes rugsėjo 3 d. į juos nebuvo atsakyta. Kodėl jie dar atviri? Juk jau 2007 m. buvo žinoma, kad SWIFT struktūra turi būti pertvarkyta. Kodėl Taryba ėmėsi šio plano pačią paskutinę minutę, tik šią vasarą, kai Parlamentas dar rengėsi pradėti savo darbą? Kodėl nesitarėte su nacionaliniais parlamentais dėl mandato? Kodėl? Ar tai ne „politikos plovimas“, ponias ministre, kai Europos vyriausybės faktiškai bando gauti prieigą prie mūsų duomenų tarpininkaujant JAV Vyriausybei? Tiesiog prisipažinkite!

Baigdamas dar norėčiau pakalbėti dėl skaidrumo. Dokumentai, tiksliau sakant pačios Tarybos teisės tarnybos nuomonė dėl teisinio pagrindo, turi būti paskelbti viešai, o ne palikti mažoje patalpoje, kur jie būtų prieinami tik Europos Parlamento nariams, – radome juos šalia fotokopijavimo aparato, taigi jau žinome, kas juose rašoma, – ir pateikti Europos piliečiams. Štai kas yra tikrasis skaidrumas.

Jan Philipp Albrecht, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, Taryba ir Komisija nuolat kalba apie pilietinių teisių ir piliečių Europos stiprinimą. Tačiau tikrovėje pilietinės teisės pamažu silpninamos ir žlugdomos tinkamos viešos diskusijos dėl jų. Daroma viskas siekiant palikti nuošaly parlamentus ir sulaikyti informaciją. Toks neskaidrus darbo metodas nepriimtinas demokratinei Europai.

Neužtenka vien tik pabarbenti į duris, atsakingas Parlamentas privalo padaryti galą šiai nepageidaujamai įvykių raidai. Tarybai pirmininkaujanti valstybė privalo sustabdyti derybas ir pratęsti jas tada, kai galės užtikrinti piliečių ir parlamentų teises. Įgyvendinę šį gudurį politinį sandorį bankininkystės duomenų srityje, kurį planuojate sudaryti nenumatydami jokių privalomųjų apsaugos mechanizmų, išduosite piliečių teises dėl duomenų apsaugos ir sudarysite sąlygas prevenciniam visuotiniam piliečių įtarinėjimui.

Mes, žalieji, su tuo neturime nieko bendra – nei laikinai, nei, žinoma, ir tuo atveju, jei serveriai bus čia, Europoje, o ne tik JAV, kaip buvo pirmiau, nes duomenys vis tiek toliau bus perduodami JAV ir tai bus daroma neužtikrinus teisinės apsaugos.

Marie-Christine Vergiat, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, man didelė garbė pirmą kartą kalbėti šiuose rūmuose milijonų europiečių, kurie nori kitokios Europos, vardu.

Su SWIFT susijusiam reikalui būdingos didelės saugumo politikos klaidos, kai dangstantis kova su terorizmu visiškai pamiršamos pagrindinės mūsų piliečių teisės. Jungtinės Amerikos Valstijos neteisėtai gaudavo bankų duomenis be jokio teisinio pagrindo ir net be jokios informacijos iš valdžios institucijų Europoje. Šis skandalas privertė Europos valdžios institucijas suklusti ir su JAV Vyriausybe buvo pasirašytas susitarimas. Šį susitarimą įvertino ekspertas. Tačiau kas tas ekspertas yra? Prancūzijos teisėjas, kovojantis su terorizmu, teisėjas J. L. Bruguière, apie kurio klaidas pagrindinių teisių srityje Prancūzijoje gerai žinoma. Todėl dėl jo pranešimo kokybės esame nusiteikę skeptiškai.

Be principinio klausimo, mums pateiktame pasiūlyme dėl rezoliucijos yra daugybė išpėjimų, su kuriais sutinkame, bet vien jų nepakanka. Siūlome padaryti pakeitimus, kuriais būtų sugriežtinti reikalavimai, kuriuos Europos Parlamentas privalo kelti. Privalome eiti toliau ir reikalauti, kad susitarimas būtų laikinai sustabdomas jame nustatytų principų pažeidimo atvejais. Norėtume sužinoti, kodėl Europos valdžios institucijoms prireikė tiek daug laiko informuoti Parlamentą ir kodėl taip skubama sudaryti šį naująjį susitarimą?

Dedame viltis į Tarybai pirmininkaujančią Švediją. Nuolat kontroliuosime, ar gerbiamos žmogaus teisės. Taip, mūsų piliečiai turi teisę į saugumą, bet ji turi būti užtikrinama neverčiant mūsų gyventi „didžiojo brolio“ visuomenėje, kurioje kiekvienas apie mus žino.

Beatrice Ask, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Pone pirmininke, dėkoju jums už šias svarbias pastabas. Per man skirtą trumpą laiką pasistengsiu atsakyti į keletą klausimų.

Pirmasis klausimas, kuris kyla, žinoma, yra klausimas dėl to, kaip galėsime užtikrinti, kad JAV laikytųsi susitarimo. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad turime J. L. Bruguière pranešimą, kuriame pateikiama išsami informacija apie tai, kaip laikomasi dabar galiojančių sąlygų, dėl kurių susitarta pirmiau. Antra, susitarimo projekte minimas vertinimo organas, apie kurį jums kalbėjau, be to, numatomas Tarybai pirmininkaujančios šalies, Komisijos ir nacionalinių duomenų apsaugos institucijų atstovų dalyvavimas taip pat padės užtikrinti, kad šis reikalas būtų sprendžiamas tinkamai. Be abejo, labai svarbu, kad informacija būtų patikima. Taip pat svarbu, kad visi suvoktume, jog perduodant informaciją pagal šią duomenų programą žmonės negali bet kuriuo metu gauti bet kurios juos dominančios duomenis. Prieiga prie šios informacijos suteikiama tik tuo atveju, jeigu yra įtarimų dėl terorizmo nusikaltimo ar teroristų finansavimo. Savaime aišku, informacijos naudojimas bus ribojamas.

Dėl kritikos, kodėl šio reikalo imtasi tik dabar, vasarą. Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad Tarybai pirmininkaujančiai valstybei kilo daugmaž tokių pat klausimų, kuriuos dabar pateikė Europos Parlamento nariai. Mums buvo pavesta pasirengti šiam reikalui ir išnagrinėti, be kitų dalykų, šį pranešimą, kuriame pateikiamas atsakymas į kai kuriuos klausimus, taip pat išspręsti kitus reikalus. Iš tiesų ne mes nusprendėme, kad SWIF duomenys turi būti perkelti į Europą, tai daroma remiantis kitais sprendimais. Tačiau JAV labai siekia turėti galimybę naudoti šį ginklą savo kovoje su terorizmu. Mes taip pat manome, kad lygiavertė informacija mums būtų naudinga. Kad tokie abipusiškai naudingi mainai informacija įvyktų, reikia susitarimo. Kadangi Lisabonos sutartis dar nepradėjo galioti, mes pamanėme, kad būtina pateikti laikinąjį sprendimą. Būtent dėl šio sprendimo deramasi ir būtent dėl to Taryba mums suteikė mandatą. Tą pabandžiau paaiškinti jums.

Taip pat nėra taip, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė nori bereikalingai koku nors šio klausimo aspektu apriboti svarstymus ar diskusijas. Pirmą, pagaliau tai yra viešos diskusijos, antra, mes, be abejo, džiaugiamės galėdami aptarti tai, kaip vyksta diskusijos. Tačiau vykstant deryboms neįmanoma užtikrinti nuolatinės galimybės susipažinti su dokumentais, nes per derybas daug kas ne kartą keičiama. Tačiau pasistengiau paaiškinti, koks buvo mūsų pradinis taškas ir kokių aiškų mandatą gavome iš Tarybos. Šiuo atžvilgiu esame tvirtai pasiryžę suderinti reikalavimus dėl sistemos veikimo efektyvumo ir jos praktinio pritaikymo laikantis

griežtų reikalavimų dėl teisinio tikrumo ir pagarbos piliečių laisvėms bei žmogaus teisėms. Esu visiškai tikra, kad mums pavyks tą pasiekti. Jeigu priešingai lūkesčiams mums to nepavyks padaryti, jokie susitarimo nebus.

PIRMININKAVO: R. WIELAND

Pirmininko pavaduotojas

Jacques Barrot, Tarybos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Pone pirmininke, tiesiog norėčiau patvirtinti pastabas, kurias pateikė ministrė. Beje, ji padarė labai aiškią išvadą: jei ilgalaikiame susitarime, dėl kurio Tarybai pirmininkaujanti valstybė turės derėtis ir dėl kurio Komisija suteiks paramą, iš tiesų nebus pateiktos mums būtinos garantijos dėl duomenų apsaugos, susitarimas nebus sudarytas.

Kadangi tai yra tiesa, manau, mums turėtų pavykti suderinti reikalus ir taip vykdyti kampaniją prieš terorizmą rodant pagarbą didžiosioms vertybėms ir svarbiems principams, o tai reiškia, kad mes Europoje teikiame daug svarbos ir privatumo apsaugai, ir komercinio šnipinėjimo prevencijai.

Tiesiog norėčiau pasakyti, kad pradėdamas eiti šias pareigas, be abejonės, žinojau, kad Taryba paprašė teisėjo J. L. Bruguière atlikti šią faktų nustatymo misiją Jungtinėse Amerikos Valstijose. J. L. Bruguière pranešimas, parengtas 2008 m. gruodžio mėn., man buvo pateiktas 2009 m. sausio mėn. Europos Parlamentas ir TVR taryba šį pranešimą gavo 2009 m. vasario mėn. Būtent tuo metu Komisija jautė turinti savo rankose visus svarbiausius elementus, būtinus tam, kad būtų užtikrintas tolesnis TFSP naudojimas, laukdama to laiko, kada turėdami pasirašytą Lisabonos sutartį ir Parlamentą kaip vieną iš teisės aktų leidėjų iš tikrųjų galėsime pradėti derėtis dėl ilgalaikio susitarimo, apimančio visas garantijas, kurias minėjo ministrė, ir visus reikalavimus dėl abipusiškumo, apie kuriuos taip pat kalbėjo E. Strasser.

Manau, kad Taryba ką tik labai aiškiai išdėstė savo ketinimus sprendžiant šį reikalą. Komisija pritaria šiai nuomonei, šiam tvirtam ir aiškiam Tarybos išipareigojimui užtikrinti, kad atėjus tinkamam laikui sudaryti ilgalaikį susitarimą, Europos Parlamentas iš tikrųjų turėtų vieno iš teisės aktų leidėjų igaliojimus.

Sophia in 't Veld (ALDE). – Pone pirmininke, turiu trumpą procedūrinį klausimą. Pastebiu, kad vėl negauname iš Tarybos atsakymų į pateiktus klausimus. Klausiau, kodėl Taryba dvejus metus iki pat paskutinio momento delsė priimti sprendimą šiuo reikalu, taip pat norėčiau žinoti – galime gauti atsakymą raštu – kodėl nacionaliniai parlamentai buvo visiškai nušalinti nuo viso šio proceso. Galiausiai norėčiau pasakyti, kad perskaičiau jūsų atsakymą, kuris buvo gana miglotas ir kuriame, regis, teigiama, kad neskelbsite Tarybos teisės tarnybos nuomonės dėl teisinio pagrindo.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

(Balsavimas vyks 2009 m. rugsėjo 17 d.)

6. ES strategija dėl Baltijos jūros regiono (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl ES strategijos dėl Baltijos jūros regiono.

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Pone pirmininke, džiaugiuosi turėdama galimybę pateikti vieną iš klausimų, kurį Tarybai pirmininkaujanti Švedija laiko prioritetiniu – kalbu apie strategijos dėl Baltijos jūros regiono sukūrimą. Šis pasiūlymas didžia dalimi įkvėptas iniciatyvos, kurios 2005 m. ėmėsi Europos Parlamento tarppartinė darbo grupė, vadovaujama Christopherio Beazley. Švedija savo pirmininkavimo Tarybai metu ketina parengti nuoseklią ir išsamią šio regiono plėtros strategiją remdamasi Komisijos pateiktais pasiūlymais.

Vienas iš svarbiausių įvykių – plataus masto aukšto lygio susitikimas, kuris rytoj ir poryt vyks Stokholme. Savaime aišku, Švedija ir kitos Baltijos jūros regiono šalys labai suinteresuotos turėti šiam regionui skirtą strategiją, bet mes taip pat manome, kad ši strategija galėtų būti naudojama kaip pavyzdys kitiems regionams ir kitoms regioninėms strategijoms. Tai būtų naudinga visai ES. Bendradarbiavimas tarp šalių ir tarp skirtingų konkretaus regiono sektorių leis mums kolektyviai ir veiksmingiau spręsti klausimus, susijusius su tokiais bendrais iššūkiais kaip tarša ir aplinkos niokojimas. Bendradarbiaudami galime sukurti naujų verslo galimybių ir naujų darbo vietų, taip pat patobulinti transporto infrastruktūros jungtis.

Taigi labai svarbu, kad regioninė strategija taptų platesnės Europos politikos dalimi. Pasiūlymas dėl Baltijos jūros regiono strategijos buvo parengtas atsakant į prašymą, kurį Taryba pateikė Komisijai 2007 m. gruodžio

mėn. Europos Parlamentas parėmė šia iniciatyvą savo rezoliucijoje, priimtoje 2007 m. gruodžio 12 d. Tikimasi, kad šis pasiūlymas dėl strategijos bus paremtas Tarybos susitikime, kuris vyks spalio mėn. pabaigoje.

Strategija siekiama pagerinti aplinkos būklę Baltijos jūros regione, labiau integruoti šį regioną ir padidinti jo konkurencingumą. Pagrindinis dėmesys strategijoje sutelktas į šiuos keturis iššūkius: užtikrinti regione tvarią aplinką, pakelti gerovės lygį, pagerinti regiono prieinamumą bei padidinti jo patrauklumą ir garantuoti regione saugumą ir stabilumą. Aplinkosaugos klausimai, žinoma, yra vienas iš pagrindinių prioritetų. Baltijos jūros aplinkai iškilo labai rimta grėsmė, o tai savo ruožtu reiškia, kad yra pavojus, jog nukentės regiono ekonominis vystymasis. Tai labai pažeidžiamas jūrinis regionas, kurio aplinką veikia daugybė veiksnių.

Reikia greitų ir ryžtingų pastangų. Baltijos jūros ekologiškai pusiausvyrai ypač didelę grėsmę kelia eutrofikacija ir „vandens žydėjimas“, kuri sukelia cheminių maistinių medžiagų perteklius jūros vandenyje dėl nesaikingo trąšų naudojimo. Baltijos jūros būklė taip pat prastėja dėl taršos iš sausumos šaltinių, taršos pavojingosiomis medžiagomis bei klimato kaitos poveikio. Dėl šių didelių ir rimtų grėsmių aplinkosaugos požiūriu Baltijos jūros regionas, be abejo, yra prioritetas ir tikiuosi, kad gruodžio mėn. šios išvados bus patvirtintos.

Tačiau rimta Baltijos jūros regiono aplinkos būklė yra ne vienintelė regiono problema. Dėl ekonomikos krizės regione tapo labai aktualus užimtumo ir ekonomikos augimo klausimas. Dauguma Baltijos jūros regiono šalių yra nedidelės ir priklausomos nuo eksporto. Vadinas privalome šį regioną labiau integruoti, kad būtų sustiprintas visų Baltijos jūros regiono šalių konkurencingumas. Šiuo atžvilgiu mūsų siekiai ir tikslai labai aiškūs. Norime, kad vidaus rinka veiktų geriau nei bet kuriame kitame regione, norime, kad šioje Europos dalyje būtų veiksmingai įgyvendinta naujoji Lisabonos strategija užimtumui ir augimui skatinti.

Spręsdami krizės problemą privalome glaudžiau bendradarbiauti ir labiau įsipareigoti paties regiono lygmeniu. Visuotinės konkurencijos sąlygomis būtinas tarpvalstybinis šalių ir įmonių bendradarbiavimas plėtojant mokslinius tyrimus ir diegiant naujoves.

Strategijos dėl Baltijos jūros regiono tikslas – ne įsteigti naujų institucijų, bet pasistengti sutelkti jau esamas priemones ir politikos sritis ir panaudoti jas protingai bei strateginiu požiūriu suderintu būdu, kad regionas gautų kuo daugiau naudos. Strategijoje taip pat nenumatoma skirti šiam regionui naujų išteklių. Ši strategija grindžiama esamomis ES programomis ir struktūromis, bet reikės rasti būdų, kaip geriau jas derinti.

Savaime aišku, šio tikslo per vieną naktį nepasieksime, bet mūsų siekiai yra plataus užmojo. Esame verti turėti švaresnę Baltijos jūrą regione, kuris siūlo gerų perspektyvų tvariam tarpvalstybiniam ekonomikos vystymui remiant visai ES. Jei tą pavyks pasiekti, galėsime teigti – tuo esu įsitikinusi – kad tarnaujame Baltijos jūros regiono interesams. Taip pat tikiuosi, kad sukursime modelį, kuris galės būti priimtas ir veiksmingai pritaikytas kituose regionuose. Norėčiau padėkoti Komisijai ir ypač Europos Parlamentui už teigiamą bendradarbiavimą sprendžiant šį klausimą, nes šiaip ar taip būtent ši institucija ėmėsi iniciatyvos ir visą laiką buvo bendradarbiavimo Baltijos jūros regione varomoji jėga.

Paweł Samecki, Komisijos narys. – Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Parlamentui už tai, kad įtraukė klausimą dėl naujosios Baltijos jūros regiono strategijos į plenarinės sesijos darbotvarkę.

Tai, kad strategijai taip suteikiamas didelis matomumas, yra labai sveikintina. Žinoma, toks Parlamento domėjimasis šia strategija man nėra visiškai staigmena. Iniciatyva, kurios ėmėsi Parlamentas, kuriam atstovauja Baltijos šalių tarpparlamentinė grupė, tapo tam tikru katalizatoriumi, kuris davė akstiną suformuluoti makroregioninės strategijos sąvoką.

Baltijos jūros regionui skirtos strategijos atžvilgiu Komisija turėjo vadovautis visiškai nauju požiūriu, nes tai pirmas kartas, kai turėjome parengti integruotą strategiją, skirtą su panašiais iššūkiais susiduriančių ir panašių galimybių turinčių šalių grupei. Neslėpsiu to, kad rengiant pasiūlymą buvo kilę sunkumų, bet juos pavyko sėkmingai įveikti.

Minėtieji keturi strategijos ramsčiai suteikia visus aspektus apimančią pagrindą bendrai padėčiai Baltijos jūros regione gerinti. Spręsdama aplinkos, ekonomikos, energetikos ir transporto bei saugos ir saugumo klausimus, strategija suteikia galimybę įgyvendinti integruotą požiūrį, apimančią keletą politikos sričių ir kartu užtikrinanti glaudžią šių sričių sąveiką.

Kadangi Komisija patvirtino šią strategiją birželio mėn., Tarybai pirmininkaujanti Švedija turėjo galimybę išsamiai ir konstruktyviai aptarti ją Taryboje. Išvados turės būti padarytos jau spalio mėn. Tokia sparti pažanga labai svarbi, jei norime išlaikyti tempą pereidami prie strategijos įgyvendinimo etapo.

Norėčiau šį aspektą pabrėžti, nes turi būti aišku, kad visas mūsų perengiamasis darbas dėl strategijos pagrindo, kurį ką tik apibūdinau, nueis perniek, jei nepradėsime teikti konkrečių ir iš tikrųjų matomų rezultatų vietoje. Šiuo atžvilgiu labai svarbu turėti strategijos veiksmų planą, kuris atliekant parengiamąjį darbą taip pat buvo parengtas.

Igyvendinant veiksmų planą, iš valstybių narių ir regioninių suinteresuotųjų šalių bus reikalaujama iš tikrųjų bendradarbiauti, įsipareigoti ir vadovauti, kad būtų įgyvendinta apytikriai aštuoniasdešimt prioritetinių projektų, įtrauktų į šį etapą. Nors nėra numatyta jokio papildomo finansavimo iš ES biudžeto, finansiniu požiūriu strategija siūlo labiau suderintą esamų fondų lėšų panaudojimą ir kūrybiškesnį požiūrį į kitus finansavimo šaltinius, pvz., į Europos investicijų banką ar Šiaurės investicijų banką.

Dabar norėčiau pasakyti porą žodžių apie planuojamą valdymo sistemą, kurią siūloma taikyti įgyvendinant strategiją. Tai viena iš sričių, sukėlusių daug diskusijų tarp valstybių narių, bet bendras principas, kuriuo bus vadovaujama – tai, kad politinę kryptį nurodys Taryba. Už veiklos derinimo stebėseną ir ataskaitų teikimą bus atsakinga Komisija, o už strategijos įgyvendinimą vietoje bus atsakingos valstybės narės ir Baltijos jūros regiono organizacijos.

Be to, Komisija siūlomi atlikti kuratoriaus vaidmenį tais atvejais, kai kils sunkumų. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad Komisija neturi nei kompetencijos, nei noro vadovauti paties veiksmų plano įgyvendinimui.

Atsakomybė tenka atitinkamoms valstybėms narėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims, tiesiogiai dalyvaujančioms įgyvendinant veiksmų planą. Tai vienintelis būdas užtikrinti, kad nuosavybės teisė į strategijos įgyvendinimo projektą būtų valstybių narių ir kitų suinteresuotųjų šalių rankose.

Klausiame, kokių žingsnių imsime po to? Gavę iš Tarybos ir Europos Vadovų Tarybos išvadą, pereisime prie strategijos įgyvendinimo. Čia tikimės, kad bus surengta daugybė koordinacinių susitikimų siekiant duoti pirminį impulsą veiklai skirtingose prioritetinėse srityse ir veiksmų plane numatytų prioritetinių projektų įgyvendinimui.

Pirmasis oficialus padarytos pažangos įvertinimas bus pateiktas antrajame 2011 m. pusmetyje, kai Tarybai pirmininkaus Lenkija, bet prieš tai bus surengtas pirmasis metinis Baltijos jūros regiono strategijos forumas, vyksiantis kitais metais. Šiame forumo visos suinteresuotosios šalys turės galimybę apžvelgti, kaip sekasi įgyvendinti strategiją pirmaisiais mėnesiais, ir apsvarstyti, kokių pamokų galima būtų išmokyti jau šiame etape.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad nekantriai laukiame tolesnio glaudaus bendradarbiavimo su Parlamentu visais strategijos aspektais. Komisija labai tikisi, kad Parlamentas aktyviai dalyvaus rengiamuose forumuose, pvz., minėtame metiniame forumo. Jūsų parama būtina siekiant išlaikyti strategijos matomumą plačiu mastu, aukšto lygio politinę paramą strategijai ir spaudimą valstybėms narėms bei regioninėms organizacijoms reikalaujant, kad šios teiktų rezultatus.

Tunne Kelam, PPE frakcijos vardu. – Pone primininke, PPE frakcija sveikina Tarybai pirmininkaujančią Švediją, kad ši ėmėsi iniciatyvos pradėti Baltijos jūros regiono strategijos (BJRS) įgyvendinimą. Šioje strategijoje perteiktas esminis pokytis, įvykęs regione prieš penkerius metus. 2004 m. Baltijos jūra iš esmės tapo ES vidaus jūra. Būtent todėl Europos Sąjungai reikia visapusiško požiūrio, leisiančio suderintai reaguoti ir į šios naujos padėties teikiamas galimybes, ir į iššūkius, su kuriais susiduriama pakitus sąlygoms.

Be to, BJRS yra puikus pagrindinių ES institucijų bendradarbiavimo pavyzdys. Kaip jums galbūt žinoma – apie tai kalbėta – svarstomąją strategiją prieš trejus metus inicijavo Parlamentas, tiksliau sakant, Christopherio Beazley puikiai vadovaujama Baltijos šalių tarpparlamentinė grupė. Taip pat norėčiau padėkoti Komisijos Pirmininkui J. M. Barroso. Jo supratimas ir parama 2007 m. ir visą šį laiką turėjo lemiamos įtakos rengiant praktinę strategijos versiją, kurios pagrindu parengtas Komisijos komunikatas, priimtas praeitų metų birželio mėn.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tris aspektus. Pirmiausia, strategijos iniciatoriai siekė paversti Baltijos jūros regioną konkurencingiausiu ir sparčiausiai besivystančiu ES regionu. Jei maksimaliai pasinaudosime BJRS teikiamomis galimybėmis, šis regionas galėtų tapti to, ką dabar vadiname Lisabonos programa, sėkmės istorija.

Antra, būtent dabar labiau nei bet kada anksčiau regionui reikia geresnių energijos tiekimo galimybių ir didesnio energijos tiekimo saugumo. ES ir valstybės narės turi susitarti dėl alternatyvių energijos tiekimo kanalų. Tam pirmiausia reikia sukurti bendrą Baltijos jūros regiono šalių energetikos sistemą.

Trečia, klausimas dėl dvišalio ir pirmiausia politinio „Nord Stream“ projekto turėtų būti sprendžiamas atsižvelgiant į visų aplink Baltijos jūrą esančių valstybių teisėtus interesus ir galutinis sprendimas dėl jo, žinoma, neturėtų būti priimtas, kol Rusijos Vyriausybė prisijungs prie Espo konvencijos.

Constanze Angela Krehl, S&D frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, ponai C. Malmström, ponios ir ponai, džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Švedija įtraukė klausimą dėl bendradarbiavimo Baltijos jūros regione į prioritetinių darbotvarkės klausimų sąrašą. Savaime aišku, kad turime apsaugoti regiono išteklius, taip pat turime padėti regionui apsaugoti klimatą ir gamtą. Antra vertus, taip pat privalome sutelkti bendradarbiavimą Baltijos jūros regione į ekonominę vystymąsi ir dėl to taip pat nėra jokių abejonių. Šiuo atžvilgiu visapusiškai jus remiamė.

Tačiau tam tikrų klausimų vis tik kyla. Tik ką minėjote, kad regionui nebus skirta jokių papildomų lėšų. Aptariant šį klausimą komitete, buvo pasakyta, kad visos lėšos, kurių reikės, bus skirtos pagal šiuo metu įgyvendinamą sanglaudos politiką. Man kilo klausimas, ar tai bus daroma pagal šiuo metu įgyvendinamus projektus, kurie jau yra finansuojami sanglaudos politikai skirtomis lėšomis, ar pagal naujus projektus. Jei kalbama apie naujus projektus, kyla klausimas, kurie nauji ir jau patvirtinti sanglaudos politikos projektai praras finansavimą.

Tai labai svarbus aspektas, nes man jau žinoma, kad miestų, vietos ir regionų valdžios atstovai kreipsis į mane klausdami, ką turėtų daryti, kad galėtų dalyvauti įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją, ir kaip galėtų gauti lėšų tokios rūšies projekto valdymui. Jei nepateiksime jiems aiškaus atsakymo ir negalėsime nurodyti, kaip šis bendradarbiavimas turėtų būti organizuotas, piliečių entuziazmas bendradarbiavimo Baltijos jūros regione atžvilgiu greičiausiai netrukus virs nusivylimu. Ne tokio tikslo siekiame dirbdami kartu, todėl turime vesti labai intensyvias derybas dėl to, kaip organizuoti šį bendradarbiavimą.

Taigi prašau – norėčiau paprašyti Komisijos nario į tai atsižvelgti – kad įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją dalyvautų ne tik Taryba ir Komisija, bet kad Parlamentas taip pat būtų tinkamai įtrauktas į šį bendradarbiavimo ir strategijos įgyvendinimo procesą, nes mes norėtumėme, kad ir kiti regionai turėtų naudoti, kaip, pvz., Juodosios jūros regionui skirtos politikos ar Dunojaus baseino šalių bendradarbiavimo atveju. Mums tai būtų labai svarbu.

Anneli Jäätteenmäki, ALDE frakcijos vardu. – (FI) Pone pirmininke, mano frakcija labai džiaugiasi, kad Komisija parengė ES pirmąją Baltijos jūros regiono strategijos dokumentą. Tai taip pat pirmasis tokios rūšies strategijos dokumentas, skirtas regionui, ir tikimės, kad jis ypač padės paspartinti eutrofinės Baltijos jūros švarinimą. Geriausias būdas išspręsti regiono problemas – paskatinti regiono tautų, šalių, organizacijų ir įmonių bendradarbiavimą. Mano frakcija ypač džiaugiasi tuo, kad Švedija pabrėžė kovos su prekyba žmonėmis ir nusikalstamumu svarbą. Už tai pirmiausia norėčiau padėkoti C. Malmström, nes manau, kad tai taip pat jos nuopelnas. Tai labai svarbus klausimas ir gana keista, kad 2009 m. dar būtina kalbėti apie prekybos žmonėmis problemą Baltijos jūros regione. Todėl dabar mums reikia Baltijos jūros regionui skirtų veiksmų plano.

Satu Hassi, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FI) Pone pirmininke, ponios ir ponai, puiku, kad Komisija parengė pasiūlymą dėl Baltijos jūros regiono strategijos ir kad Švedija įtraukė šį klausimą į darbotvarkę. Tikiuosi, kad Švedijos pastangos apsaugoti regiono jūrinę aplinką duos apčiuopiamesnių rezultatų, daugiausia žemės ūkio ir žuvininkystės srityse. Pagaliau Baltijos jūra yra viena iš labiausiai užterštų jūrų pasaulyje ir didžiausia jos ekologinė problema yra eutrofikacija. Prie to labiausiai prisidėjo žemės ūkis: iš ES dirbamų laukų į jūrą patenka azotas ir fosforas. Šios medžiagos ima deguonį iš priedugnio vandenų ir maitina nuodingus dumblius paviršiuje. Tai, ar Baltijos jūra bus išvalyta, didele dalimi priklauso nuo ES. Komisija savo parengtoje strategijoje tą pripažįsta, bet pasiūlymai dėl priemonių yra labai neapibrėžti. Iš esmės vienintelė gerai apgalvota priemonė – uždrausti valymo priemonėse naudoti fosfatus. Šis žingsnis būtinas, bet mums taip pat labai reikia naujų žemės ūkio veiklą reglamentuojančių taisyklių, kad galėtume gaminti maisto produktus neteršdami Baltijos jūros.

Marek Gróbarczyk, ECR frakcijos vardu. – (PL) Pone pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad ES strategijos dėl Baltijos jūros regiono gairėse numatyta, jog šia strategija bus skatinama visapusiška šios Europos dalies vystymo programa, be visa kita, nustatant natūraliai egzistuojančius ir trumpiausius transporto koridorius, kad būtų išlygintas atotrūkis tarp „naujosios“ ir „senosios“ Europos šalių vystymosi. Todėl mane apstulbino Komisijos ir Tarybos pasiūlymas pakeisti Vidurio Europos koridoriaus planą.

Ekonomiškiausia jungtis tarp Adrijos ir Baltijos jūrų yra Vidurio Europos koridorius, einantis išilgai Oderio upės, kuris sausumoje baigiasi prie Ščecino ir Svinouisčio jūrų uostų komplekso. Siūlau, kad būtų pasirašytas aiškus memorandumas dėl pirminio strategijos pavidalo atnaujinimo, kuriame būtų minimas Vidurio Europos

koridorius, koridorius, kurį pasirinkus iš Europos plėtros planų nebus išbraukti tokie svarbūs uostai kaip Ščecino ir Svinouisčio uostų kompleksas, kuris ir taip labai nukentėjo dėl Komisijos sprendimo panaikinti laivų statybos pramonę.

Rolandas Paksas, EFD frakcijos vardu. – (LT) Lygiai po 2564 valandų Lietuvoje bus išjungtas Ignalinos atominės elektrinės reaktorius – vienintelis ir paskutinis energetinis Lietuvos nepriklausomybės šaltinis. Į šios elektrinės saugumą Europa jau investavo 200 mln. EUR. Jos uždarymui šiandien Europos valstybės turės skirti dar 800 mln. EUR. Teisės požiūriu Europa galbūt ir teisi, kad viena šalis laikytųsi prisiimtų įsipareigojimų, bet ar teisinga? Ar teisinga Lietuvos ir kitų valstybių piliečių atžvilgiu? Manau, kad ne. Pinigus reaktoriaus uždarymui reikės paimti iš ekonomikos krizės smaugiamų žmonių. Ar logiška ir teisinga, kai Europoje krizė, kai BVP Lietuvoje nukrito 22 proc., kai nedarbas pasiekė 15 proc., kai artėja žiema, uždaryti dirbti galinčią saugią, kartoju dar kartą, saugią atominę elektrinę. Ne, tai neteisinga. Tesėdama duotą žodį Lietuva įvykdys stojimo sutarties sąlygas, bet tai bus didžiulė auka. Po jos Lietuvai bus gerokai sunkiau įveikti ekonomikos krizę. Po šios aukos šalyje dar labiau išaugs nedarbas, padidės skurdas.

Mielieji, atsakykite man, ar šiandien Europai reikia tokios aukos? Ar šiandien mes neturime kur dėti 800 mln. EUR? Apeliuodamas į kiekvieno iš jūsų sąžinę, ekonominę logiką ir sveiką protą kviečiu papildyti strategiją, apie kurią šiandien kalbame, nuostata, kad Ignalinos atominė elektrinė dirbs iki 2012 m., t. y. iki saugios eksploatacijos pabaigos. Norėčiau, viliuosi, tikiu, kad Europos Parlamentas pritardamas prezidento J. Buzeko politinei programai energetikos srityje, tai yra energijos tiekimo diversifikavimui, atominės energetikos vystymui nacionalinėse valstybėse, žengs konkrečius reikalingus žingsnius. Mielieji, iki reaktoriaus uždarymo jau liko 2563 valandos ir 58 minutės.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, teoriškai tokie projektai dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo regiono mastu skatinimo turėtų būti sveikintini ir logiškai labai pagrįsti. Tačiau strateginiams planams dažnai būdingas vienas trūkumas: nepaisant to, kad juose nustatomi tikslai, kuriuos dažnu atveju net pavyksta pasiekti, tvarumo aspektai yra ignoruojami, net įgyvendinimo etape. Todėl tvarumas turi būti įtrauktas iš pat pradžių, dar planavimo etape.

Taigi labai svarbu, kad įgyvendinant šią strategiją dėl Baltijos jūros regiono – labai svarbų pavyzdinį ES projektą – regionai ir organizacijos bendradarbiautų kaip vienas tinklas, nes būtent šios organizacijos geriausiai žino, kas joms svarbu įvairiuose sektoriuose, pvz., kas svarbu jų gamtai, socialinei sistemai ir infrastruktūrai, jie žino, ką reikia padaryti, kad padėtis šiose srityse pagerėtų. Tai regionas, turintis 100 mln. gyventojų ir 50 mlrd. EUR investicijų biudžetą. Turime elgtis labai apdairiai, jei norime, kad šis bandomasis projektas būtų sėkmingai įgyvendintas. Šis bandomasis projektas, kaip minėta, taip pat labai svarbus kitiems projektams, įgyvendinamiems Dunojaus upės baseino regione, prie Dunojaus upės esančioms Vidurio Europos ir pietrytinės Europos dalies šalims.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Makroregionui reikia suderintos tvaraus vystymosi politikos. Būtent taip Europos Parlamentas, o vėliau ir Taryba manė 2007 m., kai rekomendavo, kad Komisija parengtų Baltijos jūros regiono strategiją ir veiksmų planą. Šiuo atžvilgiu norėčiau pabrėžti vaidmenį, kurį rengiant šią strategiją atliko Komisijos narė Danuta Hübner. Šią politiką dabar tęsia Komisijos narys P. Samecki, kurį taip pat nuoširdžiai sveikinu.

Be kitų dalykų, strategijoje pateikiamas atsakas į čia išvardytus pagrindinius iššūkius, pvz., užtikrinti klestėjimą regione, kuriame nėra plėtojama naujovių diegimo veikla ir verslas, negebama įvertinti Baltijos jūros kaip bendro turto ir nekuriama tvari aplinka, arba užtikrinti saugumą, taip pat energetinį, regione, kuriame nėra statoma naujų energijos gamybos objektų ir jungčių tarp šalių sistemų. Taip pat turi būti siekiama padidinti piliečių saugumą ir regiono prieinamumą naudojantis transeuropinių ryšių tinklų jungtimis.

Norėčiau pabrėžti labai svarbų vaidmenį – tai iš tikrųjų labai didelis indėlis – kurį atliko nuomonės formuotojai, su kuriais buvo konsultuojamasi rengiant šį strategijos dokumento projektą, pirmiausia kalbu apie piliečių organizacijas, vietos ir regionų vyriausybes, nacionalines vyriausybes ir Baltijos organizacijas. Toks aktyvus šių organizacijų dalyvavimas turi būti kuo geriau panaudotas įgyvendinant šiuos strateginius planus.

Baltijos jūros regiono strategija yra puikus pavyzdys, kaip didžiulę makroregioninės Europos Sąjungos teritoriją apimančios Bendrijos politikos priemonėmis galima realizuoti politinę valią.

Norėčiau atkreipti dėmesį į keturis aspektus, pone Komisijos nary. Pirmas, svarbiausias dalykas, prie kurio turėtume susitelkti, mano nuomone, yra užtikrinti, kad Baltijos jūros regiono strategija būtų valdoma taip, kad būtų išvengta intereso silpnėjimo ir vietos lygmeniu, ir vyriausybės bei Europos Sąjungos lygmenimis. Taip pat turėtume susitelkti prie tinkamo pačios strategijos įgyvendinimo ir jo finansavimo – šiuo atžvilgiu

susitarta dėl biudžeto pataisos. Antra, makroregione būtina visapusiškai įgyvendinti vienos bendros rinkos principus atsižvelgiant į patirtį ir aktyvumą vietos ir regiono lygmenimis. Du paskutiniai aspektai, kuriems turėtų būti skirti dideli dėmesys – tai institucinė parama finansuojant sumanymus, kurių imamasi įgyvendinant šią strategiją, ir gerų santykių su mūsų partnerėmis regione, įskaitant Rusiją, Norvegiją ir Baltarusiją, palaikymas.

Diana Wallis (ALDE). – Pone pirmininke, mano nuomone, puiku, kad ir Komisija, o dabar pirmiausia ir Tarybai pirmininkaujanti Švedija įkvėpė gyvybės Parlamento idėjoms ir siekiams šioje opioje srityje.

Visiems mums žinomos ekologinės Baltijos jūros problemos ir konkretūs ekonominiai sunkumai, kurių patiria šis regionas. Bet šis Parlamentas tebėra ambicingas ir manau, kad šis Parlamentas vis dėlto nori dalyvauti sprendžiant šias problemas. Vienas iš mechanizmų, kurio jūs nepaminėjote – galimybė nuolat teikti ataskaitas šiam Parlamentui, kad galėtume rengti panašias kaip šiandien diskusijas ir stebėti, kaip reikalai juda pirmyn.

Man, kaip Parlamento Pirmininko pavaduotojai, bus džiugu dalyvauti jūsų rengiamoje konferencijoje, kuri vyks penktadienį. Manau, dar yra klausimų dėl finansavimo, kuriuos turime išspręsti, kad šis Parlamentas galėtų matyti šios strategijos rezultatus, kurių yra vertas.

Makroregioninis požiūris į ekonomikos plėtojimo strategiją galėtų būti sėkmingai pritaikytas ir kituose Europos regionuose. Tikėkimės, kad strategija, kurią dabar planuojame įgyvendinti, duos gerų rezultatų.

Isabella Lövin (Verts/ALE). – (SV) Pone pirmininke, džiaugiuosi, kad pagrindinis dėmesys naujojoje strategijoje dėl Baltijos jūros regiono skiriamas aplinkos klausimams. Baltijos jūra kenčia nuo dviejų pagrindinių ekologinių problemų. Apie pirmąją – eutrofikaciją – jau kalbėjo S. Hassi. Antroji – tai žuvų išteklį mažėjimas dėl jų pereikvojimo. Mokslininkai šią išvadą vieningai patvirtina. Remiantis santykinai neseniai gautomis mokslo žiniomis, pagrindinių plėšrūnų, t. y. menkių, stygius toliau didina „vandens žydėjimo“ problemą. Reikalas tas, kad Baltijos jūrai reikia sveikos ekosistemos. Todėl būtų labai gerai, jei į naująją Baltijos jūros regiono strategiją būtų įtrauktas bandomasis projektas, perspektyvus projektas, apimantis regioninės žvejybos pramonės valdymą Baltijos jūros regione. Taip pat turėtų uždrausti mesti į jūrą kaip priegaudą sugautas menkes ir šis draudimas turėtų pradėti galioti nedelsiant. Šiuo metu į jūrą išmetama labai daug kų tik Baltijos jūrą pasiekusių menkių jauniklių. Prašau Tarybai pirmininkaujančios Švedijos priimti mano iššūkį ir imtis spręsti šią problemą.

Oldřich Vlasák (ECR). – (CS) Pone pirmininke, ponios ir ponai, jau praeitos kadencijos Parlamente pritarta, kad Baltijos jūros regionas yra tinkamas bandomajam projektui, kuriuo siekiama įgyvendinti makroregionui skirtą ES vidaus strategiją. Tai, kad įgyvendinant šią strategiją, grindžiamą siekiu nuosekliau taikyti Bendrijos teisę ir veiksmingiau naudoti ES lėšas, nėra numatoma priimti jokių naujų teisės aktų ir steigti jokių naujų institucijų bei specialių fondų, laikau tinkamu sprendimu.

Sujungę vietos ir regionų valdymo organus, galėsime sutaupyti lėšų. Labai svarbu, kad įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją daugiapakopio valdymo sistemoje esančių skirtingų administracinių organų funkcijos būtų perskirstytos siekiant išvengti skirtingų valdymo organų ir organizacijų veiklos dubliavimo. Ateityje diskutuojant dėl būsimos sanglaudos politikos kartu būtų naudinga išsiaiškinti, kaip įvairūs makroregioninės strategijos planai ir pagrindinės ES politikos sritys egzistuos kartu. Taip pat būtų pravartu išsiaiškinti, kaip Baltijos jūros regiono strategija paveiks planuojamą teritorinės sanglaudos politikos įgyvendinimą.

Anna Rosbach (EFD). – (DA) Pone pirmininke, diskutuojame dėl 1 200 km ilgio dujotiekio, sujungiančio Vyborgo miestą Rusijoje su Greifsveldo miestu Vokietijoje, tiesimo per Baltijos jūrą, per ekologiniu požiūriu pažeidžiamą vidaus jūrą, kurioje dugno lygis labai nevienodas, per teritoriją, kurioje yra nuo abiejų pasaulinių karų likusių nenukenksmintų sprogmenų, taip pat nuodingųjų cheminių medžiagų, kurių nuolat į jūrą išleidžia popieriaus pramonė. Išleista apytikriai 100 mln. EUR poveikio aplinkos vertinimui, kurį atliko bendrovė, ketinanti tiesti dujotieki „Nord Stream“ pagal Gerhardo Schröderio ir Vladimiro Putino sudarytą susitarimą dėl dujų tiekimo. Net neminėsiu saugumo klausimų, kuriems įtakos turės nutiesus dujotieki sustiprėsianti Rusijos įtaka Baltijos regione, bet susitelksiu ties aplinkos problemomis, atsirasiančiomis įgyvendinus minėtą projektą. Deja, Suomija jau patvirtino šį projektą, bet Timo Soini vardu ir asmeniškai norėčiau sužinoti, kur galima būtų rasti informaciją, susijusią su projektu, kurios visų Baltijos jūros regiono šalių piliečiams reikia prieš pradėdant dujotiekio tiesimo darbus.

Inese Vaidere (PPE). – (LV) Ponia C. Malmström, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, strategijos dėl Baltijos jūros regiono suformavimas yra labai svarbus laimėjimas Parlamentui, kurio Baltijos šalių tarpparlamentinė grupė atliko pagrindinį vaidmenį rengiant šią strategiją. Šią strategiją galima palyginti su Viduržemio jūros regiono strategija, kuri savo laiku paskatino spartų ekonomikos augimą Pietuose. Naujoji

strategija taps veiksminga Baltijos regiono plėtros, taigi ir visos Europos Sąjungos plėtros priemone. Kalbėdama apie prioritetus, pirmiausia norėčiau paminėti bendros Europos Sąjungos energetikos politikos suformavimą ir konkurencingos Baltijos energijos rinkos sukūrimą. Ši politika apima ne tik energetinio saugumo, saugaus energijos tiekimo bei efektyvaus energijos naudojimo aspektus, bet taip pat, savaime aišku, atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtojimą.

Latvija, Lietuva ir Estija turi būti integruotos į bendrą regioninį energetinį tinklą, kuriam taip pat priklauso Šiaurės šalių energetikos sistema NORDEL. Keliai, kai kuriose Baltijos jūros regiono šalyse dėl klimato sąlygų, kai kuriais atvejais ir dėl netinkamos politikos, yra gan prastos būklės. Tranzito kelių ir ryšių tinklų plėtojimas skatins verslo plėtrą ir naujų darbo vietų kūrimą. Trečiasis prioritetas užtikrinant veiksmingą ekonomikos vystymą ir aplinkos apsaugą – naujovių ekonomika, grindžiama subalansuotu augimu ir žiniomis. Įgyvendinant šią strategiją būtinas papildomas finansavimas ir tokio finansavimo biudžetas neabejotinai turi būti numatytas kitoje Europos Sąjungos finansinėje programoje.

Dabar turime panaudoti energetikos programos, kuriai skirta 5 mlrd. EUR, globalizacijos fondo ir kitų finansinių priemonių lėšas. Taip pat svarbu sukurti veiksmingą strategijos įgyvendinimo ir šio proceso stebėsenos mechanizmą. Šis mechanizmas turi būti paprastas ir skaidrus, taip pat jis neturi būti per daug biurokratiškas. Įgyvendinant strategiją nuolatinės apžvalgos ir tarpinės ataskaitos taip pat būtinos. Pirmoji apžvalga turėtų būti atlikta jau 2010 m. Džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Švedija taip aktyviai siekia, kad ši strategija būtų įgyvendinta. Leiskite išreikšti viltį, kad šis ypatingas veiksmų planas bus įgyvendinamas veiksmingai ir lanksčiai.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Pone pirmininke, prieš penkerius metus Baltijos jūra iš esmės tapo Europos Sąjungos vidaus jūra. Šiandien diskutuojame dėl pasiūlytos strategijos, kuri leis mums kuo geriau panaudoti regione slypintį didžiulį potencialą, diskutuojame dėl projekto, kurį inicijavo Europos Parlamentas. Tačiau Komisija priėmė ne visas šių rūmų rekomendacijas. Svarbiausia tai, kad atsisakyta biudžete numatyti eilutę, skirtą Baltijos jūros regionui. Komisija garantuoja, kad strategija bus finansuojama panaudojant esamų fondų, pirmiausia struktūrinių fondų, lėšas. Tačiau bijau, kad be konkrečiai šiai strategijai skirtos specialaus biudžeto nesugebėsime įgyvendinti visų savo užsibrėžtų tikslų.

Strategijos projekto autoriai mini būtinybę glaudžiai bendradarbiauti su Rusija. Tačiau šiuo atžvilgiu neturėtume užmiršti, kad didžiausia grėsmė, kuri šiuo metu iškilusi Baltijos jūrai, yra numatomas dujotiekio „Nord Stream“ tiesimas. Praeitais metais Europos Parlamentas nepritarė šiam projektui priimdamas atitinkamą rezoliuciją. Tikiuosi, kad naujoji Komisija, rengdama strategijos įgyvendinimo veiksmų planą, į šią rezoliuciją atsižvelgs.

Danuta Maria Hübner (PPE). – Pone pirmininke, ši strategija – tai iš tiesų unikali Europos regioninės politikos iniciatyva ir novatoriškas projektas. Naujovių diegimu grindžiama gerovė, aplinka, prieinamumas transporto ir energetikos tinklų jungčių požiūriu bei sauga ir saugumas – tai keturios pagrindinės sritys, kuriose kartu turės dirbti visi partneriai, dalyvaujantys rengiant šią strategiją: visos trys ES institucijos – Parlamentas, Komisija ir Taryba, taip pat nacionalinės vyriausybės, regionų ir vietos valdžios institucijos, verslo ir akademinė bendruomenės bei nevyriausybinių organizacijos. Bendras visų šių partnerių darbas rengiant šią strategiją peraugo į tikrą partnerystę.

Plėtros iššūkiai įgyja vis platesnį mastą peržengdami administracines ir politines sienas. Strategija suteiks galimybę dažnu atveju labai fragmentiškus ir padrikus politikos atsakus į vystymosi problemas ir galimybes pakeisti tikrai bendru atsaku.

Europos Parlamento Regioninės plėtros komitetas, kuris rengiant šį projektą Parlamente atliko pagrindinį vaidmenį, savo darbe tam teiks didžiulės svarbos. Spalio 6 d. vyks bendros diskusijos su Komisija ir Taryba ir per ateinančius mėnesius bus parengtas pranešimas savo iniciatyva. Taip pat bus nuolat tikrinama, kaip strategija įgyvendinama. Tikiu, kad ši į veiklą nukreipta strategija padidins Europos Sąjungos galimybes sukurti ekologišką, šiuolaikinę ir konkurencingą ekonomiką.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Pone pirmininke, Baltijos jūros problema tapo žinoma Europos Sąjungai gan vėlai. Prie Baltijos jūros iš viso gyvena 100 mln. žmonių, dar yra Rusija, o tai svarbu. Šioje strategijoje didelis dėmesys bus skiriamas aplinkos aspektams, bet kitaip ir negali būti, nes ekologinės Baltijos jūros problemos labai rimtos: eutrofikacija, biologinės įvairovės nykimas, tarša nutekamaisiais vandenimis iš Sankt Peterburgo, Kaliningrado problemos ir pan. Čia buvo minėta, kad ši strategija taip pat pakeis Europos Sąjungos sanglaudos politiką, o tai, mano nuomone, gana svarbu. Tikiuosi, kad apie tai čia bus pasakyta dar daugiau. Ministrė C. Malmström aiškino, kaip strategija pakeis sanglaudos politiką, nes dėl pakeitimų šioje politikoje galės, pvz., kilti pavojus, kad bus ignoruojami Dunojaus upės baseino ir Juodosios jūros regionai, kurie

sudaro Europos dalį, taip pat šiauriniai regionai, nes, tiesą sakant, būtent Arkties regionuose šiuo metu vyksta didžiausi pasaulio klimato pokyčiai, todėl labai svarbu, kad į tai būtų atsižvelgta.

Riikka Manner (ALDE). – (FI) Pone pirmininke, ponias ministras, pone Komisijos nary, Baltijos jūros regionas yra ypatingas daugeliu atžvilgių, todėl labai džiaugiuosi, kad Švedija įtraukė šią strategiją į svarbiausių savo pirmininkavimo Tarybai darbotvarkės klausimų sąrašą. Svarbu, kad būtų judama pirmyn ir kad strategija būtų įgyvendinta. Be to, kad Baltijos jūra labai svarbi aplinkos požiūriu, ji taip pat turi didelės įtakos regioninei politikai. Pirmininkaudama Tarybai Švedija taip pat pasistengė šiuos regioninės politikos klausimus integruoti į naująją Baltijos jūros regiono strategiją. Ši strategija daugiausia suprantama kaip dokumentas, susijęs tik su šalimis, kurios ribojasi su Baltijos jūra, ir tik su šių šalių pakrančių teritorijomis, bet jai neabejotinai taip pat būdingas stiprus regioninis aspektas. Tai, kaip integruosime į šią strategiją aplinkosaugos technologijų taikymo patirtį, spėsime klausimus, susijusius su vidaus vandenimis, ir kaip ši strategija pakeis transporto politiką, turės didelės įtakos ir toli nuo jūros esančioms teritorijoms. Todėl Baltijos jūros regiono strategija turi tapti bendros Europos darbotvarkės dalimi. Tikiuosi, kad šios pastangos sulauks stiprios Parlamento paramos, kad ši strategija neliktų tik tuščiais žodžiais ir kad būtų pasiekta apčiuopiamų rezultatų.

Tatjana Ždanoka (Verts/ALE). – Pone pirmininke, kaip EP narė, išrinkta Latvijoje, džiaugiuosi tuo, kad būtent Baltijos jūros regione bus įgyvendinta pirmoji ES makroregioninė strategija. Tačiau manau, kad joje užmiršta nemažai Bendrijos tikslų, pvz., tikslas užtikrinti aukšto lygio socialinę apsaugą. Kai kurios valstybės narės šiame regione, įskaitant Latviją, labai nukentėjo nuo ekonomikos krizės. Mūsų finansų sektorius yra sujungtas su Skandinavijos finansų sektoriumi, o tai reiškia, kad mūsų problemos sukels problemų ir Skandinavijoje, taigi tai nėra nacionalinis klausimas.

Neseniai Latvija gavo vidutinio laikotarpio finansinę paramą mokėjimų balansui, kurią skyrė Komisija. Deja, skiriant tokią paramą nebuvo nustatyta jokių socialinių sąlygų. Todėl vyriausybė dabar mažina pensijas ir pašalpas, o Komisija tą toleruoja.

Dar vienas dalykas, keliantis man rūpestį – padėtis pagrindinių žmogaus teisių srityje. Masiškas pilietybės neturėjimas ir mažumų apsauga tebėra aktuali problema dviejose šio regiono valstybėse narėse: Latvijoje ir Estijoje. Manau, strategija turi būti ambicingesnė ir apimti visus Europos Sąjungos tikslus.

Ville Itälä (PPE). – (FI) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijai ir Tarybai pirmininkaujančiai Švedijai už labai aktyvų vaidmenį, kurį jos atliko, ir manau, kad Baltijos jūros regiono strategija yra geras ir svarbus sumanymas. Tačiau be tinkamo finansavimo šis projektas nebus sėkmingai įgyvendintas ir strategija liks tik popieriuje. Parlamentas ne vienerius metus svarstė, kaip turėtų būti organizuotas finansavimas, ir praeitais metais vieningai sutarė, kad biudžetą turi būti numatyta specialiai Baltijos jūros regiono strategijai skirta antraštė. Tai būdas ir priemonė sutelkti visus nesusikačiuojamus projektus, kurių Baltijos jūros regionui dabar reikia, jei norime, kad jis žengtų pirmyn. Man žinoma, kad Biudžeto komitetas dabar pateikė pasiūlymus dėl nedidelės sumos atidėjimo pagal atskirą antraštę, ir tikiuosi, kad Taryba ir Komisija šiuos pasiūlymus taip pat parems, nes kitaip projektas paprasčiausiai nebus įgyvendintas. Jei norime išgelbėti Baltijos jūrą, turime padaryti dar vieną dalyką – pasiekti, kad Rusija išpareigotų šiam projektui. Man nesuvokiama, kaip kai kas buvo pasirengę pritarti dujotiekio tiesimui per Baltijos jūrą net nepareikalavę, kad Rusija išpareigotų laikytis Espo konvencijos reikalavimų. Bent tai privalome padaryti.

Victor Boştinaru (S&D). – Pone pirmininke, palankiai vertinu Baltijos jūros regiono strategijos, kaip bandomojo makroregioninės strategijos projekto, idėją.

Tokios iniciatyvos leidžia derinti ES politiką ir priemones siekiant užtikrinti darnią, stabilią ir tvarią regionų plėtrą.

Paskutiniame Tarybos susitikime buvo pasakyta, kad Baltijos jūros regiono strategija turi būti parengta 2009 m. pabaigoje. Tai labai svarbi iniciatyva, nes ji gali padėti pasiekti darnią plėtrą ir klestėjimą regione, kuris, palyginti su Juodosios jūros regionu, yra daug sudėtingesnis jį sudarančių šalių požiūriu ir svarbesnis saugumo, stabilumo, energetikos bei aplinkos apsaugos požiūriu.

Todėl norėčiau paklausti Tarybai pirmininkaujančios Švedijos, kada tokia strategija dėl Baltijos jūros regiono bus pateikta ir kada Parlamentas apie tai bus informuotas ir įtrauktas į šį darbą.

Werner Kuhn (PPE). – (DE) Pone pirmininke, ponias C. Malmström, pone Komisijos nary P. Samecki, kaip naujai išrinktas narys iš Meklenburgo-Pomeranijos žemės, aš labai remiu sumanymą parengti ir įgyvendinti Baltijos jūros regiono strategiją ir susijusių veiksmų planą. Komisijos narys minėjo, kad pagal šią strategiją numatoma įgyvendinti iš viso aštuoniasdešimt prioritetinių projektų.

Mūsų bendri tikslai, žinoma, yra padidinti mūsų ekonomikos Baltijos jūros regione konkurencingumą pirmiausia skatinant mažųjų ir vidutinių įmonių bei bendros energetikos politikos, kurioje didelis dėmesys skiriamas atsinaujinančiosios energijos šaltiniams, plėtojimą. Tačiau kyla klausimas, ką darysime su Baltijos jūroje naudojama žvejybos pramonės ir turizmo įranga. Labai svarbu, kad jūros vanduo būtų švarus, nes tai mūsų pagrindas ir mūsų turtas, todėl būtina skatinti investicijas į vandens valymo įrangą.

Manau, kad būtina susitarti dėl visoms Baltijos jūros regiono valstybėms narėms bendros planavimo programos, nes mums reikia žinoti atsakymus į tai, koks bus transporto maršrutų planas, kur bus statoma jūrinė įranga, tai pat kaip bus sprendžiamas saugos jūroje klausimas. Todėl mums taip pat svarbu susitarti dėl to, kokiais maršrutais bus tiekiamą energija nutiesus dujotiekį „Nord Stream“, kokiais maršrutais bus tiekiamą elektra, ir išsiaiškinti daugelį kitų klausimų.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti visiems Parlamento nariams už didelę paramą, kurią suteikėte mums šiame užsitęsusiame darbe rengiant Baltijos jūros regiono strategiją. Nieko nuostabaus, kad Europos Parlamentas mus remia, nes, tiesą sakant, būtent jūs esate visos šios idėjos dėl Baltijos jūros regiono strategijos sumanytojai ir džiaugiuosi, kad jūs taip pat pasiryžę užtikrinti, kad ši strategija taptų tikrove. Mums negalės nepavykti – ši strategija iš tikrųjų taps tikrove, o ne liks tik gražiais žodžiais ir retorika – jeigu visos valstybės narės iš tikrųjų pripažins savo nuosavybės teisę į šį projektą ir iš tikrųjų įsipareigos jį įgyvendinti.

Sėkmė bus garantuota, jei prie šių projektų bus dirbama, bus nustatomi tikslūs jų įgyvendinimo tvarkaraščiai ir nuolat tikrinama, kaip jie įgyvendinami. Esu tikra, kad Parlamentas, kaip ir Komisija, ir toliau reikalaus iš mūsų užtikrinti, kad visa tai taptų tikrove.

Šiame regione gyvena 100 mln. žmonių. Vienu metu Baltijos jūroje plaukioja 2 000 laivų. Be abejo, mūsų laukia didžiuliai iššūkiai. Mes jau atlikome labai plataus masto parengiamąjį darbą ir norėčiau padėkoti Komisijai – pirmiausia Komisijos narei D. Hübner, o dabar ir Komisijos nariui P. Sameckiui – už jų indėlį. Daug paramos šiame darbe taip pat sulaukiame iš pilietinės visuomenės ir savivaldos institucijų iš viso Baltijos jūros regiono.

Keli Parlamento nariai, C. A. Krehl ir V. Itälä, iškėlė klausimą dėl lėšų. Steigti naują fondą, kurio lėšomis strategijos įgyvendinimas būtų finansuojamas, nenumatoma. Tačiau regione yra daug išteklių, kuriais galime pasinaudoti. Regionui pagal esamą biudžeto programą skirta 55 mln. EUR. Taip pat žinome, kad galime tikėtis indėlio iš tarptautinių institucijų, pvz., EIB, kuris parodė didelį susidomėjimą Baltijos jūros regionu. Siekiant kuo daugiau sumažinti visas administracines išlaidas, bus dirbama su vietos ir nacionalinės valdžios institucijomis, kurios bus atsakingos už strategijoje numatytų prioritetinių projektų įgyvendinimą.

Viena iš problemų, keliančių rūpestį regione, kurią minėjo A. Jäätteenmäki, yra prekyba žmonėmis. Numatytas projektas, susijęs su regiono muitinės ir policijos pareigūnų mokymu geriau nustatyti prekybos žmonėmis atvejus ir su šia problema kovoti. Parlamento narės S. Hassi ir I. Lövin minėjo jūrinę aplinką, žemės ūkį ir žvejybos pramonę. Šiose srityse taip pat numatyta nemažai projektų ir norėčiau, kad jų būtų dar daugiau. Taip pat manau, kad strategija galėtų suteikti galimybę geriau apžvelgti mūsų veiklą aplinkosaugos srityje bei mūsų politiką žvejybos ir žemės ūkio srityse, kad būtų įsitikinta, jog siekiama tų pačių tikslų.

Baltijos regione partnerystės pagrindu bendradarbiaujama ir kitose srityse. Turime plataus masto ir besiplečiančią partnerystę energetikos politikos srityje, kuria siekiama sujungti regiono energetikos infrastruktūrą, kad būtų sumažinta regiono priklausomybė ir padidintas našumas. Savaime aišku, tai sritis, kurioje Europos Sąjunga savo darbą tęs. Ignalinos atominė elektrinė neturi nieko bendra su Baltijos jūros regiono strategija. Dėl šios elektrinės uždarymo nuspręsta jau seniai, tada, kai dar buvo deramasi su Lietuva dėl stojimo. Neturi nieko bendra su šia strategija ir dujotiekis „Nord Stream“. Savaime aišku, šis projektas susijęs su Baltijos jūra, bet nėra sudedamoji strategijos dalis. Tai komercinis projektas, įvertintas vadovaujantis šiuo metu galiojančių tarptautinių aplinkosaugos konvencijų ir atitinkamų nacionalinių teisės nuostatų reikalavimais.

Baltijos jūros regiono strategija – tai ES vidaus strategija. Taigi tai, kokia ji bus, priklauso nuo mūsų. Tačiau taip pat svarbu, kaip ne vienas EP narys pabrėžė, kad į ją būtų įtrauktos trečiosios šalys. Užtikrinome, kad bus įtrauktos tokios šalys kaip Rusija ir Norvegija. Jas informuosime apie savo darbą įgyvendinant strategiją, taip pat duosime joms žinią, kad norėtume su jomis bendradarbiauti įgyvendindami konkrečius projektus srityse, kuriose turime bendrų interesų.

Nekantriai laukiame konferencijos, kuri vyks rytoj ir penktadienį, ir džiaugiamės, kad EP Pirmininko pavaduotoja D. Wallis atvyksta į Švediją. Konferencijoje aptarsime klausimą dėl Baltijos jūros regiono strategijos ir tikimės, kad susijusios šalys tvirtai išsipareigos siekti, kad ši strategija taptų tikrove, taip pat diskutuosime bendru makroregionų klausimu. Kalbant apie makroregionus paminėti Dunojaus upės baseino ir Juodosios jūros regionai. Manau, kad čia yra daug klausimų, kuriuos reikia spręsti, ir daug galimybių, galinčių mus įkvėpti. Tikiuosi, kad diskusijose mums pavyks padaryti tam tikrą pažangą, nors šiuo metu kalbėti apie konkrečių terminų nustatymą, žinoma, dar per anksti. Dar kartą dėkoju Parlamentui už tvirtą paramą Baltijos jūros regiono strategijai ir nekantriai laikiu progų, kada galėsiu vėl aptarti šį klausimą su Parlamento nariais.

Paweł Samecki, *Komisijos narys*. – Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Parlamento nariams už jų pastabas ir nuomonę dėl įvairių strategijos aspektų. Jūsų išsipareigojimas rodo, kad strategijai ateinančiu laikotarpiu bus teikiama daug svarbos, o tai yra gerai.

Negalėsiu atsakyti į visas pastabas ir visus šiose diskusijose ar jūsų pareiškimuose iškeltus klausimus. Norėčiau tik paminėti tris plačias klausimų grupes. Pirmą grupę susijusi su strategijos pavidalu. Norėčiau pasakyti, kad strategija parengta atsižvelgiant į valstybių narių tikslus ir ketinimus. Komisija nesikišo pasirenkant prioritetines sritis. Komisija neformavo prioritetinių sričių, taigi galimybė įtraukti į strategiją tam tikrus projektus ar pakeisti tam tikras prioritetines sritis yra. Tačiau šie dalykai bus derinami vėliau, atliekant darbą, susijusį su strategijos įgyvendinimu.

Noriu patikinti jus, kad strategija yra kaip gyvas organizmas ir ją dideliu mastu galima bus keisti, jei valstybės narės ir suinteresuotosios šalys to norės.

Antra klausimų grupė susijusi su valdymu. Norėčiau pabrėžti, kad bus būtinas aiškus pasidalijimas užduotimis, darbu ir funkcijomis. Manau, neturėtume puoselėti jokių iliuzijų. Už šios strategijos įgyvendinimą bus atsakingos valstybės narės, Komisija ir kitos valdymo procese dalyvaujančios organizacijos.

Šiuo metu taip pat galėčiau pridurti, kad norime į strategijos įgyvendinimo procesą įtraukti vietos valdžios institucijas ir trečiąsias šalis, kaip minėjo ministrė.

Žinoma, mes numatome informuoti Parlamentą apie daromą pažangą įgyvendinant strategiją.

Trečioji, paskutinė klausimų grupė susijusi su finansavimu. Keletas Parlamento narių minėjo papildomų lėšų naujiems projektams ir pan. būtinybę. Noriu paaiškinti, kad dėl šios principinės nuostatos neskirti strategijos įgyvendinimui jokių papildomų lėšų apsispręsta jau iš pat pradžių, tik pradėjus rengti strategiją.

Šiuo metu turime maždaug tris pasirinkimo galimybes. Galime reguliuoti esamų ES fondų lėšų naudojimą, pvz., keisdami naujų projektų atrankos kriterijus. Antroji galimybė – gauti lėšų iš kitų tarptautinių finansų institucijų. Galiausiai, nors tai sunku šiuo ekonominio nuosmukio metu, vis dėlto galime pabandyti panaudoti nacionalines lėšas. Šiuo atžvilgiu nekantriai laikiu konferencijos, kuri vyks Stokholme, nes tai bus konferencija, kurioje galės būti suformuotas būsimas valstybių narių ir Komisijos požiūris į būsimą makroregioninę strategiją ir šis požiūris turėtų apimti tokių strateginių planų, kurie ateityje galės būti įgyvendinami, finansavimo klausimą. Todėl manau, kad artimiausiomis dienomis Stokholme vyksianti konferencija bus tinkama proga aptarti bendrą požiūrį į makroregioninę strategiją.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Eija-Riitta Korhola (PPE), *raštu*. – (FI) Pone pirmininke, norėčiau padėkoti Švedijai, valstybei, kuri šiuo metu pirmininkauja Tarybai, už drąsą padaryti savo regioną, Baltijos jūros regioną, ir su juo susijusius klausimus tokia svarbia savo veiklos pirmininkaujant Europos Sąjungai programos tema. Sprendimas būtent dabar pradėti įgyvendinti Baltijos jūros regiono strategiją, kurios rengimas taip ilgai užtruko, yra tinkamas, nes nebegalime delsti. Į pagrindinį Baltijos jūros regiono strategijos ir susijusio veiksmų plano tikslą pagerinti regione aplinkos būklę ir padidinti regiono konkurencingumą turi būti labai rimtai atsižvelgta jo įgyvendinimo finansavimo ir priemonių požiūriu. Užsibrėžtus tikslus būtina įgyvendinti: negalime leisti, kad strategija liktų tik skambia deklaracija. Pirmiausia tikimės, kad ši strategija pagreitins nuo eutrofikacijos problemos kenčiančios Baltijos jūros švarinimą ir padės rasti būdų duoti bendrą atsaką į tarpvalstybiniu mastu iškilusius iššūkius. Būtent į šiuos tikslus visų akys dabar nukreiptos Suomijoje, kurioje netrukus bus priimtas sprendimas, ar leisti per jos teritorinius vandenius tiesti dujotiekį „Nord Stream“. Įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją tokių projektų poveikis aplinkai turi būti vertinamas taikant tarptautiniu mastu privalomą procedūrą, o ne numojama į šį reikalą ranka. Todėl turime primygtinai reikalauti, kad Rusija ratifikuotų 1991 m.

pasirašytą Espo konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste, ir Suomijos Vyriausybė turėtų nustatyti tokią sąlygą leidime tiesti dujotiekį. Rusija, kuriai Baltijos jūros regiono strategija taip pat naudinga, laikosi susitarimų tik tais atvejais, kai tai jai naudinga. Taip tęstis daugiau negali: pernelyg svarbūs dalykai pastatyti ant kortos, tad apie projektus, kurie gali padaryti didelės žalos Baltijos jūrai, turime sužinoti, kol dar ne vėlu.

György Schöpflin (PPE), raštu. – Tarybai pirmininkaujančios Švedijos propaguojama Baltijos jūros regiono strategija labai sveikintina. Ją be vargo galima būtų pritaikyti kaip pavyzdinį modelį kitiems Europos makroregionams, pvz., Dunojaus baseino regionui. Tačiau yra vienas Baltijos jūros regiono plėtros aspektas, kurį būtina nedelsiant persvarstyti. Kalbu apie dujotiekio „Nord Stream“ tarp Rusijos ir Vokietijos tiesimą jūra. Šis projektas ne tik kelia rimtą rūpestį aplinkos požiūriu, bet taip pat – o tai dar svarbiau – nesuderinamas su pažanga. Ateitis priklauso ne stacionariomis priemonėmis, t. y. vamzdynais tiekiamoms gamtinėms dujoms, o suskystintoms gamtinėms dujoms. Labai tikėtina, kad dujotiekis „Nord Stream“ taps visiškai nereikalingu turtu, tad šio projekto šalininkai turėtų jį iš naujo persvarstyti prieš įdėdami į jį daugiau pinigų, išteklių, pastangų ir energijos.

Bogusław Sonik (PPE), raštu. – (PL) 2009 m. birželio mėn. paskelbta Baltijos jūros regiono strategija siekiama padaryti šį regioną aplinkos požiūriu švarų, klestintį, lengvai prieinamą, patrauklų ir saugų. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į tai, kad iššūkių, su kuriais Baltijos regionas susidūrė 2004 m. tapęs ES dalimi, vis daugėja.

Labai svarbu, kad imamasi veiksmų siekiant pagerinti aplinkos būklę regione, kuris šiuo metu yra vienas iš labiausiai užterštų jūrinių regionų pasaulyje. Jūros dugne guli tūkstančiai tonų kovinių nuodingųjų medžiagų, esančių minose, kulkose, bombose, konteineriuose ir statinėse. Nustatyta, kad jūroje gali būti palaidota nuo 30 000 iki 60 000 tonų cheminių medžiagų, ir manoma, kad vien tik iprito gali būti 13 000 tonų. Cheminiai ginklai, likę po Antrojo pasaulinio karo, buvo nuskandinti jūroje penktojo dešimtmečio pabaigoje. Jie buvo surinkti iš karo metu Vokietijos okupuotų teritorijų, ir kadangi palaidoti juos žemėje buvo sudėtinga, nutarta paprasčiausiai paskandinti juos jūroje.

Statant bet kokius infrastruktūros objektus, Baltijos jūros dugne esantys cheminiai ginklai gali būti užkliudyti ir sukelti aplinkos katastrofą, ypač didelę grėsmę ekosistemai kiltų, jei po Antrojo pasaulinio karo likę cheminiai ginklai būtų užkliudyti Baltijos jūroje tiesiant dujotiekį. Todėl būtina atlikti dujotiekio poveikio Baltijos jūros baseino aplinkai vertinimą.

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

7. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Dabar bus balsuojama.

(Dėl balsavimo rezultatų ir kitos išsamios informacijos žr. protokolą)

Šiandien balsuosime neįprastai svarbiu ir simbolinę reikšmę turinčiu klausimu. Kas penkerius metus Europos Parlamentas sprendžia, kas vadovaus kitai ES institucijai.

7.1. Komisijos Pirmininko rinkimai (balsavimas)

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Pone pirmininke ...

(Kalbėtoją pertraukė šūksniai iš dešinės)

Sergat ar ką? Sergat?

Kadangi vakar balsuojant buvo iškilę problemų, norėčiau paprašyti, kad būtų patikrinta balsavimo įranga.

Juk tai ne tokia bloga mintis, ar ne, ponios ir ponai?

Pirmininkas. – Kaip buvo pasiūlyta, atliksime bandomąjį balsavimą, t. y. balsuosime, kad patikrintume, ar visi turime korteles, ar visi sėdime tinkamose vietose ir ar įranga tinkamai veikia.

Ponios ir ponai, leiskite pasikartoti: kas penkerius metus Europos Parlamentas sprendžia, kas vadovaus kitai Europos Sąjungos institucijai. Į šiandienos posėdžio darbotvarkę įtrauktas Europos Komisijos Pirmininko

rinkimų klausimas. Šie rinkimai sustiprins mūsų institucijos demokratiškumą. Būtent mes, išrinktieji visų Europos regionų atstovai, tą padarysime.

Taryba iškėlė José Manuelio Barroso kandidatūrą eiti Komisijos Pirmininko pareigas. Pagal Darbo tvarkos taisyklių 105 straipsnio 2 dalį Parlamentas daugumos balsais gali pritarti pasiūlytai kandidatūrai arba ją atmesti. Balsavimas bus slaptas. Pasirenkime Komisijos Pirmininko rinkimams pagal Darbo tvarkos taisykles. Balsuojama bus naudojant elektroninę sistemą. Norėčiau pakartoti, kad galėsite balsuoti sėdėdami bet kurioje posėdžių salės vietoje, jeigu esate įdėję savo kortelę į savo asmeninį balsavimo įrenginį. Tą sakau, nes rūmuose yra daug naujų EP narių. Kaip įprasta, galite balsuoti už arba prieš kandidatą ar nuo balsavimo susilaikyti.

(Prasidėjo balsavimas)

Balsavimo rezultatai: iš viso balsavo 718 EP narių, 382 balsavo už, 219 balsavo prieš ir 117 susilaikė.

(Garsūs plovimai)

Pirmininkas. – Pagal balsavimo rezultatus, kuriuos matome švieslentėje – jau jų nesimato – Tarybos kandidatas José Manuel Barroso išrinktas Europos Komisijos Pirmininku.

Norėčiau nuoširdžiai pasveikinti išrinktąjį Komisijos Pirmininką. Norėčiau pasakyti, kad mūsų laukia labai daug darbo. Turėsime drąsiai priimti iššūkius, nes mūsų piliečiai tikisi, kad energingai imsime veiklos ir pateisinsime jų lūkesčius.

Pone Pirmininke, žinau, kad jums žinomi Europos Parlamento prioritetai. Iš diskusijų, kurios taip pat vyko mūsų politinėse frakcijose, jums žinoma, kokius lūkesčius puoselėjame. Todėl džiaugiamės, kad per ateinančius penkerius metus bendradarbiausime su jumis. Pirmiausia tikimės, kad sugebėsime patenkinti mūsų piliečių poreikius. Dar kartą sveikinu jus ir perduodu žodį jums, jeigu norite tarti mums porą žodžių. Sveikinu jus ir linkiu visokeriopos sėkmės!

(Garsūs plovimai)

José Manuel Barroso, Komisija. – (PT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai padėkoti už parodytą didžiulį pasitikėjimą manimi. Jaučiuosi labai pagerbtas ir sujaudintas tokio pasitikėjimo ir priimu jį jausdamas didžiulę atsakomybę. Taip pat vertinu šį pasitikėjimo balsą kaip ženklą, bylojantį apie Parlamento pritarimą plataus užmojo darbotvarkei, kurią teiksiu Europai per ateinančius penkerius metus.

Kaip sakiau diskusijose prieš balsavimą, norėčiau bendradarbiauti su visomis politinėmis frakcijomis, pritariančiomis šiam projektui, kuriuo siekiama sukurti solidarią ir laisvą Europą. Ypač norėčiau padėkoti Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijai, kuri nepabijojo Varšuvoje prieš rinkimus pritarti mano programai ir nuo pat pradžių siekė išplėsti Europos parlamentinės demokratijos raišką.

Kaip minėjau savo kalboje, pasakytoje šiuose rūmuose vakar, ir kitose pastarojo laiko kalbose, partija, kuriai aš atstovauju kaip Komisijos Pirmininkas – tai Europa ir visi tie, kurie nori leisti į šią jaudinančią kelionę kuriant vieningą Europą. Tai žmonės, su kuriais norėčiau pasiekti visuotinį sutarimą, kurio mums reikia siekiant geriau įgyvendinti Europos projektą.

Leiskite man tarti porą žodžių apie savo šalį, Portugaliją. Be Portugalijos Vyriausybės ir ministro pirmininko José Sócrates iniciatyvos ir paramos nebūčiau galėjęs balotiruotis rinkimuose. Norėčiau padėkoti savo šaliai už paramą, kurią man taip pat perdavė Portugalijos prezidentas prof. Cavaco Silva. Norėčiau padėkoti už paramą kiekvienam iš aistringų Europos šalininkų, kurie tiki šiuo Europos projektu.

, Komisijos Pirmininkas. – Galiausiai norėčiau pakartoti jums, pone pirmininke, i visiems Parlamento nariams apie savo nuoširdų pasiryžimą glaudžiai su jumis bendradarbiauti per ateinančius penkerius metus, kad jūs galėtumėte sustiprinti Europos parlamentinę demokratiją. Manau, kad Europos Parlamentas ir Europos Komisija, kaip tipinės Bendrijos institucijos, turi ypatingą pareigą piliečiams. Būtent to, apie ką kalbėjau, ketinu siekti ir sieksiu – sukurti solidaresnę ir laisvesnę Europą.

(Plovimai)

Pirmininkas. – Turiu oficialų pareiškimą. Pagal Darbo tvarkos taisyklių 105 straipsnio 3 dalį privalau pranešti Tarybai apie prieš dešimt minučių įvykusių rinkimų rezultatus ir norėčiau paprašyti Tarybos ir naujai išrinkto

Komisijos Pirmininko bendrai pasiūlyti kandidatus eiti Komisijos narių pareigas. Mūsų laukia daug darbo, tad turėtumėme pasistengti dirbti kuo sparčiau.

Toks buvo oficialus pareiškimas, susijęs su J. M. Barroso išrinkimu eiti Europos Komisijos Pirmininko pareigas.

7.2. Paskyrimai į tarpparlamentines delegacijas (balsavimas)

7.3. Miškų gaisrai 2009 m. vasarą (balsavimas)

PIRMININKAVO: L. ROUČEK

Pirmininko pavaduotojas

8. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

Komisijos Pirmininko rinkimai

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Pone pirmininke, vakar Komisijos Pirmininkas visiškai pagrįstai labai pagerbė Bendrijos metodą. Šis metodas užtikrina visų valstybių narių ir Bendrijos institucijų dalyvavimą sprendimų priėmimo procese ir taip buvo nuo pat pradžių.

Tai, kaip G4 valstybės sprendė bankininkystės ir finansų sektoriaus krizę 2008 m., buvo minėto metodo, kuriuo vadovautis vakar po pietų J. M. Barroso paragino, priešingybė. 2008 m. raginimo laikytis tvarkos iš Komisijos Pirmininko J. M. Barroso nesulaukėme.

Europos Sąjunga – tai, žinoma, Prancūzija, Jungtinė Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika ir Italija, t. y. visos G4 narės, bet taip pat Austrija, Belgija, Estija, Latvija, Rumunija, Lenkija, Vengrija, Liuksemburgas ir t. t., kurios nebuvo įtrauktos į svarbų sprendimo priėmimo proceso etapą 2008 m.

Pone Pirmininke J. M. Barroso, turėjote reikalauti pagarbos Bendrijos metodui 2008 m. padarydamas tą patį pareiškimą kaip ir vakar. Būtent todėl negaliu palaikyti jūsų kandidatūros.

Pone pirmininke, ar galiu padaryti asmeninę pastabą? Labai sunku kalbėti tiems, kuriems buvo suteiktas žodis, kai aplink toks užesys.

Crescenzo Rivellini (PPE). – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, kai baigsiu kalbą, pasakysiu porą žodžių neapolietiskai. (*Šios dalies tekste nėra, nes neapoliečių kalba nėra ES oficialioji kalba*). Tą nutariau padaryti ne siekdamas suteikti kalbai vietos koloritą, bet norėdamas atkreipti politikų ir žiniasklaidos dėmesį į mūsų, Italijos pietinės dalies, kritišką padėtį. Balsavau už Pirmininką J. M. Barroso vildamasis, kad jis bus visos Europos, įskaitant ir pietinę Italijos dalį, Pirmininkas.

Pietų Italija, esanti Viduržemio jūros regiono vidury, yra vartai į Europą ir tiltas tarp skirtingų pasaulių. Dėl savo istorijos, geografinės padėties, kultūros ir svetingumo ji gali atlikti visam senajam žemynui svarbų vaidmenį. Pietų Italija turėtų būti gerbiama taip pat, kaip ir kitos Europos vietos, ir dabar, kai ji susidūrė su sunkumais, Europa privalo įsikišti taip pat energingai, kaip tą padarė, kai 150 mln. Rytų Europos gyventojų tapo ES piliečiais. Toks įsikišimas turėjo savo kainą ir jei šiandien darbininkas iš Gdanskio uždirba 28 kartus daugiau nei prieš tai, už tai jis taip pat turi būti dėkingas Italijai ir Pietų Italijai.

(Kalbėtojas tęsė neapoliečių kalba)

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, per daugelį metų turbūt pripratome prie šio tuščio ritualo, kurį ką tik atlikome. Taip gerai žinodami ES organizacijas, nebematome tokio nenormalaus ir pasipiktinimą keliančio dalyko, kad mūsų aukščiausioji vykdomoji ir įstatymų leidžiamoji valdžia yra niekam neatskaitingų ir niekieno nerenkamų biurokratų rankose. Daugumą įstatymų valstybėse narėse „nuleidžia“ Europos Komisija, už kurią niekas nebusuoja ir kuria niekas negali atsikratyti. Vienintelis kąsnelis, pretenduojantis būti vadinamas demokratine valdžia, yra ši ką tik rūmuose atlikta ceremonija, kuri – negaliu susilaikyti nepasakęs – primena man vieną iš įprastų liaudies asamblėjų senais Ekonominės savitarpio pagalbos tarybos gyvavimo laikais, kuriose visi atsistodavome ir save pasveikindavome už tai, kad mechaniškai patvirtinome sprendimą.

Nesu asmeniškai nusiteikęs prieš José Manuelį Barroso. Jei jau ketiname turėti federalistinių pažiūrų Komisijos Pirmininką – matau, kad Parlamentas to nori – tai kodėl tai negalėtų būti J. M. Barroso. Atrodo, jis puikus vyras – aš, kaip ir visi britų politikai, esu prisiekęs „lusofilas“, puoselėjantis labai šiltus jausmus portugališkai kalbančioms šalims ir gerai žinantis mūsų santykius su mūsų seniausią sąjungininke – bet šiek tiek absurdiška apsimesinėti dėl demokratiško dalyvavimo sistemoje, kurioje įstatymų inicijavimo monopoliją turi tie, kurių negalime rinkti ir kuriais negalime atsikratyti.

Syed Kamall (ECR). – Pone pirmininke, kaip ir prieš tai kalbėjęs mano kolega, aš taip pat norėčiau pasakyti, kad turiu abejonių dėl J. M. Barroso pakartotinio išrinkimo Komisijos Pirmininku.

Šiaip ar taip, jis daugiau nei kas kitas yra išipareigojęs testui Europos integraciją, dažnu atveju prieš Europos tautų norą. Bet vis dėlto jis atėjo į mūsų frakcijos, ECR frakcijos, posėdį ir paaiškino, kad yra už protingą reguliavimą.

Dabar, žinoma, tapo labai neaišku, ką gi tas „protingas reguliavimas“ reiškia. Daugybė žmonių mano, kad protingas reguliavimas yra blogas reguliavimas ar kad bet koks reguliavimas nėra labai protingas.

Bet norėčiau paprašyti Komisijos Pirmininko, jei jis iš tikrųjų yra už protingą reguliavimą, užtikrinti, kad kiekvieną kartą priimdama direktyvą, Komisija atliktų tinkamą jos poveikio ekonomikai vertinimą. Kitais metais šiuose rūmuose bus svarstoma direktyva dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų. Komisija iki šiol neatliko jokio tinkamo šios direktyvos poveikio ekonomikai vertinimo, tiesą sakant, Komisija teigia, kad jo atlikti neįmanoma.

Kaip tokiomis sąlygomis ketiname užtikrinti protingą reguliavimą? Prašau pono J. M. Barroso šį klausimą persvarstyti.

Bendras pasiūlymas dėl rezoliucijos dėl miškų gaisrų 2009 m. vasarą (RC-B7-0039/2009)

Andrew Henry William Brons (NI). – Pone pirmininke, nepritariau bendram pasiūlymui dėl rezoliucijos dėl miškų gaisrų nepaisant to, kad palaikau mintį dėl savanoriško Europos šalių bendradarbiavimo užkertant kelią gaisrams, kovojant su jais ir atitaisant jų daromą didžiulę žalą.

Tačiau nepritariu sumanymui įsteigti Europos Sąjungos organus, kuriems būtų suteikti daug platesni įgaliojimai valstybių narių atžvilgiu, nei būtina sprendžiant šią problemą. Kalbu apie bendro pasiūlymo dėl rezoliucijos 3, 7 ir 8 punktus.

Šiame pasiūlyme pasinaudota susižavėjimą keliančiu humanitariniu atsaku į baisias tragedijas, kurias matėme, kad galima būtų imtis tolesnių žingsnių kuriant Europos saugos pajėgas, vadinamas „Europos pagalba“, kaip apibrėžta M. Barnier pranešime.

Philip Claeys (NI). – (NL) Pone pirmininke, susilaikiau galutiniam balsavimui dėl šios rezoliucijos, nors tą padariau su tam tikra išlyga ir turėdamas abejonių, nes šiame tekste, be abejo, yra daug teigiamų elementų, kuriems niekas iš tikrųjų negalėtų paprieštarauti. Kalbu, pvz., apie paramą valstybių narių civilinės saugos priemonių stiprinimui keičiantis specialistais ir darbo metodais. Praeitą vasarą dar kartą pamatėme, kad kai kuriais atvejais miškų gaisrai igauna tokį mastą, kad bendradarbiavimas tampa būtinybe, bet valstybės narės jau bendradarbiauja. Toks bendradarbiavimas, žinoma, gali būti toliau plėtojamas, bet neaišku, kokia nauda būtų turėti atskiras ES greito reagavimo pajėgas. Tokiu sprendimu tik atimtume dalį lėšų iš valstybių narių, sukurtume dar vieną ES organą, turintį savo personalą, ir dar padidintume biurokratiją.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

Komisijos Pirmininko rinkimai

Maria da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) Pirmininkas J. M. Barroso padarė Europą pasaulio kovos su klimato kaita lydere. Europos Sąjunga yra vienintelis tarptautinis blokas, turintis aiškią, nuoseklią derybinę poziciją, kurios ketina laikytis Kopenhagos konferencijoje. Pirmininko J. M. Barroso apibrėžtose politinėse gairėse, skirtose naujai Komisijai, pateikiama plataus užmojo šiuolaikinė Europos vizija, kurioje pagrindinę vietą užima kova su klimato kaita ir vadinamosios žinių trikampio sritys.

Mums kilę iššūkiai apima daugybę sričių, tad ir atsakas į juos turi būti holistinis. Pirmininkas J. M. Barroso siūlo po 2010 m. vadovautis suderintu ir vienodu požiūriu, apimančiu Lisabonos strategiją, energetikos ir kovos su klimato kaita politiką, taip pat socialinę politiką. Siūlomi nauji augimo ir socialinės sanglaudos

šaltiniai, grindžiami nauja Europos pramonės strategija, šiuolaikišku paslaugų sektoriumi ir dinamišku žemės ūkiu.

Taigi Pirmininkas J. M. Barroso teikia pirmenybę tikrajai ekonomikai ir jos modernizavimui plėtojant mokslinių tyrimų veiklą, technologijas, taip pat diegiant naujoves ir tvarumo principus. Pirmininko J. M. Barroso vadovaujama Komisija, bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ir Taryba, padės plėtoti klestinčią, tvarią ir socialiniu požiūriu pažangią Europos Sąjungą.

Françoise Castex (S&D), raštu. – (FR) Dėl politinio nuoseklumo ir pagarbos elektoratui balsavau prieš tai, kad J. M. Barroso būtų dar kartą išrinktas. Per penkerius savo kadencijos metus J. M. Barroso, kuris parūpino tam tikrų ES šalių paramą G. W. Bushui Irako kare, niekada negalėjo atgaivinti Europos Sąjungos ar sustiprinti jos savanaudiško nacionalinio intereso akivaizdoje. Jis nesusidorojo su iškeltu uždaviniu įvykus finansų, ekonomikos ir socialinei krizei.

Viskas, ką jis padarė per šiuo penkerius metus – tai užuot pasiūlęs naujas taisykles, kurių Europai reikia XXI a., jis parėmė savavališkus kelius, kuriais pasuko finansų kapitalizmas. Europos Komisija turi pakeisti savo politikos kryptį. J. M. Barroso nėra tas asmuo, kuris sugebės tą padaryti. Jo programa visiškai neatitinka dabartinės krizės masto: joje nėra Europos ekonomikos atkūrimo plano, pakto užimtumo srityje, veiksmingos finansų rinkų reguliavimo ir priežiūros sistemos bei griežtesnių priemonių, kurios leistų greitai pašalinti šiuo metu atsiradusius neatitikimus ir atkurti pusiausvyrą. Mums reikia direktyvos dėl viešųjų paslaugų ir persvarstytos Komisijos politikos bankininkams mokamų premijų klausimu. Jei norime išsaugoti europinį socialinį modelį, privalome įgyvendinti daug platesnio užmojo socialinę darbotvarkę.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Kaip portugalas ir Europos Parlamento narys, džiaugiuosi galėdamas pasakyti, kad balsavau už tai, kad José Manuel Durão Barroso būtų dar kartą išrinktas eiti Komisijos Pirmininko pareigas. Manau, kad jo gebėjimas tvarkytis su pareigomis praeitą kadenciją, kupiną daugybės politinių, finansinių ir socialinių sunkumų, ir patirtis, kurią jis įgijo būdamas šiame poste, pateisino vyriausybės paramą ir dar kartą šių rūmų parodytą pasitikėjimą.

Smerkiu tą daugybę pastangų – ne visos jos yra atviros ar rimtos – neleisti, kad šis kandidatas laimėtų, ir pastebiu, kad šios pastangos nuėjo perniek ne tik dėl nesugebėjimo pateikti jokios patikimos alternatyvos, bet taip pat dėl argumentų, kuriais buvo remiamasi, kvailumo. Apgailestauju, kad EP nariai iš mano paties šalies neatsispyrė pagundai eiti šiuo lengvu, bet nenuosekliu keliu.

Tikiuosi, kad antroji J. M. Barroso Komisija galės suderinti techninę kompetenciją su tuo „kažkuo papildomu“. Taip pat tikiuosi, kad ši Komisija iš tikrųjų gerbs subsidarumo principą ir jį taikys bei pasirinks saugumą ir patikimumą eidama mažais žingsneliais, kaip patarė Jeanas Monnet, o ne pasuks tuo trumpiausiu keliu, kuris žadėjo gerų rezultatų, bet labai mažai prisidėjo prie tikrosios pažangos įgyvendinant Europos projektą ir svajonę. Tačiau kad ir kokių horizontų siektume, atsidursime ten, kur norime, tik neskubėdami, žingsnis po žingsnio. Tad eikime šiuo teisingu keliu.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Džiaugiuosi šio balsavimo rezultatu, kuris leis dr. José Manueliui Durão Barroso vėl vadovauti Europos Komisijai. Portugalija didžiuojasi, kad portugalas, turintis tokių pripažintų gebėjimų ir savybių kaip dr. J. M. Barroso, vadovaus Komisijai. Portugalija net dar labiau didžiuojasi galėdama matyti jo darbo, atlikto pirmosios 2004–2009 m. kadencijos metu, vertę. Šiandien balsuodamas Europos Parlamentas šią vertę pripažino. Tiesą sakant, J. M. Barroso išrinktas labai didelės daugumos balsais, daug didesnės daugumos, nei reikalaujama pagal Lisabonos sutartį.

Per pastaruosius penkerius metus dr. J. M. Barroso rodė stiprų ir visapusišką vadovavimą. Energetikos ir kovos su klimato kaita priemonių paketas, Paslaugų direktyva ir reglamentas dėl cheminių medžiagų yra tik keli jo sėkmingo vadovavimo pavyzdžiai. Jis taip pat buvo priešaky ieškodamas sprendimų ir teikdamas konkrečius pasiūlymus, kaip įveikti mus tebeveikiančią ekonomikos krizę. Europos Parlamentas ką tik davė ženklą, kad Europa yra stipri ir turi stiprų vadovą. Taigi pasitikėdami ir tikėdami galime judėti link labiau klestinčios ir solidaresnės Europos.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Ką tik pateiktos kitos kadencijos Komisijos politinės gairės byloja apie Komisijos Pirmininko ketinimą tęsti pagrindinę liniją, kuri buvo numatyta jau besibaigiančios kadencijos politinėse gairėse. Šios gairės sudarė prielaidas atsirasti šiai didžiulei ekonomikos ir socialinei krizei, kurią dabar patiriame ir kurios tragiški padariniai – nedarbas, nelygybė, skurdas ir atskirtis – negailestingai smogė Europos darbininkams ir tautoms.

Šiomis gairėmis grindžiamos politikos įgyvendinimo padariniai Portugalijoje – tai sugriauti ar visiškai suparalyžiuoti tokie pagrindiniai gamybos sektoriai kaip žemės ūkis, žuvininkystė ir pramonė, pažeistos darbininkų teisės, nuvertėjęs darbo užmokestis ir atitinkamai išaugęs nedarbas bei užimtumo nesaugumas, nelygybė skirstant pajamas, kurių lygis dabar akivaizdžiai atitrūko nuo ES vidurkio, taip pat pagrindinių sektorių reguliavimo mažinimo, liberalizavimo ir privatizavimo politika, kurią įgyvendinant sugriautas viešųjų paslaugų sektorius ir sukomercinti pagrindiniai mūsų kolektyvinės būties aspektai. Toliau vadovautis tomis pačiomis gairėmis reiškia amžiams išsaugoti turto koncentraciją, skatinti ne vienijimąsi, o skirtumus, taip pat sukurti pagrindą tolesniems smarkiems latentinės sisteminės krizės protrūkiams, kurie įvyks veikiau greičiau nei vėliau.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), raštu. – (PL) Mes visi norėtume, kad Europa būtų stipresnė ir kad žmonės geriau gyventų! Jūs taip pat, sprendžiant iš „politinių gairių kitai Komisijai“, kurias pateikėte Parlamentui. Vis dėlto iš kandidato į būsimos Komisijos Pirmininko postą tikimasi daugiau: tikimasi, kad jis paaiškins, kaip ketina pasiekti šį tikslą, o ne tik pateiks iššūkių sąrašą.

Tiesą sakant, tikslai yra tokios plačios apimties, kad yra pavojus, jog vieni tikslai padarys kitų tikslų įgyvendinimą neįmanomą, ir tikrai ateis toks laikas, kai privalėsime pasirinkti, kurie prioritetai yra „svarbesni“. Pvz., ką pasirinktumėte, jei tikslas padidinti Europos ekonomikos konkurencingumą prieštarautų tikslui užtikrinti aukštą užimtumo lygį? Tekste, kurį mums pateikėte, aiškaus atsakymo į šį klausimą nėra.

Man susidarė įspūdis, kad jūsų pateiktas dokumentas yra paprasčiausiai labiausiai trokštamų tikslų, kurių nepavyko įgyvendinti praeitą kadenciją, sąrašas. Kyla klausimas, kodėl nepavyko?

Tačiau norėčiau pakalbėti dėl jūsų programos punkto, susijusio su internetu. Kalbate apie interneto svarbą Europos ekonomikos plėtrai ir socialinei sanglaudai ir net žadate, kad naujoji Komisija parengs „Europos skaitmeninę darbotvarkę“. Norėčiau sužinoti, kaip ketinate šį sumanymą įgyvendinti ir kas naujo bus šioje darbotvarkėje, palyginti su ankstesnėmis iniciatyvomis?

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Kaip ir mano draugai, atstovaujantys nacionaliniams judėjimams Europoje, esu vienas iš 219 Parlamento narių, kurie balsavo prieš J. M. Barroso kandidatūrą. Jis yra malonus ir kultūringas žmogus, bet pirmiausia jis yra Europos Sąjungos nesėkmės simbolis. Jam nepavyko apsaugoti mūsų ekonomikos ir darbo vietų nuo nesąžiningos pasaulio konkurencijos, padėti Europos šalims išbristi iš krizės, reformuoti finansų sistemą siekiant pažaboti nevaržomą spekuliaciją, garantuoti demokratiją, užtikrinti galimybę savarankiškai apsirūpinti maistu ir pažaboti vis spartesnę mūsų šalių industrializacijos mažinimą.

Vienu žodžiu, jam nepavyko parodyti, kad Briuselio Europa yra daugiau nei spaudimo aparatas, nuskurdinantis ir pavergiantis šalis ir tautas. Atidžiau pasinagrinėjus, J. M. Barroso rinkimai taip pat yra simbolis metodo, pagal kurį ši Europa dirba. Koks triukšmas kiltų, jeigu vietoje Komisijos Pirmininko, kurio vykdoma politika turės įtakos 500 mln. Europos gyventojų gyvenimui, tai būtų valstybės vadovas, išrinktas tik labai nedidele balsų persvara, nepaisant to, kad yra vienintelis kandidatas?

Sylvie Guillaume (S&D), raštu. – (FR) Šiandien balsavau prieš J. M. Barroso kandidatūrą dėl trijų pagrindinių priežasčių. Pirmoji priežastis – jo paties „laimėjimai“ per pastaruosius penkerius metus: pirmininkavimas, kuris buvo silpnas, konservatyvus ir liberalus, taip pat pasyvus krizės akivaizdoje, negebantis skatinti suderinto ekonomikos atkūrimo ir įsiklausantis tik į valstybių ir vyriausybių vadovų norus. José Manuel Barroso, be abejo, neparėmė Europos stiprinimo. Antroji priežastis – tai jo netinkamas atsakas į sąlygas, kurias iškėlė Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcija Europos Parlamente: jis nepateikė nei tikro ekonomikos atkūrimo plano, nei pakto dėl užimtumo, nepateikė jokių sprendimų dėl reguliavimo ir priežiūros ir jokių veiksmingų priemonių atkurti pusiausvyrą finansų rinkose, taip pat neprisiėmė nė vieno įsipareigojimo dėl viešųjų paslaugų sektoriaus apsaugą užtikrinančios pagrindų direktyvos. Trečioji, paskutinė, priežastis – Europos rinkimuose dalyvavusių piliečių siūsta žinia, kuri parodė mums, kad jie daugiau nebenori susilpnintos, nesuprantamos Europos, kurioje kompromisas laikomas didesne vertybe nei politinė kryptis.

Jacky Hénin (GUE/NGL), raštu. – (FR) Europos Komisijos Pirmininko rinkimai yra labai svarbus įvykis ir ES piliečiai turi teisę žinoti savo atstovų pasirinkimą.

Aš asmeniškai apgailestauju, kad buvo balsuojama slapta, ir smerkiu tokią procedūrą, kuri veda prie visiško atskaitomybės nebuvimo.

Dar daugiau, kadangi mano politinės nuostatos ir J. M. Barroso pasiūlyta politika neturi sąlyčio taškų, patvirtinu, kad neremsiu jo paskyrimo eiti Komisijos Pirmininko pareigas.

Cătălin Sorin Ivan (S&D), *raštu.* – (RO) Europos Komisijos veiklos įvertinime, atliktame baigiantis jos 2004–2009 m. penkerių metų kadencijai, Pirmininkas J. M. Barroso nepateiktas palankioje šviesoje. Remiantis šiuo faktu, susilaikyti nuo balsavimo, ypač tokiu metu, kai neigiamas balsas būtų neprotingas politinis sprendimas, ypač nesant kitų alternatyvų, o teigiamas balsas prilygtų besąlygiškam ir nepagrįstam pasitikėjimui netinkama programa, regis, būtina.

Manau, kad parama, kurią Pirmininkui J. M. Barroso teikia valstybės narės, yra neginčijamas įrodymas to, kad jo pirmininkavimas buvo silpnas, teikiantis prioritetą nacionaliniams interesams, vadinasi būtent nacionaliniai lyderiai nustatė gaires jo mandatui. Europos Komisijai reikia Pirmininko, kuris remtų Bendrijos politikos sričių plėtojimą, nuolat sieks integracijos ir propaguos vieningos Europos idėją. Jis jokia būdu neturi būti nacionalinių interesų gynėjas. Socialinių ir demokratinių principų požiūriu Pirmininkas J. M. Barroso neįgyvendino daugybės įsipareigojimų, kuriuos prisiėmė 2004 m. pradėdamas eiti Komisijos Pirmininko pareigas. Dėl daugelio šių įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimą dėl socialinio Europos stiprinimo, Komisija parodė labai nedaug susidomėjimo. Taigi pasirinkau nebalsuoti už tai, kad J. M. Barroso būtų dar kartą išrinktas Komisijos Pirmininku.

Astrid Lulling (PPE), *raštu.* – (FR) Balsavau už J. M. Barroso paskyrimą eiti Komisijos Pirmininko pareigas.

Tokį sprendimą priėmiau dėl keturių priežasčių.

Taryba vieningai pasiūlė J. M. Barroso kandidatūrą.

Pagal mano demokratijos supratimą rinkimų laimėtojai gali reikalauti teisės pasirinkti savo kandidatą.

Kito pasirinkimo, išskyrus J. M. Barroso, nėra. Joks alternatyvus sprendimas nebuvo rimtai svarstomas.

Tie, kurie kritikuoja kadenciją baigiantį Pirmininką, klįsta dėl esminio fakto, būtent dėl to, kad Komisija gali teikti pasiūlymus ir kad šiuos pasiūlymus jai „nuleidžia“ valstybės narės.

Remdama šią kandidatūrą taip pat puoselėju tam tikrus lūkesčius.

Antrąją pirmininkavimo Komisijai kadenciją J. M. Barroso turėtų parodyti truputį daugiau nepriklausomumo, pirmiausia didelių valstybių narių atžvilgiu, ir vienintelis tikslas, kurio jis savo veikla turėtų siekti – tai bendrųjų Bendrijos interesų gynimas.

Apgailėstauju, kad Komisija turi polinkį tapti savavališkų Komisijos narių konglomeratu. Norėčiau paprašyti J. M. Barroso panaudoti visą savo įtaką, kad tokiam polinkiui būtų pasipriešinta.

Norėčiau, kad ši institucija, kaip „steigimo sutarčių saugotoja“, vėl atgautų savo pirminę stiprybę, kitaip tariant, savo gebėjimą rodyti teisingą kelią įgyvendinant mus vienijančius projektus.

Willy Meyer (GUE/NGL), *raštu.* – (ES) J. M. Barroso, Europos Komisijos Pirmininkas, yra atsakingas už šiandien Europą apėmusią finansų, ekonomikos, maisto ir aplinkos krizę. Iki šiol niekas nepripažino savo klaidų, bet visą kaltę vertė Jungtinėms Amerikos Valstijoms. Iki šiol Komisija stengėsi sukurti Europą, grindžiamą privatizavimo ir socialinės valstybės griovimo politika.

Komisija patvirtino Lisabonos strategiją, kurioje prognozuojama, kad iki 2010 m. ekonomikos augimo tempas pasieks 3 proc. lygį ir bus sukurta 20 mln. naujų darbo vietų. Šios strategijos nesėkmė akivaizdi, tačiau Komisija siūlo atnaujinti ją ir tęsti politiką, lėmusią krizę. Ši krizė nėra pandemija, ją sukėlė spekuliacijos viena konkrečia politika – Europos Komisijos politika. Jos užsienio politikos programoje nėra minima Sachara ar Palestina. Šie klausimai nėra jos prioritetas, negana to, ES dar planuoja suteikti aukštesnio lygio statusą Maroko Karalystei ir pagerinti santykius su Izraeliu.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), *raštu.* – (PT) Darbui, kurį Pirmininkas J. M. Barroso atliko per pastaruosius penkerius metus, būdingas labai didelis pragmatizmas, rimtumas ir tvirtumas, kurį Pirmininkas parodė rūpindamasis svarbiausiais Europos interesais.

Jo vadovaujamas vaidmuo pasaulyje kovojant su klimato kaita, tinkamu laiku įtraukiant europiečius į vandenynų problemų sprendimo procesą patvirtinant naująją Europos jūrinę politiką, ir jo gebėjimas pasiekti sutarimą dėl finansinės perspektyvos Europoje, sudarytoje iš 27 valstybių – tai tik keli pavyzdžiai, kurie pateisina pasirinkimą matyti jį Europos Komisijos Pirmininku dar vieną kadenciją.

Ekonomikos augimas, investavimas į naujovių diegimą ir mokymą bei kova su nedarbu yra pagrindiniai tolesnės Europos integracijos ramsčiai. Šie ramsčiai yra taip pat J. M. Barroso būsimos veiklos prioritetinės sritys.

Tokiu metu, kai pasaulio ekonominė ir finansinė padėtis nėra pati geriausia, Europai reikia stipraus vadovo, kuris galės įkvėpti gyvybės Europos projektui.

Dėl visų minėtų ir kitų priežasčių manau, kad J. M. Barroso yra idealus Pirmininkas, galintis būti ES likimo vedlys ateinančią kadenciją.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) Kaip ir 381 iš mano kolegų EP narių, aš parėmiau J. M. Barroso paskyrimą eiti Komisijos Pirmininko pareigas. Tą padariau dėl daugelio priežasčių, pirmiausia dėl to, kad kai kurie žmonės ypač nepagrįstai kaltina šį kandidatą. Girdžiu svaichiojimų apie naują J. Delorsą, bet šie žmonės užmiršo, kad pakeitėme pasaulį... ir Europą. Dvylikos valstybių narių Europos, H. Kohlio ir J. Mitterrando Europos jau nebėra ir nebebus.

Pirmajam Pirmininkui, vadovavusiam 25, o vėliau ir 27 valstybių narių Komisijai, buvo patikėta subtili 2004 m. užduotis – konsolidacijos mandatas. Antrasis mandatas – tai plataus užmojo tikslų įgyvendinimo mandatas. Tikiuosi, taip ir bus, ir noriu suteikti jam savo pasitikėjimo kreditą. Noriu atsisakyti žaisti burtininko mokinės žaidimą, noriu atsisakyti laukti – ne Godo, bet kitos hipotetinės kandidatūros, kurios Taryba nė neketina pateikti. Noriu atsisakyti laukti ir matyti, kaip toliau silpsta mūsų institucijos ir ta gera reputacija, kurią Europa dar turi europiečių akyse. Taigi taip, tikėsimės, kad Komisijos Pirmininkas laikysis savo pažadų, kaip antai pažadas kovoti su klimato kaita ir diskriminacija bei pažadas imtis skubių suderintų veiksmų ekonomikos ir socialinės krizės akivaizdoje. Atidėti balsavimą dar kartą reikėtų eiti klaidingu keliu. Laukti iliuzinio kandidato būtų klaida.

Nuno Teixeira (PPE), raštu. – (PT) Stiprus ir ambicingas pirmininkavimas Komisijai būtinas Europai, jei ji nori atgauti pasaulio lyderės poziciją siekdama pusiausvyros tarp ekonominių bei politinių tikslų ir socialinės bei teritorinės sanglaudos. Apibrėžiant prioritetus būtina vadovautis pragmatiniu požiūriu, bet svarbu taip pat nepamiršti vertybių, kurios glūdi Europos projekto ištakose.

Mūsų laukia daug iššūkių, tokių kaip Bendrijos biudžeto pertvarkymas, kuriuos Europa privalo įveikti parodydama, kad geba parengti pasaulio darbotvarkę įvairiomis temomis, įskaitant kovą su klimato kaita ir finansų rinkų reguliavimą. Tokiu metu, kai keliose valstybėse narėse labai sparčiai didėja nedarbas, būtina ieškoti tvaraus būdo įveikti šiandien mus ištikusią ekonominę ir socialinę krizę. Šis tikslas turėtų suvienyti valstybes nares bendram darbui įgyvendinant solidarumo principą ir stiprinant vieną bendrą Europos rinką.

Kadangi manau, kad José Manuel Durão Barroso turi savybių, leisiančių jam toliau sėkmingai įgyvendinti mūsų viltis, kurias jam patikėjome, kadangi manau, kad jo buvimas šiame poste yra garbė Portugalijai ir kad tokiam mažam, atskirtam ir atokiausiam regionui kaip Madeira yra didelis pranašumas turėti Komisijoje asmenį, kuris gerai supranta šio regiono tikrovę, palaikau šią naują kandidatūrą į Komisijos Pirmininko postą.

Frank Vanhecke (NI), raštu. – (NL) Balsavau prieš tai, kad J. M. Barroso būtų vėl paskirtas eiti Komisijos Pirmininko pareigas, nes per pastaruosius penkerius metus jis buvo pačiu tikriausiu Komisijos, kuri pasirinko negerbti demokratinio nepritarimo Lisabonos sutarčiai ir tą padarė labai nepagarbiai ir ypač arogantiškai, simboliu. J. M. Barroso taip pat ne kartą pasisakė už naująją masinės imigracijos bangą ir nuolat menkindavo problemas, susijusias su galimu Turkijos stojimu į ES. Nemažai pasako ir tas faktas, kad J. M. Barroso vakar atsisakė atsakyti į pagrįstą EP nario iš Britanijos klausimą apie Pirmininko ketinimus dėl Komisijos nario, atsakingo už žmogaus teisių sritį, posto, kuris yra tik vienas iš ES vidaus postų. „Didžiojo brolio“ Europa juda pirmyn, bet niekas, įskaitant EP narius, apie tai nežino.

Derek Vaughan (S&D), raštu. – Nors man nėra įprasta susilaikyti balsuojant, jaučiau, kad susilaikymas šiandien renkant Komisijos Pirmininką yra teisingas pasirinkimas. Sutinku, kad J. M. Barroso padarė tam tikrų nuolaidų, pvz., dėl socialinio poveikio vertinimo. Tačiau J. M. Barroso neparodė išipareigojimo ir nepateikė svarbių pasiūlymų S&D frakcijai, pvz., dėl direktyvos dėl darbuotojų siuntimo į užsienį dirbti, direktyvos, kuri yra labai svarbi Vėso darbuotojų apsaugos požiūriu, stiprinimo. Mums taip pat reikia daugiau išipareigojimo dėl naujai paskirtų Komisijos narių veiklos sričių ir J. M. Barroso paaiškinimo dėl būsimos kolegijos organizacijos. Nemanau, kad J. M. Barroso išipareigojimas kovoti su socialiniu dempingu yra pakankamai plataus užmojo, ir būtent dėl šios bei pirmiau minėtų priežasčių nutariau susilaikyti nuo balsavimo.

Bernadette Vergnaud (S&D), raštu. – (FR) Balsavau prieš J. M. Barroso kandidatūrą pirmiausia todėl, kad nuoširdžiai tikiu politinę Europą, kurios negali tenkinti Komisija, saistoma išsipareigojimo pildyti didžiojo verslo norus. Taip pat manau, kad negalima agituoti už kitokią europinio vadovavimo formą tik tam, kad po to būtų įteiktas tuščias čekis liberalizmo gynėjui, kurio programai labai stinga plataus užmojo tikslų ir vertybių. Tai žmogus, kuris dangstosi „geresnio reguliavimo“ idėja siekdamas panaikinti visko, ką aš, kaip socialistė, ginu, reguliavimą – kalbu apie viešąsias paslaugas, socialinę darbininkų apsaugą, pagarbą sveikatos apsaugos sistemoms, finansų sektoriaus reguliavimą ir vartotojų bei aplinkos apsaugą nuo pramonės sindikatų valdžios. Gerbiu savo pačios ir elektorato įsitikinimus ir manau, jog negalima leisti, kad dėl savanaudiškų motyvų ir gudrybių siekiant gauti juokingų nuolaidų iš konservatorių, kurie valdo daugumą valstybių narių, Europos Parlamentą ir Komisiją ir kurie nenusiramins, kol įgyvendins savo reguliavimo panaikinimo politiką, šiomis vertybėmis būtų suabejota.

Dominique Vlasto (PPE), raštu. – (FR) Nors Europos Komisijos Pirmininkas renkamas slaptuoju balsavimu, norėčiau viešai išreikšti savo paramą kandidatui iš mūsų politinės šeimos, José Manueliui Barroso, ir nuoširdžiai pasveikinti jį vėl tapus Komisijos Pirmininku. Kadangi Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija laimėjo EP rinkimuose, savaime suprantama, kad būsimosios Komisijos Pirmininkas turėtų būti iš mūsų gretų. Taigi nepaisant bergždžių neramumų susiskaldžiusių dešiniųjų bei žaliųjų, kurie, deja, nesugebėjo pateikti savo kandidatūros, gretose, J. M. Barroso buvo ramiai dar kartą išrinktas. Taip pat džiaugiuosi, kad jis dar kartą patvirtino savo išsipareigojimą glaudžiai bendradarbiauti su mūsų asamblėja, kurioje kiekvieną kartą balsuojant dėl mūsų Europinio projekto pasiūlymų jis gali pasikliauti mūsų ryžtingumu ir mūsų parama. Parlamentas ir Komisija dabar galės imtis darbo be jokių vilkinimų, o tai šiuo sunkmečiu buvo svarbiausia, srityse, kuriose iškilo daug visų europiečių labai skubiai spręstinių problemų. Be to, kadangi Europa dalyvauja G20 procese ir derybose dėl klimato, ji turi būti vieninga ir pasirengusi darbui: mūsų aiškus ir nedviprasmiškas balsas šiandien įvykusiuose rinkimuose taip pat stiprina Europą didžiųjų pasaulio šalių akyse.

Bendras pasiūlymas dėl rezoliucijos dėl 2009 m. vasaros miškų gaisrų (RC-B7-0039/2009)

Jean-Pierre Audy (PPE), raštu. – (FR) Balsavau už 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl 2009 m. vasaros miškų gaisrų. Ši rezoliucija išplaukia iš daugybės kitų rezoliucijų, kuriose pabrėžiamas stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių Europoje dažnumas, rimtumas, sudėtingumas ir poveikis. Pastaraisiais metais tokios nelaimės kartojasi vis dažniau. Miškų gaisrų reiškinį sunkina gyventojų kėlimasis iš kaimų ir tradicinės veiklos atsisakymas, prasta miškotvarka, didžiulių miškų plotų užsodinimas tik vienos rūšies medžiais, netinkamų medžių sodinimas, taip pat tai, kad nėra veiksmingos prevencijos politikos, taikomos nepakankamai griežtos nuobaudos tyčinio miškų padegimo atveju ir netinkamai įgyvendinami teisės aktai, priimti siekiant uždrausti neteisėtą statybą ir užtikrinti miškų atželdinimą. Tenka apgailestauti, kad, nepaisant Parlamento reikalavimų, Komisija nesiėmė veiksmų, kad būtų sukurtos Europos civilinės saugos pajėgos, ir džiaugiuosi, kad mano draugas M. Barnier, jau seniai siūlęs šią priemonę, ėmėsi veiksmų pateikdamas savo pranešimą. Galiausiai tokiu metu, kai privačios draudimo bendrovės nuo gaisrų nedraudžia, kyla būtinybė apsvarstyti galimybę sukurti bendrą privačiojo ir valstybės sektorių miškų draudimo nuo liūčių ir gaisrų priemonę.

Carlos Coelho (PPE), raštu. – (PT) Deja, sausrų ir miškų gaisrų reiškinys pietinėje Europos dalyje tapo ir dažnesnis, ir intensyvesnis. Dėl sausros ir gaisrų patirta didžiulė žala: žuvo žmonės (tik šią vasarą gaisrai nusinešė vienuolikos žmonių gyvybę), sumažėjo ūkinės veiklos apimtys ir labai pablogėjo aplinkos būklė, pirmiausia dėl to, kad sausra ir nuolatiniai gaisrai greitina didelių pietų Europos teritorijų dykumėjimo procesą ir per pastarąjį dešimtmetį kasmet sunaikindavo daugiau kaip 400 000 hektarų Europos miškų.

Klimato kaita taip pat prisideda prie stichinių nelaimių dažnėjimo, bet daugeliu atvejų gaisrų prognozuoti dar neįmanoma arba jie įvyksta dėl padegimo. Todėl būtina išplėtoti mokslinių tyrimų veiklą, kad būtų patobulintos rizikos vertinimo procedūros, priešgaisrinės saugos sistemos ir gaisrų gesinimo priemonės, bei skirti šiai veiklai lėšų.

Mums reikia kovos su stichinėmis nelaimėmis europinės strategijos, taip pat skirtingų Bendrijos priemonių suderinamumo ir derinimo. Valstybės narės turėtų daugiau tarpusavyje bendradarbiauti ir derinti veiksmus, kad būtų užtikrintas solidarumas ir papildomų skubiai mobilizuojamų išteklių rezervas, skirtas kovai su šiomis nelaimėmis.

Raginu Tarybai pirmininkaujančią valstybę kuo skubiau priimti sprendimą dėl naujo Solidarumo fondo reglamento, kad būtų užtikrintas didesnis šio fondo lėšų naudojimo kriterijų skaidrumas ir kad nelaimės atveju jo lėšomis galima būtų greičiau pasinaudoti.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Pietų Europą siaubia tokios stichinės nelaimės kaip sausros ir gaisrai, keliančios grėsmę žmonių gyvybei, ūkiui ir vietos ekosistemoms bei prisidedančios prie laipsniško kadaise tankiai apgyvendintų, dirbamų ir tinkamai prižiūrimų didžiulių teritorijų tuštėjimo. Tai nėra tik vienos ar kitos šalies problema, ši problema ir jos sukelti padariniai dabar įgavo tarpvalstybinį mastą ir, be abejonės, turi būti sprendžiama Europos lygmeniu.

Kaip sakiau, Europos Sąjunga laimės, jei sugebės išlikti vieninga net ištikus nelaimei ir jei sugebės mobilizuoti išteklius, pvz., Solidarumo fondo lėšas, taip pat sistemas ir darbo patirtį užkertant kelią tokioms nelaimėms ir švelninant jų padarinius bei duoti šioms nelaimėms lankstų, greitą ir tinkamą atsaką.

Vadovaujamą vaidmenį ieškant sprendimų ir diegiant gerąją patirtimi grindžiamus darbo metodus turėtų prisiimti Europos Komisija, bet miškininkystės sektorius taip pat turėtų būti raginamas dalytis patirtimi, teikti sprendimus ir rodyti kelią įvairinant su miškais susijusią veiklą.

Portugalai turi vaikams skirtą eilėraščių, kuriame sakoma, kad medis yra draugas. Europos Sąjunga turėtų atsidėkoti už šią draugystę ir paremti kaimo ateitį.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Priežastis, dėl kurios balsavau už šį pasiūlymą, susijusi su būtinybe parodyti veiksmingą solidarumą ir nedelsiant mobilizuoti lėšas, kad galėtume su derama skuba spręsti socialiniu ir aplinkos požiūriu tragišką padėtį, kurioje atsidūrė nuo šios vasaros gaisrų nukentėjusios teritorijos ir bendruomenės.

Tačiau manau, kad rezoliucijoje vertėtų labiau pabrėžti padarinius, atsiradusius dėl tam tikros Bendrijos politikos, pirmiausia žemės ūkio politikos, kurią įgyvendinant daugybė žmonių buvo priversti keltis iš kaimo ir atsisakyti žemės ūkio gamybos veiklos, ir veiklą, kuri prisideda prie prevencinio požiūrio į gaisrų problemą formavimosi.

BŽŪP padariniai, ypač tokiose šalyse kaip Portugalija, yra viena iš pagrindinių priežasčių, prisidėjusių prie kasmet didžiulius žemės plotus suniokojančių gaisrų problemos. Tačiau manau, kad šis įmanomas ir pageidautinas valstybių narių bendradarbiavimas kovojant su miškų gaisrais neturėtų būti naudojamas siekiant susilpninti svarbius valstybių narių suverenumo aspektus, susilpninti jų suverenumą civilinės saugos sistemos ir vidaus valdymo bei įsikišimo priemonių požiūriu.

Sylvie Guillaume (S&D), raštu. – (FR) Šią vasarą pietinę Prancūzijos dalį vėl nusiaubė miškų gaisrai. Prancūzijos piliečiams, kaip ir kaimyninių Europos šalių gyventojams, teko kovoti su šiais gaisrais, kurie pridaro didžiulės materialinės žalos ir atneša žmonėms daug kančių. Būtent todėl raginau įsteigti nepriklausomas ir nuolat veikiančias Europos greito reagavimo pajėgas, kurios padėtų nuo gaisrų ir kitų nelaimių nukentėjusioms valstybėms narėms ir regionams. Taip pat mums reikia – to taip pat turime prašyti Komisijos – strategijos, kuri leistų mums išsaugoti mūsų nacionalinių parkų, – Božės, Ardešo, Luberono ar kitų – turtingas ekosistemas, ir visam šiam sumanymui skirti biudžetą, kurio lėšomis būtų finansuojamas prevencinių priemonių ir veiklos atkuriant pažeistas sistemas įgyvendinimas. BŽŪP panaudojimas pasiteisintų užkertant kelią miškų gaisrų plitimui, nes šie gaisrai dažnai kyla dėl to, kad įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką kai kuriose teritorijose labai mažėja gyventojų ir nutraukiama veikla. Galiausiai aš taip pat raginau mobilizuoti ES solidarumo fondą – fondą, kurio įsteigimą Taryba šiandien blokuoja, nepaisydama to, kad jo mums žūt būtinai reikia.

Eija-Riitta Korhola (PPE), raštu. – (FI) Pone pirmininke, pirmadienį įvykusiose diskusijose dėl 2009 m. vasaros miškų gaisrų sakiau, kad vykstant klimato kaitai kils ir gamtinės sąlygos. Tai nepaneigiamas faktas. Tačiau jis nepaaiškina ekologinių nelaimių, ypač jei tie patys reiškiniai kasmet kartojasi. Mes galime ir privalome būti šioms nelaimėms geriau pasirengę. Todėl šiandien balsavau prieš savo frakcijos poziciją dėl 5 pakeitimo. Atvirai kalbant, tokia pozicija mane labai glumina. Iš tikrųjų atėjo laikas Europos Sąjungos valstybėms narėms pasižiūrėti į veidrodį. Kalbos, kad miškų sukeltos žalos galima buvo išvengti, jei tam tikros valstybės narės imtųsi veiksmingesnių prevencinių priemonių ir dėtų daugiau pastangų kovodamos su nusikalstama veikla siekiant įsigyti daugiau žemės statyboms, yra visiškai pagrįstos.

Mūsų politinė aplinka negali būti tokia, kur užsimerkiama prieš faktus. Tai niekam nenaudinga, ypač kai kalbama apie didžiulę žmogiškąją tragediją, kurią sukelia miškų gaisrai. Buvo pasakyta, kad viena iš priežasčių, dėl kurių dažnėja miškų gaisrai, yra klimato kaita, todėl teisūs tie, kurie sako, kad Europa turės pasirengti ilgesniems miškų gaisrų sezonams, iki šiol įprastai trukusiems tik nuo birželio iki rugsėjo mėn. Dabar vasaros prasideda anksčiau, jos yra karštesnės ir sausesnės, ypač pietuose, taigi gaisrų pavojus didėja. Tačiau pati gaisrų problema glūdi ne laipsniškoje gamtinių sąlygų kaitoje, o kitur. Viena yra prisitaikyti prie aplinkos

pokyčių, visai kas kita – taikyti netinkamus konservatyvius darbo metodus ir nesugebėti šioms nelaimėms pasirengti.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Graikijoje gaisrai sunaikino 130 000 alyvmedžių, taip pat daug hektarų vynuogynų, daug galvijų, bičių avilių, sandėlių, tvartų bei daugybę šiltnamių ir pastatų. Ispanijoje gaisrai išdegino 95 769 hektarus žemės, nusinešė vienuolikos žmonių gyvybę, o bendra gaisrų padarytų nuostolių suma siekia apytikriai 395 mln. EUR.

Socialinė ir ekonominė žala bei žala aplinkai, kurią padarė šie gaisrai vietos ūkiams, gamybinei veiklai ir turizmui, yra didžiulė, todėl parama nuo gaisrų nukentėjusiems piliečiams ir parama pirminės aplinkos būklės atkūrimui imantis skubių įsikišimo priemonių nacionaliniu ir Bendrijos lygmenimis yra būtina.

Primygtinai raginame Komisiją nedelsiant mobilizuoti esamą ES solidarumo fondą ir skirti lėšų, būtinų nukentėjusių teritorijų atstatymo planui, jų gamybinio potencialo atkūrimui ir visiškam gaisrų suniokotų teritorijų atželdinimui.

Prie miškų nykimo iš dalies prisidėjo kelių ir geležinkelių tiesimas. Komisija turi skatinti, kad dalis civilinės statybos darbams skiriamų ES lėšų būtų panaudota investicijoms į valstybės žinioje esančių miškų būklės gerinimą, jų priežiūrą ir želdinimą.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Deja, 2009 m. vasara pažymėta pietų Europą nusiaubusių gaisrų, kurie padarė didžiulę materialinę ir ekologinę žalą. Ši padėtis aiškiai parodė, kad padegėjus, kuriems naikinti miškus pelninga, taip elgtis skatina tai, kad miškų registrai yra prastai tvarkomi arba iš viso nepildomi, ir tai, kad nėra aiškiai apibrėžta žemės sklypų naudojimo paskirtis. Todėl buvo svarbu šiame pasiūlyme dėl rezoliucijos paraginti valstybes nares pakeisti arba papildyti šiuos registrus.

Be atželdinimo, dar būtinas specialistų, gaisrininkų brigadų ir kitų susijusių grupių bendradarbiavimas ne tik gesinant gaisrus ir šalinant jų padarinius, bet ir vykdant prevencinę veiklą. Šiame pasiūlyme dėl rezoliucijos yra logiškų pasiūlymų, pvz., kaip valstybės narės gali būti paremtos nelaimės atveju vadovaujantis solidarumo principu. Todėl balsavau už bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl 2009 m. vasaros miškų.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) Turime tiesiai pripažinti, kad gamtos stichijų prevencija ir prisitaikymas prie klimato kaitos nėra lengva užduotis. Net jei Europos Sąjunga yra šiek tiek geriau pasirengusi kovoti su gaisrų problema nei kiti pasaulio regionai, nes turi stiprią civilinės saugos sistemą ir tokį finansinį laimikį kaip Solidarumo fondas, vis tiek kiekvienais metais suniokojama per 600 000 hektarų miškų.

Kalbu ne tik apie miškų gaisrus Viduržemio jūros regione, kurie 2009 m. vasarą ypač siautėjo kalnuotose vietovėse aplink Atėnus. Du pasiūlymai sprendžiant miškų gaisrų problemą, mano galva, yra ypač svarbūs. Pirma, būtina visapusiškai įgyvendinti visas priemones, pasiūlytas 2006 m. M. Barnier pranešime dėl Europos civilinės saugos pajėgų. Tebelaukiame, kad būtų sukurti Europos „žalieji šalmai“ siekiant suteikti pagrindą Europos civilinės saugos politikai, už kurią piliečiai balsavo. Antra, svarbu, kad Komisija turėtų teisę prižiūrėti vietos lygmeniu vykdomą veiklą. Mažų mažiausiai būtų keista skirti Europos subsidijas, kai tikėtina, jog kai kurie miškų gaisrai kilo dėl padegimo siekiant vienintelio tikslo – padaryti žemes tinkamas statyboms.

Joanna Senyszyn (S&D), raštu. – (PL) Balsavau už rezoliuciją dėl miškų. Šiais metais Europos Sąjungoje įvykę gaisrai jau sunaikino 200 000 hektarų miškų. Daugiau nei per visus 2008 m.! Lenkijoje gaisrų rizikos rodiklis yra aukščiausiais visoje Europoje. 2009 m. balandžio mėn. įvyko daugiausiai gaisrų per visą penkmetį.

Privalome imtis skubių ir veiksmingų kovos su klimato kaita priemonių, nes klimato kaita yra viena iš gaisrų problemos priežasčių. Šioje rezoliucijoje taip pat iškeltas labai svarbus klausimas dėl ES klimato kaitos prevencijos mechanizmų derinimo, konkrečiau kalbant, dėl veiksmingo Solidarumo fondo lėšų panaudojimo švelninant gaisrų sukeltus padarinius.

Turime sukurti Europos greito reagavimo pajėgas, gebančias imtis skubių veiksmų gamtos stichijos atveju. Tai būtų finansinis ir organizacinis veiksmų, kurių ėmėsi valstybės narės, užbaigimas. Tikiuosi, kad Europos Komisija deramai apsvarstys eilinę Parlamento rezoliuciją kovos su miškų problema srityje ir pasitelks ją savo veiklai šioje srityje stiprinti.

Catherine Stihler (S&D), raštu. – Šiandieninės diskusijos dėl miškų gaisrų yra sveikintinos. Daugelyje vietų sunaikintas gamtos grožis yra mūsų visų praradimas. Turime parodyti solidarumą su savo kolegomis ir padėti nuo gaisrų nukentėjusioms šalims.

Nuno Teixeira (PPE), raštu. – (PT) Dėl miškų atželdinimo, kurį skatina regioninė valdžia, ir aplinkos apsaugos organizacijų iniciatyvų, Madeiros miškų plotai, kaip rodo pastaruoju metu atliktų tyrimų duomenys, per pastaruosius 36 metus padidėjo beveik 5 000 hektarų – tai tikras laimėjimas, ypač atsižvelgiant į tai, kad jis prieštarauja nacionalinei tendencijai. Šis neįkainojamos vertės paveldas turi būti apsaugotas ir manau – nors mums, žinoma, reikia pasiręsti duoti tinkamą atsaką miškų gaisrams – kad labai svarbu užtikrinti pusiausvyrą skirstant lėšas gaisrų prevencijai, gaisrų židinių nustatymui ir gaisrų gesinimui. Balsavau už šią rezoliuciją, nes manau, kad ši politika gali būti propaguojama Europos lygmeniu įgyvendinant solidarumo strategiją, kuria siekiama suderinti atsaką į miškų gaisrų problemą ir veiksmingai užkirsti kelią pavojingam elgesiui.

Taikant šį metodą ypač didelis dėmesys turi būti skiriamas atokiausiems regionams, taip pat bus būtina įtraukti į veiklą švarinant miškus, sodinant vietinius medžius ir vėl pritraukiant gyventojus į kaimą ir regioninę valdžią, ir miškais apželdintos žemės savininkus. Nusikalstamas elgesys turi būti tinkamai baudžiamas nacionaliniu lygmeniu. Lankstumas taikant procedūras, susijusias su esamų ar naujų struktūrinių fondų, pvz., Solidarumo fondo, lėšų panaudojimu leis greičiau suteikti pagalbą žmonėms, kurie dėl gaisrų ir kitų nelaimių prarado dirbamą žemę, namus ir gyvulius.

Frank Vanhecke (NI), raštu. – (NL) Susilaikiau galutinai balsuojant dėl kompromisinės rezoliucijos dėl 2009 m. gaisrų padarinių. Tokį sprendimą priėmiau, nes pastebiu, kad dauguma šio Parlamento narių mano, kad kova su miškų gaisrais Europos lygmeniu neturėtų apsiriboti parama ir veiksmų derinimu ir kad tikrovėje turėtų būti sukurtos atskiros Europos kovos su gaisrais pajėgos – dar vienas Europos organas, kuris brangiai kainuos ir dubliuos kitų jau atliekamą darbą.

Bet kuriuo atveju tai pavyzdys, bylojantis apie tai, jog eurofederalistams mažiau rūpi veiksmingas ir kompetentingas mūsų žemyno valdymas, o labiau rūpi padaryti pareiškimą, kad viskas turi būti reguliuojama Europos lygmeniu, nepaisant subsidarumo principo, kurį taip dažnai girdime skelbiant.

(Posėdis nutrauktas 12.50 val. ir atnaujintas 15.00 val.)

9. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

10. Finansinės paslaugos (pasirašyti teisėkūros aktai)

Pirmininkas. – Pagal bendro sprendimo procedūrą teisėkūros aktus pasirašo Europos Parlamento Pirmininkas ir Tarybai atstovaujanti pirmininkaujanti valstybė. Prieš atnaujinant posėdį bus pasirašytas teisėkūros aktų paketas ir taip šis paketas taps galiojančiu. Tarybos vardu šį paketą pasirašys Cecilia Malmström, Europos reikalų ministrė. Džiaugiuosi, kad Komisijos narė Benita Ferrero-Waldner šiandien taip pat yra su mumis.

Norėčiau pasakyti porą žodžių dėl teisėkūros aktų, kuriuos netrukus pasirašysime. Šiandien, neeilinio Europos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikimo rengiantis G20 susitikimui Pitsburge išvakarėse, turime puikią progą sustiprinti Europos Parlamento, kaip vieno iš teisės aktų leidėjo, vaidmenį. Buvau pakviestas atstovauti Europos Parlamentui prie valstybių ir vyriausybių vadovų oficialių pietų stalo. Mes, Europos Sąjunga, rengsimės dalyvauti Pitsburge vykstančiame G20 susitikime.

Šiandien turime svarbų paketą, sudarytą iš keturių skirtingų teisėkūros aktų, kurį patvirtinome pagal bendro sprendimo procedūrą kaip atsaką į krizę. Kas yra šiam pakete? Direktyva dėl kapitalo reikalavimų, reglamentas dėl kredito reitingų agentūrų, naujas reglamentas dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje ir sprendimas dėl programos, pagal kurią bus remiama konkreti veikla finansinių paslaugų, finansinės atskaitomybės ir auditų srityje, sukūrimo.

Direktyva ir reglamentais siekiama apsaugoti ES investuotojus ir Europos Sąjungos finansų sistemą, suteikti daugiau vartotojų teisių garantijų ir užtikrinti geresnę finansų sektoriaus priežiūrą. Šie aktai turės prisidėti prie finansų rinkų stabilizavimo. Taip realizuojame prognozes, bet teisėkūros aktus, kuriuos netrukus pasirašysime, Parlamentas parengė praeitą kadenciją. Ar ponias ministrė C. Malmström norėtų tarti žodį prieš pasirašydama teisėkūros aktus?

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Pone pirmininke, netrukus pasirašysime teisėkūros aktus, kurie yra labai svarbūs ES atsako į taip smarkiai Europai smogusią ir mus tebeveikiančią finansų ir ekonomikos krizę požiūriu. Norėčiau pasinaudoti šia proga ir padėkoti Tarybai pirmininkavusiai

Čekijai, kuri įdėjo labai daug pastangų, kad šie aktai būtų kuo skubiau parengti. Būtent dėl Tarybai pirmininkaujančios Čekijos pastangų greitai sugebėjome užtikrinti tokią sėkmingą Tarybos ir Parlamento bendradarbiavimą ir taip greitai pasiekti sutarimą.

Kaip minėjau, esame konservatyviai optimistiški dėl ekonomikos padėties, bet taip pat žinome, kad artimiausiu metu daugelyje šalių labai išaugs nedarbas. Taigi Parlamentas, Taryba ir Komisija dar turi priežastį glaudžiai bendradarbiauti. Džiaugiuosi mūsų bendradarbiavimu ir didžiuojuosi galėdama kartu su jumis pasirašyti šiuos teisėkūros aktus, pone pirmininke.

Pirmininkas. – Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad šis mūsų darbas yra Tarybos, Parlamento ir Komisijos funkcijų tąsos išraiška. Vyko Europos Parlamento rinkimai, bet jie jokių būdu nesustabdė mūsų veiklos ir darbo.

Dabar norėčiau paprašyti ponios ministrės C. Malmström kartu prie šio stalo pasirašyti teisėkūros aktus. Taip pat kviečiu ponią Komisijos narę B. Ferrero-Waldner, ponias P. Berès ir S. Bowles – buvusią ir esamą Ekonomikos ir pinigų reikalų komiteto pirmininkę – prašau abi ponias prieiti ir atsistoti čia vidury, taip pat kviečiu pranešėjus – šiandien su mumis yra ponai O. Karas ir J. P. Gauzès. Visi dalyvausite pasirašymo ceremonijoje, o pasirašys ministrė ir aš.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad pranešėjai taip pat buvo pirmesnės EP kadencijos nariai M. Starkevičiūtė ir K. F. Hoppenstedt, bet jų Europos Parlamente jau nebėra.

Dabar teisėkūros aktus pasirašysime.

PIRMININKAVO: D. ROTH-BEHRENDT

Pirmininko pavaduotoja

11. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

12. Tarpparlamentinių delegacijų sudėtis (žr. Protokolą)

13. EB ir Tadžikistano Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl

– Tarybos ir Komisijos pareiškimų dėl EB ir Tadžikistano Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymo ir

– Alojzo Peterle rekomendacijos (A7-0007/2009) Užsienio reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos ir Komisijos sprendimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, nustatančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos partnerystę, sudarymo

(12475/2004 – 11803/2004 – C6-0118/2005 – 2004/0176(AVC)).

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, gerbiamieji EP nariai, ponias Komisijos nare, pone A. Peterle, džiaugiuosi galimybe šią popietę aptarti EB ryšius su Tadžikistanu ir pirmiausia partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo svarbą klojant naujus mūsų santykių su šia šalimi pamatus.

Žinau, kad Parlamentas labai domisi šiuo klausimu. Jau 2008 m. vasario mėn. savo rezoliucijoje dėl ES strategijos dėl Vidurio Azijos jūs paraginate valstybes nares nedelsti ir ratifikuoti partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, taip patvirtindami savo ketinimą susitarimą patvirtinti artimiausiu metu.

Dabar susitarimas jau ratifikuotas ir yra didelis noras kuo skubiau padaryti kitus žingsnius, kad partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas galėtų įsigalioti kuo skubiau, jei pasiseks – šių metų pabaigoje. Jei tą padaryti pavyks, šis susitarimas duos aiškią žinią, kad pereiname į naują Europos Sąjungos ir Tadžikistano Respublikos santykių etapą.

Tadžikistanas užima svarbią vietą visoje mūsų strategijoje dėl Vidurio Azijos. Ši sunkiai pasiekiamą šalį yra viena skurdžiausių pasaulyje. Ji turi bendrą sieną su Afganistanu, kuri yra prastai saugoma ir todėl ją kerta pagrindinis narkotikų kontrabandos gabenimo maršrutas, be to, ji yra vartai islamo radikalams patekti į

regioną. Taigi esame labai suinteresuoti paremti Tadžikistaną – ir pačios šalies labui, ir tam, kad būtų išspręstos mūsų bendros problemos. Šį darbą jau pradėjome užmegzdami daug ryšių. Tarybai pirmininkaujanti Švedija liepos mėn. nusiuntė į regioną aukšto lygio grupę, o vakar Briuselyje įvyko ES ir Vidurio Azijos šalių vyriausybės konferencija.

Tačiau Tadžikistanas yra viena iš nedaugelio šalių prie rytinės ES sienos, su kuria pasibaigus „šaltajam karui“ dar nesudarytas bendras susitarimas. Jei rimtai norime spręsti pirmiau minėtus klausimus, turime pakloti tinkamą pagrindą mūsų būsimiems santykiams. Esami susitarimai su Tadžikistanu dėl politinio dialogo ir praktinio bendradarbiavimo turi būti patobulinti geriau priderinant juos prie iššūkių, su kuriais susiduria visas regionas. Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas suteiktų daugiau struktūriškumo diskusijoms abiem pusėms svarbiais klausimais – klausimais, susijusiais su žmogaus teisėmis, teisine valstybe, prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu, taip pat terorizmu ir religinėmis organizacijomis.

Taip pat turime padaryti pažangą sprendami klausimus, susijusius su demokratija, geru socialinės sistemos valdymu ir žmogaus teisėmis regione. Visi suprantame, kad ši užduotis anaipatol nėra lengva. Todėl labai džiaugiuosi struktūriniu dialogu su Tadžikistanu dėl žmogaus teisių, kuris suteikia galimybę vesti tinkamą diskusiją. Antrasis šio dialogo raundas vyks rugsėjo 23 d. Dušanbė mieste.

Turime toliau skatinti Tadžikistaną parengti reformų programą. Pokyčiai visada kelia didelį nerimą. Norėtume matyti šalyje daugiau demokratijos laisvės burtis į organizacijas, tikėjimo laisvės, žiniasklaidos laisvės ir pilietinės visuomenės plėtojimo požiūriu. Turime padaryti viską, kad įtikintumėme Tadžikistaną, jog kovojant su neteisėta veikla, prekyba narkotikais ir terorizmu būtina vadovautis teisinės valstybės principais. Turime pabrėžti, kad žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės turi būti gerbiamos, nes tai būdas užkirsti kelią etniniais ir kultūriniais konfliktams.

Mes taip pat labai susirūpinę dėl plataus masto korupcijos šalyje. Šis reiškinys ne tik trukdo Tadžikistanui vystytis, bet taip pat yra kliūtis gaunant veiksmingą pagalbą iš šalių donorų. Turėtume visais turimais kanalais raginti Tadžikistano valdžią kuo skubiau imtis spręsti šią problemą. Negalime ignoruoti to fakto, kad visi prekybos narkotikais tranzito keliai – ar bent dauguma jų – eina per Tadžikistaną. Šalis labai menkai apsaugota nuo radikalių judėjimų ir tarptautinio organizuoto nusikalstamumo. Turime labiau paremti Tadžikistaną, kad šiai veiklai būtų pasipriešinta, kartu pateikiant pajamų šaltinio alternatyvą. Ši strategija atitinka mūsų įsipareigojimą Afganistanui ir mūsų darbą stabilizuojant šią šalį. Džiaugiamės Tadžikistano noru bendradarbiauti ir remiame šios šalies pastangas.

Tadžikistanas parodė atvirą ir konstruktyvų požiūrį į diskusijas dėl abiem pusėms svarbių iššūkių. Tą vertiname teigiamai. Šis dialogas yra svarbi mūsų paramos Tadžikistanui užmezgant bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis ir ieškant būdų išspręsti tokias neatidėliotinas, sudėtingas regionų problemas kaip klimato kaita, vandens trūkumas ar sienų apsauga, dalis. Atsižvelgdama į tai, kad esame labai suinteresuoti spręsti daugelį šių problemų dalykiškiau ir veiksmingiau, džiaugiuosi galimybe sukurti naują pagrindą, kuriuo bus grindžiami mūsų santykiai su Tadžikistanu. Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas suteikia mums pagrindą, kuriuo remdamiesi galime toliau plėtoti mūsų dvišalius santykius ir taip prisidėti prie mūsų strategijos dėl Vidurio Azijos bendrų tikslų įgyvendinimo. Taigi raginu šį Parlamentą balsuoti už šį susitarimą, kad jis galėtų kuo skubiau įsigaliooti.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui A. Peterle už puikų pranešimą, taip pat už rezoliuciją, kurioje labai išsamiai išnagrinėta padėtis Tadžikistane ir kurioje pateikiamos rekomendacijos, kurias galiu paremti.

ES strategija dėl Vidurio Azijos buvo patvirtinta 2007 m. birželio mėn. ir per tą laiką mūsų santykiai su visomis Vidurio Azijos šalimis mūsų visų naudai tapo glaudesni. Nusistovėjo ryšių palaikymo ritmas ir pasiektas abipusis naudos, kurią teikia glaudesnis bendradarbiavimas tokiose srityse kaip saugumas, sienų valdymas ir apsauga, švietimas, valstybės valdymas ir energetikos diversifikavimas, pripažinimas. Strategija sėkmingai padeda mums plėtoti naujos rūšies partnerystę su penkiomis Vidurio Azijos respublikomis.

Tačiau aišku, kad šią strategiją palaiko pavieniai ir atskiri dvišaliai santykiai, atitinkantys skirtingus susijusių šalių siekius ir skirtingą jų orientaciją. Kaip jums visiems žinoma, mūsų bendradarbiavimą su Tadžikistanu šiuo metu reglamentuoja prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas, sudarytas su SSSR 1989 m., kurį Tadžikistanas patvirtino 1994 m. Šis susitarimas jau nebeatitinka mūsų siekių, kuriuos užsibrėžėme savo strategijoje dėl Vidurio Azijos, jis taip pat negali paremti tokių santykių, kokius dabar siekiame užmegzti su Tadžikistanu.

Taigi jūsų pritarimas naujam ES ir Tadžikistano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimui, dėl kurio šiandien diskutuojate, būtų svarbus žingsnis pirmyn, kurį žengę galėsime platesniu mastu ir glaudžiau bendradarbiauti su šia šalimi.

Kaip minėta, Tadžikistanas susiduria su rimtais ekonominiais ir socialiniais iššūkiais. Labai svarbu – pati Europa tuo taip pat suinteresuota – kad Tadžikistanui pavyktų įveikti savo sunkumus. Tai šalis, turinti beveik 1 500 km bendrą sieną su Afganistanu ir esanti labai arti Svato slėnio Pakistane. Tai šalis, labai menkai apsaugota nuo pavojaus, kad neramumų banga iš šių konflikto zonų galės persiristi į jos teritoriją, taip pat nuo islamo kovotojų įsiskverbimo pavojaus.

Tadžikistanas taip pat yra svarbiausia grandis veikloje, kuria siekiama sustabdyti narkotikų kontrabandos srautus, patenkančius į Europą iš Afganistano. Todėl glaudesnis bendradarbiavimas su Europos Sąjunga gali prisidėti užkertant kelią nestabilumo plitimui.

Svarbiausias Tadžikistano pažeidžiamumo elementas yra silpna šios šalies ekonomika. Skurdžiausias Vidurio Azijos respublikos labai nukentėjo dėl didelio aliuminio ir medvilnės kainų kritimo, kurį lėmė pasaulio ekonomikos nuosmukis. Visa tai, taip pat 2009 m. pirmąjį pusmetį 34 proc. sumažėję pervežimai, duoda pagrindo nuogastavimams, kad skurdo lygis gali didėti ir kad tokia nesaugi ekonominė ir socialinė padėtis gali išprovokuoti visuomenės neramumus.

Manau, kad remdami ir skatindami reformas Tadžikistane santykių su šia šalimi požiūriu einame teisingu keliu. Tai taip pat buvo pagrindinis dažnų ES ypatingojo atstovo P. Morelio vizitų bei mano pačios vizito 2008 m. pavasarį tikslas. Šalis daro pažangą, bet akivaizdu, kad dar daug ką reikia padaryti. Vyriausybė davė aiškiai suprasti, kad be prekybos ir bendradarbiavimo plėtojimo ji taip pat pasiruošusi įgyvendinti priemones, padėsiančias patobulinti socialinės rūpybos, sveikatos ir švietimo sistemas, kovoti su korupcija bei pagerinti padėtį žmogaus teisių srityje.

Labai sveikintina, kad Prezidentas E. Rahmon įsteigė ombudsmeno pareigybę. Ombudsmeno dalyvavimas jūsų minėtame kitame ES ir Tadžikistano dialogo dėl žmogaus teisių raunde, kuris įvyks rugsėjo 23 d., mums bus svarbus. Teismų sistemos reforma dar labai lėtai juda, bet tikimės, kad į rekomendacijas, priimtas neseniai Dušanbėje įvykusiame seminare pilietinės visuomenės ir žmogaus teisių tema, Tadžikistano Vyriausybė atsižvelgs, pirmiausia priimdama naują teisininko profesijos kodeksą bei naują baudžiamosios teisės kodeksą.

Man, be abejo, labai gerai žinomi jūsų nuogastavimai dėl padėties demokratijos ir žmogaus teisių srityje Tadžikistane, todėl galiu patikinti jus, kad Komisija visapusiškai atsižvelgs į jūsų nuogastavimus mūsų dialoguose su šia šalimi.

Ekonamikos reformų srityje matome pažangą, pvz., kuriamas medvilnės sektoriaus skolų reguliavimo mechanizmas, kuris, tikimės, praskins kelių platesnio masto žemės ūkio reformoms bei reformai „laisvė ūkininkams“, kurios yra labai svarbios sprendžiant skurdo problemą šalyje.

Europos Parlamento pritarimas partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimui padės mums tęsti darbą su Tadžikistanu plataus masto ekonominių ir politinių reformų srityje, ypatingą dėmesį skiriant demokratijai ir žmogaus teisėms, taip pat užtikrinti visapusišką šių reformų įgyvendinimą. Šalies reformavimo veikla jau paremta santykinai nemaža dvišalės pagalbos suma, kurią skyrė Komisija. Tiesą sakant, ši parama, skirta 2007–2010 m., siekia 66 mln. EUR, o 2011–2013 m. ji padidės iki 70 mln. EUR.

Mūsų pagalba bus skirta paremti socialinės apsaugos ir sveikatos apsaugos sektorius, valstybės finansų valdymo reformą ir suteikti techninę pagalbą privačiojo sektoriaus plėtrai. Šį procesą parems mūsų delegacija Dušanbėje. Mano tikslas – kad dar nesibaigus šioms metams mūsų regioninis biuras Dušanbėje taptų visavertė delegacija, skatinančia reformų procesą ir užtikrinančia visapusišką partnerystės ir bendradarbiavimo įgyvendinimą. Pirmiausia tikiuosi, kad ši delegacija padės mums išsamiai įvertinti pažangą pagrindinėse srityse, kurias minėjau, ir vėliau palyginti ją su aiškiai nustatytais etalonais.

Alojz Peterle, pranešėjas. – (SL) Sprendimas sudaryti partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą tarp Europos Bendrijų, jų valstybių narių ir Tadžikistano atitinka Tarybos strategiją dėl naujos partnerystės su Vidurio Azija ir tvirtu Tadžikistano noru išplėtoti plataus masto bendradarbiavimą su Europos Sąjunga prekybos srityje bei daugelyje kitų sričių.

Džiaugiuosi, kad visos valstybės narės ratifikavo šį susitarimą, ir tikiuosi, kad mes galėsime duoti pritarimą susitarimui su Tadžikistanu, kaip tą padarėme pirmiau susitarimų su Kazachstanu, Kirgizija ir Uzbekistanu atveju. Šis susitarimas žymės Europos Sąjungos ir buvusios Sovietų Sąjungos prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo galiojimo pabaigą.

Veikdama remdamasi savo pagrindinėmis vertybėmis ir principais, Europos Sąjunga šiuo susitarimu išreiškia savo strateginį suinteresuotumą bendradarbiauti su Tadžikistanu, kurį laiko labai svarbiu partneriu šioje pasaulio dalyje. ES taip pat nori glaudžiau bendradarbiauti su Tadžikistanu ir taip prisidėti prie šios šalies saugumo, stabilumo ir ekonominės pažangos, taip pat prie jos demokratinių institucijų plėtojimo ir stiprinimo bei žmogaus teisių ir teisinės valstybės apsaugos.

Konkretesni Europos politikos Tadžikistano atžvilgiu tikslai susiję pirmiausia su parama šaliai kovojant su skurdu, diegiant gero valdymo principus, taip pat veiksmingai kovojant su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu. Šiame pranešime pateikiamas kritiškas šalies padėties demokratijos srityje vertinimas išreiškiant rūpestį dėl korupcijos ir pilietinės visuomenės būklės, bet kartu raginant Tadžikistano Vyriausybę kuo skubiau spręsti problemas švietimo ir mokymo srityje.

Pranešime taip pat išreiškiamas pagrįstas rūpestis dėl žmogaus teisių, pirmiausia moterų teisių ir religijos laisvės, pažeidimų, taip pat dėl teismų nepriklausomumo principo bei sąlygų, reglamentuojančių pilietinės visuomenės organizacijų veiklą, pažeidimų. Tačiau pranešime taip pat džiaugiamasi dialogo dėl žmogaus teisių pradžia, nes pažanga šioje srityje yra dvišalių santykių plėtojimo pagrindas.

Šis susitarimas byloja apie mūsų įsitikinimą, kad Tadžikistanas yra pajėgus sukurti šiuolaikinę, veikiančią valstybę, gebančią sėkmingai atlikti savo vaidmenį regione, pirmiausia kovojant su ekstremizmo plitimu iš Afganistano ir kitų regiono šalių. Be kitų dalykų, pranešime mums taip pat primenama apie apsirūpinimo energija ir vandeniu svarbą, nes šie klausimai susiję su Vidurio Azijos šalių tarpusavio santykiais ir todėl turi būti sprendžiami kartu.

Baigiant leiskite pagirti kolegas už konstruktyvų bendradarbiavimą ir Komisiją už jos vertingą pagalbą, bet pirmiausia norėčiau padėkoti Tadžikistano Respublikos ambasada už bendradarbiavimą.

Tvirtai tikiu, kad sudariusi šį susitarimą, Europos Sąjunga sugebės išplėtoti ir sustiprinti bendradarbiavimą, kurį iki šiol palaikė su Tadžikistanu, ir viliuosi, kad būtent tokia dvasia šis susitarimas bus įgyvendintas artimiausioje ateityje. Karštai rekomenduoju patvirtinti susitarimą su Tadžikistanu.

Filip Kaczmarek, PPE frakcijos vardu. – (PL) Norėčiau pasveikinti pranešėją Alojzą Peterle parengus labai dalykišką ir – norėčiau pabrėžti – labai subalansuotą pranešimą dėl Europos Bendrijų ir Tadžikistano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo.

Tadžikistanas yra šalis, dažnai kritikuojama dėl demokratijos trūkumo. Dažniausiai kritikuojame šią šalį dėl spaudos bei religijos laisvės varžymo ir korupcijos. Nenuorau diskutuoti dėl visų šių kaltinimų. Tačiau vis dėlto turime atsižvelgti į tai, kad pastaruoju metu Tadžikistanas padarė pažangą ir kovos su korupcija, ir žmogaus teisių padėties gerinimo požiūriu, taip pat kitose jautriose srityse. Be to, tai santykinai stabili šalis, o tai svarbu atsižvelgiant į jos strateginę padėtį. Bet apie tai šiandien jau kalbėta.

Dėl kaimynystės su Afganistanu ir su šia kaimynyste susijusių problemų, kaip antai plataus masto narkotikų gamyba ir prekyba, terorizmas ir stiprėjantis ekstremizmas, taip pat dėl kaimynystės su kitu kaimynu, Pakistanu, kuriame vis didėja nestabilumas, Tadžikistanas galėtų būti natūraliu Europos Sąjungos sąjungininku. Todėl ES yra naudinga toliau remti demokratinius procesus šioje šalyje ir stiprinti jos politinį, ekonominį ir socialinį potencialą.

Prisiminkime, kad Tadžikistanas iš visų buvusių SSSR respublikų gyvena skurdžiausiai. Praeitais metais JT įtraukė Tadžikistaną į labiausiai nuo maisto krizės nukentėjusių šalių sąrašą, kuriame yra tik 12 šalių. Šiuo atžvilgiu džiaugiuosi, kad pranešime taip pat minimi Tūkstantmečio plėtros tikslai. Priminkime apie juos ir Tadžikistanui.

Europos Sąjunga yra pagrindinė Tadžikistano prekybos partnerė. Abi šalys turėtų stengtis kuo greičiau įgyvendinti susitarimą ir taip paremti šalies plėtrą bei stabilizuoti jos ekonominę padėtį. Vien kritikuodami negeroves to nepasieksime. Taip pat turime duoti teigiamą ženklą, kad mums rūpi išplėtoti ryšius su šia šalimi, ir manau, kad A. Peterle savo pranešime kartu su visu Parlamentu būtent tokį ženklą davė.

Niccolò Rinaldi, ALDE frakcijos vardu. – (IT) Ponia pirmininke, ponia Komisijos narė, ponios ir ponai, Tadžikistano pavadinimas labai retai minimas šiuose rūmuose, taigi aš, kaip Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos narys, kalbant savo frakcijos vardu, taip pat kaip Užsienio prekybos komiteto bei Delegacijos ryšiams su Vidurio Azija narys, džiaugiuosi šiuo susitarimu. Taip pat džiaugiuosi šiuo sprendimu imtis skubių veiksmų ir sustiprinti mūsų atstovybes šiame regione, kaip Komisijos narė ką tik minėjo.

Be to, Tadžikistanas – šalis, galinti mus nustebinti, bet dažnai vadinama Europos avanpostu – nėra pasaulio pakraštys, kaip ir kitos Vidurio Azijos šalys ir pirmiausia Afganistanas. Būtent šioje šalyje vyksta svarbūs kovos su prekyba narkotikais, autoritarizmu ir fundamentalizmu mūšiai, mūšiai siekiant sukurti teisinę valstybę ir demokratiją, kurios, deja, dar labai trapios.

Priėmę šią teisėkūros priemonę galėsime padaryti pažangą ne tik prekybos, bet, viliuosi, ir politiniu bei kultūriniu požiūriais.

Heidi Hautala, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (FI) Ponia pirmininke, sąlygos sudaryti partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą su Tadžikistanu yra daug palankesnės nei, pvz., su Uzbekistanu ar Turkmėnija, kur vyrauja totali diktatūra. Tadžikistanas eina šiek tiek geresniu keliu ir šis susitarimas leis Europos Sąjungai turėti įtakos padėčiai šalyje. Buvo priimtina išgirsti Tarybos ir Komisijos vardu sakant, kad bendradarbiavimo pakte bus skiriamas didelis dėmesys žmogaus teisėms ir demokratijai bei skatinama kurti teisinę valstybę. Taip pat buvo puiku išgirsti sakant, kad Tadžikistane įsteigta ombudsmeno institucija. Daugelyje šalių ši pareigybė yra labai svarbi priemonė ir Europos Sąjunga turėtų suteikti šiai naujai institucijai visapusišką pagalbą.

Norėčiau pakalbėti dar vienu aspektu, susijusiu su klausimu dėl vandens išteklių. Šis regionas yra turtingas vandens išteklių ir Europos Sąjunga galėtų padėti Tadžikistanui šiuos išteklius naudoti racionaliai ir demokratiškai, taip pat atsižvelgiant į šalių, kurių teritorijos driekiasi upių srovės kryptimi ir kurios gali nukentėti nuo padarinių, susijusių su didelių hidroelektrinių naudojimu, interesus. Bet kuriuo atveju Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas norėtų pabrėžti regioninio bendradarbiavimo svarbą atkuriant vietos ūkį Vidurio Azijoje.

Charles Tannock, *ECR frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, Tadžikistanas nėra taip gausiai apdovanotas energijos ir mineraliniais ištekliais kaip kitos Vidurio Azijos šalys. Tačiau dėl to Tadžikistanas neturėtų būti sumenkintas kitų jo turtingesnių ir didesnių kaimyninių šalių sąskaita.

Vidurio Azija – tai regionas, turintis didžiulės svarbos ES politikai ir energetiniam saugumui. Santykių su ES stiprinimo požiūriu kai kurios regiono šalys yra labiau pažengusios už kitas. Tai neišvengiama. Bet privalome išlaikyti kolektyvinio įsipareigojimo jausmą toliau gerindami santykius su dar visai neseniai diplomatinio požiūriu atskirtu ir iš esmės ignoruojamu, ypač Europos Sąjungos, regionu. Jei vienoms Vidurio Azijos šalims kitų atžvilgiu bus teikiama pirmenybė, kils regiono skilimo ir nesutarimų tarp jo šalių pavojus. Ypač islamo teroristai regione parodė esą pasiryžę pasinaudoti skurdu ir netinkamu valdymu siekdami įskiepyti savo radikalias pažiūras žmonėms bei skleisti neapykantos žinią.

Tadžikistano Vyriausybė atmetė ekstremizmą ir, padedama tarptautinės bendruomenės, dabar siekia sustiprinti savo šalyje demokratiją. Tadžikistanas dar turi randų, likusių po žiauraus pilietinio karo tarp pasauliečių ir džihadistų grupuočių, išplieskusio po Sovietų Sąjungos žlugimo dešimtojo dešimtmečio pradžioje. Žmonės Tadžikistane daugiau nebenori matyti savo šalyje liejantis kraują ir būtent todėl jie parodė drąsą paremdami NATO operacijas prieš Talibaną Afganistane. ISAF misija Afganistane labai svarbi Tadžikistano ilgalaikiai atečiai ir šios šalies norui išmesti saugų inkarą vakaruose.

Reikia tiesiai pasakyti, kad Tadžikistano pastangos demokratizuojant šalį ir gerinant jos padėtį žmogaus teisių srityje nėra nepriekiaštingos, bet esu įsitikinęs, kad ES dialogas su Tadžikistanu ir jos įsipareigojimas paskatins šią šalį siekti teigiamų pokyčių. Žinoma, tokio požiūrio Europos Sąjunga laikosi Baltarusijos ir Uzbekistano atžvilgiu, taigi Tadžikistanas vertas, kad su juo būtų elgiama taip pat. Todėl ECR frakcija remia glaudesnę strateginę politinę ir ekonominę partnerystę su Tadžikistanu, grindžiamą įsipareigojimu judėti link atvirumo, demokratijos ir griežtesnių žmogaus teisių standartų.

Sabine Lösing, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (DE) Ponia pirmininke, dėkoju už pranešimą. Užsienio reikalų komiteto, kurio narė esu, diskusijose paklausiau kompetentingo Komisijos atstovo apie šio susitarimo vaidmenį ES imigracijos politikos valdymo sistemoje. Jis aiškiai pasakė, kad šis susitarimas paruoš dirvą bendradarbiavimui su ES valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX) ir suteiks galimybę reguliuoti imigracijos srautus, pvz., įgyvendinant readmisijos susitarimus ir saugant sieną su Afganistanu. Pranešime apie 1 200 km sieną tarp Tadžikistano ir Afganistano jau kalbama. Vėliau ES represinei politikai teks dar viena užduotis sulaikyti pabėgėlių srautus.

Taigi Europos Sąjunga nori apsaugoti save nuo pabėgėlių srautų iš toli nuo jos sienų esančių teritorijų. Dar kartą matome, kad tai esminė ES užsienio politikos sudedamoji dalis. Dėl tokių partnerystės susitarimų pabėgėliai yra internuojami stovyklose, kuriose, kaip mums visiems žinoma, gyvenimo sąlygos dažniausiai nežmogiškos, kaip kad šiuo metu yra Ukrainoje. Į šią problemą čia bendrais bruožais jau atsakyta. Įgyvendinant

tokios formos vadinamąjį tarptautinį imigracijos valdymą rimtai pažeidžiama Ženevos konvencija dėl pabėgėlių ir tarptautinės žmogaus teisės.

Todėl raginu ES pradėti kovą su imigraciją lemiančiomis priežastimis, o ne su pabėgėliais. Europos kaimynystės politika yra viena iš priemonių dar labiau atitverti Europos tvirtovę nuo imigrantų, todėl mes, GUE/NGL frakcija, ją vertiname labai skeptiškai.

Bastiaan Belder, *EFD frakcijos vardu*. – (NL) Ponia pirmininke, jei atvirai, šios diskusijos sukėlė manyje prieštarų jausmų. Viena vertus, palankiai vertinu tai, kad A. Peterle pranešime aiškiai nurodoma daug probleminių sričių Tadžikistano ekonomikoje ir visuomenėje. Kita vertus, man nesuprantama, kodėl kritiniais momentais Tadžikistanas apibūdinamas kaip santykinai stabili šalis. Ką tik apie tai dar kartą išgirdau ir visiškai negaliu suprasti, kokių pagrindu taip teigiama. Na, Europos Sąjunga sudaro įspūdį, kad šis susitarimas, kad ir kas atsitiktų, bus sudarytas. Tai turės nepaneigiamų padarinių kritikos dėl daugelio negerovių, kuriai ateityje dar bus pagrindo, patikimumui.

Tai, ką perskaičiau 2 punkte dėl Tadžikistano Vyriausybės nusivylimo, mane visiškai pribloškė. Privalome diskutuoti dėl nusivylimo, ponios ir ponai, kad, pvz., protestantų mažuma ar musulmonai priešinas religijos aktui bijodami, kad bus kišamasi į jų religinį gyvenimą. Užuoat rodžiusi savo nederamą nusivylimą, Tadžikistano Vyriausybė turėtų imtis spręsti daugybę problemų savo namuose. Tikiuosi, Komisijos nare, kad ir šia kryptimi bus sąžiningai einama.

Pino Arlacchi (ALDE). – Ponia pirmininke, labai pritariu šiam susitarimui. Manau, kad tai didelis žingsnis pirmyn Europos Sąjungos ir Tadžikistano bendradarbiavimo srityje. Tadžikistanas yra labai svarbi šalis dėl keleto priežasčių.

Noriu paminėti tik vieną ES indėlį į saugumą ir stabilumą mūsų žemyne. Tadžikistanas yra narkotikų kontrabandos srautų iš Afganistano į Europą ir Rusiją kryžkelėje. Bent 30 proc. viso Afganistane pagaminamo heroino patenka į Europą ir Rusiją per Tadžikistaną. Prieš dešimt metų tarptautinė bendruomenė pradėjo didelę operaciją Tadžikistane siekdama sustiprinti visą narkotikų kontrolės aparatą ir praėjus dešimtmečiui man labai džiugu matyti, kad šis aparatas veikia ir kad daroma didelė pažanga. Šis susitarimas – tai tiesioginis indėlis į Europos saugumą ir stabilumą.

Matau, kad Tadžikistane dar yra daug problemų, mano kolegos minėjo prastą padėtį žmogaus teisių srityje, skurdą ir pan., bet manau, kad šis susitarimas rodo Europą iš geriausios pusės, todėl jam labai pritariu.

Pier Antonio Panzeri (S&D). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, taip pat manau, kad šis bendradarbiavimo susitarimas su Tadžikistanu iš tiesų yra labai teigiamas žingsnis, galintis padėti mums pasiekti tai, ką laikau svarbiais ir konkrečiais tikslais.

Pirmasis tikslas susijęs su šios šalies, kuri iš tikrųjų gali būti naudinga užtikrinant taiką, saugumą ir stabilumą regione, strategine padėtimi. Antrasis tikslas, manau, yra ir turi būti šios šalies ekonominio ir socialinio augimo skatinimas, nes žinome, kad Tadžikistanas yra viena iš skurdžiausių regiono šalių.

Galiausiai privalome užtikrinti laisvę, demokratiją ir esminius elementus, kuriais reglamentuojamas šio susitarimo taikymas. Nepaisant negerovių, kurių šalyje gali būti, manau, kad turėtume paremti reglamentą, dėl kurio balsuosime šiuose rūmuose.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Norėčiau pasveikinti poną A. Peterle parengus puikų pranešimą. Priesaga „-stan“ reiškia „valstybę“ ir Tadžikistanas yra paskutinė iš šalių, savo pavadinime turinčių priesagą „-stan“, kurią pripažįstame kaip valstybę. Iki šiol šią šalį ignoravome ir toks mūsų elgesys šios šalies atžvilgiu buvo labai neteisingas.

Tačiau Vidurio Azijos stabilumu suinteresuotas pats regionas, suinteresuoti mes, tuo taip pat strategiškai suinteresuotas visas pasaulis. Visos šalys pasaulyje tarpusavyje susijusios kaip susisiekiantys indai ir todėl mes taip pat turime parodyti savo brandumą ir užtikrinti, kad visoms šio regiono šalims būtų skiriamas vienodas dėmesys neatsižvelgiant į jų dydį, išsivystymo lygį ar į tai, kiek energetinio turto jos turi.

Man regis, kad dabar šią klaidą ištaisėme ir kompensavome prarastą laiką. Todėl sveikinu ir pranešėją, ir Komisiją, taip pat Komisijos narę B. Ferrero-Waldner bei Tarybai pirmininkaujančią Švediją galiausiai palikus šią klaidą praityje. Nuo dabar reikalai klostytis geriau.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Norėčiau labai padėkoti jums, kad leidote pateikti klausimą. Manau, kad šio susitarimo sudarymas yra geras sumanymas, nes tai yra žingsnis teisinga kryptimi.

Tačiau savęs klausiu ir to paties norėčiau paklausti ministrės C. Malmström: ar nebūtų pageidautina, kad iš visos veiklos, kurią Europos Sąjunga suplanavo, didesnis dėmesys būtų skirtas pagalbai Tadžikistanui mokant tuos, kurie yra atsakingi už sienos su Afganistanu apsaugą? Visi puikiai žinome, kad tai nepaprastai svarbus klausimas. Siena driekiasi 1 500 kilometrų. Tadžikistanas turi daug rūpesčių su šios sienos apsauga, juolab kad Afganistano pusėje gyvena didelė tadžikų mažumos bendruomenė. Taigi manau, kad, be įvairių iniciatyvų, kurių imasi Europos Sąjunga, taip pat turėtume apsvarstyti galimybę padėti Tadžikistanui mokyti pajėgas ir žmones, atsakingus už minėtos sienos apsaugą.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, taip pat norėčiau pasakyti, kad A. Peterle parengė puikų pranešimą. Turime aiškiai suprasti vieną dalyką: laisvę mylintys Vidurio Azijos žmonės yra vieni iš mūsų svarbiausių partnerių. Šį regioną dažnai valdė užsienio valdžia. Pirmą kartą po ilgo laiko – po šimtmečių – šis regionas vėl laisvas. Turėtume pasinaudoti šia galimybe ir sukurti tikrą laisvų šalių partnerystę.

Pirmiau girdėjau kalbant apie nusikalstamumą. Žinoma, turime dirbti išvien kovodami su nusikalstamumu, bet pirmiausia turime atsižvelgti į šių šalių kultūrą ir suprasti, kad šios tautos prekyba verčiasi nuo senų laikų. Jos prekiauja ne tik narkotikais, bet taip pat produktais, kurie visada buvo svarbūs Europai ir pasauliui. Taigi turėtume pabrėžti, kad tai bus partnerystė, o ne paternalizmas.

Athanasios Plevris (EFD). – (EL) Ponia pirmininke, aš taip pat norėčiau trumpai pakalbėti jau minėtu nusikalstamumo klausimu, taip pat neteisėtos imigracijos klausimu. Tiesa, kad Tadžikistano geopolitinė padėtis labai sudėtinga ir Europa turėtų pamąstyti, kaip galėtume sumažinti ir nusikalstamumą, susijusį su narkotikais iš Afganistano, ir – o tai dar svarbiau – migracijos srautus.

Tiesa, kad Europa daugiau nebegali išlaikyti šių migracijos srautų, einančių per Tadžikistaną iš Afganistano ir kitų šalių, ir už tai dabar pirmiausia moka Viduržemio jūros regiono šalys, pvz., Malta, Kipras, Graikija ir Italija, bet galiu matematiškai tiksliai pasakyti, kad vėliau už tai turės mokėti ir visos Šiaurės Europos šalys.

Žinoma, privalome gerbti visų iš šių šalių atvykstančių žmonių teises, bet ateis metas, kai Europa privalės apsaugoti save ir suprasti, kad negalime išlaikyti visų šių migracijos srautų iš Azijos.

Cecilia Malmström, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas.* – (SV) Ponia pirmininke, kaip A. Peterle teigia savo puikiam pranešime, partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas yra platesnės strategijos dėl stabilumo Vidurio Azijos regione stiprinimo dalis. Sprendimas žengti šį svarbų žingsnį yra neabejotinai teisingas, nes šiame regione yra tiek daug problemų, plataus masto problemų, kurios paveikia daugybę šalių, pirmiausia turiu galvoje Afganistaną ir Pakistaną, bet kiekviena šalis taip pat turi savų, tik jai būdingų problemų. A. Peterle savo pranešime labai metodiškai visus šiuos klausimus išnagrinėjo.

Džiaugiuosi, kad Europos Parlamentas žmogaus teisių klausimu tebeilgo laiko aukštai iškeltą vėliavą. Žmogaus teisės yra problema Tadžikistane. Dar daug kas turi būti padaryta užtikrinant pagarbą demokratijai, žmogaus teisėms ir teisei valstybei. Būtent todėl dialogas dėl žmogaus teisių, kaip Komisijos narė pasakė, yra toks naudingas. Esu tikra, kad Komisija kitą savaitę vyksiančiame susitikime aiškiai išdėstys Europos vertybes ir tai, ko tikimės iš Tadžikistano.

Šią vasarą ES parėmė konferenciją, kurioje kaip tik buvo kalbama apie teisinės valstybės Tadžikistane stiprinimą ir kurioje dalyvavo mokslinių tyrimų pasaulio, pilietinės visuomenės, nevyriausybinių organizacijų atstovai, užsienio ekspertai, taip pat daug atstovų iš pačios Tadžikistano valdžios institucijų. Konferencijoje pabrėžta būtinybė didinti teisės institucijų nepriklausomumą ir stiprinti teisinę valstybę.

H. Hautala iškėlė klausimą dėl vandens išteklių. Šis klausimas labai svarbus regionui. ES remia daug tvarios plėtros projektų, susijusių su hidroelektrinėmis. Šie projektai turi būti grindžiami mokslo tyrimais, turėti regioninę perspektyvą, juos įgyvendinant taip pat būtina atsižvelgti į esamus konkrečius poreikius.

J. W. Zemke minėjo sienų valdymo klausimą. Šis klausimas labai svarbus. ES parėmė regioną apytikriai 66 mln. EUR suma, skirta laikotarpiui iki 2010 m., o kitam trejų metų laikotarpiui numatyta skirti 70 mln. EUR. Ši parama, be abejonės, bus panaudota ne tik stiprinant sienų valdymą ir apsaugą, bet taip pat mokant muitinės ir policijos pareigūnus. Esu tikra, kad Komisija prie šio klausimo vėliau dar grįš.

Apibendrinant galima pasakyti, kad Tadžikistane ir visame regione yra daug didžiulių ir sudėtingų problemų. Tunelio gale šviesą jau galima matyti, bet sumenkinti problemų neturėtume. Labai džiaugiuosi, kad šie rūmai vieningai vertina partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymą kaip svarbų žingsnį. Sudarę šį susitarimą, turėsime geresnę priemonę, kurią galėsime panaudoti stiprindami stabilumą ir sprenddami visas minėtas problemas, taip pat vesdami aktyvų dialogą su šalimi dėl žmogaus teisių ir demokratijos. Tai svarbus žingsnis pirmyn, užpildantis iki šiol mūsų regioninėje politikoje buvusią spragą.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – Ponia pirmininke, jau seniai esame tvirtai įsitikinę, kad ES strategija dėl Vidurio Azijos yra labai svarbi ir ji teigiamai prisidės prie Vidurio Azijos šalių saugumo, stabilumo ir klestėjimo. Kaip C. Tannock teisingai pastebėjo, Tadžikistano neturėtume palikti nuošaly. Priešingai, manau, kad turėtume palaikyti aktyvius santykius su šia skurdžiausia Vidurio Azijos šalimi.

Be abejo, mes taip pat žinome, kad yra didžiulių iššūkių, kuriuos šalis turės įveikti. Manau, tai buvo P. Arlacchim, kuris minėjo, kad Afganistanas tebėra pagrindinė šalis, kurioje pagaminama didžioji pasaulyje suvartojamo opiumo ir heroino dalis, ir žinoma visa narkotikų kontrabanda gabenama per Tadžikistaną bei kitas Vidurio Azijos šalis. Afganistane pagamintas opiumas ir heroinas pietuose išvežamas iš šalies daugiausia per Iraną ir Pakistaną, o šiauriniais maršrutais – per Turkmėniją, Uzbekistaną, Tadžikistaną ir Kazachstaną. Taigi žinome, kad tai labai svarbus klausimas. Bet taip pat matome, kad narkotikų gamyba Afganistane sumažėjo, ir dabar svarbu dirbti išvien, kad ji toliau mažėtų.

Todėl pradėjome įgyvendinti sienų valdymo programą „BOMKA“. Tai puiki programa, nes ji nukreipta prieš kontrabandos veiklą. Ji padeda šioms šalims plėtoti teisėtą prekybą, bet ji taip pat ypač naudinga kovojant su narkotikų gamyba. Pati lankiausi tose institucijose ir galiu pasakyti, kad jos puikiai tvarkosi. Taip pat organizuojame mokymą. Mokymas Europos Sąjungos programose užima svarbią vietą.

Leiskite man tarti dar porą žodžių apie žmogaus teises. Naujasis partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas suteiks priemonę, kuri padės mums šioje srityje vesti su Tadžikistanu glaudesnę dialogą, nes susitarime yra nuostata dėl žmogaus teisių. Jis suteiks mums galimybę ir priemonę diskutuoti su Tadžikistano valdžia visais su žmogaus teisėmis susijusiais klausimais, tokiais kaip vaikų darbas, moterų teisės, susirinkimų laisvė ar religijos laisvė – be abejonės, pone B. Belder, nes problemų dar yra.

Vandens išteklių klausimas taip pat buvo paminėtas. Man šios problemos jau daugelį metų žinomos. Stengėmės padėti Afganistanui ir dabar atliekame koordinatoriaus tarp Vidurio Azijos šalių vaidmenį. Esame įsitikinę, kad šią problemą reikia spręsti regiono lygmeniu atsižvelgiant į konkrečius šalių interesus ir poreikius – ir aukštesnio teritorijoje, t. y. Tadžikistane ir Kurdistane, ir žemupio teritorijoje – Uzbekistane, Turkmėnijoje ir Kazachstane. Manau, kad tik taip galima bus rasti ilgalaikį problemos sprendimą. Todėl dirbame su visomis šalimis ir šiuo atžvilgiu suplanavome kitais, 2010 metais pradėti nacionalinės politikos dialogą dėl vandens išteklių, kuriuo visi šie klausimai bus sprendžiami, ir po to, žinoma, bandysime sudaryti susitarimus.

Mano paskutinė pastaba: dabar tinkamas laikas paremti galutinį partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo ratifikavimo proceso etapą. Aktyvesnis bendradarbiavimas su Tadžikistanu remiant jums ir Parlamentui yra naudingas mūsų piliečiams. Teigiamas balsavimo rezultatas duos stiprų signalą Tadžikistanui, kad Europos Sąjunga vykdo savo įsipareigojimus pagal savo strategiją dėl Vidurio Azijos. Šis susitarimas paruoš dirvą mūsų pačių saugumui svarbiai partnerystei ir padės mums skatinti platesnio masto regioninį bendradarbiavimą, kuris yra toks svarbus Vidurio Azijos stabilumui.

Alojz Peterle, *pranešėjas*. – (SL) Norėčiau padėkoti jums visiems už jūsų dėmesingus žodžius, naujas išvalgas ir naujus akcentus. Džiaugiuosi matydamas, kad Parlamentas šiose diskusijose, kaip ir kitais atvejais, yra vieningas ir kad jūs norite išplėtoti stipresnę ir glaudesnę partnerystę su Tadžikistanu. Taip pat džiaugiuosi, kad suprantame konkrečią Tadžikistano padėtį bei ypatingą šios šalies vaidmenį regione.

Džiaugčiausi, jei mes, pvz., skirtume tiek pat dėmesio šio susitarimo įgyvendinimo stebėsenai, ir būtent tą daryti greitai turėsime galimybę. Tačiau leiskite man priminti apie Parlamento vaidmens plėtojant tokį bendradarbiavimą svarbą. Viena iš šio bendradarbiavimo priemonių bus mūsų delegacija Vidurio Azijos šalyse.

Tvirtai tikiu, kad sugebėsime rytoj didžiosios balsų daugumos sprendimu patvirtinti šį susitarimą. Kai susitarimas įsigalios, Europos Sąjunga ir Tadžikistanas turės galimybę bendradarbiauti regiono, dvišaliu ir pasaulio lygmenimis. Labai dėkoju jums už pagalbą ir bendradarbiavimą.

Pirmininkė. – Iš Užsienio reikalų komiteto gavau pasiūlymą baigti diskusijas, pateiktą pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį⁽¹⁾.

Bendros diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2009 m. rugsėjo 17 d., ketvirtadienį.

⁽¹⁾ Žr. protokolą.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Jiří Maštálka (GUE/NGL), raštu. – (CS) Palankiai vertinu visus Europos Bendrijų ir buvusios Sovietų Sąjungos šalių susitarimus, bet su sąlyga, jei šie susitarimai grindžiami lygių teisių ir abipusės naudos principu. Jei šiandien Europos Parlamento plenariniam posėdžiui pateiktame pranešime nustatoma, kad pasiūlytasis susitarimas padės sustiprinti ir įtvirtinti Europos Sąjungos poziciją Tadžikistane ir Vidurio Azijoje politiniu, ekonominiu bei komerciniu požiūriu, aš norėčiau primygtinai atkreipti jūsų dėmesį į šias mintis, kurias daugybė kitų žmonių taip pat palaiko. Susitarimas jokių būdu neturi būti vertinamas kaip galima priemonė siekti ES karinio buvimo svarstomame regione. Neabejotinai būtina plėtoti Europos Sąjungą kaip taikos projektą, nepuoselėjant jokių supervalstybės ar karinių siekių. Terorizmui paskelbtas karas svarstomame regione negali būti vykdomas nebendradarbiaujant su Rusija ir kitomis kaimyninėmis valstybėmis. Paskutinis, bet ne mažiau svarbus dalykas, kurį norėčiau pabrėžti, yra tas, kad žaliavų gavybos ir naudojimo klausimas turi būti sprendžiamas vadovaujantis visiškos lygybės ir abipusės naudos principu.

PIRMININKAVO: R. ANGELILLI

Pirmininko pavaduotoja

14. Naujas reglamentas dėl vizų Balkanų valstybėms (Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Juodkalnija ir Serbija) (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl naujo reglamento dėl vizų Balkanų valstybėms (Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Juodkalnija ir Serbija).

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, džiaugiuosi galimybe aptarti su jumis dar vieną klausimą, prie kurio taip skubiai perėjome, šį kartą susijusį su kitu geografiniu regionu – klausimą dėl galimybių liberalizuoti vizų režimą kai kurioms Balkanų regiono šalims. Puiku, kad Europos Parlamentas ėmėsi spręsti šį klausimą taip anksti, tik pradėjęs kadenciją. Tai rodo, kaip mums visiems svarbu priartinti Vakarų Balkanų žemes prie Europos Sąjungos. Esami Balkanų regiono ryšiai su Europos Sąjunga šio regiono piliečiams neabejotinai yra labiausiai rūpimas klausimas.

Vizų režimo liberalizavimas pirmiausia suteiks galimybę žmonėms laisviau judėti visoje Europoje ir labiau atvers visuomenes. Daugybė šiame regione gyvenančių žmonių, ypač jaunimas, niekada nesilankė Vakarų Europoje, ir savaime aišku, kad liberalizavus vizų režimą jiems atsivers daug galimybių užmegzti ryšius bei plėtoti mainus. Tai tikra šios iniciatyvos vertė.

2007 m. ES pradėjo procesą, kurio tikslas – panaikinti vizos reikalavimus Vakarų Balkanų šalims. Yra du šio proceso aspektai: pačios šalys turi padaryti nemažą pažangą, t. y. užtikrinti dokumentacijos patikimumą, imigracijos srityje priimti tinkamesnius teisės aktus, pagerinti padėtį mažumų teisių srityje ir pirmiausia kovoti su korupcija bei organizuotu nusikalstamumu. Už tai ES pasiūlytą galimybę keliauti be vizų. Vizų režimas buvo supaprastintas 2008 m. sausio mėn. ir tai buvo susiję su išipareigojimais minėtose srityse. Tačiau tik tikras vizų režimo liberalizavimas leis panaikinti dėl vizų režimo išipareigojimų esančias ekonomines ir biurokratinės kliūtis.

Vakarų Balkanų piliečiams taikomų vizų reikalavimų liberalizavimas yra svarbi priemonė, padėsianti mums sustiprinti Europos Sąjungos ryšius su šiuo regionu. Galime tikėtis, kad vizų režimo liberalizavimas paskatins regione europinio požiūrio plitimą ir vyriausybių, ir piliečių lygmeniu, nes jis rodo, kad Europos integracijos procesas yra iš tikrųjų naudingas. Kita vertus, tolesnė izoliacija sustiprintų atskirties jausmą ir užkirstų kelią keitimuisi idėjomis, ir – o tai būtų blogiausia – galėtų paskatinti ribotą nacionalizmą.

Be abejo, siekiame visiškai priešingo tikslo: siekiame atverti ES, suteikti galimybę regiono šalims dalyvauti Bendrijos programose, palengvinti žmonėms galimybę užmegzti ir palaikyti ryšius, taip pat skatinti plėtrą bei mainus tarp Vakarų Balkanų regiono ir ES šalių. Ne mažiau svarbu ir tai, kad vizų režimo liberalizavimas sukurs naujų galimybių prekybai, pramonei bei technologijų perdavimui. Tai labai svarbūs ekonomikos krizės sukeltų padarinių švelninimo elementai.

Taigi Komisijos pasiūlymas, pateiktas liepos 15 d., labai sveikintinas. Siūloma pirmiausia panaikinti vizas Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, Juodkalnijos ir Serbijos piliečiams, turintiems biometrinius pasus. Planuojama, kad bevizis režimas šioms piliečiams įsigalios 2010 m. sausio 1 d., o vėliau vizos bus panaikintos ir kitoms šalims, kai tik šios įvykdys būtinąsias sąlygas. Komisijos vertinimu, šios trys šalys – Serbija, Juodkalnija ir Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija – apskritai jau atitinka vizų režimo

liberalizavimo būtinąsias sąlygas. Serbijos ir Juodkalnijos atitiktis šiems reikalavimams vertinimas tebevyksta ir tikimės, kad iki šių metų rudens turėsime Komisijos patvirtinimą, kad visos sąlygos įvykdytos ir kad galime imtis kito žingsnio.

Turiu pabrėžti, kad daugelis sąlygų, kurias nustatėme vizų režimo liberalizavimui, tokios kaip policijos sistemos reforma ir kova su korupcija, taip pat padės šalims pasirengimo ES narystei darbe ir taip sukurs padėtį, kai kiekvienas laimi teisės normų suderinimo požiūriu. Tai taip pat geras pavyzdys, kaip sąlyginumo principas gali veikti Vakarų Balkanuose.

Albanija bei Bosnija ir Hercegovina nebus įtrauktos į šį pirmąjį sprendimą dėl vizų panaikinimo, bet šios šalys nebus paliktos bėdoje. Žinau, kad šis klausimas rūpi daugeliui šiuose rėmuose. Tai tik laiko klausimas – Komisija įtrauks jas į savo gaires tada, kai šios šalys taip pat įvykdys būtinąsias sąlygas. Kad procesas galėtų būti užbaigtas kuo greičiau, mes ir toliau pabrėžtinai remsime ir skatinsime Albaniją bei Bosniją ir Hercegoviną daryti pažangą įgyvendinant likusias sąlygas. Tikiuosi, kad šios šalys ateityje taip pat galės džiaugtis vizų režimo liberalizavimo teikiama nauda.

ES daro viską, ką gali, kad padėtų šioms šalims įgyvendinti joms nustatytus tikslus, pirmiausia teisinės valstybės srityje.

Kosovo atžvilgiu Komisijos pasiūlymas lieka nepakitęs. Šiai šaliai vizų režimas kurį laiką dar galios. Ateityje turėsime apsvastyti, kaip geriau išspręsti vizų klausimą, kad Kosovo piliečiams būtų suteiktos tokios pačios teisės kaip ir kitiems regione. Dėl Kosovo laukiame iš Komisijos komunikato su pasiūlymais, kaip galima būtų paskatinti glaudesnę bendradarbiavimą ir ryšius su Kosovu. Šį komunikatą tikimės gauti spalio mėn.

Taryba tik pradėjo diskutuoti dėl Komisijos pasiūlymo, bet pirmininkaujanti valstybė dės daug pastangų, kad susitarimas būtų pasiektas kuo greičiau. Džiaugiamės tuo, kad Europos Parlamentas parodė didelį susidomėjimą šiuo pasiūlymu, ir tuo, kad pirminės diskusijos jau vyksta jūsų komitetuose. Šis pasiūlymas nepaprastai svarbus politiniu požiūriu ir esu tikra, kad dėl galutinio tikslo – kuo skubiau tinkamai užbaigti šį procesą, kad vizų režimo liberalizavimas kuo greičiau taptų tikrove – sutariame.

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Ponia pirmininke, norėčiau padėkoti ministrei, poniai C. Malmström, už viską, ką mums papasakojo ir ką aš pasistengsiu patvirtinti Komisijos vardu.

Liepos 15 d. Komisija pasiūlė panaikinti trumpalaikes vizas Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, Juodkalnijos ir Serbijos piliečiams. Kaip pabrėžėte, ponie ministre, tai, be abejo, istorinis mūsų santykių su Vakarų Balkanais momentas.

Šis pasiūlymas dėl vizų panaikinimo grindžiamas pažanga teisingumo ir vidaus reikalų srityse, padaryta per pastaruosius šešerius metus įgyvendinant 2003 m. Salonikuose priimtus įsipareigojimus.

Komisijos pasiūlymas buvo pateiktas Tarybai. Valstybės narės remia principą, kurį siūlo Komisija, ir patvirtina savo pasirengimą dirbti glaudžiai bendradarbiaudamos su Europos Parlamentu, kad būtų užtikrintas oficialus teksto priėmimas per jūsų valstybės, ponie ministre, pirmininkavimo Tarybai kadenciją.

Dėkoju Europos Parlamentui, kad paskyrė Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete pranešėjus ir nustatė orientacinį tvarkaraštį, pagal kurį planuojate pateikti pranešimą rugsėjo mėn. pabaigoje, spalio mėn. dėl šio pranešimo balsuoti Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete, o po to lapkričio mėn. – plenariniame posėdyje. Iš esmės siekiama, kad bevizis režimas Makedonijos, Serbijos ir Juodkalnijos piliečiams įsigaliotų 2010 m. sausio 1 d.

Komisijos pasiūlymas grindžiamas dialogo, pradėto su penkiomis Vakarų Balkanų šalimis pirmąjį 2008 m. pusmetį, rezultatais. Parengti veiksmų planai, apimantys kriterijus, kurių realizavimas susijęs su struktūrinių reformų įgyvendinimu svarbiausioje srityje, žymimoje raidėmis TLS, reiškiančiomis teisingumą, laisvę ir saugumą. Šis metodas pasitvirtino kaip labai svarbi paskata regiono šalims daryti pažangą įgyvendinant reformas, pirmiausia reformas, susijusias su dokumentų saugumu, sienų apsaugos stiprinimu įvedant biometrinius pasus ir tapatybės korteles, su nacionaline migracijos politika, taip pat su viešosios tvarkos ir saugumo politika, apimančia kovą su korupcija, prekyba žmonėmis, organizuotu nusikalstamumu ir galiausiai, žinoma, žmogaus teises, taigi ir pilietybės klausimus.

Išnagrinėję šias ataskaitas galime teigti, kad Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija atitinka visus kriterijus, nustatytus jai nustatytame veiksmų plane.

Juodkalnija ir Serbija taip pat padarė labai didelę pažangą. Tačiau Serbija dar neįgyvendino kai kurių sąlygų, pirmiausia dėl Kosovo gyventojų ir užsienyje gyvenančių Kosovo kilmės asmenų, norinčių gauti Serbijos biometrinį pasą, tapatybės dokumentų patikrinimo.

Antroji sąlyga, kurią Serbija turi įgyvendinti – sienų su Kosovu apsauga ir bendradarbiavimas su misija „EULEX“, o trečioji – nacionalinės strategijos dėl migracijos parengimas.

Dėl Juodkalnijos. Turi būti rastas ilgalaikis sprendimas dėl persikėlėlių. Dar turi būti imtasi priemonių, kad šalyje įsigaliotų įstatymas dėl užsieniečių, taip pat priemonių, kuriomis stiprinamas administracinis pajėgumas veiksmingiau kovoti su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu.

Štai tokia padėtis šiose trijose šalyse.

Nepaisant labai didelės pažangos, padarytos per pastaruosius kelis mėnesius, Bosnija ir Albanija dar nesugebėjo užbaigti būtinųjų reformų, reikalaujamų gairėse dėl vizų panaikinimo. Taigi remdamasi šia analize, Komisija, atsakydama į 2009 m. birželio mėn. ES Bendrųjų reikalų tarybos pateiktą kvietimą, pasiūlė panaikinti vizas Makedonijos, Juodkalnijos ir Serbijos gyventojams. Serbijos atveju asmenims, gyvenantiems Kosove, ar Kosovo kilmės asmenims, gyvenantiems užsienyje ir turintiems centrinės valdžios Belgrade išduotą Serbijos pasą, vizų liberalizavimas nebus taikomas ir jiems reikės gauti vizą. Iš tikrųjų, nuo 1999 m. Serbija nesugebėjo užtikrinti asmenų iš Kosovo tapatybės dokumentų patikrinimo. Komisija atsižvelgė į tai, kad šie žmonės gali kelti pavojų Bendrijos saugumui, taip pat į tai, kad iki šiol su Kosovu nebuvo dialogo dėl vizų režimo liberalizavimo.

Taigi sprendimas įtraukti kai kurias šalis į šį vizų režimo liberalizavimo procesą grindžiamas kiekvienos atskiros šalies nuopelnais įgyvendinant šiame liberalizavimo proceso plane nustatytus reikalavimus.

Dėl Serbijos ir Juodkalnijos. Atidžiai stebėsime priemones, kurių šios abi šalys ėmėsi siekdamas visapusiškai įgyvendinti joms keliamus reikalavimus. Dėl Albanijos ir Hercegovinos jau padaryta pažanga. Komisija įsitikinusi, kad šios abi šalys artimiausioje ateityje sugebės įgyvendinti visus joms keliamus reikalavimus. Spalio mėn. šių šalių valdžia pateiks Komisijai papildomą informaciją apie pastaraisiais mėnesiais padarytą pažangą. Remiantis šia informacija, kitų metų pradžioje į šias šalis bus nusiųstos vertinimo misijos, o po to Komisija parengs naujas vertinimo ataskaitas, kurios bus aptartos su valstybėmis narėmis. Komisija tikisi, kad po to ji galės pasiūlyti panaikinti vizų režimą 2010 m.

Pagal galiojančią tvarką pasiūlymas bus aptartas Taryboje, o Europos Parlamento bus paprašyta pateikti savo nuomonę. Todėl oficialus teksto priėmimas Šengeno erdvės šalių daugumos sprendimu turėtų įvykti pirmininkaujant Švedijai, kuri leis, kad bevizis režimas šiems žmonėms įsigaliotų 2010 m. sausio mėn. Kaip sakėte, ponios ministrė, visa tai reiškia galimybę šių Balkanų šalių piliečiams, ypač jaunimui, aktyviau dalyvauti Europos gyvenime bei integruotis į jį. Manome, kad visa tai labai naudinga ir šioms šalims, ir mūsų Europai.

Tai tiek. Štai tokios mintys, kuriomis norėjau pasidalyti išklauses puikių Tarybos Pirmininkės pastabų.

Manfred Weber, PPE frakcijos vardu. – (DE) Ponia pirmininke, ponios Tarybos Pirmininke, pone Komisijos nary, Vakarų Balkanams reikia Europos, o mums, europiečiams, reikia stabilumo Vakarų Balkanuose. Vakarų Balkanai yra centrinė Europos dalis ir turime padaryti viską, ką galime, kad ši svarbi dalis vėl būtų grąžinta Europai. Todėl šie pasiūlymai tinkami.

Buvome supažindinti su šio regiono tikrove, slegiančiais ilgomis eilėmis vizų išdavimo skyriuose, jaunimu, neturinčiu galimybės teikti prašymų dėl leidimo išvykti iš šalies ir pamatyti, kaip gyvena Europa. Daugelis žmonių šiame regione jaučiasi kaip kalėjime, neturintys jokių ryšių su išorės pasauliu. Mano frakcijoje visi norime padaryti tam galą ir D. Pack, A. M. Bildt bei B. Posselt šiuo klausimu labai atsidavę dirba. Visi tvirtai pasisakome už tai.

Nerimą mums kelia tai, kad dėl nevienodo elgesio su šio regiono šalimis Vakarų Balkanuose gali atsirasti separatistinių judėjimų ir susiformuoti skirtingos piliečių klasės, o tai, be abejo, sukeltų problemų. Tačiau Europos Sąjungos piliečiai savo ruožtu tikisi saugumo. Tai reiškia, kad reikalavimai, kuriuos Komisijos narys J. Barrot čia šiandien apibrėžė, būtent saugumo reikalavimai dėl policijos bendradarbiavimo kovojant su neteisėta bei ekonomine imigracija ir reikalavimai dėl biometrinių duomenų, yra, kaip susitarta, būtinieji reikalavimai, kitaip tariant, žaidimo taisyklės. Mūsų piliečiai tikisi, kad šių taisyklių bus laikomasi.

Iš to išplaukia mano antroji mintis: dėl bevizio režimo užsienio politikoje negali būti jokių nuolaidų. Neturėtume šioms šalims suteikti neribotą veiksmų laisvę. Žaidimo taisyklės aiškios ir kiekviena šalis, kuri

jų laikosi, turi visas galimybes džiaugtis beviziu režimu. Spaudimas valstybėms, iki šiol nesugebėjusioms pagerinti savo standartų nepaisant ES pagalbos, neturėtų mažėti.

Štai tie du flangai, kuriuos mes Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijoje laikome esant tinkamus. Pasitikime Europos Komisijos atliktu įvertinimu, todėl galime pritarti šiam žingsniui.

Kristian Vigenin, *S&D frakcijos vardu*. – (BG) Ponia pirmininke, ponio Tarybos Pirmininke, pone Komisijos nary, mes, žinoma, remiame Komisijos pasiūlymus, nes jie žymi labai svarbų žingsnį ką tik minėtoms trimis šio regiono šalims, kurioms nuo 2010 m. sausio 1 d. bus taikomas bevizis režimas.

Atstovauju šaliai ir kartais, kuri entuziastingai priėmė sprendimą dėl vizų režimo panaikinimo dar šaliai netapus Europos Sąjungos nare. Taip pat norėčiau pasakyti, kad tai yra pirmasis ir svarbiausias ženklas, bylojantis apie tai, kad reikalai iš tikrųjų krypsta teisinga linkme ir kad vieną dieną galutinė šių šalių paskirties vieta bus Europos Sąjunga.

Tačiau negaliu susilaikyti neišreiškęs savo nustebimo dėl Komisijos pernelyg administracinio požiūrio į šį reikalą. Nors techniniai klausimai yra svarbūs, tai yra atitiktis taikomiems kriterijams yra būtina ir šalys, norinčios tapti Europos Sąjungos dalimi, turėdamos su ja bevizį režimą, privalo įvykdyti būtinąsias sąlygas, Komisijos sprendimo neįtraukti Albanijos bei Bosnijos ir Hercegovinos į vizų režimo liberalizavimo procesą kai kuriais atžvilgiais neįmanoma suprasti. Juo neatsižvelgta į šio klausimo opumą šiame regione. Europos Komisija nepakankamai įvertino, kokią įtaką šis jos sprendimas gali turėti regiono šalių santykiams ir kaip jį priims šio regiono eiliniai piliečiai.

Todėl manau, kad Europos Komisija turėtų persvarstyti savo sprendimą įtraukdama į jį Albaniją bei Bosniją ir Hercegoviną ir nustatydama tikslų tvarkaraštį, kuriame būtų nurodytos datos, kada šioms šalims galėtų būti panaikintas vizų režimas joms įvykdžius konkrečias sąlygas.

Šiuo atžvilgiu klausimas dėl Kosovo gyventojų yra ypač delikatus. Todėl klausiamo: kada Europos Komisija ketina pradėti dialogą dėl vizų su Kosovu ir ar Komisija apsvaistė, kokios bus delsimo pradėti šį dialogą pasekmės Kosovo stabilumo požiūriu?

Sarah Ludford, *ALDE frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, ALDE frakcija tvirtai ir nuosekliai remia ES sienų atvėrimą visoms Vakarų Balkanų šalims. Siekiame parengti jų piliečius prisijungti prie laisvo judėjimo erdvės, turinčios vieną bendrą rinką ir bendras vertybes.

Trumpalaikių kelionių laisvė yra svarbi šio parengimo dalis. Komisija ir Taryba, be abejonės, to taip pat siekia, tad kodėl gi Komisija pateikė tokį neapgalvotą ir tokį nesantaiką kurstantį pasiūlymą?

Liberalų frakcija, žinoma, nenori apskritai sumenkinti šalims taikomo spaudimo reikalaujant, kad šios užtikrintų griežtus pasų, sienų apsaugos ir teisinės valstybės standartus, svarbos, bet tai turi būti daroma vadovaujantis teisingumo principu, nuosekliai ir veiksmingai. Negalima teigti, kad šiuo metu nuo šių principų nenukrypstama. Pvz., į liepos mėn. pateiktą pasiūlymą įtrauktos Serbija ir Juodkalnija, nors pasiūlymo pateikimo metu jos neatitiko būtinųjų kriterijų, tačiau tikimasi, kad ateityje šiuos kriterijus jos atitiks. Dar keliamas reikalavimas dėl biometrinių pasų, kurių Bosnijoje, beje, šiuo metu jau išduota 40 000, bet kroatams, kuriems jau kurį laiką galioja bevizis režimas, toks reikalavimas nebuvo keliamas.

Sakome, kad stabilizacijos ir asociacijos susitarimas su Serbija negali judėti pirmyn, kol R. Mladičius tebesislapsto, nes tai byloja apie saugumo tarnybų negebėjimą kontroliuoti padėtis. Bet priimančiam sprendimą dėl vizų režimo panaikinimo šiai šaliai laikoma, kad ši atitinka 3 grupės reikalavimus: reikalavimus dėl viešosios tvarkos ir saugumo – tai akivaizdi prieštara.

Jei norime, kad Bosnija ir Albanija darytų pažangą siekdamas atitikti taikomus kriterijus, jos turėtų būti įtrauktos į teisinę šio pasiūlyto reglamento taikymo sritį, bet nustačius sąlygą, kad bevizis režimas šiai šaliai įsigalios tik tada, kai Komisija patvirtins šios šalies atitikties deklaraciją – iš esmės tą patį Komisiją šį rudenį turi padaryti dėl Serbijos ir Juodkalnijos.

Tolesnis delsimas įtraukti į šį procesą Bosniją ir Albaniją bei visiškas atsisakymas įtraukti Kosovą turės labai žalingų ir nesantaiką kurstančių padarinių, nes tai paskatins žmones siekti gauti Kroatijos, Serbijos ar kosovarų atvejais, Makedonijos pasus ir pakenks Bosnijos, ir ypač Kosovo, vientisumui bei valdymui. Negaliu patikėti, kad Komisija ir Taryba ketina eiti šiuo netinkamu keliu.

Marije Cornelissen, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, pritariu vizų režimo liberalizavimui, taip pat pritariu tam, kad vizų režimo liberalizavimui būtų taikomi tam tikri kriterijai, bet dar labiau man rūpi stabilumas ir taika Vakarų Balkanų regione.

Kaip, jūsų nuomone, jausis Bosnijos musulmonai, ypač jaunimas, matydami, kaip jų tėvynainiai kroatai ir serbai, turėdami dvejopus pasus, keliauja į ES šalis praleisti savaitgalį? Ar iš tiesų norime pasinaudoti galimybe pakurstyti nacionalistinius jausmus ir padidinti nesantaiką šalyje, kur stabilumas dar yra labai trapus? Ir kokių tikslų? Atitiktis kriterijams požiūriu Bosnija ir Hercegovina iš tikrųjų ne taip daug atsilieka nuo Serbijos. Šiose šalyse jau išduodami biometriniai pasai, panaši pažanga padaryta įgyvendinant ir kitus atitiktis reikalavimus.

Todėl primygtinai prašau įtraukti Bosniją ir Hercegoviną į pasiūlytąjį reglamentą šių šalių gyventojų, kurie labai sunkiai dirba siekdami sukurti geresnę ateitį ir kurių atmintyje prisiminimai apie karo baisumus dar labai gyvi, labui.

Ryszard Czarnecki, *ECR frakcijos vardu*. – (PL) Labai džiaugiuosi, kad šiandien Tarybos vardu čia kalbėjo visai neseniai mūsų kolege buvusi ministrė Cecilia Malmström. Šie rūmai daug prarado netekę jos, bet dėl to Tarybai pirmininkaujant čia Švedijai neabejotinai pasisekė. Norėčiau pasakyti švediškai „tack“ – „ačiū“ – už jos kalbą, kuri mano gimtąją lenkų kalbą reiškia „taip“ – būtent šis žodis tinka apibūdinti jos kalbą, nes visiškai sutinku su tuo, apie ką ji mums šiandien kalbėjo Tarybos vardu, nors turiu trumpų, bet svarbių pastabų.

Pirma, labai nenorėčiau, kad ši tinkama Tarybos iniciatyva, kurią parėmė Komisija, būtų – kalbėjime tiesiai – tam tikra alternatyva greitam Serbijos, Makedonijos ir Juodkalnijos priėmimui į ES. Europinės ateities laukia šių šalių visuomenės, kurios nusipelnė jos. Manau, kad vizų reikalavimo panaikinimas šioms šalims neturėtų būti šių šalių greito įstojimo į ES perspektyvos pakaitas.

Antra, manau, kad Bosnijos ir Hercegovinos, Albanijos ir Kosovo žmonės taip pat nusipelnė, kad bevizis režimas jiems būtų nustatytas kuo greičiau. Šiuo atžvilgiu turime nuolat rodyti jiems šią neabejotiną Europinę perspektyvą.

Nikolaos Chountis, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (EL) Ponia pirmininke, kalbėdamas Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų vardu noriu pasakyti, kad manome, jog pasiūlymas panaikinti vizas Serbijos, Juodkalnijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams, kurie turi biometrinius pasus, yra žingsnis teisinga kryptimi įgyvendinant Europos Sąjungos įsipareigojimą suteikti šio regiono žmonėms galimybę planuoti savo keliones nesirūpinant viza ir laisvai keliauti po visą Europą.

Turiu pabrėžti, kad Vakarų Balkanai yra traumuotas regionas, neseniai patyręs karą ir pilietinį konfliktą, dėl kurių atsakomybė tenka Europos Sąjungai ir kai kurioms valstybėms narėms. Šio regiono žaizdos gyja lėtai. Todėl manome, kad vizų panaikinimas visų šių šalių gyventojams yra labai svarbus žingsnis, suteikiantis jiems galimybę bendrauti su visos Europos tautomis.

Tačiau negaliu nepaminėti sąlygų, dėl kurių, jei teisingai supratau, atsiranda tam tikras netikrumas, ar Taryba spalio mėn. patvirtins sprendimą dėl bevizio režimo įsigaliojimo Juodkalnijai ir Serbijai.

Pirma, Kosovui, kuriam, jei neklystu, galioja Saugumo Tarybos rezoliucija Nr. 1244, ir ypač serbų mažumai, gyvenančiai atokiame kaime, geografiniame kalėjime, iš esmės atsisakoma suteikti galimybę laisvai bendrauti. Dviguba bėda: neleidžiame jiems keliauti nei savo pačių šalyje, nei Europos Sąjungos šalyse.

Antra, turiu daug abejonių dėl to, ar kai kurios sąlygos, kurias keliame Serbijai ir Juodkalnijai, iš tiesų susijusios su šiuo konkrečiu reikalu, o ne keliamos siekiant visai kitų politinių tikslų. Todėl manau, kad vizų režimas Juodkalnijai, Serbijai ir kitoms Vakarų Balkanų šalims turėtų būti panaikintas spalio mėn.

Athanasios Plevris, *EFD frakcijos vardu*. – (EL) Ponia pirmininke, pirma, taika ir stabilumu Vakarų Balkanuose, be abejonės, suinteresuota visa Europa ir, žinoma, mano šalis, Graikija, kuri yra tuo net dar labiau suinteresuota, bet tai visiškai logiška, nes su kai kuriomis iš šių šalių turime bendrą sieną, todėl manome, kad kryptis, kuria einate, yra teisinga.

Tačiau norėčiau atskirai pakalbėti apie Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją. Skopjės Vyriausybė vienos Europos Sąjungos valstybės narės, būtent Graikijos, atžvilgiu demonstruoja ekstremalų nacionalizmą: platina žemėlapius, kuriuose dalis Graikijos, Makedonija, taip pat Salonikai ir daugelis kitų miestų vaizduojami kaip okupuota teritorija, taip iš esmės sleisdama mintį, kad šios žemės, kurias Graikija tariamai okupavo, turėtų būti išlaisvintos.

Nenoriu įvardyti teritorijos, kurios atžvilgiu tokia propaganda skleidžiama, galbūt esate jai abejingi, bet graikams tai labai jautrus klausimas. Tačiau, be abejonės, privalote suprasti, kad negalime grįžti prie nacionalizmo ir jo skatinimo šiose šalyse darydami žalą kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Ponia pirmininke, ketinimas Serbijai, Makedonijai ir Juodkalnijai panaikinti vizų reikalavimus byloja apie tai, kad šių šalių pastangos įgyvendinant reformas neabejotinai duoda vaisingų rezultatų. Tačiau praėjus dešimčiai metų po konflikto randai dar yra labai gilūs ir priešiškas viduje dar verda. Be abejonės, tai susiję su tuo, kad Albanija, Kosovas ir Bosnija – šalys, kurios šį kartą nebuvo įtrauktos – jaučiasi nuskriaustos. Akivaizdu, kad šių šalių gyventojai labiau linkę griebtis senojo antagonizmo užuot paklausę savęs, ką jų kaimynėms pavyko padaryti geriau ir ką jie patys galėtų padaryti, kad vizų režimas jiems būtų panaikintas. Bet kuriuo atveju Serbijai netrukus turėtų būti suteiktas šalies kandidatės statusas, nes ji juda link narystės pagal keletą rodiklių.

Tačiau žaizdos dar anaipol neužgijo ir kiekviena priemonė, kurios imasi ES, yra vertinama atitinkamai. Todėl turime geriau informuoti apie savo sprendimų motyvus, kartu duodami Albanijai, Kosovui ir Bosnijai aiškiai suprasti, kad joms dar būtina labai pasistengti vienodu tempu judėti link narystės. Bet kuriuo atveju taika Balkanų regione, prie ES slenkščio, tapo daug svarbesniu klausimu nei Turkijos stojimas į ES, kuris taip karštai ginamas iš daugelio pusių.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Ponia pirmininke, šiandien mes, EPP frakcija, sakome Bosnijos, Albanijos ir Serbijos žmonėms: esate neužmiršti, mes jūsų nepalikome. Taip pat sakome, ypač Sarajevo gyventojams, kad suprantame jų nusivylimą. Tačiau taip pat sakome Europos Sąjungos piliečiams, kad nenukrypsime nuo savo reikalavimų. Visiems turi galioti vienodos taisyklės. Mūsų piliečių saugumas mums rūpi.

Bosnijos ir Hercegovinos valdžiai pirmiausia sakome: priimkite atsakomybę, sutvarkykite savo namus ir atlikite namų darbą. Vertiname pažangą, kurią pastaruoju metu padarėte. Prašysime Komisijos toliau jus remti, bet jei ir išmokau kokią pamoką per šešerius karo ir taikos Balkanuose metus – patikėkite, šis klausimas labai artimas mano širdžiai – tai būtent tai, kad aukos, kaltinimai ir atpirkimo ožių ieškojimas priklausio praeičiai.

Tai europinės integracijos klausimas. Turime į tai žiūrėti iš europinės perspektyvos, kaip Cecilia Malmström sakė, ir geriausias būdas pradėti keistis, kas yra būtina siekiant atsikratyti priklausomybės ir nebebūti aukomis – suimti šalies valdymą į savo rankas ir pradėti įgyvendinti reformas, susijusias su vizų režimo panaikinimu, nes bet kuriuo atveju jos yra būtinos.

Tikiuosi, galime susitarti dėl aiškos žinios regiono šalių valdžiai, kad remsime jas, bet nestatysime savo piliečių saugumo į pavojų – jos privalo priimti savo atsakomybės dalį.

Manau turėtume paremti Komisijos pasiūlymą, o tiems, kurie mano, kad šis sprendimas gali turėti destabilizuojantį poveikį, norėčiau pasakyti, kad stabilumą užtikrins europinė integracija. Labai blogai, kad pasai išduodami Zagrebe ir Belgrade, be abejonės, turėtume jų išdavimą kuo labiau apriboti, bet negalime taikyti skirtingų taisyklių Bosnijos žmonėms. Jiems tai nebūtų naudinga.

Mes, kaip Parlamentas, galime pasistengti paspartinti šį procesą ir priimti sprendimą, eiti tokios politikos keliu, kad Taryba galėtų priimti sprendimą šiais metais.

Tanja Fajon (S&D). – (SL) Kaip jums turbūt žinoma, esu Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešėja vizų režimo liberalizavimo Vakarų Balkanų šalims klausimu.

Liepos mėn. Europos Komisija pateikė mums pasiūlymą, kuriame ji rekomendavo panaikinti vizos reikalavimus Serbijos, Makedonijos ir Juodkalnijos piliečiams. Makedonija jau įvykdė savo įsipareigojimus, o iš Juodkalnijos ir Serbijos reikalaujama kuo skubiau įvykdyti likusias sąlygas.

Nors labai džiaugiuosi Komisijos pasiūlymu ir vertinu jo reiklų pobūdį, mane nuvylė tai, kad šiame dokumente visiškai praleistos likusios šalys net nepateikiant joms jokio tvarkaraščio.

Bosnijai ir Hercegovinai bei Albanijai nustatytos aiškos gairės dėl vizų reikalavimo panaikinimo ir visi žinome, kokias sąlygas šios šalys turi įvykdyti, kad bevizis režimas joms galėtų būti nustatytas. Ypač Bosnija ir Hercegovina šią vasarą šiuo atžvilgiu padarė didelę pažangą, sprendžiant iš ataskaitų, kurias parengė nepriklausomos organizacijos.

Sprendimas neįtraukti Bosnijos ir Hercegovinos bei Albanijos pirmiausia yra techninis sprendimas. Mums puikiai žinoma, kad net geriausi techniniai sprendimai gali turėti svarbių politinių pasekmių. Reikalas tas, kad vizų liberalizavimo proceso nuošaly buvo palikti būtent bosniai.

Visi privalome prisiminti savo atsakomybės dalį už šio proceso įgyvendinimą, nes šis procesas yra būtina taikos ir stabilumo Vakarų Balkanų regione sąlyga. Mes taip pat būtinai turime apsvarstyti galimybę pradėti dialogą dėl vizų režimo su Kosovu, nes toks dialogas padės šiai šaliai toliau įgyvendinti struktūrines reformas.

Ponios ir ponai, negalime sau leisti stabdyti vizų reikalavimo panaikinimo visoms Vakarų Balkanų šalims, turinčioms aiškią europinę perspektyvą, proceso. Negalime žiūrėti į vizų režimo liberalizavimą Vakarų Balkanuose kaip į smagų dėlionės žaidimą. Juk kalbama apie žmones, jų gyvenimo kokybę ir judumą, taip pat apie kuo glaudesnio bendradarbiavimo, ypač ekonomikos srityje, skatinimą.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Sveikinu Makedoniją ir tikiuosi, kad Juodkalnija ir Serbija taip pat pasieks šį etapą. Tai būtų naudinga visoms šioms trimis šalims, taip pat visam Vakarų Balkanų regionui.

Tačiau Bosnija, deja, nebuvo įtraukta į šį paketą. Bosnijos atveju dedamos pastangos buvo nepakankamos ir ne visai sėkmingos ir sakydamas tą turiu galvoje ir mūsų, ir pačios šalies pastangas. Pagrindinė kliūtis, stabdanti pažangą Bosnijoje, yra psichologinė būsena, bejėgiškumo jausmas, kaustantis šios šalies žmones ir institucijas. Bosniai yra vieninteliai žmonės Bosnijoje, kuriems neleista laisvai keliauti po Europą. Jie neturi kitos šalies, į kurią galėtų persikelti, todėl atsidūrė gete. Jie yra vienintelė Bosnijos tauta, negalinti puoselėti svajonių turėti dvigubą pilietybę. Jų padėtis žeminanti. Jie jaučiasi apleisti, sumenkinti ir nubausti Europos Sąjungos.

Bosnijos ir Hercegovinos valstybei privalome suteikti politinę paramą, kad ji pati būtų pajėgi padėti sau ir savo piliečiams. Europos Sąjunga taip pat atsakinga už padėtį Bosnijoje ir šio regiono stabilumą. Ši atsakomybė tenka Tarybai, Komisijai ir Parlamentui.

Bosnijai labai nedaug trūksta, kad jai galėtų būti panaikinti vizos reikalavimai. Vienintelė kliūtis, kurią dar reikia pašalinti – tai priešiškas, glūdintis mūsų ir jų galvose. Tarp mūsų ir jų kyla siena – aukštesnė nei Berlyno siena. Tad nugriaukime ją ir padėkime Bosnijai gauti bevizį režimą įtraukdami ją į šį paketą dabar, kaip galima greičiau, kad ji galėtų judėti pirmyn kartu su kitomis šio regiono šalimis.

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – (DE) Ponia pirmininke, ponias C. Malmström, pone Komisijos nary, mes, žalieji, be abejo, džiaugiamės dėl vizų režimo liberalizavimo Juodkalnijai, Makedonijai ir Serbijai. To pastaraisiais metais labai aktyviai siekiau dar būdama Austrijos nacionalinės asamblėjos narė. Tai svarbus žingsnis einant link svajonės turėti vieningą ir taikią Europą įgyvendinimo.

Tačiau kelyje, kuriuo pradėjote eiti, yra kliūčių. Eidami šiuo keliu, pirmiausia nuskriausite Bosnijos musulmonus, kurie jausis diskriminuojami. Iš esmės, tą jau padarėte vien tik paskelbdami, kad vizų režimas bus liberalizuotas kitoms šalims. Tokį sprendimą priėmėte remdamiesi tuo, kad Bosnija ir Hercegovina dar neįvykdė techninių sąlygų, bet akivaizdžiai neatsižvelgėte į tai, kad kitose šalyse, kurioms vizų režimas dabar liberalizuojamas, taip pat yra likę problemų. Bosnija jau išdavė 40 000 biometrinių pasų ir jau priėmė reglamentą dėl persikėlėlių, kurio kitos valstybės neturi. Be to, Bosnija įsteigė kovos su korupcija tarnybą, kurios, pvz., Serbija dar neturi.

Man susidaro įspūdis, kad čia taip pat yra politinės diskriminacijos elementų. Manau, kad tokia diskriminacija kelia labai didelį pavojų taikai daugiatautėje Bosnijoje ir Hercegovinoje ir regione. Norėčiau dar kartą įvardyti šį pavojų: yra pavojus, kad čia taip pat atsirastų tautinio susiskaldymo apraiškų. Todėl raginu jus įtraukti į paketą Bosniją ir Hercegoviną bei pradėti derybas dėl vizų režimo panaikinimo su Kosovu.

Fiorello Provera (EFD). – (IT) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, šiandien kai kurios Balkanų regiono šalys dar yra nestabilios, per jas eina neteisėtos prekybos, kurią valdo organizuotų nusikalstamų grupuočių tinklai, susisiekimo keliai. Ypač rimta problema yra prekyba žmonėmis, kuri dažnu atveju yra susijusi su žmonių išnaudojimu verčiant juos dirbti neteisėtą darbą ar verstis prostitucija.

Todėl liberalizuojant vizų režimą kartu būtina taikyti griežtas saugumo normas ir biometrinių pasų įvedimas yra viena iš tokių normų. Kiek mums žinoma, Albanijoje bei Bosnijoje ir Hercegovinoje šios techninės priemonės dar nėra visapusiškai įgyvendintos. Todėl labai svarbu, kad vizų režimas šioms dviem šalims nebūtų liberalizuotas, kol jų vyriausybės pradės visapusiškai bendradarbiauti ir kol bus įgyvendintos techninės priemonės, susijusios su piliečių tapatybės dokumentais. Jei šalys nesugebėjo įvykdyti joms keliamų reikalavimų, mano nuomone, tai nėra diskriminacija.

George Becali (NI). – (RO) Džiaugiuosi, kad šiandien diskutuojame dėl vizų režimo panaikinimo kai kurioms Balkanų regiono šalims, ir noriu pasakyti, kodėl: mano seneliai gimė Makedonijoje, tėvas kilęs iš Albanijos, senelė gimė Graikijoje, o mama – Rumunijoje. Šiandien, dėkui Dievui, esu čia, taigi galiu paklausti Olli Rehno: ar įmanoma panaikinti vizos reikalavimus Albanijai iki 2010 m. vidurio, kaip buvo žadėta? Norėčiau gauti atsakymą į šį klausimą, nes jis liečia mano emocijas, mano ryšius, mano šeimą ir mano šaknis, kurios apima beveik visą Balkanų regioną. Dėl Dievo prašau atsakyti.

Doris Pack (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, ponias C. Malmström, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, visi džiaugėmės dėl pasiūlymo liberalizuoti vizų režimą. Ilgą laiką dėl to kovojome Parlamente ir dabar pradžia jau padaryta. Bet to mums nepakanka. Manau, kad birželio mėn. buvo pasirinkta netinkama redakcija. Šiandien, kaip jau girdėjome, Serbijoje ir Juodkalnijoje dar yra likę problemų. Tad kodėl į šią redakciją neįtraukėme Albanijos ir Bosnijos, taip pat nurodydami, kad dar yra problemų, kurias šios šalys turi išspręsti? Toks sprendimas labai daug žalos nepadarytų.

Žinoma, tai yra tiesa, kad Bosnijos ir Hercegovinos politikai labai mažai suinteresuoti tobulinti tai, kas visais požiūriais gali būti pavadinta keblia jų tėvynainių padėtimi. Kodėl turėtų tą daryti? Jie turi darbą, gali keliauti ir švaisto laiką beprasmiškiems nacionalistiniams konfliktams, užuot ėmėsi darbo, kad būtų sukurta geresnė mokyklų sistema, geresnė infrastruktūra ar geresnė sveikatos apsaugos sistema. Jie taip pat neužtikrino vizų režimo liberalizavimo sąlygų įgyvendinimo. Liberalizavus vizų režimą, į šią nacionalistinę Bosnijos ir Hercegovinos tvanką galų gale patektų gryo oro gūsio ir jaunajai kartai pagaliau būtų suteikta viltis.

Tačiau po to, kai Komisija paskelbė savo vertinimo rezultatus, Bosnija ir Hercegovina ėmėsi kovos su korupcija priemonių ir priėmė nemažai svarbių įstatymų, taigi visai tikėtina, kad būtiniosios techninės sąlygos rudenį jau bus įgyvendintos. Tačiau kalbama ne tik apie technines sąlygas – šis klausimas taip pat turi politinį aspektą. Štai kad ir klausimas dėl biometrinių duomenų; žinau, kad jų išduota dar nedaug, bet nuoširdžiai norėčiau paprašyti Komisijos ir kai kurių valstybių narių, kad jos padėtų šalims dėl biometrinių pasų. Techninė pagalba daug ką reiškia.

Taryba, Komisija ir vietos politikai iš tikrųjų turėtų dėti visas pastangas, kad būtų užkirstas kelias tolesniam tautinio susiskaldymo plitimui šioje šalyje. Dėl atsakymo liberalizuoti vizų režimą Bosnijai ir Hercegovinai musulmonai atsidurs gėte, nes kroatai ir serbai turės galimybę išvykti iš šalies. Bosnijos pasas – įprastai pasas yra neginčijamas pilietybės įrodymas – bus bevertis jo turėtojų akyse, jei jis neatvers durų į ES.

Norėčiau paprašyti Komisijos ir Tarybos, kad šioms šalims padėtų. Albanija susitvarkys, ji turi naują vyriausybę, bet Kosovui be visų jūsų pagalbos susitvarkyti nepavyks. Jūs turite mūsų paramą. Negalite užmerkti į tai akis. Turite nustatyti politinius standartus, ne tik policijos standartus.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Vizų politikos liberalizavimas Vakarų Balkanuose yra labai delikatus klausimas ir politiniu požiūriu, ir žmogiškuoju požiūriu, nes jis labai svarbus šių šalių ir šio regiono gyventojams. Šiandien kalbame apie Juodkalniją, Makedoniją ir Serbiją, o tai labai svarbu istoriniu požiūriu, bet neturėtume Vakarų Balkanuose ilgam laikui įtvirtinti dviejų greičių sistemos, todėl privalome į šį procesą kuo skubiau įtraukti Bosniją ir Hercegoviną, tai pat, žinoma, Albaniją.

Vakarų Balkanų regioną su Europos Sąjunga ir mūsų valstybėmis narėmis sieja glaudūs geografiniai, kultūriniai ir istoriniai ryšiai. Nepaisant didžiulių neramumų, kurie neseniai vyko šiame regione, reikia pasakyti, kad ir reformos, ir mūsų lūkesčiai yra palaipsniui įgyvendinami ir kad politiniai šių šalių vadovai iš tikrųjų stengiasi pateisinti mūsų lūkesčius.

Taigi savo kalboje norėčiau paprašyti ne tik Tarybos ir Komisijos, bet ir visų Europos Parlamento narių paremti šių šalių vadovų pastangas ir suteikti jiems pagalbą dėl tų klausimų, kurie dar nėra išspręsti. Taip pat neturime užmiršti, kad Vakarų Balkanų regiono šalys geopolitiniu požiūriu dėl daugelio priežasčių yra labai svarbios mums.

Kadangi Serbija ir Juodkalnija dabar susiduria su svarbiais vidaus iššūkiais, kuriuos – visi to tikimės – joms pavyks įveikti, norėčiau dar kartą pabrėžti, kad šalims, kurios nebuvo įtrauktos į procesą – kalbu apie Bosniją ir Hercegoviną bei Albaniją – derėtų kuo skubiau nustatyti datą.

Gerard Batten (EFD). – Ponia pirmininke, pagal šias priemones bevizis režimas su ES valstybėmis narėmis, priklausančiomis Šengeno erdvei, Serbijai, Juodkalnijai ir Makedonijai pradės galioti 2010 m. sausio mėn. Albanijai bei Bosnijai ir Hercegovinai Komisija numato panaikinti vizų režimą galbūt 2010 m. vidury. Taigi po dvylikos mėnesių galimybę laisvai patekti į ES turės dar 20,7 mln. žmonių.

Kalbant iš esmės, tai neturėtų paveikti Jungtinės Karalystės, kuri nepriklauso Šengeno erdvei, bet tikrovėje taip bus. Gavę galimybę laisvai patekti į ES, milijonai žmonių iš skurdžiausių ir labiausiai korumpuotų šalių galės įveikti pirmąją neteisėtą įvažiavimo į Britaniją kliūtį. Šios šalys vėliau bet kuriuo atveju įstos į ES, taigi jų piliečiai galės visiškai teisėtai keliauti po jos teritoriją. Šios priemonės – dar vienas būdas susilpninti Britanijos gebėjimą kontroliuoti savo sienas ir dar viena priežastis Britanijai išstoti iš Europos Sąjungos.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Ponia pirmininke, mums visiems, be abejonės, žinomi laisvo judėjimo pranašumai ir trūkumai, bet pažiūrėkime į tai iš kitos pusės. Ar svarstomosios trys šalys iš tikrųjų atitinka reikalavimus, kuriuos privalo įgyvendinti, kad gautų tokias bevizio režimo suteikiamas privilegijas?

Bulgarų mažuma Serbijoje visiškai ignoruojama ir diskriminuojama jau beveik visą šimtmetį, o Makedonija nuo pat jos įkūrimo tikrovėje nuolat ir nuosekliai vykdo prieš Bulgariją nukreiptą politiką.

Paskutinis toks Makedonijos įvykdytas aktas – Bulgarijos pilietės Spaskos Mitrovos suėmimas ir išskirtinai griežtos bausmės paskyrimas jai. S. Mitrova yra Bulgarijos asociacijos „Ratko“ narė. Makedonija uždraudė šios asociacijos veiklą savo teritorijoje, taip pažeisdama žmogaus teises, ir už tai jai buvo paskirta bauda.

Bulgarijos visuomenė laiko nepriimtiniu dalyku, kad šalims, pažeidžiančioms Bulgarijos piliečių, kitaip sakant, Europos Sąjungos piliečių teises, yra suteikiamos nuolaidos.

Kinga Gál (PPE). – (HU) Manau, yra svarbu, kad atėjo toks laikas, kai galiausiai galime tinkamai kalbėti apie bevizio režimo nustatymą Vakarų Balkanų šalims. Džiugu, kad šios šalys, įvykdžiusios iki šiol prisiimtus įsipareigojimus, taip pat gali prisidėti to, kad sienų kirtimo procesas vyktų kuo sklandžiau.

Kaip EP narė, atstovaujanti Vengrijai, negaliu neparemti šių pastangų, nes jos suteiks galimybę vengrams iš Vojvodinos Serbijoje, pvz., užmegzti glaudesnę ryšį su savo gimtine. Abiejose šių sienų pusėse gyvenantys ir ta pačia kalba kalbantys piliečiai, palaikantys glaudžius šeimos ir kultūrinius ryšius, pritrūktų žodžių, jei galėtų apsaugoti, kokia jiems yra svarbi galimybė kirsti sienas be jokių kliūčių ar vizų. Šiuo klausimu taip pat priimti kai kurie į ateitį žvelgiantys sprendimai, nors jie nelabai glaudžiai susiję su beviziu režimu, pvz., pastaruoju metu Serbijoje priimtas įstatymas, kuriuo reglamentuojama mažumų nacionalinių tarybų veikla. Šie sprendimai byloja apie pažangą institucinės mažumų teisių apsaugos požiūriu.

Bevizio režimo nustatymas negali būti vertinamas tik kaip techninis klausimas. Tai labai aiškus politinis reikalas. Bevizis režimas labai daug prisideda prie šių šalių politinio stabilumo, ypač žinant, kokias teises šių šalių piliečiams suteikia jų šalyse išduotas pasas ir kokiu mastu jis pripažįstamas Europos Sąjungoje. Būtų nepriimtina, jei neigiama diferenciacija tarp šio regiono šalių įsitvirtintų ilgam laikui.

Todėl kreipiuosi į Komisiją ir Tarybą, kurioms už šiuos reikalus tenka didžioji atsakomybės dalis. Europos Sąjunga turi politinę pareigą pasiūlyti Vakarų Balkanų šalims galimybę prisijungti prie Europos Sąjungos, ji turėtų padėti šioms šalims pasivyti ES valstybes nares ir skatinti jas kurti ir stiprinti demokratines institucijas, o šis procesas apima ir mažumų teises.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Labai dėkoju, poniam pirmininke. Aš taip pat norėčiau pasveikinti Cecilia Malmström ir Komisijos narį Jacques Barrot. Taip pat džiaugiuosi pateiktu pasiūlymu. Kaip buvusi Vengrijos užsienio reikalų ministrė, kartu su kitais dėjau daug pastangų, kad Vakarų Balkanų šalys būtų priartintos prie Europos Sąjungos ir galėtų žengti kitą žingsnį kelyje į narystę ES. Taip pat žinome, kad šiuo požiūriu vizų režimo panaikinimas yra dalykas, kurį žmonės turbūt geriausiai supranta ir jaučia. Dabar jie turės galimybę džiaugtis judėjimo laisve ir užmegzti glaudesnius ryšius su kitais žmonėmis. Galbūt tai taip pat padės palaikyti šių šalių motyvaciją labai sunkiame pasirengimo narystei procese, kas, mano manymu, yra labai svarbu.

Žinome, kad turi būti padaryti tam tikri labai rimti žingsniai. Labai dažnu atveju būtina peržengti tradicijas ir mes žinome, kad tą padaryti nėra lengva. Labai svarbu, kad šių trijų šalių piliečiams dabar bus suteikta galimybė keliauti be vizų. Taip pat norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į mintį, kuri šiandien buvo minėta daug kartų, kad stabilumas Vakarų Balkanų šalyse labai trapus. Jau prieš karą šiame regione būta etninės trinties, liko jos ir po karo. Todėl imdamiesi bet kokios priemonės, pirma turime įvertinti, ar ji nepadidins šios trinties.

Bosnijos atveju, kaip kelis kartus šiandien buvo minėta, toks priemonių poveikio įvertinimas yra naudingas ir svarbus ne tik todėl, kad Bosnija dabar liko vizų režimo liberalizavimo proceso nuošaly, bet ir todėl, kad daugybė Bosnijos piliečių, turinčių Kroatijos ar Serbijos pasą, dabar galės keliauti be vizų, o likę šalies gyventojai tokios galimybės neturės. Tokioje pačioje padėtyje atsidurs ir Kosovo piliečiai, nes keliauti be vizų galės tik tie, kurie sugebės gauti Serbijos pasą.

Manau, turime dar kartą pabrėžti, kad turi būti priimtas ne tik techninis, bet ir politinis sprendimas. Todėl privalome padėti šioms šalims pasiekti, kad vizų režimas joms būtų panaikintas kuo greičiau, per labai konkretų laiką.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Ponia pirmininke, ponia Tarybos Pirmininke, pone Komisijos nary, kaip Piliiečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų narys, dirbęs šiame komitete dešimt metų, aš taip pat pritariu M. Weberio išreikštam rūpesčiui dėl saugumo. Šiai temai būdingas svarus užsienio politikos aspektas.

Priklausau kartai, kuri užaugo kartu su šimtais tūkstančių vadinamųjų „gastarbaiterių“ – užsienio darbuotojų – iš Jugoslavijos. Komunistų diktatūros metu Pietryčių Europos piliečiai, gyvenantys prie sienos su Jugoslavija, turėjo galimybę laisvai keliauti nepaisant komunistų diktatūros. Šiandien kalbame apie europizaciją, siunčiame į šias šalis savo kareivius ir pareigūnus, skiriame joms didžiules pinigų sumas, bet kartu įkaliname jų jaunimą. Todėl būtina, kad šis vizų režimo liberalizavimo procesas dabar įvyktų.

Tačiau aš irgi turiu kritinių pastabų: pirma, džiaugiuosi, kad Makedonija į šį procesą įtraukta. Makedonija yra pavyzdinė šalis atitiktis taikomiems kriterijams požiūriu, bet savo padėka Makedonijai už tai neturėtume kompensuoti jos pagrįsto noro, kad derybų dėl stojimo data jai pagaliau būtų nustatyta.

Antra, Kosovas: buvo pasakyta, kad ši šalis privalo laikytis žaidimo taisyklių, bet žaidėjas gali laikytis šių taisyklių tik tuo atveju, jei yra įleidžiamas į žaidimo aikštelę. Kosovui tokia galimybė nėra suteikta. Įsikišome pasitelkdami savo karinę jėgą siekdami išlaisvinti kosovarus iš priespaudos. Dabar buvę Kosovo engėjai džiaugsis bevizio režimu – džiaugiuosi tuo, nes nėra tokio dalyko kaip kolektyvinė kaltė – bet Kosovas negali to siekti. Nepaisant trūkumų, kurių šalyje gali būti, būtent mums derėtų muštis į krūtinę, nes iš esmės administruojame šią šalį. Kitaip sakant, turime suteikti Kosovui galimybę, nes jei Serbija galės džiaugtis bevizio režimu, o Kosovas liks nušalintas, ilgainiui galės atsirasti nepriimtinių iškraipymų.

Trečia, Bosnija ir Hercegovina: kartu su keletu kitų EP narių pasirašiau protesto dėl Bosnijos ir Hercegovinos neįtraukimo į vizos reikalavimų liberalizavimo procesą raštą. Šiam kraštui, sudarytam iš trijų tautų – toks teritorinis paskirstymas pagal Deitono susitarimą labai netinkamas ir jį tiesiog būtina persvarstyti – kuriam taikomas vienodai netinkamas tarptautinis administravimas, pagaliau turi būti suteikta galimybė siekti ES narystės išlaikant vientisumą. Kosovo ar Bosnijos skilimas sukeltų didesnę pavojų mūsų saugumui nei bet kuris techninis nesklandumas.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Ponia pirmininke, turime pripažinti, kad vizos reikalavimų panaikinimas Serbijai, Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai ir Juodkalnijai yra svarbus žingsnis einant europinės Vakarų Balkanų integracijos keliu.

Tačiau siekiant išvengti naujos priešpriešos šiame regione, vizų režimas turėtų būti liberalizuotas visoms Vakarų Balkanų tautoms. Žinoma, niekas neturi pagrindo teigti, kad Europos Komisija yra nusistačiusi prieš Bosnijos ir Hercegovinos musulmonus. Kita vertus, neturėtume pamiršti ypatingo Kosovo statuso, nes ne visos Europos Sąjungos valstybės narės pripažino jo nepriklausomybę.

Norime, kad Kosovo gyventojai galėtų naudotis bevizio režimo teikiamais pranašumais, tačiau kad ir koks sprendimas bus rastas, jis neturėtų pažeisti galutinių susitarimų dėl Kosovo statuso nuostatų. Komisija pasielgė korektiškai neužtrenkdama durų Bosnijai ir Hercegovinai bei Albanijai. Tačiau pradėti vizų režimo liberalizavimo procesą reikia greitai, kad dėl regione atsiradusių skirtumų neiškiltų grėsmė jo stabilumui. Žinoma, savo ruožtu šios valstybės privalo įgyvendinti būtinausias reformas, kurios – to turime nepamiršti – yra susijusios su klausimu dėl saugumo ir kovos su organizuotu nusikalstamumu.

Šis Parlamentas visada pabrėždavo, kad galimybė lengviau užmegzti ryšius su išorės pasauliu ir laisviau keliauti sustiprins taiką, mainus visais lygmenimis ir galiausiai stabilumą. Vizų klausimas nėra tik techninis klausimas. Tai taip pat labai svarbus politinis klausimas, kuris turi įtakos europinei šio regiono ateičiai. Teisę į tokią ateitį turi visos regiono šalys.

Anna Ibrisagic (PPE). – (SV) Ponia pirmininke, manau, kad šiame diskusijų etape jau nebeabejojama vizų režimo liberalizavimo svarba Balkanų regiono piliečiams. Galimybė laisvai keliauti, taip pat įgyti išsilavinimą galbūt yra svarbiausia priemonė, kurią galime pasiūlyti naujosioms kartoms, iš kurių taip pat tikimės išpareigojimo viso regiono demokratizacijos proceso atžvilgiu.

Taigi džiaugiuosi pasiūlymu dėl vizų režimo liberalizavimo Serbijai, Makedonijai ir Juodkalnijai. Kiekvienos pavienės šalies pažanga kelyje link ES yra ir viso Balkanų regiono pažanga. Kai kurioms iš šių šalių teko ilgai laukti, galbūt ilgiau nei būtina. Mes, Europos Parlamentas, ir šios dvi šalys, dar neįtrauktos į vizų režimo liberalizavimo procesą, turėtume pasimokyti iš to.

Nors tai labai opus politinis klausimas, norėčiau pabrėžti, kad vizų režimo liberalizavimo taisyklės yra aiškos ir visuotinės. Sąlygos turi būti įvykdytos. Tačiau nepolitizuokime šio klausimo labiau nei būtina. Pasvarstykime, kas dar turi būti atlikta ir kaip galėtume kuo skubiau užtikrinti, kad Bosnija ir Hercegovina greitu metu taip pat galėtų prisijungti prie šalių, kurioms taikomas bevizis režimas, šeimos.

Bosnija ir Hercegovina pastaruoju metu padarė didelę pažangą ir netrukus jos atitiks likusius reikalavimus, nustatytus joms skirtose gairėse. Todėl raginu Bosnijos ir Hercegovinos politikus kuo skubiau priimti kovos su korupcija aktą ir nustatyti policijos administracijos įstaigų keitimosi informacija taisykles. Taip pat primygtinai raginu juos pasistengti užbaigti šį darbą iki rugsėjo mėn. pabaigos, iki ataskaitos pateikimo Komisijai. Tikiuosi, kad svarstydama gautą naują ataskaitą, Komisija savo ruožtu atsižvelgs į padarytą pažangą ir, kai tik visi ES reikalavimai bus įgyvendinti, pasiūlys Tarybai patvirtinti sprendimą dėl vizų režimo liberalizavimo Bosnijai ir Hercegovinai. Tikiuosi, šis sprendimas galės būti patvirtintas 2010 m. liepos mėn.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, bevizio režimo nustatymas kai kurioms Vakarų Balkanų regiono šalims yra Europos Sąjungos išipareigojimo tęsti Europos integravimo procesą pirminis patvirtinimas. Tačiau manau, kad Komisijos pasiūlymas, deja, nėra išsamus. Albanijos bei Bosnijos ir Hercegovinos piliečiai negalės džiaugtis, kad su jais vienodai elgiamasi, ir dėl to tarp Balkanų regiono piliečių galės atsirasti skirtumų.

Norėčiau priminti jums, kad tokie skirtumai būdingi ir vyresnei kartai, kuri turėjo naudoti iš buvusios Jugoslavijos Respublikos atvėrimo Europai, ir šių dienų kartai, kuri dar negali džiaugtis, kad Europos Sąjunga su visais piliečiais elgiasi vienodai. Tačiau įgyvendinus šį pasiūlymą, buvusios Jugoslavijos Respublikos šalių, kurioms vizos reikalavimai nepanaikinti, piliečiai sieks gauti antrą pasą šalyje, priklausančioje buvusiai Jugoslavijos Federacijai, kurios piliečius Europos Sąjunga priima be vizos. Jau žinome, kad panašūs scenarijus rutuliojosi Moldovoje ir Gruzijoje, kurių piliečiai siekė Rusijos paso.

Manau, kad vienodas elgesys su visomis Balkanų regiono šalimis būtų logiškas sprendimas. Taip pat raginu Komisiją apsvarstyti galimybę įtraukti į pietryčių Europos šalių grupę ir Moldovą.

Victor Boștinăru (S&D). – (RO) Aš, kaip EP narys ir socialistas, džiaugiuosi Tarybos ir Komisijos komunikatu dėl vizų režimo panaikinimo trims Vakarų Balkanų šalims. Tai pirmasis konkretus žingsnis link šių šalių integracijos į Europos Sąjungą, pirmasis būsimųjų ES piliečių iš Vakarų Balkanų laimėjimas. Tačiau taip pat pripažįstu, kad tai, jog Bosnijai ir Hercegovinai, Albanijai ir Kosovui nenustatėme gairių ir nesuteikėme jokios aiškos perspektyvos, turėtų tapti mūsų didžiausiu rūpesčiu. Kalbu ne tik apie plačiosios visuomenės nusivylimą, bet pirmiausia apie pavojų šių trijų šalių politiniam stabilumui. Pirmiausia tikiuosi, kad Europos Parlamentas ir naujoji Europos Komisija numatys Vakarų Balkanų integravimo į Europos Sąjungą tvarkaraštį. Tik taip galėsime įgyvendinti rinkėjų mums duotą priesaką suvienyti Europą.

Norica Niculai (ALDE). – (RO) Ponia pirmininke, vienos minutės man daugiau nei pakaks išreikšti džiaugsmui dėl šio Balkanams ir Europai svarbaus istorinio sprendimo. Manau, kad judėjimo laisvė yra vartai į demokratiją ir pažinimą. Šioms trimis šalims tokią galimybę suteikėte. Tačiau taip pat manau, kad Europa – tai ir Europa, nustatanti taisykles, kurių privalo laikytis visi jos piliečiai. Pateikėte šį pasiūlymą, nes nustatėte, kad mūsų taisyklių laikomasi ir mūsų nustatytos sąlygos įgyvendintos.

Manau, kad kai šie Europos reikalavimai bus įgyvendinti, pateiksite pasiūlymą dėl Albanijos ir Bulgarijos įtraukimo į šį vizų režimo liberalizavimo procesą. Pasiūlyme, be abejonės, pateiksite rekomendaciją dėl šio proceso paspartinimo. Esu viena iš tų, kurie mano, kad tai ne diskriminacija. Tiesą sakant, visiškai priešingai. Manau, kad šis procesas skatins kitas dvi šalis labiau stengtis, nes trijų šalių pavyzdys įrodė, kad kai šalis nori, kad jos piliečiai džiaugtųsi kitokiu statusu, ji yra pasirengusi padaryti viską, kad būtini reikalavimai būtų įgyvendinti.

Antonio Cancian (PPE). – (IT) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, ponai ministre, ponios ir ponai, turiu pasakyti, kad pasisakau už vizų režimo liberalizavimą ir europinę integraciją įtraukiant ir sudėliojant visą šią mozaiką – Vakarų Balkanų regioną, nes, kaip kažkas pirmiau pasakė, mums reikia, kad Balkanų regionas būtų stabilus. Taigi ši integracija labai svarbi ir ji turi įvykti kuo greičiau.

Tačiau sprenddami imigracijos klausimą – jis glaudžiai susijęs su saugumo ir žmogaus teisių klausimais ir apie tai vakar buvo kalbėta – turime elgtis labai apdairiai, nes manau, kad tapatybės dokumentai turi būti tikrinami nuodugniai ir kad ši tikrinimo procedūra neturėtų būti supaprastinta. Terminai turi būti nustatomi atsižvelgiant į laiko sąnaudas, būtinas dokumentų patikrinimui, ir jei įmanoma, tikrinimo procesas turi būti paspartintas. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad regione yra spraga, apie kurią labai mažai kalbėta – Kosovas. Puikiai suprasite, apie ką kalbu, kai pasakysiu, kad dėl šios spragos žmonės iš kitų šalių turi galimybę lengvai

patekti į teritoriją tarp Kosovo ir Makedonijos. Žinau, kad dabar rengiama ataskaita, kuri bus pateikta artimiausiomis dienomis, ir tada galėsime šiek tiek daugiau sužinoti apie tai, bet prašom pateikite mums šį vakarą daugiau informacijos apie Kosovą.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Ponia pirmininke, ministrė labai tiksliai pasakė: vizų režimo liberalizavimas būtinas siekiant sustiprinti Balkanų regiono ryšį su ES, užkirsti kelią nacionalizmo plitimui jame ir išvengti regiono atskirties. Kaip tuos tikslus galėsime pasiekti, jei ketiname atskirti Bosnijos musulmonus? Šioje šalyje atsiras didžiulė nelygybė, nes Bosnijos serbai ir kroatai gaus pasą. Tačiau musulmonai, deja, neturi kaimyninės šalies, kuri galėtų jiems išduoti pasą. Kas apgins Bosnijos musulmonų teises? Komisija? Taryba? Ar galite tiksliai pasakyti, ar Komisija ar Taryba kalbėjo su Kroatija ir Serbija dėl pasų išdavimo apribojimo, nes turėtų būti aišku, kad tokie šių šalių veiksmai sukels didelių neramumų.

Nadezhda Nikolova Mikhaylova (PPE). – (BG) Norėčiau padėkoti ponui J. Barrot už Europos Komisijos poziciją dėl vizų režimo liberalizavimo Vakarų Balkanų regionui. Tuo metu, kai vizos reikalavimai buvo panaikinti Bulgarijai, buvau užsienio reikalų ministrė, todėl žinau, kaip mūsų piliečiai džiaugėsi vizų režimo panaikinimu ir tuo, kad daugiau nebesijaus pažeminti. Tačiau, kaip EP narė, aš taip pat negaliu nesutikti su D. Pack ir A. M. Bildt, kad tikrasis europinis solidarumas bus parodytas tada, kai Europos Sąjunga suteiks šalims logistinę pagalbą įgyvendinant reikalavimus, o ne nukrypstant nuo jų, nes tai demoralizuoja visuomenę ir atleidžia vyriausybes nuo atsakomybės.

Pokytis turi atsirasti kaip atpildas už įdėtą pastangas, o ne dėl dvejopų standartų taikymo. Vakarų Balkanų visuomenės turi priprasti reikalauti iš savo vyriausybių, kad šios atliktų savo darbą. Jos turi žinoti, kad vizų režimą panaikinti delsiama ne dėl Europos smulkmeniškumo ir priekabumo, bet dėl jų vyriausybių negebėjimo atlikti savo darbo dalį. Solidarumas turėtų būti duodamas mainais už atsakomybę. Kai principinei pozicijai iškyla pavojus, asmens religija ir tautybė neturi reikšmės.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Remiu Europos Komisijos sprendimą, kuriuo įtvirtinamas Europos Sąjungos metų metais rodytas įsipareigojimas dėl vizų režimo panaikinimo Vakarų Balkanų regiono piliečiams. Tačiau manau, kad Moldovos Respublikos piliečiams galimybė naudotis ta pačia laisvo judėjimo Europos Sąjungoje teise turėtų būti suteikta kuo greičiau. Europos Sąjunga turi toliau plėtoti savo durų atvėrimo šioms šalims politiką, nes vizų režimo panaikinimas yra svarbus žingsnis einant šių tautų europinio integravimo keliu.

Be šio sprendimo, kurį įgyvendinus atsiras galimybių plėtoti verslą tarpvalstybiniu mastu ir galimybė žmonėms džiaugtis judėjimo laisve, Europos institucijos taip pat turėtų apsvarstyti galimybę parengti kultūros ir švietimo programas, kurios padės skelbti Europos vertybes šiose šalyse. Šiame fone sienų apsaugos stiprinimui ir kovai su tarptautiniu nusikalstamumu ir toliau turėtų būti skiriamas prioritetas dėmesys.

Baigdama norėčiau dar kartą patvirtinti, kad Rumunija nepripažino Kosovo nepriklausomybės.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Norėčiau išreikšti pasitenkinimą dėl per pastaruosius 18 mėnesių padarytos pažangos liberalizuojant vizų reikalavimus. Tai svarbus laimėjimas ir norėčiau paraginti jus imtis skubių žingsnių, kad šis procesas būtų tęsiamas ta pačia dvasia.

Prieš keletą dienų gavome pranešimą iš Sarajevo, kuriame teigiama, kad gairėse nustatytų reikalavimų įgyvendinimo procesas, nepaisant visų sunkumų, jau įsibėgėjo, taip pat tokiose svarbiuose srityse kaip Banja Lukos ir Sarajevo policijos veiksmų derinimas.

Raginu Komisiją ir Tarybą vykdyti nuolatinę šios pažangos stebėseną ir reaguoti į ją. Europos Sąjunga turi sugebėti daryti įtaką visoms politinėms jėgoms Bosnijoje ir Hercegovinoje, siekiančioms sabotuoti šį procesą. Negalima leisti, kad Bosnijos ir Hercegovinos piliečiai kentėtų dėl politikų neatsakingumo, ir šiuo atžvilgiu privalome jiems padėti. Raginu Komisiją kuo greičiau įtraukti Bosniją ir Hercegoviną į bevizio režimo zoną.

Alojz Peterle, pranešėjas. – (SL) Atrankinis požiūris į vizų reikalavimų panaikinimą nesustiprins jokios Vakarų Balkanų šalies, kurios bendruomenės yra pasidalijusios, europinių perspektyvų, nes dėl tokio atrankinio požiūrio atsiras naujų skirtumų. Palankiai vertinu kiekvieną veiksmą, nukreiptą prieš tokį atrankinį požiūrį, ir tvirtai tikiu, kad panaikinę vizos reikalavimus visoms šioms šalims pagerinsime Europos Sąjungos įvaizdį jų gyventojų akyse, nes po daugelį metų trukusio konflikto jiems reikia turėti langą į pasaulį.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad daugybė šiose šalyse gyvenančių jaunų žmonių niekada neturėjo galimybės keliauti po užsienio šalis. Vienintelis jų žinių apie Europą ir pasaulį šaltinis – televizija. Jų europines perspektyvas taip pat privalome sustiprinti. Suprantu, kad būtina užtikrinti saugumą, bet tie, kurie išvyksta iš savo šalies vedini blogų ketinimų, vis tiek ras būdų patekti į ES. Bet mes nesuteikiame galimybės atvykti tiems, kurie turi gerų ketinimų.

Todėl primygtinai raginu Tarybą ir Komisiją kuo skubiau persvarstyti savo poziciją, stebėti šiose šalyse daromą pažangą ir panaikinti vizos reikalavimus šalims, kurios nebuvo įtrauktos į pirmąją grupę. Labai dėkoju.

Savaime aišku, taip pat raginu šių Vakarų Balkanų šalių vyriausybes kuo skubiau įvykdyti išsipareigojimus savo piliečių ir jų ES narystės perspektyvų labui.

Petru Constantin Luhan (PPE). – Ponia pirmininke, vizų režimo liberalizavimas Vakarų Balkanų šalims svarbus, nes ši priemonė labiausiai rūpi eiliniams regiono piliečiams ir ji neabejotinai parodys draugiškų santykių su ES atkūrimo proceso naudą. Esu įsitikinęs, kad Albanijos bei Bosnijos ir Hercegovinos sąlyginis įtraukimas į „baltąjį sąrašą“ pasiteisins kaip stipri paskata šioms šalims įgyvendinti likusius reikalavimus, nustatytus jiems skirtose gairėse. Mūsų atveju 2001 m. toks stiprus signalas buvo duotas ir per kelis mėnesius sugebėjome įvykdyti visas likusias sąlygas.

Labai svarbu, kad Albanija bei Bosnija ir Hercegovina būtų įtrauktos į Šengeno „baltąjį sąrašą“ kuo skubiau. Komisija turėtų suteikti šių dviejų šalių valdžiai visą būtinąją techninę pagalbą, kad jos galėtų greitai įgyvendinti joms keliamas sąlygas.

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, vizų režimo liberalizavimas neabejotinai nepaprastai svarbus Balkanų regiono gyventojams. Kaip ir jūs, esu sutikusi daug nusivylusių žmonių, ypač jaunimo, kurie neturi galimybės keliauti po Europą kaip norėtų, negali aplankyti savo draugų, negali mėgautis laisve kaip visi mes. Nereikia nė sakyti, kad bevizis režimas būtų naudingas jiems, jų šalims, visam regionui ir Europos Sąjungai.

Todėl džiaugiuosi, kad trys minėtos šalys – Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Juodkalnija ir Serbija – jau įvykdė sąlygas ir šių metų pabaigoje vizų režimas joms bus panaikintas. Apgailestauju, kad ne visos Vakarų Balkanų šalys šiuo metu gali būti įtrauktos į šį pasiūlymą, bet patikinu, kad Tarybai pirmininkaujanti Švedija labai trokšta sustiprinti integracijos procesą – galiausiai ir išplėtimo procesą – Balkanų regione. Tie, kurie mane pažįsta, žino, kaip esu išsipareigojusi dėl šio reikalo.

Tačiau kad šis išsipareigojimas būtų įtikimas ir taptų tikrove, privalome primygtinai reikalauti, kad sąlygos būtų įvykdytos. Tą būtina daryti Vakarų Balkanų regiono žmonių labui, taip pat mūsų piliečių labui. Privalome užtikrinti, kad reikalavimai būtų įgyvendinti. Kaip M. Weber pasakė, užsienio politikoje negalime daryti nuolaidų tik tam, kad parodytume esą geri. Tas pats taikoma sprendžiant vizų ar stojimo į ES klausimus.

Žinau, kad Albanijos bei Bosnijos ir Hercegovinos žmonės nusivylę. Tą galiu suprasti. Bet jie nėra pamiršti. Darysime viską, ką galime, kad padėtume jiems ir padarytume vizų režimo liberalizavimą įmanomą, taip pat suteiksime jiems techninę pagalbą. Privalome duoti aiškų politinį signalą, kad jie turi galimybę būti įtraukti į šį procesą. Būtent tą šiandien darome. Tačiau šių šalių valdžia ir politikai turi užbaigti savo darbą.

Nemanau, kad delsa tarp vizų režimo panaikinimo pirmajai šalių grupei ir Albanijai bei Bosnijai ir Hercegovinai sukels nestabilumą. Priešingai, tai rodo, kad ES laikosi savo žodžio, ir jei šios šalys padarys viską, kas būtina, mes išpildysime savo pažadus. Privalome remti šias šalis ir joms padėti. Tikiu, kad 2010 m. joms pavyks gauti teigiamą Komisijos įvertinimą. Tą taip pat pasakė Komisijos narys J. Barrot.

Dėl Kosovo. Diskusijos dėl vizų režimo prasidėjo tada, kai Kosovas dar buvo Serbijos dalis, bet mes ieškome sprendimo. Tikiuosi, kad Komisija savo pranešime nurodys kelią, kad ilgainiui vizų reikalavimai galėtų būti panaikinti ir Kosovo žmonėms.

Pasiūlytas vizų režimo liberalizavimas Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai, Juodkalnijai ir Serbijai yra labai svarbus pirmasis žingsnis. Tikiuosi, padėsite mums jį žengti. Taip pat tikiuosi, kad netrukus galėsime žengti kitą žingsnį liberalizuodami vizų režimą likusioms regiono šalims.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau paminėti, kad tai novatoriškas žingsnis. Tai pirmas kartas, kai iš tikrųjų vadovavomės regioniniu požiūriu. Pridurčiau, kad šis gairių metodas grindžiamas labai objektyviais, labai tiksliais kriterijais, kurie taip pat padeda skatinti šias būsimąsias valstybes nares iš tikrųjų suvokti, kad turime taisyklių Europą, vertybių Europą. Norėčiau šį aspektą pabrėžti. Nenustebsite išgirdę, kad Komisija ypač dėmesinga viskam, kas prisideda prie kovos su prekyba žmonėmis ir kovos su korupcija. Tai svarbu vertybių Europai. Privalome šiems klausimams skirti ypač daug dėmesio.

Nežinau, ar kai kurie iš jūsų mane suprato teisingai: aiškiai pasakiau, kad tikimės galėsią 2010 m. pateikti pasiūlymus dėl Bosnijos ir Hercegovinos bei Albanijos. Taigi procesas vyksta ir nesiekama nieko diskriminuoti. Tiesiog norime, kad šalys vis labiau artėtų prie gairėse nustatytų objektyvių kriterijų.

Tiesa, kad Albanijos atveju biometrinių pasų išdavimo procesas dar turi būti patobulintas. Aš pats nuvykau į Albaniją pristatyti pirmąjį šalyje biometrinių pasų ir galiu pasakyti, kad pasistengiau kuo labiau padrąsinančiai paaiškinti, kokių pastangų šis procesas pareikalaus iš Albanijos, jos politinių vadovų, taip pat iš Bosnijos ir Hercegovinos politinių vadovų. Padedame jiems, pvz., sukurti civilinės būklės įrašų registrą, nes visos pastangos išduoti piliečiams biometrinius pasus neturint šio registro nueis perniek. Taigi teikiame šioms šalims techninę pagalbą. Visiškai aišku, kad visame šiame darbe Albanija pirmiausia turi įgyvendinti esamas kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija priemones. Bosnijoje ir Hercegovinoje taip pat turi būti užtikrinta tinkama sienų apsauga ir glaudesnis policijos administracijos įstaigų bendradarbiavimas. Būtent to mums reikia. Manau, turime pagrindą tikėtis, kad 2010 m. šioms dviem šalims vizos taip pat bus panaikintos.

Taip pat norėčiau visiškai nuoširdžiai pasakyti, kad nesiekiamo nieko diskriminuoti dėl tautybės ar religijos. Tarp kitko, Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje yra nemaža musulmonų mažumos bendruomenė, o Makedonijoje musulmonai albanai sudaro 25–30 proc. visų gyventojų, taigi apie jokią diskriminaciją negali būti kalbos. Todėl iš tikrųjų norėčiau dar kartą patikinti jus ir pasakyti, kad tai yra viso proceso, kurį suplanavome ir kurį Taryba noriai patvirtino, dalis.

Taip pat atsakysiu jums dėl Kosovo. 2009 m. kovo mėn. ekspertų misija, kurią finansavo Komisija, davė teigiamų rezultatų. Taip pat tiesa, kad Komisija skatina valstybes nares steigti konsulines atstovybes Prištinoje. Galiu patvirtinti, kad netrukus gausime ataskaitą, kuri nušvies tikrąją padėtį Kosove. Visiškai aišku, kad visa šia veikla siekiame suteikti europinę perspektyvą visoms Balkanų šalims, pirmiausia jaunajai kartai. Kai kurie iš jūsų ypač pabrėžė tai, kad kelionės ir daug lengvesni mainai su Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, be abejonės, yra naudingi. Ponios ir ponai, būtent todėl, kartoju, siekiame sukurti taisyklių ir vertybių, kurios mums labai brangios, Europą.

Pasakysiu jums visiškai atvirai, kad einame teisingu keliu, bet, be abejonės, mums dar reikia, kad dvi šalys pasitemptų ir suteiktų šiam procesui galutinį postūmį. Tikiuosi, kad 2010 m. vizų režimas joms taip pat bus panaikintas.

Būtent tą galiu jums pasakyti patikindamas, kad Komisijos pradėtas procesas bet kuriuo atveju yra vykdomas objektyviai, iš tikrųjų labai dėmesingai, visiškai nieko nediskriminuojant, bet vadovaujantis bendradarbiavimo dvasia. Aš asmeniškai šio proceso atžvilgiu esu labai įsipareigojęs.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), raštu. – (RO) Komisija ir Taryba raginamos greitu metu paskelbti apie ES zonos atvėrimą Makedonijos, Serbijos ir Juodkalnijos piliečiams. Tai labai svarbus momentas daugiau nei 10 mln. Europos gyventojų, norinčių turėti leidimą kirsti ES sieną. Makedonija buvo Europos pusėje, kai Europai to reikėjo. Net Serbija suvokė, kad Europa nori matyti ją savo „laive“, bet pirma šiai šaliai reikėjo susitaikyti su savo netolima praeitimi. Serbija glaudžiai bendradarbiavo su tarptautinėmis institucijomis, kaip antai Tarptautinis baudžiamasis teismas, ir pripažino savo praeities klaidas. Atėjo laikas Europai atlyginti už šių valstybių pastangas siekiant atitikti 27 valstybių narių Europos Sąjungos reikalavimus demokratijos ir ekonomikos srityje. Jų kelionė nebuvo lengva, bet pastangos, kurias šios šalys įdėjo, turi būti visapusiškai pripažintos. Makedonija, Serbija ir Juodkalnija neabejotinai pasuko artėjimo prie Europos Sąjungos keliu. Todėl manau, kad ES turi priimti sprendimą panaikinti šių trijų valstybių piliečiams nustatytus vizų reikalavimus. Jų vyriausybės parodė, kad puoselėja tas pačias vertybes kaip ir mes. Todėl teigiamas sprendimas duotų šioms šalims naują akstiną įgyvendinti vidaus reformas, kurių Makedonijai, Serbijai ir Juodkalnijai taip reikia.

Čačalin Sorin Ivan (S&D), raštu. – (RO) Džiaugiuosi Komisijos iniciatyva panaikinti vizų režimą Vakarų Balkanų regiono, tiksliau sakant Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, Serbijos ir Juodkalnijos piliečiams. Tokios priemonės, skirtos tam, kad šios valstybės būtų priartintos prie ES siekiant jų integracijos, labai sumažins konfliktų regione galimybę. Rumunijai, kuri turi bendrą sieną su Serbija, tokia priemone tik suteikiama papildoma draugiškų santykių su šia šalimi garantija. Šia priemone Rumunijos gyventojams bus suteikta galimybė laisviau judėti Rumunijoje ir Serbijoje, taip pat ja bus prisidėta prie komercinių santykių tarp mūsų šalies ir Serbijos bei Juodkalnijos plėtojimo. Esu tikras, kad vizų režimo panaikinimas minėtoms

trims šalims yra tik proceso pradžia ir vėliau vizų reikalavimai bus taip pat panaikinti Albanijai bei Bosnijai ir Hercegovinai. Nors šios šalys dar neįgyvendino Komisijos reikalavimų, tikiu, kad suderintos pastangos netrukus duos akivaizdžių rezultatų. Prieš baigdamas norėčiau pabrėžti, kad neturėtume baimintis dėl vizų režimo panaikinimo Vakarų Balkanų šalims ir šių šalių piliečių judėjimo laisvės, bet tikėti, kad Europos saugumo zona plečiama visų mūsų labui.

Iuliu Winkler (PPE), raštu. – (HU) Po visokeriopo išplėtimo Europos Sąjunga tapo stipresnė, ne tik todėl, kad beveik 500 mln. piliečių buvo sukurta bendra rinka, bet ir todėl, kad buvo užtikrintas stabilumas Vidurio ir Rytų Europoje. Balkanų regiono šalys yra sudedamoji Europos dalis. Procesas, vedantis prie šių šalių narystės ES, neturėtų būti vilkinamas dėl ekonomikos krizės ar Lisabonos sutarties ratifikavimo.

Tvirtai tikiu, kad išplėtimas įtraukiant Balkanus yra labai svarbus procesas, kurį Europos Sąjunga turi paremti, kad sustiprintų savo vaidmenį pasaulyje. Turime nepamiršti, kad Balkanų šalių pažangos procesas ir kruvinojo karo XX a. pabaigoje padarytų žaizdų gijimas užtikrina Europos Sąjungos stabilumą bei šio regiono gerovę. Vizų režimo panaikinimas Serbijai, Juodkalnijai ir Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai yra labai svarbus įvykis šioms šalims, sudarantis jų pažangos proceso dalį, taip pat įvykis, bylojantis apie Europos Sąjungos išipareigojimą šiam regionui.

Šis procesas turi būti ryžtingai tęsiamas. Jis leis Bosnijai ir Hercegovinai, Albanijai ir – tinkamu metu – Kosovui kuo greičiau, po to, kai bus įvykdytos visos sąlygos, pasinaudoti bevizio režimo teikiamais pranašumais. Be jokių išlygų remiu tų politikų požiūrį, kurie mano, kad Balkanų regiono šalių siekio tapti ES narėmis slopinimas atneštų neprognozuojamų padarinių ir labai mums pakenktų.

15. Padėtis Lietuvoje priėmus Nepilnamečių apsaugos įstatymą (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – diskusijos dėl:

– žodinio klausimo Tarybai, kurį pateikė Sophia in 't Veld, Jeanine Hennis-Plasschaert, Leonidas Donskis, Gianni Vattimo, Sarah Ludford, Ulrike Lunacek, Raül Romeva i Rueda, Jean Lambert ir Judith Sargentini Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos ir Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso vardu dėl Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo (O-0079/2009 – B7-0201/2009),

– žodinio klausimo Tarybai, kurį pateikė Sophia in 't Veld, Jeanine Hennis-Plasschaert, Leonidas Donskis, Gianni Vattimo, Sarah Ludford, Ulrike Lunacek, Raül Romeva i Rueda, Jean Lambert ir Judith Sargentini Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos ir Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso vardu dėl Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo (O-0080/2009 – B7-0202/2009),

– žodinio klausimo Tarybai, kurį pateikė Rui Tavares, Cornelia Ernst, Cornelis de Jong, Marie-Christine Vergiat, Willy Meyer ir Kyriacos Triantaphyllides Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų vardu dėl Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo (O-0081/2009 – B7-0204/2009),

– žodinio klausimo Komisijai, kurį pateikė Rui Tavares, Cornelia Ernst, Cornelis de Jong, Marie-Christine Vergiat, Willy Meyer ir Kyriacos Triantaphyllides Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų vardu dėl Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo (O-0082/2009 – B7-0205/2009),

– žodinio klausimo Tarybai, kurį pateikė Michael Cashman, Claude Moraes ir Emine Bozkurt Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos vardu dėl Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo (O-0083/2009 – B7-0206/2009), ir

– žodinio klausimo Komisijai, kurį pateikė Michael Cashman, Claude Moraes ir Emine Bozkurt Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos vardu dėl Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo (O-0084/2009 – B7-0207/2009).

Sophia in 't Veld, autorė. – Ponia pirmininke, manau, kad tema, kuria šiandien čia diskutuojame, labai svarbi. Kalbama apie Europos vertybes. Pateikėme žodinį klausimą ir parengėme bendrą rezoliuciją dėl Lietuvos Respublikos įstatymo, kuriuo tariamai siekiama apsaugoti nepilnamečius. Iš tiesų yra priešingai, nes šiuo įstatymu gali būti skatinamas homoseksualizmo reiškinių neišmanymas bei neigiamų nuostatų, kad homoseksualizmas yra tabu ar kažkas gėdinga, formavimasis. Jauni ir pažeidžiami gėjai, lesbietės bei

transseksualai bus neapsaugoti nuo priekabiavimo ir atskirties. Todėl atsitiks taip, kad dėl šio įstatymo patirs daug sielvarto ir kančių jauni žmonės – būtent tie, kurių apsaugai šis įstatymas skirtas. Užtuot suteikęs apsaugą, šis įstatymas nepilnamečiams padarys žalos.

Todėl pateikėme šį klausimą ir labai džiaugiuosi, kad vasarą gavome laišką iš Komisijos nario J. Barrot, kuriame išreiškiamas Komisijos rūpestis dėl šio įstatymo ir teigiama, kad Komisija labai įdėmiai stebės padėtį ir užtikrins, kad nacionaliniai įstatymai atitiktų Europos teisės aktų reikalavimus ir principus. Manau, kad tai labai svarbu, nes Europos Komisija turėtų įsikišti ne tik tais atvejais, kai pažeidžiamos pripažintos normos, bet ir tais atvejais, kai bandoma paminti Europos vertybes. Negalime toleruoti diskriminacijos. Europa yra bendrija, vienijama bendrų vertybių, ir žinau, kad dauguma Lietuvos piliečių šias vertybes taip pat puoselėja. Visi esame europiečiai.

Norėčiau paprašyti, kolegos, kad nedviprasmiškai paremtumėte rezoliuciją, ypač pakeitimą, kuriuo siekiama įterpti nuorodą į galiojančias direktyvas dėl diskriminacijos draudimo, nes manau, kad bent tai privalome padaryti. Taip pat prašau jūsų paremti rezoliucijoje pateiktą prašymą kreiptis į Pagrindinių teisių agentūrą, kad ši pateiktų teisinę nuomonę dėl šio įstatymo.

Galiausiai manau, kad mes, kaip Europos Parlamentas, galėsime didžiuotis – jei rytoj priimsime rezoliuciją – kad esame balsas, ginantis bendras Europos vertybes.

Ulrike Lunacek, autorė. – (DE) Ponias pirmininke, kaip prieš mane kalbėjusi kolegė pasakė, šis Lietuvos Respublikos priimtas įstatymas kelia pavojų Europos vertybėms, Europos teisei ir žmonių teisei į laisvę, būtent jaunų žmonių, kurie yra lesbietės, gėjai, biseksualai ar galbūt transseksualai, teisę gyventi laisvai nepatiriant baimės. Pagal šį įstatymą informacija apie homoseksualumą tariamai daro žalą šiems jauniems žmonėms. Galiu paaiškinti, ką tai reiškia: tai reiškia, kad šie žmonės privalo gyventi baimėje ir galbūt kentėti nuo depresijos. Žinome, kad padaugėjo atvejų, kai jauni žmonės, lesbietės ar gėjai, ar žmonės, sutrikę dėl savo lytinės pakraipos ir nežinantys, kaip toliau gyventi, bando nusižudyti.

Šiuo įstatymu metamas iššūkis Europos vertybėms, todėl labai džiaugiuosi, kai Komisijos narys J. Barrot liepos mėnesį į jį sureagavo. Jis taip pat pasakė Tarptautinės lesbiečių ir gėjų asociacijos Europos regiono padaliniui, kad Komisija išnagrinės įstatymo tekstą ir paaiškins, kokių kitų žingsnių imsis. Todėl šiandien norėčiau sužinoti, kokių veiksmų ketinate imtis. Ką jūs ir Taryba jau pažadėjote Lietuvos parlamentui? Žinome, kad buvęs Lietuvos Prezidentas ir naujoji Prezidentė, buvusi Komisijos narė, nepritaria šiam įstatymui, bet parlamentas atkakliai siekia jį priimti. Džiaugiuosi, kad šiandien yra pateiktas pasiūlymas, taip pat pasiūlymas dėl rezoliucijos.

Nuoširdžiai tikiuosi, kad rytoj priimsime rezoliuciją ir galėsime paduoti prašymą Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrai, kad ši pateiktų savo nuomonę dėl šio įstatymo, nes tam ši agentūra ir įsteigta. Mūsų bendroje Europoje turėtų būti aišku, kad lesbietės ir gėjai neišnyks iš šeimų ir mokyklų tik dėl to, kad įstatymas draudžia skleisti informaciją apie juos. Būti kitokiu yra normalu, taip pat šioje, mūsų bendroje Europoje.

Rui Tavares, autorius. – (PT) Ponios ir ponai, šio įstatymo teksto pradžioje teigiama, kad juo siekiama apsaugoti vaikus nuo homoseksualumo propagandos viešos informacijos erdvėje. Ką tai iš tikrųjų reiškia? Ar tai reiškia, kad jei turiu kino teatrą Vilniuje ir noriu iškabinti plakatus, reklamuojančius filmą „Kuprotasis kalnas“, to negaliu daryti? Ar tai reiškia, kad negaliu skaityti paskaitų apie homoseksualumą viešose vietose, pvz., kokiam nors Lietuvos teatre ar universitete? Ar tai reiškia – kaip jau buvo svarstyta Lietuvos parlamente – kad pagal baudžiamojo kodekso pakeitimus, dėl kurių šiuo metu diskutuojama Lietuvoje, man galės būti paskirta piniginė bauda, siekianti iki 1 500 EUR, ar mėnuo viešųjų darbų? Ar gali televizijos programoje būti rodoma, pvz., laiminga homoseksualų pora, ar būtinai turi būti rodomos tik nelaimingos homoseksualios poros?

Ponios ir ponai, mane nustebino data, kada šie nepilnamečių apsaugos įstatymo pakeitimai priimti Lietuvoje: tai buvo 2009 m. liepos 14 d. Liepos 14 d., žinoma, yra diena, kai pirmą kartą šią septintąją kadenciją čia susirinkome, taip pat diena, kai minime mūsų europinių principų, įskaitant teisę siekti laimės, saviraiškos laisvę ir net susirinkimų laisvę, 22-ąsias metines. Dabar susirinkimų laisvei taip pat iškilo grėsmė, nes Lietuvos parlamentas šiuo metu svarsto galimybę uždrausti tokius renginius kaip gėjų parada.

Susirinkome čia pirmą kartą 2009 m. liepos 14 d. dėl pareigos – tarčia, šventos pareigos – ginti šias vertybes ir būtent šioms vertybėms dabar iškilo grėsmė. Žinome, kaip tokie dalykai prasideda, taip pat žinome, kuo jie baigiasi. Kokių kitų žingsnių imsime? Paskirsime komisiją, kuri išsiaiškintų, kas yra homoseksualumo propaganda, o kas nėra? Kur – knygoje, teatruose, kino teatruose, reklamoje?

Šiais metais Vilnius yra viena iš Europos kultūros sostinių. Vilnius vertas šio titulo ir visi europiečiai, be abejonės, tuo labai džiaugiasi. Tačiau kultūros sostinės titulas taip pat įpareigoja: įpareigoja propaguoti Europos kultūrą iš geriausios pusės, o ne pateikti ją šiais metais neigiamoje šviesoje.

Todėl raginu jus balsuoti už šią rezoliuciją ir prašau, kad Pagrindinių teisių agentūrą dėl šio labai rimto klausimo pateiktų savo nuomonę. Bent to šių rūmų nariai neabejotinai turi teisę prašyti.

Michael Cashman, autorius. – Ponia pirmininke, aš, kaip gėjus, didžiuojuosi, kad šiuose rūmuose ir kitur viešai pasisakoma prieš šį pasiūlytą įstatymą. Pasiūlytasis įstatymas neabejotinai pažeidžia ES sutartyse įtvirtintas nuostatas dėl žmogaus teisių, pirmiausia ES sutarties 6 straipsnį, taip pat Užimtumo pagrindų direktyvą ir bendrą nediskriminavimo principu grindžiamą politiką. Įdomus dalykas, kad jis taip pat pažeidžia JT konvenciją dėl vaiko teisių, nes jame skatinama jaunų lesbiečių ir gėjų diskriminacija. Tad ką šis įstatymas apsaugo ir nuo ko?

1988 m. britų konservatoriai Britanijoje priėmė panašų įstatymą. Jau tada pripažinta, pripažįstama ir dabar, kad tokie įstatymai veda prie cenzūros ir skatina diskriminaciją bei homofobiją – diskriminaciją ir homofobiją, kuri griauja žmonių gyvenimus ir teršia tų, kurie jas propaguoja, sielą. Pasiūlytąjį įstatymą pasmerkė nevyriausybės organizacijos, įskaitant Tarptautinę lesbiečių ir gėjų asociaciją, Europos Taryba, tarptautinė nevyriausybė žmogaus teisių gynimo organizacija „Amnesty International“ ir kitos organizacijos. Šis įstatymas neigiamai paveiks jaunų lesbiečių ir gėjų – mokytojų, valstybės tarnautojų – gyvenimą ir galės būti naudojamas siekiant užkirsti galimybę jaunimui susipažinti su medžiaga – filmais, knygomis, spektakliais, meno kūriniiais – kurių sukūrė gėjai ar lesbietės. Negi jie ketina uždrausti jaunimui studijuoti Platono veikalus, skaityti Šekspyro, Oskaro Vaildo, Volto Vitmeno, Tenesio Viljamso literatūros kūrinius, klausytis Čaikovskio ir kitų autorių muzikos, Eltono Džono dainų ar uždrausti garbinti tokias sporto įžymybes kaip tenisininkė Martina Navratilova? Šis įstatymas neigiamai paveiks pačių jauniausių ir kitų visuomenės narių kalbėseną, mąstyseną ir elgseną. Kodėl? Juk jaunimą reikia šviesti, o ne izoliuoti, leisti jiems pažinti pasaulį ir visą jo įvairovę, mokyti gerbti tuos, kurie yra kitokie. Lytis ar seksualumas vieno žmogaus meilės kitam nemažina: tai yra meilė.

Lesbietės ir gėjai yra eiliniai žmonės, kuriuos padarė neeiliniais kraštutinių pažiūrų žmonių susirūpinimas mūsų lytiniu gyvenimu ir jų skleidžiamas šmeižtas, kad lesbietės ir gėjai kelia grėsmę mūsų visuomenei. Tai tyčinis mūsų visuomenės klaidinimas. Ar visuomenė civilizuota, vertinama ne pagal tai, kaip joje elgiamasi su dauguma, bet pagal tai, kaip joje elgiamasi su mažuma. Taigi sakau lietuviams ir visiems Europos žmonėms: atsisakykite žengti šį žingsnį atgal į praeitį.

(Plojimai)

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, leiskite man pradėti pabrėžiant, kad saviraiškos laisvė ir principas, draudžiantis diskriminuoti žmones dėl jų lytinės pakraipos ar lyties, yra mūsų demokratiškos visuomenės kertiniai akmenys. Mūsų Europos Sąjunga grindžiama principais ir vertybėmis ir tikimės iš visų valstybių narių, kad šios mūsų bendrus principus ir vertybes rems. Negalime primygtinai reikalauti pagarbos žmogaus teisėms kitose šalyse, jei patys nesilaikome šių pagrindinių principų savo namuose, Europos Sąjungoje.

Šios pagrindinės teisės, ypač saviraiškos laisvė ir teisė gyventi nepatiriant diskriminacijos, pripažįstamos Europos Sąjungos steigimo sutarties 6 straipsnyje, taip pat Europos žmogaus teisių apsaugos konvencijos 10 ir 14 straipsniuose. Šie principai taip pat įtvirtinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Pagrindinių teisių apsaugą taip pat užtikrina Bendrijos lygmeniu priimti teisės aktai, pvz., Direktyva 2000/78/EB, kuria draudžiama diskriminacija dėl religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar lytinės pakraipos profesinėje srityje. Praeitais metais Komisija pateikė pasiūlymą dėl šios apsaugos išplėtimo įtraukiant kitas sritis.

Taryba šiuo metu svarsto šį pasiūlymą, dėl kurio Parlamentas jau pateikė teigiamą nuomonę. Palankiai vertiname šią iniciatyvą ir tikimės, kad pasiūlymas greitai bus priimtas.

Tiek galiu pasakyti apie teisės aktus, priimtus Europos lygmeniu. Nacionaliniu lygmeniu valstybės narės turi teisę priimti nacionalinius pagrindinių laisvių ir teisių apsaugos įstatymus, bet su sąlyga – kartoju – su sąlyga, kad šiais įstatymais visapusiškai gerbiama Europos Sąjungos bei Bendrijos lygmenimis priimtuose pirminės ir antrinės teisės aktuose įtvirtintos nuostatos, jei jie priimami srityje, nepriklausančioje Bendrijos kompetencijos sričiai, ir jei jų priėmimas grindžiamas tuo, kad Europos Sąjungos ar Bendrijos lygmeniu nėra teisės aktų, reglamentuojančių pagrindinių laisvių ir teisių apsaugą šioje srityje.

Svarstomasis įstatymas, kurį Lietuvos parlamentas priėmė liepos mėn., bei pasiūlytasis baudžiamojo kodekso ir administracinės teisės pakeitimas, dėl kurio diskutuojama, kelia didelį rūpestį Tarybai pirmininkaujančiai Švedijai. Tačiau nepamirškite, kad įstatymas dar nepradėjo galioti.

Mūsų požiūriu, įstatymas, kuriuo siekiama uždrausti skleisti informaciją apie tam tikrą lytinę pakraipą, prieštarauja tokioms pagrindinėms vertybėms kaip saviraiškos laisvė ir žmonių lygybės principas. Tarybai pirmininkaujanti valstybė ne kartą įvairiomis progomis bendraudama su Lietuvos Vyriausybės atstovais šiuo klausimu aiškiai išdėstė savo nuomonę.

Dėl teisinio pobūdžio klausimų, kuriuos savo kalbose kėlė EP nariai, norėčiau pabrėžti, kad Taryba nėra oficialiai įgaliota juos spręsti. Klausimai, susiję su nacionalinės teisės atitiktimi steigimo sutartyse įtvirtintoms nuostatoms, nepriklauso nei Tarybos, nei Pagrindinių teisių agentūros kompetencijos sritims. Komisija sprendžia, ar valstybė narė laikosi pagal steigimo sutartis priimtų įsipareigojimų. Komisija ne tik kontroliuoja, ar Europos Sąjungos ir Bendrijos teisės aktai yra tinkamai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinami, bet taip pat užtikrina, kad Europos lygmeniu priimti pirminės teisės aktai būtų visapusiškai gerbiami. Komisija gali pradėti atitinkamus procesinius veiksmus, jei mano, kad valstybė narė nesilaiko pirminės ar antrinės teisės nuostatų. Esu įsitikinusi, kad J. Barrot tą patvirtins.

Dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 13 straipsnio. Taryba labai susirūpintų, jei būtų nustatyta diskriminacijos dėl lyties, rasės, tautybės, religijos, negalios, amžiaus ar lytinės pakraipos atvejų. Tačiau tam, kad Taryba galėtų pradėti svarstymą siekdama nustatyti, ar tai diskriminacijos atvejis, ir kokių priemonių reiktų imtis, jei įtarimai pasitvirtintų, pirma jai reikia gauti Komisijos pasiūlymą. Pagal Steigimo sutarties 7 straipsnį Taryba taip pat gali imtis veiksmų tik tuo atveju, jei trečdalis valstybių narių ar Komisija pateikia tinkamai pagrįstą pasiūlymą. Kadangi svarstomasis įstatymas dar neįsigaliojo, toks pasiūlymas nebuvo pateiktas.

Galiu patikinti EP narius, kad klausimas dėl lesbiečių, gėjų, biseksualų ir transseksualų diskriminacijos yra įtrauktas į Švedijos pirmininkavimo Tarybai darbotvarkę. Šį klausimą svarstysime lapkričio 16–17 d. Stokholme vyksiančiame aukščiausiojo lygio susitikime, kuriame bus kalbama lygių teisių tema.

Savaime aišku, mes labai rimtai atsižvelgiame į Europos Parlamento rūpestį. Juk kalbama apie pagarbą pagrindinėms teisėms ir žmogaus teisėms. Tačiau šie klausimai turi būti sprendžiami vadovaujantis teisinėmis ir institucinėmis procedūromis. Kaip Tarybos atstovė, pasistengiau atsakyti į klausimus kuo korektiškiau ir paaiškinti galiojančius apribojimus. Nekantriai laikiu išgirsti Komisijos atstovų nuomonę šiuo reikalu.

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Ponia pirmininke, ministrė labai išsamiai paaiškino teisinius šios problemos aspektus.

Norėčiau pasakyti, kad Komisija ne kartą pareiškė, jog smerkia visų formų homofobiją. Šis reiškinys – tai pasipiktinimą keliantis žmogaus orumo žeminimas. Komisija šią savo poziciją pakartotinai patvirtino Europos Parlamentui 2007 m. balandžio 23 d., plenariniame posėdyje, kuriame buvo priimta rezoliucija dėl homofobijos Europoje.

Europos Sąjunga, įgyvendindama teisę Bendrijos kompetencijai priklausančiose srityse, taip pat valstybės narės, įgyvendindamos Europos Sąjungos teisę, privalo gerbti pagrindines teises. Tai privalomi Bendrijos teisės principai.

Lietuvos įstatymas dėl nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio didele dalimi priklauso Bendrijos kompetencijos sričiai, nes jo turinys susijęs su direktyvos dėl garso ir vaizdo paslaugų ir direktyvos dėl elektroninės prekybos įgyvendinimu.

Todėl Komisija informavo Lietuvos valdžią, dar prieš priimant įstatymo projektą, kad kai kurios šiame įstatyme numatytos priemonės sukels rimtų abejonių dėl jų suderinamumo su pagrindinėmis teisėmis ir Bendrijos teise. Nepaisant šio įspėjimo, esama įstatymo redakcija, priimta liepos 14 d., regis, neišsklaido nuogąstavimų, kuriuos Komisija išreiškė prieš priimant įstatymą.

Tokiomis aplinkybėmis Komisijai nelieka kitos išeities, tik pareikšti, jog abejoja, rimtai abejoja šio įstatymo suderinamumu su saviraiškos laisvės ir nediskriminavimo principais, taip pat su vaikų teisėmis, įskaitant teisę gauti informaciją, būtiną jų vystymuisi.

Komisija nedvejodama imsis visų priemonių, būtinų siekiant užtikrinti pagarbą Bendrijos teisei, įskaitant, žinoma, pagarbą pagrindinėms teisėms.

Remiantis Komisijai pateikta informacija, Lietuvoje Prezidentės D. Grybauskaitės iniciatyva sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta parengti papildomus įstatymo pakeitimus. Pasiūlymas dėl šių pakeitimų turėtų būti pateiktas spalio mėn. pabaigoje. Komisija, žinoma, lauks, kol ši darbo grupė parengs pakeitimus, kad susipažinusi su jų turiniu galėtų pateikti savo galutinę nuomonę dėl įstatymo tokia redakcija, kuria jis įsigalios. Iš tikrųjų, galiu tik pritarti labai aiškiai išdėstyta minčiai, kad Komisija privalo stebėti padėtį ir galiausiai pasiūlyti nuobaudas ir, *a fortiori*, nubausti už Europos Sąjungos teisės aktų ir pagrindinių teisių pažeidimus.

Tai informaciją, kurią norėjau jums pateikti siekdamas parodyti, kad mūsų pozicija šiuo klausimu yra labai aiški.

Vytautas Landsbergis, PPE frakcijos vardu. – Ponia pirmininke, įstatyme, kuris yra kritikuojamas ir dėl kurio diskutuojama, nepaisant to, kad jis nepradės galioti iki kovo mėn., yra tik viena eilutė, kurioje kalbama apie homoseksualumo propagavimo nepilnamečiams draudimą. Būtent ši eilutė yra didžiausią rūpestį kelianti įstatymo dalis.

Lietuvos Respublikos Prezidentė ėmėsi iniciatyvos, kad nedelsiant būtų pateikti aiškinamieji pakeitimai. Taigi ši rezoliucija yra tarsi beldimasis į atviras duris. Dabar turėtume susitelkti ties Parlamento ketinimu.

Raktiniai žodžiai didžiausią rūpestį keliančioje įstatymo eilutėje – „propagavimas“ ir „nepilnamečiai“, bet ne „homoseksualumas“, kaip kai kuriems atrodo. Siekiant apsaugoti nepilnamečius nuo galimos tiesioginės propagandos, nutarta priimti atitinkamą įstatymą. „Propaganda“ yra tyčinis veiksmas, o ne paprasta informacija, kurią būtina teikti lytinio švietimo tikslais ir kuria taip pat turėtų būti ugdoma tolerancija homoseksualumui bei homoseksualiems santykiams.

Jei atversime savo akis, pamatysime, kad homoseksualumo propagavimas gali reikšti daug daugiau – nuo nepilnamečių skatinimo pabandyti homoseksualius santykius iki jų viliojimo ar net homoseksualios prostitucijos. Žiniasklaidai toks verslas, galbūt sleidžiant propagandą nepilnamečiams, gali būti pelningas.

Mieli kolegos, tėvai ir seneliai, įsiklausykite į savo širdies balsą. Ar pritartumėte tam, kad jūsų pačių vaikai patirtų visus šiuos iššūkius?

(*Šūksnis iš salės*)

Gera, tai jūsų nuomonė.

Kas, jei jiems tai būtų propaguojama nuolat ir neribotai? Tai tarsi siūlymas pasirinkti iš dviejų galimybių: tarp vaikų teisės, jei jums patinka gudri teorija, būti psichologiškai išnaudojama ir vaikų teisės į apsaugą nuo išnaudojimo. Lai jų apsisprendimas ateina kartu su branda.

Siūlau pritarti punktam, kuriuose primenama apie Vaiko teisių konvenciją ir Vaiko teisių deklaraciją, ir išbraukti 1 punktą, kuris šiuo metu neaktualus, todėl dėl jo diskutuoti aukštuosiuose Europos rūmuose nėra prasmės.

Claude Moraes (S&D). – Ponia pirmininke, V. Landsbergis pateikė visiškai neįtikinamą šio įstatymo pagrindimą. Buvau nustebusi, nes tikėjausi daugiau. Taryba ir Komisija išreiškė savo didelį rūpestį ir tokia pozicija teisinga. Nediskriminavimas ir saviraiškos laisvė yra pagrindiniai principai, kuriais grindžiama Europos teisė.

Mano šalyje, kaip pasakojo M. Cashman, toks įstatymas buvo priimtas 1988 m., bet šiandien jis jau istorija. Įstatymas, dėl kurio diskutuojame šiandien, taip pat taps istorija, nes viena iš didžiausių ES, kaip vertybių Bendrijos, stipriųjų pusių glūdi mūsų bendrose pastangose kelti kartelę užtikrinant žmogaus teisių ir mūsų pagrindinių laisvių apsaugą. Ši užduotis vienodai sunki ir tada, kai viena iš valstybių narių atsiduria dėmesio centre dėl galimo šios teisės pažeidimo, bet būtent dėl to, kad esame vertybių Bendrija, galime išnagrinėti šiuos įstatymus ir pasakyti, kaip tą padarė Komisija ir Taryba, kad jie kelia mums didelį rūpestį.

Pagrindinių teisių agentūra turėtų atlikti jai pavestą funkciją ir pateikti savo nuomonę, nes, kaip pasakė Komisija ir Taryba, dabar galiojančioje teisėje, šios Europos Sąjungos įstatymuose dėl nediskriminacijos, yra problemų. Tad apginkime tai, ką turime, ir užtikrinkime, kad Socialistų frakcija kartu su mūsų gimininga partija Lietuvoje pasmerktų šį įstatymą. Tikėkimės, kad tai bus padaryta ir šis įstatymas taps istorija.

(*Plojimai*)

Leonidas Donskis, *ALDE frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, Lietuvos Respublikos įstatymas dėl nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio apstulbino žmogaus teisių gynėjus ir žiniasklaidos atstovus Lietuvoje ir už jos ribų, kurie laiko jį esant atvirai homofobišką ir nedemokratišką.

Leiskite man atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad buvęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus šį įstatymą vetavo, bet Lietuvos parlamentas jo prieštaravimą atmetė. Be to, jį griežtai sukritikavo dabartinė Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Kategoriškai įstatymą įvertino ir Lietuvos žiniasklaida, politikos apžvalgininkai, pilietinių laisvių bei žmogaus teisių gynėjai, kurie pabrėžė jo homofobinę esmę bei labai pavojingas politines pasekmes, pvz., cenzūrą ir savicenzūrą.

Šis įstatymas turi mažai ką bendro, jei iš viso turi, su vaikų apsauga. Iš tiesų jis nukreiptas prieš homoseksualios pakraipos šalies piliečius. Kad ir kaip būtų, homoseksualumo prilyginimas fiziniam smurtui ir nekrofilijai yra morališkai atgrasus ir visiškai gėdingas. Sunku patikėti, kad toks įstatymas gali būti priimtas ES valstybėje narėje XXI amžiaus pradžioje. Asmeniškai vertinu šį įstatymą, švelniai kalbant, kaip nesėkmingą ir visiškai neteisingą žingsnį.

Lietuvos parlamentas šiuo metu diskutuoja dėl baudžiamojo kodekso 310 straipsnio ir administracinio kodekso 214 straipsnio pakeitimų, pagal kuriuos homoseksualumo propagavimas viešojoje erdvėje bus laikomas nusikalstama veikla ir baudžiamas pinigine bauda, viešaisiais darbais ar laisvės atėmimu. Kas tai, jei ne posūkis link valstybės sankcionuojamos homofobijos ir požiūrio, kad vieša homoseksualios pakraipos raiška yra nusikaltimas, įtvirtinimo?

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad šis įstatymas yra gėda, bet dar didesnė gėda būtų bandymas šį įstatymą ignoruoti, priimti kaip nereikšmingą ir galiausiai jį pateisinti. Taigi aš tvirtai remiu rezoliuciją.

Raül Romeva i Rueda, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (ES) Ponios ir ponai, tai svarbus Europos integracijos momentas, nes dar visai neseniai tokių diskusijų, be abejo, nebūtų, nes joks parlamentas net nesvarstytų galimybės priimti tokį įstatymą.

Taigi tai nėra Lietuvos vidaus politikos klausimas. Tiesiog privalome pripažinti, kad prieš mus iškilo problema, galinti tiesiogiai paveikti Europos patikimumą. Nei vienas Europos Sąjungos organas – turime tris institucijas – negali tylėti, kai valstybė narė priima įstatymus, kuriais persekiojama ir įtvirtinama kaip nusikaltimas tokia visuotinė teisė, kaip teisė rinktis, su kuo užmegzti emocinius ar lytinius santykius neatsižvelgiant į lytį ar amžių.

Pone V. Landsbergi, kalbėti atvirai apie homoseksualumą, biseksualumą ar transseksualumą yra geriausia garantija to, kad vaikas galės priimti savo seksualumą ir gyventi gerbdamas save bei kitus visuomenės narius.

Tai svarbu, nes tai, ko šiuo atveju aiškiai reikalaujame – užtikrinti galimybę vaikams sveikai vystytis be jokios prievartos, neigiamų stereotipų ar kaltės jausmo. Turime atvirai diskutuoti dėl homoseksualumo, kaip kad dabar darome, o ne drausti jį ar laikyti nusikaltimu.

Konrad Szymański, *ECR frakcijos vardu*. – (PL) Įstatymą dėl nepilnamečių apsaugos Lietuvoje nutarta parengti rūpinantis emociniu ir psichologiniu jauniausiųjų žiniasklaidos vartotojų, kurių gyvenime ji užima vis daugiau vietos, vystymusi. Kitas Lietuvos įstatymų leidėjų rūpestis – kad vaikai turėtų būti auginami pagal tėvų įsitikinimus. Nemanau, kad šiuose rūmuose atsiras nors vienas, nepritariantis tam, jog šie klausimai yra svarbūs ir aktualūs. Šie ketinimai verti pagarbos, o ne kritikos, nors ne tai svarbiausia.

Šiame įstatyme nėra nė vieno straipsnio, kuriuo būtų pažeista Europos teisė, o daugeliu aspektų jis net nėra susijęs su Europos teise. Klausimai, kuriuos iškėlė rašytinio klausimo autoriai, priklauso sritims, reglamentuojamoms išskirtinai pagal valstybių narių nacionalinę teisę. Niekas nesuteikė Europos Sąjungai įgaliojimų kištis į šias sritis. Tai pagrindinė priežastis, kodėl prieštaraujame, kad šis klausimas būtų svarstomas Europos lygmeniu ir kodėl niekada nepritarsime jokiai ideologijai, pateisinančiai Europos teisės kompetencijos ribų peržengimą.

Būtent dėl šios priežasties taip pat negalime paremti nei vienos šiuo klausimu pasiūlytos rezoliucijos.

Eva-Britt Svensson, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (SV) Ponia pirmininke, kalbama ne apie ideologiją. Sakyčiau, kad šiuo atveju kalbama apie vienodą visų žmonių vertę. Taip pat norėčiau padėkoti ir Komisijai, ir Tarybai už jų kaip niekada aiškią poziciją. Esu įsitikinusi, kad Parlamentas, Komisija ir Taryba dabar vieningai smerkia bandymus paminti pagrindines vertybes.

Kalbama apie ES ir ES pagarbą pagrindinėms žmogaus teisėms. Visos valstybės narės šias teises taip pat privalo gerbti. Iš tikrųjų, siūlydami tokį įstatymą rizikuojame, kad visa informacija apie homoseksualumą, biseksualumą ir transesksualumą taps neteisėta. Įsivaizduokite, kas atsitiktų, jei žmonėms staiga būtų uždrausta kovoti už lygias visų žmonių teises neatsižvelgiant į lytinę pakraipą.

Nėra abejonių, jog pasiūlytasis įstatymas yra išpuolis prieš žmogaus teises. Net sunku suskaičiuoti, kiek žmogaus teisių juo pažeidžiama. Pasakysiu trumpai: visapusiškai remiu šią rezoliuciją. Tikiuosi, kad Parlamentas rytoj kaip įmanoma vieningai balsuos už šią rezoliuciją.

Véronique Mathieu (PPE). – (FR) Ponia pirmininke, pirmiausia norėčiau pabrėžti, kokia svarbi Europos Sąjungai, Parlamentui ir visiems mūsų kolegoms yra kova su įvairių formų diskriminacija, ypač diskriminacija dėl lytinės pakraipos.

Apie ką šiandien kalbame? Kalbame apie Lietuvos įstatymo projektą, kuris kelia tokią didelę problemą, kad turėjo išsikšti net D. Grybauskaitė. Ji pasinaudojo savo veto teise, net sudarė darbo grupę, kuri turės pasiūlyti mums šio įstatymo pakeitimus. Todėl aš visiškai pasitikiu ja ir esu tikra, kad ši problema bus išspręsta ir kad susijusi valstybė narė ras šios rimtos problemos, susijusios su diskriminacija dėl lytinės pakraipos, sprendimą. Tarpusavyje konsultavomės, kai kurios frakcijos pasiūlė rezoliuciją ir pagaliau parengė bendrą rezoliuciją. Taigi esu įsitikinusi, ponios ir ponai, kad ši bendra rezoliucija rytoj bus priimta ir kad ši problema bus išspręsta.

Žinoma, labai svarbu, kad mūsų vaikų protinė ir psichologinė sveikata būtų apsaugota, bet vis dėlto norėčiau priminti jums, kad taip pat svarbu kovoti su visų formų diskriminacija dėl lyties ir seksualumo. Siekėme to daugelį metų. Įsteigėme Pagrindinių teisių agentūrą. Tą padarėme siekdami konkretaus tikslo. Kovojome už tai, kad tokia institucija būtų įsteigta ir šiandien niekas negalvoja, kad turėtume jos atsisakyti.

Todėl norėčiau padėkoti už jūsų norą priimti šią rezoliuciją. Dėkoju visiems savo kolegoms EP nariams, kurie labai prisidėjo prie šių derybų. Labai džiaugiuosi, kad pavyko parengti šią bendrą rezoliuciją, ir tikiuosi, kad rytoj ji šiuose rūmuose bus priimta.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Sveikinu Europos Parlamento iniciatyvą pradėti svarstyti klausimą dėl Lietuvos dešiniųjų jėgų pastangomis priimto nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo. Deja, tenka apgailestauti, kad įstatymas buvo priimtas nepakankamai apsvačius jį bei įvertinus jo atitiktį tarptautinei ir Europos Sąjungos teisei. Nebuvo išgirstas nevyriausybinių organizacijų balsas. Prisidengiant kilniu tikslu ginti vaikų teises iš tikrųjų buvo sukurtas teisinis pagrindas suskirstyti visuomenę, riboti informaciją, diskriminuoti atskiras visuomenės grupes. Buvęs Lietuvos Respublikos prezidentas vetavo įstatymo projektą, naujoji Prezidentė sudarė darbo grupę, kuri pateiks naują įstatymo projektą parlamentui dar šioje rudens sesijoje.

Tikiuosi, jog Lietuva turės pakankamai politinės valios patobulinti įstatymą, juolab kad mes turime patirtį priimant ir įgyvendinant pažangius šios srities įstatymus. Dar prieš šešerius metus Lietuvos socialdemokratų pastangomis priimtas lygių galimybių įstatymas, kuriuo uždrausta bet kokia tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija dėl amžiaus, lytinės pakraipos, negalios, rasės ar etninės priklausomybės visose gyvenimo srityse. Dėl analogiško direktyvos projekto šiuo metu diskutuojama Ministrų Taryboje. Ši Europos Parlamento rezoliucija turėtų paskatinti Lietuvos parlamentą priimti tokį įstatymą, kuriuo būtų gerbiama žmogaus teisė ir laisvė, neleidžiama visų formų diskriminacija, taip pat ir diskriminacija dėl lytinės pakraipos.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, ponie ministre, ponios ir ponai, aš, kaip ir visi jūs, esu sukrėstas, kad Europoje yra parlamentas, gebantis ne tik pasiūlyti tokios rūšies įstatymo projektą, bet ir jį iš tikrųjų priimti. Šis įstatymas yra ne tik nepriimtinas homoseksualios pakraipos Lietuvos žmonių teisių pažeidimas, juo taip pat daroma rimta žala visų homoseksualios pakraipos vyrų ir moterų Europoje padėčiai. Lietuvos parlamentas jiems sako, kad jų lytinė pakraipa yra kažkas, dėl ko jie turėtų gėdytis ir nuo ko reikėtų apsaugoti vaikus.

Tikiuosi, kad Komisija ir Tarybai pirmininkaujanti Švedija duos visiškai aiškiai suprasti Lietuvos parlamentui, kad niekam nebus leista užginčyti pagrindinių vertybių, tokių kaip lygios teisės ir nediskriminacijos principas – nei dabar, nei bet kada ateityje! Todėl norėčiau paprašyti pono Komisijos nario čia ir dabar konkrečiai pažadėti, kad Komisija ne akimirkos nedvejodama iškels Lietuvai bylą Europos Teisingumo Teisme, jei šis įstatymas pradės galioti.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Lietuva priėmė įstatymą, kuriuo teikiama svarbi vaikų ir jaunimo apsauga nuo viešosios informacijos poveikio, galinčio padaryti rimtos žalos tolesniam jų vystymuisi. Yra aišku, kad

socialinė ir šeimos politika priklauso ES valstybių narių kompetencijai, todėl Lietuva už tai negali būti pasmerkta jokiais europinėmis iniciatyvomis.

Svarstomasis klausimas neprieštaruja jokioms žmogaus teisių srityje galiojančioms tarptautinėms normoms. Domėjauisi tuo ir įsitikinau, kad tai tiesa. Mano giliu įsitikinimu, šiuo įstatymu, priešingai, siekiama sustiprinti vaikų apsaugą nuo informacijos ir vaizdų, nuo kurių – noriu tą pabrėžti – apsaugoti vaikus nori patys tėvai.

Norėčiau paraginti nuosekliau taikyti subsidarumo principą, kurį Airija užsitikrino Lisabonos sutarties protokolu. Todėl tokie „įspėjimai valstybėms narėms ir šalims“ sukuria rimtą precedentą tokiose jautriose srityse kaip šeimos politika.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – (LT) Pirmą kartą Europos Parlamento istorijoje šioje garbingoje salėje svarstomi Lietuvos parlamento veiksmai, svarstomi nepalankiame kontekste. Kad ir kokie nekalti ar visai geri norai svarstomų įstatymų autorių ir palaikytojų būtų, jie atvedė tikrai ne į XXI amžiaus Europą. Manau, suvaidino savo vaidmenį Seimo daugumos per didelį įsitikinimą savo teismumu – virš mūsų tik dangus, darom ką norim, mums nerūpi tarptautiniai įsipareigojimai. Šis svarstymas yra labai rimta Tarybos ir Komisijos reakcija, tai įspėjimo signalas Lietuvos įstatymų leidėjams, kad reikia žingsniuoti ne atgal, vos ne į Viduramžius, o veikti žvelgiant pirmyn, naudojantis Europos Sąjungos šalių patirtimi ir tradicijomis. Todėl tokios diskusijos reikalingos, reikalinga ir rezoliucija.

Cecilia Wikström (ALDE). – (SV) Ponia pirmininke, visi žmonės gimė lygūs ir turi tą pačią neliečiamą vertę. Todėl Parlamentas šiandien privalo labai aiškiai suprasti, kad kalbama apie visos Europos piliečius, nesvarbu, kurioje valstybėje narėje jie gyvena. Pagrindinės ES vertybės yra tolerancija, atvirumas ir laisvė, todėl džiaugiuosi, kad naujai išrinktasis Komisijos Pirmininkas šiandien aiškiai patvirtino, kad ketina paskirti Komisijos narį, kuriam bus pavesta spręsti, apimanti būtent šiuos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių klausimus.

Tenka ypač apgailestauti, kad tokia šalis kaip Lietuva – kuri kadaise patyrė represijas ir diktatūrą – dabar, jau būdama laisva ir nepriklausoma valstybė, priėmė tokį niekingą įstatymą, už kurio slypi cenzūra, laisvės ribojimas ir netolerancija. Visi, kurie remiame demokratinis principus ir turime bent kiek sveikos nuovokos, privalome rytoj balsuodami kategoriškai pasmerkti šį Lietuvos įstatymą. Lai šių rūmų nariai vieni kitiems primena, kad didžiausia vertybė yra meilė.

Anna Záborská (PPE). – (SK) 2006 m. Slovakija buvo pasmerkta už tai, kad prašė užtikrinti sąžinės laisvę. Šiandien prieš šią bendruomenę stovi Lietuva, kuri nori apsaugoti vaikus nuo visuomenės seksualizavimo. Manau, kad šioje diskusijoje manipuluojama Pagrindinių žmogaus teisių chartija – dokumentu, kuris yra teisiškai privalomas.

Šie rūmai ignoruoja nacionalinio parlamento, kuris du kartus balsavo už šį įstatymą be jokių kritikos balsų, teisėtumą. Šie rūmai prašo, kad Žmogaus teisių agentūra pateiktų savo nuomonę. Tačiau ši agentūra neturi įgaliojimų tirti nacionalinių įstatymų poveikį. Turiu klausimą: ką turėtų manyti airiai artėjant referendumui? Jie turėtų manyti, kad netrukus ateis toks laikas, kai jie bus čia kritikuojami dėl savo įstatymų, kuriuos priėmė siekdami apsaugoti šeimą ir gyvybę.

Man gaila, kad čia, gerbiame Parlamente, negerbiame Europos vertybių, negerbiame įvairovės ir nacionalinės kultūros, negerbiame vaikų apsaugos ir tėvų teisės auklėti savo vaikus.

Cecilia Malmström, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, manau, kad mūsų trys institucijos šiose diskusijose labai aiškiai išdėstė savo požiūrį. Pagarba žmogaus teisėms, tolerancija, asmens neliečiamumas ir visų formų diskriminacijos, įskaitant diskriminaciją dėl lytinės pakraipos, draudimas yra pagrindinės europinio projekto vertybės ir tokios turi likti. Valstybės narės privalo gerbti ir šias vertybes, ir galiojančius įstatymus, kuriuos Europos Sąjunga šioje srityje taiko.

Tarybai pirmininkaujančiai valstybei svarstomas įstatymas kelia didelį rūpestį, bet žinome, kad šis įstatymas sukėlė daug kritikos bei diskusijų ir Lietuvoje. Kaip minėta, Prezidentė D. Grybauskaitė, kuri buvo Komisijos narė ir todėl gerai žino ES vertybes ir įstatymus, pati inicijavo šio įstatymo persvarstymo ir jo suderinimo su ES teise procesą. Labai džiaugiuosi, kad Komisija davė aiškiai suprasti, kas įvyks, jei šis įstatymas – priešingai mūsų lūkesčiams – įsigalios savo pirminiu pavidalu.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Ponia pirmininke, visiškai sutinku su ministrės išvadomis. Taip pat tikiuosi, kad D. Grybauskaitės nurodymu sudaryta darbo grupė sugebės užkirsti kelią įstatymui, kuris kai kuriais atžvilgiais prieštarauja Europos teisei, priėmimui.

Norėčiau pabrėžti vieną dalyką: baiminamės, kad kai kurios šio įstatymo nuostatos prieštarauja tam tikroms direktyvoms dėl garso ir vaizdo paslaugų ir elektroninės prekybos. Nesame įgalioti kišti į šeimos teisę, nes tai viena iš sričių, priklausančių valstybių narių kompetencijai. Taigi viskas, apie ką buvo kalbėta pirmiau, taip pat diskusijose, rodo, kad padėtis turi būti nuodugniau įvertinta nacionaliniu lygmeniu, šiuo atveju Lietuvoje.

Pirmininkė. – Baigiantis diskusijoms gavau penkis pasiūlymus dėl rezoliucijų⁽²⁾, pateiktus pagal Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2009 m. rugsėjo 17 d., rytoj, ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Carlo Casini (PPE), raštu. – (IT) Vertindamas pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Lietuvos nepilnamečių apsaugos įstatymo, noriu atkreipti dėmesį į rimtą rūpestį keliantį institucinio pobūdžio aspektą. Dažnu atveju pavieniai EP nariai ar pavienės politinės frakcijos priskiria sau teisę spręsti klausimus, susijusius su valstybių narių vidaus politika: manau, taip neturėtų būti. Šiuo konkrečiu atveju Europos Parlamente, regis, ketinama pareikšti neigiamą nuomonę dėl Lietuvos įstatymo – kurio visas turinys nėra žinomas – siekiant pagirtino tikslo apsaugoti nepilnamečius, kartu slapčia pažeidžiant nuostatą dėl valstybių narių teisės savo nuožiūra tvarkytis srityse, kurios priklauso jų kompetencijai. Galėčiau dar pridurti, kad šią valstybių narių teisę ne kartą patvirtino Europos žmogaus teisių teismas. Lygybės principas nėra ginčijamas ir niekas neketina abejoti konkrečios lytinės pakraipos asmenų teise į orumą. Mano abejonės yra institucinio pobūdžio ir susijusios su Europos Sąjungos ir pavienių valstybių narių tarpusavio santykiais.

Joanna Senyszyn (S&D), raštu. – (PL) Diskriminacija draudžiama pagal Europos ir tarptautinę teisę. Nuostatos, draudžiančios diskriminaciją, įtvirtintos steigimo sutartyse, Europos žmogaus teisių konvencijoje ir Pagrindinių teisių chartijoje. Jokia valstybė narė negali priimti įstatymų, prieštaraujančių šiems dokumentams.

Lietuvos įstatymas yra neleistinas, nes savo esme jis absurdiškas ir homofobiškas. Homofobija yra liga, tačiau sergantieji neapykanta homoseksualios pakraipos asmenims neverti užuojautos. Jie net yra ne tiek homofobai, kiek šovinistai, niekinantys kitokios lytinės pakraipos žmones. Kaip ir visiems kitiems šovinistams, jiems būtina duoti deramą atkirtį priimant atitinkamus įstatymus.

1990 m. Pasaulio sveikatos organizacija išbraukė homoseksualumą iš Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos problemų klasifikacijos sąrašo. PSO taip pat patvirtino, kad jokia lytinė pakraipa nėra sveikatos sutrikimas.

Kiekvienoje visuomenėje, taip pat Lietuvos, yra lesbiečių, gėjų ir biseksualų. Jie sudaro apie 4–7 proc. visų gyventojų. Jie yra mažuma, turinti tokias pačias teises kaip ir kiti. Lygybės paradai, kurie kai kam kelia didelį rūpestį, rengiami siekiant, be visa kita, priminti žmonėms apie pagrindinį, pamatinį lygybės principą.

Todėl prašau Tarybos ir jai pirmininkaujančios valstybės imtis atitinkamų veiksmų užkertant kelią valstybėms narėms priimti tokius diskriminacinius įstatymus. Privalome parodyti, kad Europos Sąjunga kategoriškai pasisako prieš bet kokią diskriminaciją ir netoleranciją.

PIRMININKAVO: D. WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

16. Klausimų valanda (klausimai Tarybai)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – klausimų valanda (B7-0203/2009).

Šie klausimai skirti Tarybai.

(2) Žr. protokolą.

Klausimas Nr. 1, kurį pateikė **Marian Harkin** (H-0259/09)

Tema: Gyvūnų gerovė

Gyvūnų gerovė – vienas iš Europos Sąjungai pirmininkaujančios Švedijos iškeltų prioritetų. Kitos šalys, pavyzdžiui, Airija jau yra pradėjusios sėkmingai įgyvendinti gyvūnų gerovės programas, susijusias su gyvū gyvūnų vežimu, įskaitant Žindančių karvių gerovės programą, kurios tikslas – užtikrinti, kad eksportui numatyti jaunikliai būtų stipresni ir geriau pasirengę kelionei. Ar Europos Sąjungai pirmininkaujanti Švedija ketina atsižvelgti į panašias su gyvū gyvūnų eksportu susijusias programas ir pasirūpinti, kad priimant naujus teisės aktus būtų užtikrinta tausaus gyvū gyvūnų eksporto ir gyvūnų gerovės išsaugojimo pusiausvyra? Airija yra sala, kuri labai priklauso nuo jauniklių eksporto prekybos. Ar Švedija, atsižvelgdama į tai, ketina teikti siūlymų dėl šio Airijai gyvybiškai svarbaus prekybos sektoriaus suvaržymo?

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Ponia pirmininke, turiu garbės atsakyti į M. Harkin klausimą. Taryba pritaria Parlamento narės susirūpinimui dėl gyvūnų gerovės. Kadangi Komisija šioje srityje visą laiką teikia pasiūlymus, nuolat tvirtinama nemažai Bendrijos teisės aktų. Tarybai pirmininkaujanti Švedija siekia tęsti diskusijas dėl gyvūnų gerovės ir gerosios gyvulininkystės patirties. Tarybai pirmininkaujanti valstybė šiems klausimams žemės ūkio srityje teikia pirmenybę ir spalio 8–9 d. Švedijos mieste Upsaloje, bus surengta konferencija dėl gyvūnų gerovės.

Ši konferencija bus pagrįsta ES finansuojamo projekto dėl gyvūnų gerovės kokybės rezultatais. Nuo 2004 m. projekto įgyvendinimo laikotarpiu buvo parengta moksliai pagrįsta sistema, skirta įvertinti, ar gerai ūkiuose rūpinamasi gyvuliais. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu taip pat tiriama geriausi būdai ūkininkams, vartotojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims teikti grįžtamąją informaciją. Projekte dalyvavo daugiau nei 40 institucijų ir universitetų iš ES ir Lotynų Amerikos. Kita tema, dėl kurios bus diskutuojama konferencijoje – kaip visame pasaulyje pagerinti gyvūnų gerovę. Pranešimus skaitys pranešėjai iš įvairių tarptautinių organizacijų, pvz., PPO ar FAO, pasaulinių bendrovių ir tarptautinės mėsos pramonės bei JAV ir Namibijos atstovai.

Konferencijos rezultatai gali būti svarbūs Tarybos planuojamoms išvadoms, teikiant atsakymą į laukiamą Komisijos komunikatą dėl su gyvūnų gerove susijusio ženklinimo. Dėl kokios nors teisėkūros iniciatyvos ėmimosi – manau, kad Parlamento narė žino, jog pasiūlymus teikti turi Komisija. Dabar Tarybai pirmininkaujanti Švedija dirba su Komisijos pasiūlymu dėl naujos direktyvos dėl mokslo tikslams naudojamų gyvūnų apsaugos. Šiuo metu Komisija nėra pateikusi jokių naujų teisės aktų pasiūlymų dėl gyvūnų gerovės, kurie būtų nagrinėjami Švedijos pirmininkavimo Tarybai metu.

Marian Harkin (ALDE). – Labai džiaugiuosi, kad sakote, jog ketinate tęsti vykstančias diskusijas ir kad šiuo klausimu Upsaloje rengiate konferenciją. Tiesą pasakius, šiuo metu turimi teisės aktai galioja dar tik dvejus metus. Žinau, kad Airijoje jau iš tikrųjų pradėjome tame dalyvauti. Užtikrinome mokymą prižiūrėtojams. Pagerinome gabenimo sistemas ir dėl to mūsų prekyba veikia labai gerai, tačiau jei visas šias veiklos rūšis sustabdysime, akivaizdu, kad dings konkurencija vietinėje rinkoje ir t. t. Klausiau štai ko: ar iš tikrųjų yra svarbu keisti jau patvirtintus teisės aktus kurie, tiesą pasakius, galioja dar tik dvejus metus. Kitas klausimas buvo apie tai, kokius turime patikimus tokį poreikį rodančius duomenis.

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – Kaip ir sakėte, yra svarbu viską tinkamai įvertinti ir nustatyti tai, kas yra daroma bei kokie buvo pasiekti rezultatai.

Renkame mokslinius duomenis. Į konferenciją Upsaloje pakvietėme ekspertus ir mokslininkus, kurie padės pamatus šios konferencijos diskusijoms. Kaip ir sakiau, tikimės, kad tai gali tapti pagrindu Tarybos atsakymui į komunikatą, kurį gausime iš Komisijos. Būtent tai galiu pasakyti šiuo metu.

Tačiau taip pat labai džiaugiamės ir Europos Parlamento nuomonėmis. Tikimės, kad tai gali tapti gera pradžia diskusijoms ir padėti surinkti kuo daugiau informacijos.

Mairead McGuinness (PPE). – Viena pastaba: tikiuosi, kad dėl gyvūnų gabenimo į mokslą atsižvelgiama labiau nei į emocijas.

Norėčiau Jūsų paprašyti atkreipti dėmesį į arklių gabenimo klausimą, kuris mano nuomone nėra pakankamai nagrinėjamas, ir manau, kad šiuo metu šis klausimas kelia didelį susirūpinimą.

Mano nuomone gyvūnų gerovės padėtis ūkiuose gali pablogėti dėl pragaištingų kainų, kurios daugelyje mūsų valstybių narių mokamos ūkininkams už jų produkciją. Ūkininkai kiek galėdami stengiasi išlaikyti gerovės

standartus, nors vyrauja labai prastos prekių kainos, kurios reiškia negautas ūkių pajamas. Taigi privalome būti jautrūs šiam klausimui.

Seán Kelly (PPE). – Tai yra labai prieštaringa tema Airijoje ir ji yra labai naudinga tiems, kurie skatina balsuoti prieš Lisabonos sutartį. Atsižvelgiant į tai ir į faktą, kad Airija yra sala, kurioje neesant gyvo eksporto veiks patogus kartelis, visų pirma jautienos ir avienos sektoriuje, ar galite mums suteikti viltį, kad šis klausimas bus išspręstas arba dėl jo bus pasiektas kompromisas iki spalio 2 d. vyksiančio balsavimo dėl Lisabonos sutarties?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Suprantu šio Parlamento narių ir piliečių susirūpinimą. Deja, negaliu pažadėti, kad šis klausimas bus išspręstas iki referendumo.

Šiuo metu laukiame Komisijos pasiūlymo. Jis vėluoja dėl man nežinomų priežasčių. Kai tik pasiūlymas pasirodys, imsime darbo ir pradėsime dėl jo diskutuoti. Negaliu jums pasakyti nieko daugiau, nes laukiame pasiūlymo iš Komisijos. Tikiuosi, kad galime tai padaryti šio klausimo nedramatizuodami, o tiesiog jį įvertindami ir į jį žiūrėdami iš mokslinės ir įrodymais pagrįstos perspektyvos.

Klausimas Nr. 2, kurį pateikė **Claude Moraes (H-0262/09)**

Tema: Prekyba vaikais Europos Sąjungoje

Liepos mėnesį paskelbtame Pagrindinių teisių agentūros pranešime pažymima, kad prekyba vaikais Europos Sąjungoje yra didžiulė problema. Europos Sąjungoje vyksta nevaržoma prekyba vaikais, kurie vėliau išnaudojami lytiškai, verčiami dirbti, įvaikinami ir kurių dalis tampa prekybos organais aukomis.

Teigiamai vertintina tai, kad prekybos žmonėmis problema laikoma prioritetiniu Tarybai pirmininkaujančios Švedijos darbo programos klausimu. Tačiau būtų įdomu sužinoti, ar ketinama atsižvelgti į Pagrindinių teisių agentūros rekomendaciją ir svarstyti konkrečius pasiūlymus, būtent dėl prekybos vaikais?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, Tarybai pirmininkaujanti Švedija pritaria Parlamento nario susirūpinimui dėl prekybos vaikais, kurie išnaudojami lytiškai ar kitaip. Toks šiuolaikinės vergovės tipas yra viena pelningiausių tarptautinio organizuoto nusikalstamumo veiklų. Be abejo, tai yra nepakenčiama ir yra didelė ES ir viso pasaulio problema. Prekyba žmonėmis jau seniai yra svarbus punktas ES darbotvarkėje ir be jokios abejonės privalome tęsti kovą su šiuo baisiu pačių pagrindinių teisių pažeidimu skirtų priemonių rinkinio įgyvendinimą.

Europa privalo dėti du kartus daugiau pastangų imdamasi prevencinių priemonių ir kovodama su organizuotu nusikalstamumu ir saugodama nusikaltimų aukas. ES įsipareigojimas kovoti su prekyba žmonėmis yra aiškiai matomas iš su šiuo klausimu susijusių teisės aktų ir neprivalomų priemonių tvirtinimo ir įgyvendinimo. Pirmiausia, 1997 m. buvo patvirtinti bendri veiksmai dėl kovos su prekyba žmonėmis. Svarbiausias teisės aktas yra 2002 m. pagrindų sprendimas dėl kovos su prekyba žmonėmis.

2009 m. kovo mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl naujo pagrindų sprendimo dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos. Buvo ketinama juo pakeisti 2002 m. pagrindų sprendimą. Vienas iš pasiūlymo tikslų yra pažeidžiamoms aukoms – vaikams – suteikti specialią apsaugą baudžiamųjų tyrimų ir procedūrų metu, siekiant užkirsti kelią vadinamajam antriniam persekiojimui.

Šis pasiūlymas yra susijęs su kitu pasiūlymu, kuris dar labiau nukreiptas į specialius vaikų poreikius, t. y. su pasiūlymu dėl pagrindų sprendimo dėl kovos su seksualiniu priekabiavimu, vaikų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija ir panaikinančiu Pagrindų sprendimą 2004/68, kurį Komisija pateikė tuo pat metu. Siekiama sukurti nuoseklesnius ir veiksmingesnius teisinius pagrindus ir nustatyti griežtesnes bausmes kaltininkams.

Šiuo metu dėl šių dviejų pasiūlymų diskutuojama Taryboje. Jie grindžiami svarbia tarptautine nuomone, visų pirma JT Palermo protokolu, ir Europos žmogaus teisių konvencijoje ir Europos Tarybos konvencijoje dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinio priekabiavimo nustatytomis kovos su prekyba žmonėmis priemonėmis.

Kartu su Tarybai pirmininkaujančios valstybės spalio 19–20 d. Briuselyje rengiama ministrų konferencija dėl visiems rūpimų ES priemonių, skirtų kovai su prekyba žmonėmis, bus pristatytas ir išsamiai aptartas Pagrindinių teisių agentūros pranešimas, o išvados bus pateiktos Tarybai. Tarybai pirmininkaujanti Švedija taip pat ketina Stokholmo programoje, kurią rengiamės patvirtinti gruodžio mėn. aukščiausio lygio susitikime, prekybos žmonėmis ir vaikų seksualinio išnaudojimo klausimams suteikti pirmenybę.

Anna Hedh, *pavadojanti autorę*. – (SV) Labai ačiū, ponio ministre. Žinau, kad šis klausimas yra labai svarbus. Pastaraisiais metais Švedijoje daug dirbome šiuo klausimu – tą darė visa ES. Tiesiog norėčiau paprasčiausiai pabrėžti, kad, mano manymu, yra labai blogai, jog Europos Parlamento nariai negalės dalyvauti konferencijoje spalio 19–20 d., nes mes būsimė Strazbūre, taigi tuo pat metu negalėsime būti Briuselyje ir dalyvauti šioje svarbioje konferencijoje. Labai dėl to apmaudu, tačiau tokia yra padėtis.

Taip pat žinau, kad Tarybai pirmininkaujanti Švedija pareiškė, jog ji nori kelti vaikų išnaudojimo kelionių ir turizmo srityje klausimą. Buvo ketinama tai padaryti lapkričio 20 d. konferencijoje, kurioje posėdžiaus nuolatinė tarpvyriausybinių grupė *L'Europe de l'Enfance*, tačiau dabar išgirdau, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė nekels šio klausimo. Kodėl taip nutiko? Ar ketinate šį klausimą kelti kitą kartą?

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Ponia pirmininke, dėkoju, ponio A. Hedh. Žinau, kad A. Hedh yra labai atsidavusi šiems klausimams.

Labai gaila, kad Briuselyje vyksianti konferencija kertasi su plenarine sesija. Konferencijos data yra priderinta prie ES kovos su prekyba žmonėmis dienos, kuri bus minima tuo metu. Būtent todėl datos sutampa. Iš tikrųjų labai gaila.

Dėl Parlamento narės antrojo klausimo – kodėl buvo atsisakyta minėto klausimo, turiu pasakyti, kad aš to nežinojau. Turiu tai išsiaiškinti, grįžti prie šio klausimo, ir galbūt perduosiu atsakymą A. Hedh.

Elizabeth Lynne (ALDE). – Labai ačiū už šį atsakymą. Aš taip pat apgailestauju, kad konferencija rengiama tuomet, kai mes būsimė Strazbūre. Tačiau ar galite užtikrinti, kad tos konferencijos darbotvarkėje bus pabrėžta Europos Tarybos konvencija dėl prekybos žmonėmis? Nes dar yra nemažai šios konvencijos nepasirašiusių valstybių narių ir yra valstybių narių, įskaitant Švediją, kurios konvencijos neratifikavo. Taigi manau, kad yra labai svarbu užtikrinti, jog tos konferencijos darbotvarkėje šiam klausimui būtų skirta svarbi vieta, ir kad kovą su prekyba žmonėmis galėtume paversti tikrove. Mes turime lėšų šiai sričiai. Taigi iš tikrųjų privalome imtis veiksmų.

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – Taip, ponio E. Lynne, į tai atkreipsiu organizatorių dėmesį.

Klausimas Nr. 3, kurį pateikė **Mairead McGuinness (H-0264/09)**

Tema: Pozicija JT Maisto produktų ir žemės ūkio organizacijos aukščiausio lygio susitikime

Kokią poziciją ES vardu Taryba pateiks per ateinančią JT Maisto produktų ir žemės ūkio organizacijos konferenciją?

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Ponia pirmininke, mes aptariame daug įvairių klausimų.

JT Maisto produktų ir žemės ūkio organizacijos (FAO) konferencija prasidės lapkričio 18 d. Vienas svarbiausių darbotvarkės punktų yra FAO reforma. Reformos procesas yra grindžiamas veiksmų planu, kurį 2008 m. patvirtino visos FAO narės. Šis veiksmų planas apima daug įvairių reformų tipų. Kartu su kitais dalykais, būsimas FAO veiklas apibrėš rezultatai pagrįsta valdymo sistema, kuria bus skatinamas didesnis trūkstančių išteklių skirstymo ir panaudojimo skaidrumas. Taip pat tikimės, kad reformos procesas padarys ilgalaikį poveikį su FAO personalo pasirinkimu ir vietinėmis atstovybėmis susijusiam darbui. Konferencijoje taip pat bus nagrinėjami klausimai, susiję su FAO chartija ir Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto reformomis.

Ši reforma yra svarbi, nes ji susijusi su pasaulinės partnerystės žemės ūkio, maisto aprūpinimo ir tiekimo srityje kūrimu. Siekiant šiuos klausimus aptarti politiniu lygiu, lapkričio 16–18 d. Romoje FAO rengia aukščiausio lygio susitikimą aprūpinimo maistu klausimais. Ten dalyvaus ir Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir mes pateiksime deklaraciją, kuri yra iš dalies paremta Tarybos išvadomis dėl aprūpinimo maistu ir kuri bus patvirtinta FAO konferencijoje.

Savo 2008 m. lapkričio 11 d. išvadose dėl FAO Taryba pripažino, kad dėl dabartinės maisto krizės yra būtinas bendras, jungtinis ir suderintas pasaulio visuomenės atsakymas, kuriam pritartų pilietinė visuomenė ir privatus sektorius. Dėl to ES turėtų pritarti pasaulinei partnerystei žemės ūkio ir maisto srityje pagal ES Tūkstantmečio tikslams pasiekti skirtą ES veiksmų planą. Tam 2008 m. birželio mėn. pritarė Europos Vadovų Taryba.

Be to, savo išvadose Taryba pritarė vykstančiai FAO reformai, kurią visos organizacijos narės įgyvendina konstruktyviu būdu remdamosi konferencijos komitetu. Atsižvelgiant tai, Tarybai pirmininkaujanti valstybė

mano, kad aukščiausio lygio susitikimas turėtų turėti aiškų politinį tikslą ir pradėti taikyti naują valdymo sistemą pasaulio aprūpinimui maistu, atnaujintam ir sustiprėjusiam Aprūpinimo maistu pasaulyje komitetui (angl. CFS) imantis lyderio vaidmens.

Tarybai pirmininkaujanti valstybė mano, kad yra labai svarbu, jog šis aukščiausio lygio susitikimas sukurtų perspektyvią veiksmams pagrįstą sistemą, sudarančią galimybes suvaldyti dabartinę maisto krizę ir padidinti pastangas, skirtas pasiekti pirmojo Tūkstantmečio vystymosi tikslą – panaikinti didelį skurdą ir badą. CFS reforma ir visapusiškas įsipareigojimas dėl pasaulinės partnerystės yra labai svarbūs aspektai siekiant šių tikslų.

Tarybai pirmininkaujanti valstybė mano, kad šis aukščiausio lygio susitikimas turėtų turėti aiškų politinį tikslą pradėti naudoti naują sistemą, skirtą tvarkyti pasaulio aprūpinimą maistu, o atsinaujinusiam ir stipresniam CFS tektų pagrindinis vaidmuo. Operaciniu lygiu Tarybai pirmininkaujanti valstybė mano, kad šis aukščiausio lygio susitikimas turi sukurti perspektyvią ir tvirtą sistemą, kuri sudarytų sąlygas išspręsti dabartinę maisto krizės iššūkį ir padidinti pastangas siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų.

Mairead McGuinness (PPE). – Dėkoju už išsamų atsakymą. Ar galėčiau paklausti, koks yra Tarybai pirmininkaujančios Švedijos požiūris į bendrosios žemės ūkio politikos vaidmenį prisidedant prie pasaulio aprūpinimo maistu koncepcijos ir siekio. Kokį vaidmenį, Jūsų nuomone, mūsų politika gali čia suvaidinti? Ar manote, kad yra svarbu, jog turėtume bendrą politiką Europoje, atsižvelgiant į mūsų susirūpinimą dėl pasaulinio aprūpinimo maistu?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Kalbėdami būtent apie šią konferenciją, Taryboje šio klausimo nepatarėme, tačiau yra aišku, kad bendroji žemės ūkio politika gali suvaidinti svarbų vaidmenį ir po mūsų būsimų diskusijų toks vaidmuo gali stiprėti lengvinant neturtingų valstybių tapimą bendrosios rinkos dalimi ir tais atvejais, kai galime sušvelninti ir panaikinti dabartinę gilią krizę.

Mes tai padarėme. Šiuo metu pasaulio padėtis atrodo kiek geriau. Beveik iš visų įvairių rinkų ateina teigiamų žinių. Tai yra puiku ir aš manau, kad reikia truputį daugiau laiko, kad galėtume nustatyti, kaip spręsti tokius konfliktus ateityje ir kaip galėtume panaudoti šiek tiek reformuotą Bendrąją žemės ūkio politiką tam, kad padėtume vargingesnėms šalims išvengti panašios padėties.

Marian Harkin (ALDE). – Čia kalbame apie pasaulinį aprūpinimą maistu, tačiau trumpai norėčiau paminėti ES aprūpinimą maistu. Mano nuomone, ES aprūpinimas maistu priklauso nuo maisto gamybos ES. Kaip tik šiandien ALDE AGRI frakcija posėdžiavo su Komisijos nariu Fischeriu Boelu ir diskutavome dėl šio klausimo bei, kaip jau buvo užsiminta, dėl BŽŪP ateities po 2013–ųjų ir dėl galimo biudžeto sumažinimo ir t. t. Iš tikrųjų yra rimtų nuogąstavimų dėl maisto gamybos ES.

Žinau, kad tai, dėl ko šį vakar čia diskutuojame, yra tik dalis platesnės diskusijos, tačiau nepaisant to, ši diskusija yra labai svarbi susijusiems su žemės ūkiu. Jūs jau pateikėte atsakymą, tačiau labai apsidžiaugčiau, jei išsamiau išdėstytumėte Tarybai pirmininkaujančios Švedijos požiūrį.

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Tai yra sudėtinga ir labai plati diskusija. Ji susijusi ir su pačia konferencija, tačiau, be abejo, ji yra daug platesnė. Neturime ketinimų iš tikrųjų pradėti šių diskusijų; laukėme, kol Komisija pateiks pasiūlymą, t. y. komunikatą dėl būsimo biudžeto; buvo pažadėta – ir dėl to Taryba jau sutarė 2004 m. – kad atliksime išsamų biudžeto, be abejo įskaitant ir BŽŪP, kuri sudaro tokią didelę biudžeto dalį, pajamų ir išlaidų rezultatų persvarstymą. Šis komunikatas vėluoja – dabar sklinda gandai, kad jis pasirodys iki metų pabaigos. Jei taip ir bus, mes, Tarybai pirmininkaujanti Švedija, ketiname iš pradžių šiuo klausimu surengti diskusiją tarp valstybių narių, tačiau iš tikrųjų darbą šiais klausimais turės pradėti Tarybai pirmininkausianti Ispanija. Todėl šiuo metu negaliu jums pateikti išsamesnio atsakymo.

Klausimas Nr. 4, kurį pateikė **Rodi Kratsa-Tsagaropoulou** (H-0267/09)

Tema: Stabilumo ir augimo paktas

Birželio mėnesį Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą dalyvauti kuriant klestinčią viešųjų finansų sistemą ir remti Stabilumo ir augimo paktą. Vis dėlto manoma, kad iki metų pabaigos apie 20 valstybių narių bus taikoma perviršinio deficito procedūra. Kokių priemonių imsis Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė siekdama savo tikslo teisingai ir atsakingai įgyvendinti stabilumo paktą ir su kokiais sunkumais ji iki šiol susidūrė teisingai jį įgyvendindama? Ar ji mano, kad dėl krizės reikia iš naujo peržiūrėti šį paktą, ar pakanka 2005 m. patvirtintos reformos, kad esamomis sąlygomis pakto būtų laikomasi ir jis būtų veiksmingas? Kokią ji numatė šio klausimo sprendimo ir viešojo deficito mažinimo strategiją ir koks būtų šios strategijos įgyvendinimo tvarkaraštis? Ar ji mano, kad 2010 m. turėtų būti fiskalinio konsolidavimo ir drausmės metai

ar, kad turėtų būti išlaikytas esamas viešųjų finansų lankstumo lygis, pirmiausia atsižvelgiant į prognozes, kad užimtumas dar labiau mažės?

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Dėl šio klausimo taip pat jau buvo šiandien diskutuota. Dabartinės krizės metu valstybinės institucijos ėmėsi nepaprastųjų pinigų politikos ir biudžeto paramos priemonių. Tokios pastangos buvo būtinos ir tinkamos ir suvaidino svarbų vaidmenį, kad būtų išvengta dar rimtesnės krizės, stabilizuota ekonomika ir užkirstas kelias drastiškai ekonominei recesijai. Tačiau ekonominės ir finansinės padėties stabilizavimas nereiškia, kad recesija baigėsi. Turime būti itin atsargūs ir užtikrinti, kad mūsų būsimoje politikoje bus sujungta būtina parama atsigavimui – kuris, tikimės, ateis – su atsakingu požiūriu į tvarų viešąjį finansavimą vidutiniuoju ir ilguoju laikotarpiu.

Būtent dėl poreikio nustatyti šių dviejų tikslų pusiausvyrą 2005 m. patvirtinto pakto persvarstymas yra toks jautrus. Sudėtingu ekonomikai laikmečiu valdžios institucijos turi imtis veiksmų, kurie skatintų ekonominės veiklos rūšis. Tačiau kai atsigavimas įgaus pagreitį ir ims judėti savo jėgomis, privalėsime užtikrinti, kad mūsų viešieji finansai būtų tvarūs ir turime sukurti patikimus planus biudžeto konsolidavimui.

Kadangi atskirose valstybėse narėse sąlygos smarkiai skiriasi, skirtingi bus ir planai – laiko grafikai – numatyti užbaigti finansų politikos iniciatyvas ir pinigų politikos priemones. Į tai bus atsižvelgta daugelyje deficito procedūrų, kurios bus skirtos atskiroms valstybėms narėms, tačiau tai turi būti derinama ir turi atitikti bendrus Stabilumo ir augimo pakto pagrindus. Todėl Tarybai pirmininkaujanti valstybė šį rudenį planuoja diskusijas Ekonomikos ir finansų ministrų taryboje dėl tinkamų pasitraukimo strategijų ir jų derinimo.

Tikiuosi, kad šių diskusijų rezultatas bus aiškus sutarimas dėl ambicingo konsolidavimo kiekvienai valstybei narei tinkamu metu, siekiant užtikrinti ilgalaikį tvarumą.

Marietta Giannakou, *pavaduojanti autorę*. – (EL) Dėkoju, ministre, už labai aiškų atsakymą. Tikiu, kad ypatingą dėmesį skirsite nustatyti, ar turime primygtinai reikalauti, jog 2010 m. taptų viešųjų finansų gerinimo metais, ar reikėtų koku nors būdu šį laikotarpį pratęsti ar delsti, nes dėl to Sąjunga iki šiol dar negavo su savo politika susijusios naudos.

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Į šį klausimą yra labai sudėtinga atsakyti. Kitą savaitę vyksiančiame G20 aukščiausio lygio susitikime pradėsime pradines diskusijas dėl pasitraukimo strategijų. Tačiau yra akivaizdu, kad skirtingose valstybėse narėse aplinkybės labai skiriasi, todėl laiko grafikai šiek tiek skirsis. Tikiuosi, kad galime šį procesą pradėti pakankamai greitai, tačiau tai taip pat priklauso nuo to, kaip vystysis ekonomika. Matyti šviesa tunelio gale: mes manome, kad blogiausia jau praityje, todėl turime atidžiau atsižvelgti į šią pasitraukimo strategijos mintį. Jei to nedarysime palaipsniui, didėjančio nedarbo, griežto socialinių išlaidų sumažinimo ir infliacijos rizikos smūgį patirs būtent patys pažeidžiamiausi mūsų visuomenės nariai. Tačiau šiuo metu yra šiek tiek per anksti tiksliai pasakyti, kada toks laikas ateis atskirose valstybės narėse.

Klausimas Nr. 5, kurį pateikė **Seán Kelly** (H-0270/09)

Tema: ES priemonės, skirtos kovai su nedarbu

Iš neseniai Eurobarometro surengtos apklausos matyti, kad 72 proc. ES piliečių mano, jog „Europos Sąjunga atlieka teigiamą vaidmenį kuriant naujas darbo galimybes ir kovojant su nedarbu“, tačiau tik daugiau nei trečdalis apklaustųjų yra girdėję apie ES priemones, skirtas kovai su nedarbu, pvz., Europos socialinį fondą ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos fondą. Ar pakankamai nuveikta informuojant apie šias pagrindines priemones?

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Ponia pirmininke, Taryba pritaria Parlamento nario susirūpinimui dėl paskutinių Eurobarometro apklausos rezultatų, susijusių su žinojimu apie svarbias ES priemones, skirtas kovai su nedarbu, pvz., Europos socialinį fondą ir ES prisitaikymo prie globalizacijos fondą. Ir demokratijos, ir teisėtumo požiūriais yra labai svarbu mūsų piliečius informuoti apie tai, ką daro ES.

Taryba didelę svarbą skiria Europos socialiniam fondui ir ES prisitaikymo prie globalizacijos fondui ir mes norime, kad šie fondai būtų naudojami veiksmingai kovai su nedarbu. Šios dvi priemonės yra svarbios finansinės priemonės, skirtos kovoti su dabartine recesija ir didinti užimtumą, nes pagal jas diegiamos integruotos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros strategijos ir užtikrinamas įgūdžių tobulinimas ir geresnis pritaikymas prie esančių poreikių. Taryba tai pareiškė 2008 m. gruodžio mėn., kai ji pritarė skubiam Europos socialinio fondo papildomų priemonių, skirtų paremti užimtumą, įvedimui. Taryba taip pat paskelbė apie ES prisitaikymo prie globalizacijos fondo procedūrų patobulinimą. Taigi buvo persvarstytas

pirminis reguliavimas, siekiant sudaryti sąlygas, kad būtų galima veiksmingiau teikti pagalbą iš fondo remiant ne tik dėl globalizacijos, bet – laikinai – ir dėl finansų ir ekonomikos sulėtėjimo, darbo netekusių darbuotojus. Tačiau reikėtų pabrėžti, kad šių fondų įgyvendinimas, įskaitant tinkamą informavimą ir viešumą yra valstybių narių ir Komisijos reikalas. Dėl Europos socialinio fondo, tai valstybės narės privalo teikti informaciją apie iniciatyvas ir bendrai finansuojamas programas, siekiant pabrėžti Bendrijos vaidmenį ir iš fondų skirtas lėšas. Čia norėčiau paminėti Europos skaidrumo iniciatyvą, kurią Komisija pradėjo 2005 m. Vienas svarbiausių šios iniciatyvos tikslų yra pagerinti visuomenės informavimą apie esamą ES finansavimą, skelbiant ES sanglaudos politikos tiesioginių subsidijų gavėjų pavadinimus.

ES prisitaikymo prie globalizacijos fondo atveju informaciją apie finansuojamas priemones turėtų teikti valstybės narės. Taip pat norėčiau jums priminti, kad prisitaikymo prie globalizacijos fondas buvo sukurtas palyginti neseniai. Todėl mažai apie jį žinoma gali būti ir dėl to, kad parama iš šio fondo kol kas buvo skirta palyginti nedaug kartų.

Seán Kelly (PPE). – Labai dėkoju už Jūsų glaustą atsakymą. Turiu dar vieną klausimą. Suprantu, kad Taryboje smarkiai prieštaraujama pasiūlymui ateinantiems dvejiems metams Europos socialinio fondo pagalbos intensyvumą padidinti iki 100 proc. Jei šis prieštaravimas išliks, ar gali Taryba papasakoti apie kitas alternatyvas, skirtas paremti Europos ekonomikos atgaivinimo planą?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Taip, mes iš tikrųjų keletą kartų apie tai Taryboje diskutavome. Vyrauja pakankamai vieningas požiūris, kad projekto kokybės labui tam tikra paramos dalis turėtų būti skiriama iš nacionalinio biudžeto. Taigi pasiūlymui panaikinti nacionalinio finansavimo dalį Taryboje visiškai nepritariama.

Tačiau mes žinome apie padėtį ir apie problemas. Paprašėme Komisijos pateikti alternatyvų pasiūlymą. Vos prieš pora dienų apie tai kalbėjau su už šį klausimą atsakingu Komisijos nariu P. Samecki. Jie rengia tokį pasiūlymą ir jį pateiks kuo greičiau.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Man labai gaila, kad dėl Tarybos nepritrimo neteikiama būtina pagalba skiriant 100 proc. finansavimą šiuo metu, kai kalbame apie Europos socialinio fondo vaidmenį mažinant nedarbą, visų pirma dabartinės krizės metu. Taip pat norėčiau paminėti, jog dabartinės ekonomikos krizės metu matome nedarbo augimą, kuris pirmiausia paveikia plieno liejyklas ir laivų statyklas, ir matome netgi techninį nedarbą bei nereikalingais tampančius darbuotojus. Turėdama omenyje poreikį investuoti ir apsaugoti Europos Sąjungos ekonomikos konkurencingumą ir ateityje, norėčiau Jūsų paklausti štai ko: kokių priemonių esate numatę imtis, kad būtų palengvintas Europos socialinio fondo ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos išteklių panaudojimas tam, kad būtų paremti ekonomikos sunkmetį patiriantys pramonės sektoriai?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Kaip ir sakiau, paprašėme Komisijos pateikti alternatyvius pasiūlymus, kaip šį socialinį fondą būtų galima panaudoti tokiomis aplinkybėmis, kai, kaip ir sakėte, daugelis žmonių visoje Europoje neturi darbo, ir tikimės, kad Komisija tokį pasiūlymą pateiks nedelsdama.

Tačiau atliekame daug kitų veiksmų, skirtų kovai su nedarbu, ir nors už tai yra atsakingos valstybės narės, turime ir bendrą mūsų atsakomybę stengtis derinti, palengvinti vidaus rinkos įgyvendinimo užbaigimą, panaikinti kliūtis, užtikrinti, kad nuo sausio 1 d. įsigaliojusių Paslaugų direktyvos, atsikratyti biurokratizmo ir skatinti žmones būti darbingus, suteikiant jiems išteklių užbaigti mokslus ar pradėti naują kitos krypties veiklą.

Išsamiai dėl nedarbo bus diskutuojama spalio mėn. vykstančiame Ekonomikos ir finansų tarybos posėdyje, kurio vienas svarbiausių darbotvarkės klausimų yra nedarbas; ir atsižvelgiant į mano žiniomis vykstančias diskusijas Europos Parlamente ir beveik visose Tarybos struktūrose dėl Lisabonos strategijos, iš tikrųjų yra labai daug dalykų, dėl kurių diskutuojama.

Taigi socialinis fondas yra tik viena kovai su nedarbu skirta priemonė. Ją galima patobulinti ir taikyti daug plačiau, kad visuomenei būtų parodyta, kaip geriau šia priemone pasinaudoti. Tačiau tai yra tik vienas iš daugelio priemonių, kurias turime ir privalome taikyti kovai su nedarbu, elementas.

Klausimas Nr. 6, kurį pateikė **Bernd Posselt** (H-0271/09)

Tema: Informacija apie Čėčėniją

Kokių priemonių imasi Taryba, siekdama užtikrinti, kad po to, kai buvo nužudyta žmogaus teisių gynėja ir kovotoja už taiką Natalja Estemirova ir uždaryti žmogaus teisių organizacijos „Memorial“ biurai Čėčėnijoje,

žmogaus teisių padėtis šioje šalyje būtų toliau stebima? Ką mano Taryba apie idėją Grozne arba Čėčėnijos pasienyje įsteigti ES biurą, kuriam būtų pavesta ši užduotis, arba bent jau nusiųsti laikiną misiją į šią šalį?

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Ponia pirmininke, kai tik Tarybai pirmininkaujanti valstybė išgirdo apie Nataljos Estemirovos nužudymą, mes nedelsdami paskelbėme pareiškimą, smerkiantį nužudymą ir pareiškėme nuosirdžią užuojautą nužudytosios šeimai ir kolegoms iš žmogaus teisių organizacijos „Memorial“. Taip pat paraginoje Rusijos valdžios institucijas skubiai ir išsamiai ištirti žmogžudystę ir nusikaltėlius nuteisti.

Galiu užtikrinti B. Posseltą, kad Taryba ir toliau atidžiai stebės įvykius Čėčėnijoje ir ypatingą dėmesį skirs žmogaus teisėms, jų laikymuisi ir žmogaus teisių gynėjų padėčiai. Taryba keletą kartų paragino Rusijos valdžios institucijas padaryti viską, kas yra jų galioje, kad tie žmonės Rusijoje būtų apsaugoti pagal visuotinai pripažintą JT deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų. Norėčiau pabrėžti, kad ES jau dalyvauja Čėčėnijoje įgyvendinamame Komisijos pagalbos projekte, kalbamasi su Maskvos ambasadų diplomatais ES valstybėse narėse ir rengiami nuolatiniai vizitai į Čėčėniją.

Taryba norėtų pabrėžti, kad B. Posselto pateiktus klausimus ji laiko svarbiais ir kad jai kelia susirūpinimą žmogaus teisių padėtis Čėčėnijoje, tačiau nemanome, kad šiuo metu yra koks nors poreikis ten steigti biurą ar atstovybę, kaip yra siūloma. Europos Sąjunga rūpinasi regiono reikalais, mes ir toliau domėsime žmogaus teisių laikymosi, teisinės valstybės ir demokratinų principų Čėčėnijoje klausimais ir juos spręsimė, kai tik atsiras toks poreikis.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Dėkoju, C. Malmström. Tai yra pirmas geras atsakymas, kurį gavau iš Tarybos dėl šios temos. Ačiū.

Nepaisant to, turiu dar vieną trumpą papildomą klausimą: ar Taryba ketina vėl kelti Čėčėnijos klausimą Švedijos pirmininkavimo Tarybai metu, nes Rusijos vadovai padarė keletą pareiškimų apie pasikeitimus. Tačiau reikia imtis veiksmų, o mes jų nematome, būtent todėl norėčiau Jūsų paprašyti dar kartą trumpai mus tinkamai informuoti apie šį klausimą rengiantis deryboms dėl susitarimo. Rytoj ketiname dėl šio klausimo surengti skubias diskusijas.

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Ponia pirmininke, taip, mes nuolat keliame žmogaus teisių klausimus mūsų dialoge su Rusija ir žmogaus teisių klausimas bus aukščiausio lygio ES ir Rusijos susitikimo, kuris, tikimės, įvyks rudenį, darbotvarkėje.

Klausimas Nr. 7, kurį pateikė **Nikolaos Chountis** (H-0273/09)

Tema: Turkijos vyriausybės leidimas žvalgyti angliavandenilius ES valstybių narių išskirtinėse ekonominėse zonose

Turkijos vyriausybė nusprendė leisti Turkijos valstybinei naftos bendrovei (TPAO) žvalgyti angliavandenilių telkinius Graikijos ir Kipro išskirtinėse ekonominėse zonose (IEZ). Tai susiję su pavojinga pozicija, kurios laikosi Turkija, neleisti Kiprui pradėti eksploatuoti savo IEZ ir priversti jį vetuoti energetikos skyriaus blokavimo nutraukimą. Ar Taryba, atsižvelgdama į galimą prieštarinę minėtojo Turkijos sprendimo poveikį jos santykiams su ES valstybėmis narėmis, galėtų pateikti šią informaciją:

Kokių skubių priemonių ji imsis siekdama užtikrinti, kad Turkijos vyriausybė atšauktų savo sprendimą leisti žvalgyti angliavandenilių telkinius ES valstybių narių IEZ? Kokių priemonių ji imsis siekdama užtikrinti, kad Kipro atžvilgiu Turkija taip pat laikytųsi Ankaros susitarimo papildomo protokolo ir pripažintų jo teisę į IEZ? Kada galima tikėtis, kad Turkija priims Jūrų teisės konvenciją, kuri įtraukta į Bendrijos teisę?

Cecilia Malmström, *Einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (SV) Ponia pirmininke, Taryba žino apie Parlamento nario papasakotus įvykius. Dėl Turkijos santykių su kitomis regiono valstybėmis, reikia pasakyti, kad Turkija – kaip ir visos kitos valstybės – turi pareigą veikti taip, kad skatintų gerus kaimyniškus santykius ir taikų ginčų sprendimą. Tokia yra JT Chartijos esmė.

Tai taip pat yra svarbus reikalavimas stojimui į ES. Atsižvelgdama į Turkijos derybas su ES ir susijusias Tarybos paskelbtas išvadas, ES paragino Turkiją vengti bet kokių grasinimų, konfliktų šaltinių ar veiksmų, galinčių turėti neigiamą poveikį geriems kaimyniniams santykiams ir taikaus ginčo sprendimo procesui. Be to, daugeliu atvejų ES pabrėžė Turkijos ir visų ES valstybių narių, įskaitant Kipro Respubliką, dvišalių santykių normalizavimo pažangos svarbą ir pabrėžė visų ES valstybių narių suverenias teises.

Papildomo protokolo klausimu Sąjungos pozicija yra visiškai aiški. Turkija turi pareigą jį taikyti visapusiškai ir nediskriminaciniu būdu. Visus šiuos klausimus ES kelia sistemingai, pastarąjį kartą šie klausimai buvo

nagrinėjami liepos mėn. Stokholme įvykusiame ES trijulės ir Turkijos ministrų susitikime ir gegužės mėn. vykusioje Asociacijos taryboje. Galiu užtikrinti Parlamento narį, kad Taryba skiria didelę svarbą šioms klausimams ir kad mes ir toliau įvykius stebėsime labai atidžiai.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Ponia ministre, vertinu Jūsų norą ir pasiryžimą mūsų klausimams pateikti aiškius atsakymus.

Norėčiau pasakyti, kad Parlamente rytoj diskutuosime dėl dujotiekio „Nabucco“ ir priminti, kad 2009 m. sausio mėn. Turkijos Ministras pirmininkas pagrasino Briuseliui, kad jo valstybė persvarstys savo paramą gamtinių dujų dujotiekio tiesimui, jei nebus pratęstos derybos dėl energetikos skyriaus atidarymo.

Kaip žinote, šis skyrius buvo blokuotas, kai savo veto teise pasinaudojo Kipras, nes jam Turkija grasino dėl jo išskirtinės ekonominės zonos naudojimo.

Kadangi išskirtinių ekonominių zonų klausimas yra labai svarbus ir gali sukelti didelių problemų daugeliui ES politikos kryptių, dar kartą Jūsų klausiu, kokių priemonių imsis Taryba, kad užtikrintų, jog Turkija pripažins Kipro teisę į jo išskirtinę ekonominę zoną?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, į tai dėmesį atkreipė ir Taryba, ir Komisija, ir mes atidžiai stebėsime, kaip sprendžiamas šis klausimas. Visais mūsų reikalų su Turkija aspektais ir toliau kelsime šį ir gerų kaimyniškų santykių svarbos klausimą. Kita tokia galimybė bus lapkričio mėn. užsienio reikalų ministrų trejeto susitikimo metu. Tikiuosi, kad galima išvengti tokios rūšies incidentų, apie kokius minėjo Parlamento narys.

Dėl energetikos skyriaus reikia pasakyti, kad šis klausimas šiuo metu nagrinėjamas įvairiose Tarybos struktūrose ir vyksta diskusijos. Dabar yra šiek tiek per anksti pranešti apie šios analizės rezultatus ir, kaip žino Parlamento narys, kiekvienam šio proceso žingsniui reikia vienbalsio Tarybos pritarimo.

Klausimas Nr. 8, kurį pateikė **Liam Aylward (H-0278/09)**

Tema: ES politika Birmoje

Ar Europos Vadovų Taryba galėtų padaryti pareiškimą dėl Europos Sąjungos politikos Birmos atžvilgiu ir išdėstyti, kokių priemonių Europos Sąjunga imasi, kad padėtų išlaisvinti Aung San Suu Kyi, kuri toje šalyje buvo įkalinta 1990 m.?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponia pirmininke, Taryba atidžiai stebi Aung San Suu Kyi padėtį nuo to laiko, kai ji buvo įkalinta prieš dvidešimt metų. Jos labai Komisija dirbo nuolat ir labai aktyviai. Daug kartų raginome Birmos valdžią ją paleisti.

Be to, per šį laiką Taryba keletą kartų ėmėsi specialių veiksmų. Štai kai kurie iš jų:

rugpjūčio mėn. ES iš karto pasmerkė Aung San Suu Kyi paskelbtą nuosprendį ir prieš ją nukreiptas procedūras, kurios neturėjo jokio teisinio pagrindo. Paragino Birmos valdžios institucijas ją skubiai ir besąlygiškai paleisti. Taryba pareiškė, kad teisinės procedūros prieš Aung San Suu Kyi yra nusikaltimas pagal nacionalinę ir tarptautinę teisę.

Be to, ES vyriausiasis įgaliotinis Javier Solana kalbėjo Aung San Suu Kyi vardu Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (angl. ASEAN) ministrų susitikime ir vėliau liepos mėn. vykusioje ASEAN ir ES ministrų konferencijoje, kurioje dalyvavo ir Birmos atstovas. Griežtus reikalavimus dėl skubaus Aung San Suu Kyi ir kitų politinių kalinių paleidimo pateikė ir kiti šio posėdžio dalyviai, įskaitant JAV, Kinijos, Rusijos ir kitų valstybių atstovus.

ES taip pat labai aktyviai veikė per savo specialųjį pasiuntinį Birmoje Piero Fassino, remdama JT ir JT specialiojo patarėjo Ibrahim Gambario įgvendinamas priemones bei taip pat konsultavo svarbius ES partnerius Azijoje.

Birmos valdžios institucijos nusprendė ignoruoti daugelio valstybių ir organizacijų, įskaitant JT generalinį sekretoriatą, ASEAN generalinį sekretoriatą ir daugelį ASEAN valstybių narių – kurių viena, galiausiai, yra pati Birma – pareikštus prieš Aung San Suu Kyi įkalinimą nukreiptus protestus ir raginimus ją paleisti.

Kadangi nebuvo jokio atsako iš Birmos, ES ėmėsi tolesnių veiksmų, nukreiptų prieš už nuteisimą atsakingus asmenis. Teisėjus ir kitus veiksmuose prieš Aung San Suu Kyi dalyvavusius asmenis įtraukėme į asmenų, kuriems turi būti atsisakyta išduoti vizas ir kurių turtas turi būti užšaldytas, sąrašą. Mes išplėtėme sąrašą

asmenų ir grupių, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, kad būtų užšaldytas bendrovių, kurias valdo ir kontroliuoja Birmos režimo nariai ar su jais susiję asmenys, turtas.

Rugpjūčio 13 d. Taryboje parengtas atsakymas visiškai atitinka 2008 m. Europos Parlamento paskelbtą rezoliuciją. Galiu užtikrinti Parlamento nari, kad be šių specialių priemonių ES dar intensyviau dirbs tarptautinėje bendruomenėje, visų pirma su tų pačių pažiūrų partneriais Azijoje, kad Aung San Suu Kyi ir kiti politiniai kaliniai būtų skubiai ir besąlygiškai paleisti į laisvę. Tai yra pagrindinis pirmas žingsnis nacionalinio susitaikymo procese, kuris yra būtinas, jei norima, kad 2010 m. rinkimai būtų laikomi laisvais, sąžiningais ir patikimais.

Liam Aylward (ALDE). – Norėčiau padėkoti Jums, ponai Tarybos pirmininke, už Jūsų išsamų atsakymą. Ar galiu paklausti, kokių veiksmų ėmėsi ar šiuo metu imasi Europos Sąjunga, siekdama padėti tūkstančiams pabėgėlių, kurie dėl žiaurių susirėmimų tarp chuntos ir etninių mažumų pabėgo iš šiaurinės Birmos valstijos Shan į Kiniją?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Labai apgailestauju. Nemanau, kad galiu atsakyti į šį klausimą. Turėsiu į šį klausimą Jums atsakyti vėliau. Apgailestauju.

Klausimas Nr. 9, kurį pateikė **Brian Crowley** (H-0280/09)

Tema: Glaudesni ES ir JAV santykiai

Ar gali Europos Taryba pateikti iniciatyvas, kurių ji ėmėsi siekdama, kad būtų galima kurti glaudesnius Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų politinius ir ekonominius santykius?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (SV) Ponai pirmininke, Taryba didelę svarbą skiria ES ir JAV santykiams. Transatlantiniai santykiai yra ES užsienio politikos kertinis akmuo ir jie yra grindžiami mūsų bendromis demokratijos vertybėmis, žmogaus teisėmis ir mūsų įsipareigojimu atviroms integruotoms ekonomikoms. Nauja JAV administracija šiems santykiams suteikė naują paskatą.

Mes esame tvirtai pasiryžę tęsti šį bendradarbiavimą. Dabar yra laikas, kai mūsų transatlantiniuose santykiuose abiejose Atlanto pusėse tikimasi aiškių rezultatų. Džiaugiuosi galėdama pareikšti, kad yra labai daug sričių, kuriose ES glaudžiai bendradarbiauja su Jungtinėmis Valstijomis, kad būtų išplėsta mūsų strateginė partnerystė ir pasiekti norimi rezultatai. Aišku, kad mes ir toliau labai glaudžiai bendradarbiausime dėl daugelio regioninių klausimų, pvz., Afganistano, Pakistano, Irano, taikos proceso Viduriniuosiuose Rytuose, Rusijoje ir Vakarų Balkanuose. Nuolat bendradarbiaujame dėl krizės valdymo ir esu patenkinta, kad Jungtinės Valstijos dabar dalyvauja pilietinėje ESGP misijoje, t. y. ES taikos ir teisėsaugos misijoje Kosove (EULEX).

Glaudžiai bendradarbiausime dėl klimato klausimų prieš įvykstant Kopenhagos viršūnių susitikimui šių metų pabaigoje. Naujoji administracija iš esmės iškėlė didesnius Jungtinių Valstijų tikslus šioje srityje. Mes dėl to džiaugiamės ir tikimės, kad jie galės, kaip susitarimo dalį, pateikti palyginamus tikslus dėl išmetamųjų teršalų sumažinimo vidutiniuoju laikotarpiu. Taip pat ilgai bendradarbiausime dėl energetikos klausimų. Manome, kad dabar šį klausimą privalome pakelti į aukštesnį lygį ir tikimės įkurti specialią energetikos tarybą ES ir Jungtinėms Valstijoms. Tai galėtų tapti tinkamu forumu glaudesniai mūsų bendradarbiavimui energetinio saugumo, rinkų, tvarumo politikos ir naujų energetikos technologijų mokslinių tyrimų srityse.

Kitas labai svarbus klausimas, be abejo, yra finansų ir ekonomikos krizė. Jei norime atkurti pasitikėjimą finansų rinkomis ir sudaryti sąlygas joms tinkamai veikti, būtinas labai glaudus bendradarbiavimas šioje srityje. Prekybos srityje reikia ambicingai 2010 m. užbaigti Dohos raundą. Tai yra labai svarbu, jei norime skatinti ekonomikos atsigavimą ir kovoti su protekcionizmu. Šioje srityje svarbus vaidmuo tenka JAV.

Be abejo, šiuos klausimus aptarsime kitą savaitę vyksiančiame G20 viršūnių susitikime. Abi šalys parodė norą plėtoti bendradarbiavimą teisingumo ir vidaus reikalų srityje ir didinti abipusį supratimą apie kitos šalies reguliavimo ir politinius pagrindus. Didėjančių transatlantinį bendradarbiavimą teisingumo ir vidaus reikalų srityje rodantis pareiškimas apie Gvantanamo įlankos kalėjimo uždarymą yra svarbus žingsnis šia linkme.

Dėl ginklų neplatavimo ir nusiginklavimo reikia pasakyti, kad ES ir Jungtinių Valstijų bendradarbiavimas šioje srityje labai suaktyvėjo ir B. Obamos administracija to labai nori. Vašingtonas ir Briuselis kartu dirba siekdami užtikrinti, kad būtų pasiekta esminė pažanga dėl tokių klausimų kaip antai Branduolinių ginklų neplatavimo sutarties šalių persvarstymo konferencija, Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutarties įsigaliojimas ir sprendimo dėl Nusiginklavimo konferencijos aklavietės įgyvendinimas, kad galėtume sudaryti sutartį dėl ginklams tinkamų skiliųjų medžiagų gamybos uždraudimo.

Abi šalys rodo didelį susidomėjimą transatlantinio politinio dialogo stiprinimu ir bendradarbiavimu vystymosi srityje. ES ir JAV yra didžiausios pagalbą teikiančios pasaulio šalys, todėl mes turime bendrą interesą didinti pastangas vystymosi srityje. Mes diskutuojame apie tai, kaip tai gali būti padaryta. Ateinant ES ir Jungtinių Valstijų aukščiausio lygio susitikimas yra puiki galimybė aptarti šiuos ir kitus svarbius klausimus aukščiausiu lygiu. Labai didžiuojusi, kad Tarybai pirmininkaujančiai Švedijai buvo suteikta proga vadovauti ES šiame aukščiausio lygio susitikime. Esame tvirtai įsitikinę, kad aukščiausio lygio susitikime transatlantiniai santykiai bus skatinami pozityviu ir konstruktyviu būdu.

Brian Crowley (ALDE). – Labai Jums dėkoju, ministre. Labai smagu, kad vėl čia atvykote, nors ir turėdama kitas pareigas.

Manau, kad yra du klausimai, dėl kurių galime bendradarbiauti glaudžiausiai: pirma, dėl neplatinimo ir, antra, dėl finansų krizės.

Ar Tarybai pirmininkaujanti Švedija – be abejo, atstovaujanti Tarybai – turi specialių sumanymų, kuriuos norėtų pateikti netrukus vyksiančio JAV ir ES aukščiausio lygio susitikimo metu, visų pirma dėl skirtumų, kurie matyti tarp Prancūzijos ir Britanijos ir likusios Europos Sąjungos dalies dėl taikytino finansinio reguliavimo? Atrodo, kad JAV yra priimtinesnė likusios ES nuomonė, o ne prancūzų ir britų idėjos, apie kurias vakar paskelbė Gordon Brown.

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Šį rytą diskutavome dėl pasirengimo G20 susitikimui. Žinau, kad žiniasklaidoje aptariamai skirtingi pasiūlymai, tačiau turiu pasakyti, kad ES yra itin gerai viską suderinusi. Vyko diskusijos su finansų ministrais, o rytoj vakarieniausime su valstybių vadovais ir ministrais pirmininkais, kad užbaigtume pozicijas, skirtos Pitsburgo posėdžiui, derinimą.

ES yra vieninga. Mes žinome, ko norime. Turime konkretų pasiūlymą, o galutiniai taškai bus sudėlioti rytoj. Todėl iš tikrųjų dėl to nesijaudinu ir esu labai laiminga, kad Komisijos ir Komisijos nario J. Almunios padedami pasiekėme labai retą tvirtos vienybės lygį Europos Sąjungoje. Tai yra mūsų prioritetai ir mūsų sprendimai, apie kuriuos diskutuojame, ir, be abejo, mes bandysime G20 susitikimo metu su Amerikos administracija ir kitais partneriais pasiekti bendrą sutarimą dėl tiek punktų, kiek tik bus įmanoma.

Dėl neplatinimo mes labai džiaugiamės, kad šis klausimas vėl įtrauktas į darbotvarkę. Tam tikrą laiką buvo sudėtinga kelti šį klausimą ir esame labai laimingi dėl Prezidento B. Obamos pasiryžimo spręsti šį klausimą. Tačiau tam reikia laiko. Yra sudėtingų techninių problemų ir reikia laiko joms išspręsti. Esame sutelkę dėmesį į procesą. Stengsimės spręsti šiuos klausimus, tačiau negaliu jums pasakyti, kiek ilgai tai truks ir kokios yra galutinės datos. Tačiau tai yra įtraukta į darbotvarkę. Esame tvirtai pasiryžę žengti į priekį ir, manau, kad būtent to nori ir mūsų kolegos iš Amerikos.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – Ponia Tarybos pirmininke, norėčiau Jūsų paklausti apie ES-JAV-Rusijos trikampį. Kaip žinote, Prezidento B. Obamos iniciatyva JAV ir Rusija pradėjo labai svarbias diskusijas dėl branduolinio nusiginklavimo. Kaip, Jūsų nuomone, Taryba ir Europos Sąjunga gali palengvinti šias ateities žmonijai itin svarbias derybas ir prie jų prisidėti?

Cecilia Malmström, Einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – Labai džiaugiuosi dėl šių žinių. Manau, kad yra labai svarbu, jog šios dvi valstybės atsisėtų ir aptartų, kaip sakote, žmonijai svarbias problemas, ir mums belieka tik tikėtis, kad jos imsis konkrečių veiksmų.

2010 m. kovo mėn. vyks pasaulinis aukščiausio lygio susitikimas dėl branduolinės energijos, jame, be abejo, dalyvaus ir ES. Tai irgi yra gera proga suderinti mūsų požiūrį ir nustatyti, kaip mes galime prisidėti siekdami, kad šios diskusijos būtų kuo sėkmingesnės ir vaisingesnės.

Pirmininkė. – Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr. priedą).

Klausimų valanda baigta.

17. Komitetų ir delegacijų sudėtis (žr. protokolą)

18. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

19. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 19.00 val.)